

Istungidokument

A9-0139/2024

20.3.2024

RAPORT

Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta,
III jagu – Komisjon ja rakendusametid
(2023/2129(DEC))

Eelarvekontrollikomisjon

Raportöör: Isabel García Muñoz

SISUKORD

lk

1.	ETTEPANEK VÕTTA VASTU EUROOPA PARLAMENDI OTSUS	
	Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta, III jagu – Komisjon	4
2.	ETTEPANEK VÕTTA VASTU EUROOPA PARLAMENDI OTSUS	
	Euroopa Kliima, Taristu ja Keskkonna Rakendusameti 2022. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta.....	6
3.	ETTEPANEK VÕTTA VASTU EUROOPA PARLAMENDI OTSUS	
	Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusameti 2022. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta.....	8
4.	ETTEPANEK VÕTTA VASTU EUROOPA PARLAMENDI OTSUS	
	Euroopa Innovatsiooninõukogu ja VKEdede Rakendusameti 2022. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta.....	10
5.	ETTEPANEK VÕTTA VASTU EUROOPA PARLAMENDI OTSUS	
	Euroopa Teadusnõukogu Rakendusameti 2022. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta.....	12
6.	ETTEPANEK VÕTTA VASTU EUROOPA PARLAMENDI OTSUS	
	Euroopa Tervishoiu ja Digitaalvaldkonna Rakendusameti 2022. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta.....	14
7.	ETTEPANEK VÕTTA VASTU EUROOPA PARLAMENDI OTSUS	
	Euroopa Teadusuuringute Rakendusameti 2022. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta.....	16
8.	ETTEPANEK VÕTTA VASTU EUROOPA PARLAMENDI OTSUS	
	Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarve raamatupidamiskontode sulgemise kohta, III jagu – Komisjon	18
9.	EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK	
	tähelepanekutega, mis on Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitlevate otsuste lahutamatu osa, III jagu – Komisjon ja rakendusametid	20

I PEATÜKK. Mitmeaastane finantsraamistik.....	24
II PEATÜKK. Taaste- ja vastupidavusrahastu.....	70
LISA: ÜKSUSED VÕI ISIKUD, KELLELT RAPORTÖÖR SAI SISENDMATERJALI.....	84
VÄLISKOMISJONI ARVAMUS	85
ARENGUKOMISJONI ARVAMUS	92
TÖÖHÕIVE- JA SOTSIAALKOMISJONI ARVAMUS	98
KESKKONNA-, RAHVATERVISE JA TOIDUOHUTUSE KOMISJONI ARVAMUS.....	104
TRANSPORDI- JA TURISMIKOMISJONI ARVAMUS.....	110
REGIONAALARENGUKOMISJONI ARVAMUS	120
PÕLLUMAJANDUSE JA MAAELU ARENGU KOMISJONI KIRI	127
KULTUURI- JA HARIDUSKOMISJONI ARVAMUS	130
KODANIKUVABADUSTE, JUSTIITS- JA SISEASJADE KOMISJONI ARVAMUS.....	137
NAISTE ÕIGUSTE JA SOOLISE VÕRDÕIGUSLIKKUSE KOMISJONI ARVAMUS	143
TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS	149
NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS	150

1. ETTEPANEK VÕTTA VASTU EUROOPA PARLAMENDI OTSUS

Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta, III jagu – Komisjon (2023/2129(DEC))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarvet¹,
- võttes arvesse Euroopa Liidu 2022. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet (COM(2023)0391 – C9-0248/2023)²,
- võttes arvesse komisjoni aruannet 2021. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise otsuse järelmeetmete kohta (COM(2023)384) ning üksikasjalikke vastuseid Euroopa Parlamendi konkreetsetele ettepanekutele,
- võttes arvesse komisjoni koostatud ELi 2022. aasta eelarve haldus- ja tulemusaruannet (COM(2023)401),
- võttes arvesse komisjoni aastaaruannet eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile 2022. aastal tehtud siseauditite kohta (COM(2023)323) ning sellele lisatud komisjoni talituste töödokumenti (SWD(2023)214),
- võttes arvesse kontrollikoja aastaaruannet eelarveaasta 2022 eelarve täitmise kohta koos institutsioonide vastustega³ ja kontrollikoja eriaruandeid,
- võttes arvesse vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 287 tehtud kontrollikoja kinnitavat avaldust⁴ 2022. aasta raamatupidamise aastaaruande usaldusväärse ja selle aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta,
- võttes arvesse nõukogu 22. veebruari 2024. aasta soovitus komisjoni tegevusele heakskiidu andmise kohta 2022. aasta eelarve täitmisel (06179/2024 – C9-0066/2024),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 317, 318 ja 319,
- võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artiklit 106a,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrust (EL, Euratom) 2018/1046 (mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr

¹ ELT L 45, 24.2.2022.

² ELT C, C/2023/2, 12.10.2023.

³ ELT C, C/2023/103, 4.10.2023.

⁴ ELT C, C/2023/112, 12.10.2023.

223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012)⁵, eriti selle artikleid 69, 260, 261 ja 262,

- võttes arvesse kodukorra artiklit 99 ja V lisa,
 - võttes arvesse väliskomisjoni, arengukomisjoni, tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni, keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni, transpordi- ja turismikomisjoni, regionaalarengukomisjoni, kultuuri- ja hariduskomisjoni, kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni ning naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni arvamusi,
 - võttes arvesse põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni kirja,
 - võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A9-0139/2024),
1. annab komisjonile heakskiidu Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarve täitmisel;
 2. esitab oma tähelepanekud resolutsioonis, mis on Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarve (III jagu – Komisjon ja rakendusametid) täitmisele heakskiidu andmist käsitlevate otsuste lahutamatu osa;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev otsus ja resolutsioon, mis on selle lahutamatu osa, nõukogule, komisjonile ja kontrollikojale ning liikmesriikide parlamentidele ja riiklikele ja piirkondlikele kontrolliasutustele ning korraldada nende avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas* (L-seerias).

⁵ ELT L 193, 30.7.2018, lk 1.

2. ETTEPANEK VÕTTA VASTU EUROOPA PARLAMENDI OTSUS

Euroopa Kliima, Taristu ja Keskkonna Rakendusameti 2022. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta (2023/2129(DEC))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarvet¹,
- võttes arvesse Euroopa Liidu 2022. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet (COM(2023)0391 – C9-0248/2023)²,
- võttes arvesse Euroopa Kliima, Taristu ja Keskkonna Rakendusameti 2022. aasta lõplikku raamatupidamisaruannet³,
- võttes arvesse komisjoni aruannet 2021. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise otsuse järelmeetmete kohta (COM(2023)384) ning üksikasjalikke vastuseid Euroopa Parlamendi konkreetsetele ettepanekutele,
- võttes arvesse komisjoni aastaaruannet eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile 2022. aastal tehtud siseauditite kohta (COM(2023)323) ning sellele lisatud komisjoni talituste töödokumenti (SWD(2023)214),
- võttes arvesse kontrollikoja aastaaruannet ELi asutuste eelarveaasta 2022 kohta koos asutuste vastustega⁴,
- võttes arvesse vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 287 tehtud kontrollikoja kinnitavat avaldust⁵ 2022. aasta raamatupidamise aastaaruande usaldusväärse ja selle aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta,
- võttes arvesse nõukogu 22. veebruari 2024. aasta soovitus rakendusametite tegevusele heakskiidu andmise kohta 2022. aasta eelarve täitmisel (06181/2024 – C9-0125/2024),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 317, 318 ja 319,
- võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artiklit 106a,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrust (EL, Euratom) 2018/1046 (mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr

¹ ELT L 45, 24.2.2022.

² ELT C, C/2023/2, 12.10.2023.

³ ELTJ C, C/2023/809, 22.11.2023.

⁴ ELT C, C/2023/103, 4.10.2023.

⁵ ELT C, C/2023/112, 12.10.2023.

223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012)⁶, eriti selle artikleid 69, 260, 261 ja 262,

- võttes arvesse nõukogu 19. detsembri 2002. aasta määrust (EÜ) nr 58/2003 (millega kehtestatakse nende täitevasutuste põhikiri, kellele usaldatakse teatavad ühenduse programmide juhtimisega seotud ülesanded)⁷, eriti selle artikli 14 lõiget 3,
 - võttes arvesse komisjoni 21. septembri 2004. aasta määrust (EÜ) nr 1653/2004 (täitevasutuste standardfinantsmääruse vastuvõtmise kohta vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 58/2003, millega kehtestatakse nende täitevasutuste põhikiri, kellele usaldatakse teatavad ühenduse programmide juhtimisega seotud ülesanded)⁸, eriti selle artikli 66 esimest ja teist lõiku,
 - võttes arvesse komisjoni 12. veebruari 2021. aasta rakendusotsust (EL) 2021/173, millega asutatakse Euroopa Kliima, Taristu ja Keskkonna Rakendusamet, Euroopa Tervishoiu ja Digitaalvaldkonna Rakendusamet, Euroopa Teadusuuringute Rakendusamet, Euroopa Innovatsiooninõukogu ja VKEde Rakendusamet, Euroopa Teadusnõukogu Rakendusamet ning Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusamet ning tunnistatakse kehtetuks rakendusotsused 2013/801/EL, 2013/771/EL, 2013/778/EL, 2013/779/EL, 2013/776/EL ja 2013/770/EL⁹,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 99 ja V lisa,
 - võttes arvesse väliskomisjoni, arengukomisjoni, tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni, keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni, transpordi- ja turismikomisjoni, regionaalarengukomisjoni, kultuuri- ja hariduskomisjoni, kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni ning naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni arvamusi,
 - võttes arvesse põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni kirja,
 - võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A9-0139/2024),
1. annab heakskiidu Euroopa Kliima, Taristu ja Keskkonna Rakendusameti direktori tegevusele ameti 2022. aasta eelarve täitmisel;
 2. esitab oma tähelepanekud resolutsioonis, mis on Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarve (III jagu – Komisjon ja rakendusametid) täitmisele heakskiidu andmist käsitlevate otsuste lahutamatu osa;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev otsus, Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarve (III jagu – Komisjon) täitmisele heakskiidu andmist käsitlev otsus ning resolutsioon, mis on nende otsuste lahutamatu osa, Euroopa Kliima, Taristu ja Keskkonna Rakendusameti direktorile, nõukogule, komisjonile ja kontrollikojale ning

⁶ ELT L 193, 30.7.2018, lk 1.

⁷ EÜT L 11, 16.1.2003, lk 1.

⁸ ELT L 297, 22.9.2004, lk 6.

⁹ ELTL, 50, 15.2.2021, lk 9.

korraldada nende avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas* (L-seerias).

3. ETTEPANEK VÕTTA VASTU EUROOPA PARLAMENDI OTSUS

Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusameti 2022. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta (2023/2129(DEC))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarvet¹,
- võttes arvesse Euroopa Liidu 2022. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet (COM(2023)0391 – C9-0248/2023)²,
- võttes arvesse Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusameti 2022. aasta lõplikku raamatupidamisaruannet³,
- võttes arvesse komisjoni aruannet 2021. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise otsuse järelmeetmete kohta (COM(2023)384) ning üksikasjalikke vastuseid Euroopa Parlamendi konkreetsetele ettepanekutele,
- võttes arvesse komisjoni aastaaruannet eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile 2022. aastal tehtud siseauditite kohta (COM(2023)323) ning sellele lisatud komisjoni talituste töödokumenti (SWD(2023)214),
- võttes arvesse kontrollikoja aastaaruannet ELi asutuste eelarveaasta 2022 kohta koos asutuste vastustega⁴,
- võttes arvesse vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 287 tehtud kontrollikoja kinnitavat avaldust⁵ 2022. aasta raamatupidamise aastaaruande usaldusväärse ja selle aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta,
- võttes arvesse nõukogu 22. veebruari 2024. aasta soovitus rakendusametite tegevusele heakskiidu andmise kohta 2022. aasta eelarve täitmisel (06181/2024 – C9-0125/2024),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 317, 318 ja 319,
- võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artiklit 106a,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrust (EL, Euratom) 2018/1046 (mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr

¹ ELT L 45, 24.2.2022.

² ELT C, C/2023/2, 12.10.2023.

³ ELT C, C/2023/811, 22.11.2023.

⁴ ELT C, C/2023/103, 4.10.2023.

⁵ ELT C, C/2023/112, 12.10.2023.

223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012)⁶, eriti selle artikleid 69, 260, 261 ja 262,

- võttes arvesse nõukogu 19. detsembri 2002. aasta määrust (EÜ) nr 58/2003 (millega kehtestatakse nende täitevasutuste põhikiri, kellele usaldatakse teatavad ühenduse programmide juhtimisega seotud ülesanded)⁷, eriti selle artikli 14 lõiget 3,
 - võttes arvesse komisjoni 21. septembri 2004. aasta määrust (EÜ) nr 1653/2004 (täitevasutuste standardfinantsmääruse vastuvõtmise kohta vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 58/2003, millega kehtestatakse nende täitevasutuste põhikiri, kellele usaldatakse teatavad ühenduse programmide juhtimisega seotud ülesanded)⁸, eriti selle artikli 66 esimest ja teist lõiku,
 - võttes arvesse komisjoni 12. veebruari 2021. aasta rakendusotsust (EL) 2021/173, millega asutatakse Euroopa Kliima, Taristu ja Keskkonna Rakendusamet, Euroopa Tervishoiu ja Digitaalvaldkonna Rakendusamet, Euroopa Teadusuuringute Rakendusamet, Euroopa Innovatsiooninõukogu ja VKEde Rakendusamet, Euroopa Teadusnõukogu Rakendusamet ning Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusamet ning tunnistatakse kehtetuks rakendusotsused 2013/801/EL, 2013/771/EL, 2013/778/EL, 2013/779/EL, 2013/776/EL ja 2013/770/EL⁹,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 99 ja V lisa,
 - võttes arvesse väliskomisjoni, arengukomisjoni, tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni, keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni, transpordi- ja turismikomisjoni, regionaalarengukomisjoni, kultuuri- ja hariduskomisjoni, kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni ning naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni arvamusi,
 - võttes arvesse põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni kirja,
 - võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A9-0139/2024),
1. annab heakskiidu Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusameti direktori tegevusele ameti 2022. aasta eelarve täitmisel;
 2. esitab oma tähelepanekud resolutsioonis, mis on Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarve (III jagu – Komisjon ja rakendusametid) täitmisele heakskiidu andmist käsitlevate otsuste lahutamatu osa;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev otsus, Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarve (III jagu – Komisjon) täitmisele heakskiidu andmist käsitlev otsus ning resolutsioon, mis on nende otsuste lahutamatu osa, Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusameti direktorile, nõukogule, komisjonile ja kontrollikojale ning korraldada

⁶ ELT L 193, 30.7.2018, lk 1.

⁷ EÜT L 11, 16.1.2003, lk 1.

⁸ ELT L 297, 22.9.2004, lk 6.

⁹ ELT L 50, 15.2.2021, lk 9.

nende avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas* (L-seerias).

4. ETTEPANEK VÕTTA VASTU EUROOPA PARLAMENDI OTSUS

Euroopa Innovatsiooninõukogu ja VKEde Rakendusameti 2022. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta (2023/2129(DEC))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarvet¹,
- võttes arvesse Euroopa Liidu 2022. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet (COM(2023)0391 – C9-0248/2023)²,
- võttes arvesse Euroopa Innovatsiooninõukogu ja VKEde Rakendusameti 2022. aasta lõplikku raamatupidamisaruannet³,
- võttes arvesse komisjoni aruannet 2021. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise otsuse järelmeetmete kohta (COM(2023)384) ning üksikasjalikke vastuseid Euroopa Parlamendi konkreetsetele ettepanekutele,
- võttes arvesse komisjoni aastaaruannet eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile 2022. aastal tehtud siseauditite kohta (COM(2023)323) ning sellele lisatud komisjoni talituste töödokumenti (SWD(2023)214),
- võttes arvesse kontrollikoja aastaaruannet ELi asutuste eelarveaasta 2022 kohta koos asutuste vastustega⁴,
- võttes arvesse vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 287 tehtud kontrollikoja kinnitavat avaldust⁵ 2022. aasta raamatupidamise aastaaruande usaldusväärse ja selle aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta,
- võttes arvesse nõukogu 22. veebruari 2024. aasta soovitus rakendusametite tegevusele heakskiidu andmise kohta 2022. aasta eelarve täitmisel (06181/2024 – C9-0125/2024),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 317, 318 ja 319,
- võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artiklit 106a,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrust (EL, Euratom) 2018/1046 (mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr

¹ ELT L 45, 24.2.2022.

² ELT C, C/2023/2, 12.10.2023.

³ ELT C, C/2023/822, 22.11.2023.

⁴ ELT C, C/2023/103, 4.10.2023.

⁵ ELT C, C/2023/112, 12.10.2023.

223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012)⁶, eriti selle artikleid 69, 260, 261 ja 262,

- võttes arvesse nõukogu 19. detsembri 2002. aasta määrust (EÜ) nr 58/2003 (millega kehtestatakse nende täitevasutuste põhikiri, kellele usaldatakse teatavad ühenduse programmide juhtimisega seotud ülesanded)⁷, eriti selle artikli 14 lõiget 3,
 - võttes arvesse komisjoni 21. septembri 2004. aasta määrust (EÜ) nr 1653/2004 (täitevasutuste standardfinantsmääruse vastuvõtmise kohta vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 58/2003, millega kehtestatakse nende täitevasutuste põhikiri, kellele usaldatakse teatavad ühenduse programmide juhtimisega seotud ülesanded)⁸, eriti selle artikli 66 esimest ja teist lõiku,
 - võttes arvesse komisjoni 12. veebruari 2021. aasta rakendusotsust (EL) 2021/173, millega asutatakse Euroopa Kliima, Taristu ja Keskkonna Rakendusamet, Euroopa Tervishoiu ja Digitaalvaldkonna Rakendusamet, Euroopa Teadusuuringute Rakendusamet, Euroopa Innovatsiooninõukogu ja VKEde Rakendusamet, Euroopa Teadusnõukogu Rakendusamet ning Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusamet ning tunnistatakse kehtetuks rakendusotsused 2013/801/EL, 2013/771/EL, 2013/778/EL, 2013/779/EL, 2013/776/EL ja 2013/770/EL⁹,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 99 ja V lisa,
 - võttes arvesse väliskomisjoni, arengukomisjoni, tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni, keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni, transpordi- ja turismikomisjoni, regionaalarengukomisjoni, kultuuri- ja hariduskomisjoni, kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni ning naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni arvamusi,
 - võttes arvesse põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni kirja,
 - võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A9-0139/2024),
1. annab heakskiidu Euroopa Innovatsiooninõukogu ja VKEde Rakendusameti direktori tegevusele ameti 2022. aasta eelarve täitmisel;
 2. esitab oma tähelepanekud resolutsioonis, mis on Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarve (III jagu – Komisjon ja rakendusametid) täitmisele heakskiidu andmist käsitlevate otsuste lahutamatu osa;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev otsus, Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarve (III jagu – Komisjon) täitmisele heakskiidu andmist käsitlev otsus ning resolutsioon, mis on nende otsuste lahutamatu osa, Euroopa Innovatsiooninõukogu ja VKEde Rakendusameti direktorile, nõukogule, komisjonile ja kontrollikojale ning

⁶ ELT L 193, 30.7.2018, lk 1.

⁷ EÜT L 11, 16.1.2003, lk 1.

⁸ ELT L 297, 22.9.2004, lk 6.

⁹ ELT L 50, 15.2.2021, lk 9.

korraldada nende avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas* (L-seerias).

5. ETTEPANEK VÕTTA VASTU EUROOPA PARLAMENDI OTSUS

Euroopa Teadusnõukogu Rakendusameti 2022. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta (2023/2129(DEC))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarvet¹,
- võttes arvesse Euroopa Liidu 2022. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet (COM(2023)0391 – C9-0248/2023)²,
- võttes arvesse Euroopa Teadusnõukogu Rakendusameti 2022. aasta lõplikku raamatupidamisaruannet³,
- võttes arvesse komisjoni aruannet 2021. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise otsuse järelmeetmete kohta (COM(2023)384) ning üksikasjalikke vastuseid Euroopa Parlamendi konkreetsetele ettepanekutele,
- võttes arvesse komisjoni aastaaruannet eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile 2022. aastal tehtud siseauditite kohta (COM(2023)323) ning sellele lisatud komisjoni talituste töödokumenti (SWD(2023)214),
- võttes arvesse kontrollikoja aastaaruannet ELi asutuste eelarveaasta 2022 kohta koos asutuste vastustega⁴,
- võttes arvesse vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 287 tehtud kontrollikoja kinnitavat avaldust⁵ 2022. aasta raamatupidamise aastaaruande usaldusväärse ja selle aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta,
- võttes arvesse nõukogu 22. veebruari 2024. aasta soovitus rakendusametite tegevusele heakskiidu andmise kohta 2022. aasta eelarve täitmisel (06181/2024 – C9-0125/2024),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 317, 318 ja 319,
- võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artiklit 106a,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrust (EL, Euratom) 2018/1046 (mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr

¹ ELT L 45, 24.2.2022.

² ELT C, C/2023/2, 12.10.2023.

³ ELT C, C/2023/831, 22.11.2023.

⁴ ELT C, C/2023/103, 4.10.2023.

⁵ ELT C, C/2023/112, 12.10.2023.

223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012)⁶, eriti selle artikleid 69, 260, 261 ja 262,

- võttes arvesse nõukogu 19. detsembri 2002. aasta määrust (EÜ) nr 58/2003 (millega kehtestatakse nende täitevasutuste põhikiri, kellele usaldatakse teatavad ühenduse programmide juhtimisega seotud ülesanded)⁷, eriti selle artikli 14 lõiget 3,
 - võttes arvesse komisjoni 21. septembri 2004. aasta määrust (EÜ) nr 1653/2004 (täitevasutuste standardfinantsmääruse vastuvõtmise kohta vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 58/2003, millega kehtestatakse nende täitevasutuste põhikiri, kellele usaldatakse teatavad ühenduse programmide juhtimisega seotud ülesanded)⁸, eriti selle artikli 66 esimest ja teist lõiku,
 - võttes arvesse komisjoni 12. veebruari 2021. aasta rakendusotsust (EL) 2021/173, millega asutatakse Euroopa Kliima, Taristu ja Keskkonna Rakendusamet, Euroopa Tervishoiu ja Digitaalvaldkonna Rakendusamet, Euroopa Teadusuuringute Rakendusamet, Euroopa Innovatsiooninõukogu ja VKEde Rakendusamet, Euroopa Teadusnõukogu Rakendusamet ning Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusamet ning tunnistatakse kehtetuks rakendusotsused 2013/801/EL, 2013/771/EL, 2013/778/EL, 2013/779/EL, 2013/776/EL ja 2013/770/EL⁹,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 99 ja V lisa,
 - võttes arvesse väliskomisjoni, arengukomisjoni, tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni, keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni, transpordi- ja turismikomisjoni, regionaalarengukomisjoni, kultuuri- ja hariduskomisjoni, kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni ning naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni arvamusi,
 - võttes arvesse põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni kirja,
 - võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A9-0139/2024),
1. annab heakskiidu Euroopa Teadusnõukogu Rakendusameti direktori tegevusele ameti 2022. aasta eelarve täitmisel;
 2. esitab oma tähelepanekud resolutsioonis, mis on Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarve (III jagu – Komisjon ja rakendusametid) täitmisele heakskiidu andmist käsitlevate otsuste lahutamatu osa;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev otsus, Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarve (III jagu – Komisjon) täitmisele heakskiidu andmist käsitlev otsus ning resolutsioon, mis on nende otsuste lahutamatu osa, Euroopa Teadusnõukogu Rakendusameti direktorile, nõukogule, komisjonile ja kontrollikojale ning korraldada

⁶ ELT L 193, 30.7.2018, lk 1.

⁷ EÜT L 11, 16.1.2003, lk 1.

⁸ ELT L 297, 22.9.2004, lk 6.

⁹ ELT L 50, 15.2.2021, lk 9.

nende avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas* (L-seerias).

6. ETTEPANEK VÕTTA VASTU EUROOPA PARLAMENDI OTSUS

Euroopa Tervishoiu ja Digitaalvaldkonna Rakendusameti 2022. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta (2023/2129(DEC))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarvet¹,
- võttes arvesse Euroopa Liidu 2022. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet (COM(2023)0391 – C9-0248/2023)²,
- võttes arvesse Euroopa Tervishoiu ja Digitaalvaldkonna Rakendusameti 2022. aasta lõplikku raamatupidamisaruannet³,
- võttes arvesse komisjoni aruannet 2021. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise otsuse järelmeetmete kohta (COM(2023)384) ning üksikasjalikke vastuseid Euroopa Parlamendi konkreetsetele ettepanekutele,
- võttes arvesse komisjoni aastaaruannet eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile 2022. aastal tehtud siseauditite kohta (COM(2023)323) ning sellele lisatud komisjoni talituste töödokumenti (SWD(2023)214),
- võttes arvesse kontrollikoja aastaaruannet ELi asutuste eelarveaasta 2022 kohta koos asutuste vastustega⁴,
- võttes arvesse vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 287 tehtud kontrollikoja kinnitavat avaldust⁵ 2022. aasta raamatupidamise aastaaruande usaldusväärse ja selle aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta,
- võttes arvesse nõukogu 22. veebruari 2024. aasta soovitus rakendusametite tegevusele heakskiidu andmise kohta 2022. aasta eelarve täitmisel (06181/2024 – C9-0125/2024),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 317, 318 ja 319,
- võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artiklit 106a,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrust (EL, Euratom) 2018/1046 (mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr

¹ ELT L 45, 24.2.2022.

² ELT C, C/2023/2, 12.10.2023.

³ ELT C/2023/847, 22.11.2023.

⁴ ELT C, C/2023/103, 4.10.2023.

⁵ ELT C, C/2023/112, 12.10.2023.

223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012)⁶, eriti selle artikleid 69, 260, 261 ja 262,

- võttes arvesse nõukogu 19. detsembri 2002. aasta määrust (EÜ) nr 58/2003 (millega kehtestatakse nende täitevasutuste põhikiri, kellele usaldatakse teatavad ühenduse programmide juhtimisega seotud ülesanded)⁷, eriti selle artikli 14 lõiget 3,
 - võttes arvesse komisjoni 21. septembri 2004. aasta määrust (EÜ) nr 1653/2004 (täitevasutuste standardfinantsmääruse vastuvõtmise kohta vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 58/2003, millega kehtestatakse nende täitevasutuste põhikiri, kellele usaldatakse teatavad ühenduse programmide juhtimisega seotud ülesanded)⁸, eriti selle artikli 66 esimest ja teist lõiku,
 - võttes arvesse komisjoni 12. veebruari 2021. aasta rakendusotsust (EL) 2021/173, millega asutatakse Euroopa Kliima, Taristu ja Keskkonna Rakendusamet, Euroopa Tervishoiu ja Digitaalvaldkonna Rakendusamet, Euroopa Teadusuuringute Rakendusamet, Euroopa Innovatsiooninõukogu ja VKEde Rakendusamet, Euroopa Teadusnõukogu Rakendusamet ning Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusamet ning tunnistatakse kehtetuks rakendusotsused 2013/801/EL, 2013/771/EL, 2013/778/EL, 2013/779/EL, 2013/776/EL ja 2013/770/EL⁹,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 99 ja V lisa,
 - võttes arvesse väliskomisjoni, arengukomisjoni, tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni, keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni, transpordi- ja turismikomisjoni, regionaalarengukomisjoni, kultuuri- ja hariduskomisjoni, kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni ning naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni arvamusi,
 - võttes arvesse põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni kirja,
 - võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A9-0139/2024),
1. annab heakskiidu Euroopa Tervishoiu ja Digitaalvaldkonna Rakendusameti direktori tegevusele ameti 2022. aasta eelarve täitmisel;
 2. esitab oma tähelepanekud resolutsioonis, mis on Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarve (III jagu – Komisjon ja rakendusametid) täitmisele heakskiidu andmist käsitlevate otsuste lahutamatu osa;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev otsus, Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarve (III jagu – Komisjon) täitmisele heakskiidu andmist käsitlev otsus ning resolutsioon, mis on nende otsuste lahutamatu osa, Euroopa Tervishoiu ja Digitaalvaldkonna Rakendusameti direktorile, nõukogule, komisjonile ja kontrollikojale

⁶ ELT L 193, 30.7.2018, lk 1.

⁷ EÜT L 11, 16.1.2003, lk 1.

⁸ ELT L 297, 22.9.2004, lk 6.

⁹ ELT L 50, 15.2.2021, lk 9.

ning korraldada nende avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas* (L-seerias).

7. ETTEPANEK VÕTTA VASTU EUROOPA PARLAMENDI OTSUS

Euroopa Teadusuuringute Rakendusameti 2022. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta (2023/2129(DEC))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarvet¹,
- võttes arvesse Euroopa Liidu 2022. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet (COM(2023)0391 – C9-0248/2023)²,
- võttes arvesse Euroopa Teadusuuringute Rakendusameti 2022. aasta lõplikku raamatupidamisaruannet³,
- võttes arvesse komisjoni aruannet 2021. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise otsuse järelmeetmete kohta (COM(2023)384) ning üksikasjalikke vastuseid Euroopa Parlamendi konkreetsetele ettepanekutele,
- võttes arvesse komisjoni aastaaruannet eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile 2022. aastal tehtud siseauditite kohta (COM(2023)323) ning sellele lisatud komisjoni talituste töödokumenti (SWD(2023)214),
- võttes arvesse kontrollikoja aastaaruannet ELi asutuste eelarveaasta 2022 kohta koos asutuste vastustega⁴,
- võttes arvesse vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 287 tehtud kontrollikoja kinnitavat avaldust⁵ 2022. aasta raamatupidamise aastaaruande usaldusväärse ja selle aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta,
- võttes arvesse nõukogu 22. veebruari 2024. aasta soovitus rakendusametite tegevusele heakskiidu andmise kohta 2022. aasta eelarve täitmisel (06181/2024 – C9-0125/2024),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 317, 318 ja 319,
- võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artiklit 106a,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrust (EL, Euratom) 2018/1046 (mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr

¹ ELT L 45, 24.2.2022.

² ELT C, C/2023/2, 12.10.2023.

³ ELT C, C/2023/850, 22.11.2023.

⁴ ELT C, C/2023/103, 4.10.2023.

⁵ ELT C, C/2023/112, 12.10.2023.

223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012)⁶, eriti selle artikleid 69, 260, 261 ja 262,

- võttes arvesse nõukogu 19. detsembri 2002. aasta määrust (EÜ) nr 58/2003 (millega kehtestatakse nende täitevasutuste põhikiri, kellele usaldatakse teatavad ühenduse programmide juhtimisega seotud ülesanded)⁷, eriti selle artikli 14 lõiget 3,
 - võttes arvesse komisjoni 21. septembri 2004. aasta määrust (EÜ) nr 1653/2004 (täitevasutuste standardfinantsmääruse vastuvõtmise kohta vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 58/2003, millega kehtestatakse nende täitevasutuste põhikiri, kellele usaldatakse teatavad ühenduse programmide juhtimisega seotud ülesanded)⁸, eriti selle artikli 66 esimest ja teist lõiku,
 - võttes arvesse komisjoni 12. veebruari 2021. aasta rakendusotsust (EL) 2021/173, millega asutatakse Euroopa Kliima, Taristu ja Keskkonna Rakendusamet, Euroopa Tervishoiu ja Digitaalvaldkonna Rakendusamet, Euroopa Teadusuuringute Rakendusamet, Euroopa Innovatsiooninõukogu ja VKEde Rakendusamet, Euroopa Teadusnõukogu Rakendusamet ning Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusamet ning tunnistatakse kehtetuks rakendusotsused 2013/801/EL, 2013/771/EL, 2013/778/EL, 2013/779/EL, 2013/776/EL ja 2013/770/EL⁹,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 99 ja V lisa,
 - võttes arvesse väliskomisjoni, arengukomisjoni, tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni, keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni, transpordi- ja turismikomisjoni, regionaalarengukomisjoni, kultuuri- ja hariduskomisjoni, kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni ning naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni arvamusi,
 - võttes arvesse põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni kirja,
 - võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A9-0139/2024),
1. annab heakskiidu Euroopa Teadusuuringute Rakendusameti direktori tegevusele ameti 2022. aasta eelarve täitmisel;
 2. esitab oma tähelepanekud resolutsioonis, mis on Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarve (III jagu – Komisjon ja rakendusametid) täitmisele heakskiidu andmist käsitlevate otsuste lahutamatu osa;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev otsus, Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarve (III jagu – Komisjon) täitmisele heakskiidu andmist käsitlev otsus ning resolutsioon, mis on nende otsuste lahutamatu osa, Euroopa Teadusuuringute Rakendusameti direktorile, nõukogule, komisjonile ja kontrollikojale ning korraldada

⁶ ELT L 193, 30.7.2018, lk 1.

⁷ EÜT L 11, 16.1.2003, lk 1.

⁸ ELT L 297, 22.9.2004, lk 6.

⁹ ELT L 50, 15.2.2021, lk 9.

nende avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas* (L-seerias).

8. ETTEPANEK VÕTTA VASTU EUROOPA PARLAMENDI OTSUS

Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarve raamatupidamiskontode sulgemise kohta, III jagu – Komisjon (2023/2129(DEC))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarvet¹,
- võttes arvesse Euroopa Liidu 2022. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet (COM(2023)0391 – C9-0248/2023)²,
- võttes arvesse komisjoni aruannet 2021. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise otsuse järelmeetmete kohta (COM(2023)384) ning üksikasjalikke vastuseid Euroopa Parlamendi konkreetsetele ettepanekutele,
- võttes arvesse komisjoni koostatud ELi 2022. aasta eelarve haldus- ja tulemusaruannet (COM(2023)401),
- võttes arvesse komisjoni aastaaruannet eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile 2022. aastal tehtud siseauditite kohta (COM(2023)323) ning sellele lisatud komisjoni talituste töödokumenti (SWD(2023)214),
- võttes arvesse kontrollikoja aastaaruannet eelarveaasta 2022 eelarve täitmise kohta koos institutsioonide vastustega³ ja kontrollikoja eriaruandeid,
- võttes arvesse vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 287 tehtud kontrollikoja kinnitavat avaldust⁴ 2022. aasta raamatupidamise aastaaruande usaldusväärse ja selle aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta,
- võttes arvesse nõukogu 22. veebruari 2024. aasta soovitus komisjoni tegevusele heakskiidu andmise kohta 2022. aasta eelarve täitmisel (06179/2024 – C9-0066/2024),
- võttes arvesse nõukogu 22. veebruari 2024. aasta soovitus rakendusametite tegevusele heakskiidu andmise kohta 2022. aasta eelarve täitmisel (06181/2024 – C9-0125/2024),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 317, 318 ja 319,
- võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artiklit 106a,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrust (EL, Euratom) 2018/1046 (mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid

¹ ELT L 45, 24.2.2022.

² ELT C, C/2023/2, 12.10.2023.

³ ELT C, C/2023/103, 4.10.2023.

⁴ ELT C, C/2023/112, 12.10.2023.

- ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012)⁵, eriti selle artikleid 69, 260, 261 ja 262,
- võttes arvesse nõukogu 19. detsembri 2002. aasta määrust (EÜ) nr 58/2003 (millega kehtestatakse nende täitevasutuste põhikiri, kellele usaldatakse teatavad ühenduse programmide juhtimisega seotud ülesanded)⁶, eriti selle artikli 14 lõikeid 2 ja 3,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 99 ja V lisa,
 - võttes arvesse väliskomisjoni, arengukomisjoni, tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni, keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni, transpordi- ja turismikomisjoni, regionaalarengukomisjoni, kultuuri- ja hariduskomisjoni, kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni ning naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni arvamusi,
 - võttes arvesse põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni kirja,
 - võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A9-0139/2024),
1. annab heakskiidu Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarve raamatupidamiskontode sulgemisele;
 2. esitab oma tähelepanekud resolutsioonis, mis on Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarve (III jagu – Komisjon ja rakendusametid) täitmisele heakskiidu andmist käsitlevate otsuste lahutamatu osa;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev otsus nõukogule, komisjonile, Euroopa Liidu Kohtule, kontrollikojale ja Euroopa Investeerimispanngale ning liikmesriikide parlamentidele ja riiklikele ja piirkondlikele kontrolliasutustele ning korraldada selle avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas* (L-seerias).

⁵ ELT L 193, 30.7.2018, lk 1.

⁶ EÜT L 11, 16.1.2003, lk 1.

9. EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

tähelepanekutega, mis on Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitlevate otsuste lahutamatu osa, III jagu – Komisjon ja rakendusametid (2023/2129(DEC))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma otsust Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta, III jagu – Komisjon,
- võttes arvesse oma otsuseid rakendusametite 2022. aasta eelarvete täitmisele heakskiidu andmise kohta,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 99 ja V lisa,
- võttes arvesse väliskomisjoni, arengukomisjoni, tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni, keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni, transpordi- ja turismikomisjoni, regionaalarengukomisjoni, kultuuri- ja hariduskomisjoni, kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni ning naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni arvamusi,
- võttes arvesse põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni kirja,
- võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A9-0139/2024),
- võttes arvesse 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise, samuti uute omavahendite, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise tegevuskava kohta,

Poliitilised prioriteedid

1. tuletab meelde, et ta peab väga tähtsaks Euroopa Liidu lepingus (ELi leping) ja Euroopa Liidu toimimise lepingus (ELi toimimise leping) sätestatud aluspõhimõtteid ja väärtusi, sealhulgas ELi toimimise lepingu artiklis 317 sätestatud usaldusväärse finantsjuhtimise ning ELi toimimise lepingu artiklis 325 sätestatud pettustevastase võitluse ja liidu finantshuvide kaitsmise põhimõtet;
2. rõhutab, kui oluline on liidu eelarve liidu poliitiliste prioriteetide saavutamiseks ning selle roll liikmesriike ettenägematutes olukordades abistamisel, nagu COVID-19 pandeemia, rahvusvahelised konfliktid või kriisid ja nende tagajärjed; märgib sellega seoses, et investeeringud ja liidu eelarvest antav toetus on jätkuvalt olulised liikmesriikide ja piirkondade vaheliste erinevuste vähendamiseks, majanduskasvu ja tööhõive edendamiseks, vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemiseks ning seega liidu kodanike igapäevaelu parandamiseks ja majandusliku mõju saavutamiseks liidus; nõuab tungival, et komisjon ei vähendaks tempot ja ambitsioonikust, mida on vaja Euroopa rohelises kokkuleppes seatud kliimaga seotud eesmärkide saavutamiseks, ning rõhutab vajadust suurendada selleks vajalikke investeeringuid; rõhutab asjaolu, et 2022. aastal jäi liidul 2030., 2040. ja 2050. aastaks seatud kliimaeesmärkide saavutamiseks

vajalikust tõhususest palju puudu;

3. rõhutab, et kui eelarvet täidetakse usaldusväärset ja ettenähtud ajal, on võimalik eri poliitikavaldkondade vajadusi täita ja probleeme lahendada tulemuslikumalt ja tõhusamini; rõhutab, et lisaks 2014.–2020. aasta mitmeaastase finantsraamistiku täieliku lõpuleviimise survele võib mitme erinevate reeglitega vahendi samaaegne rakendamine ajaliste piirangute korral põhjustada viivitusi rakendamises ning suurendada vigu, õigusnormide rikkumisi ja pettusi; tuletab meelde komisjoni rolli aluslepingute täitmise järelevalvajana liidu finantshuvide kaitsmisel;
4. rõhutab taaste- ja vastupidavusraha panust liikmesriikide toetamisse COVID-19 pandeemia majanduslikest ja sotsiaalsetest tagajärgedest taastumisel ning sellise vastupanuvõimelise liidu loomisse, mis suudab tulevikuprobleemidega toime tulla; võtab teadmiseks taaste- ja vastupidavusraha ning programmi „REPowerEU“ panuse Venemaa Ukraina-vastases agressioonisõjast põhjustatud energiaga seotud probleemide lahendamisse; peab kahetsusväärseks, et vahe-eesmärke ei ole paremini määratletud, ning kutsub komisjoni üles jälgima seotud meetmete rakendamist liikmesriikides vastavalt kokkulepitud vahe-eesmärkidele ja sihtidele;
5. rõhutab liidu 2022. aasta eelarve olulist rolli Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja tagajärgedega tegelemisel, et tagada toiduainete tarneahelad, tegeleda energiaprobleemidega, toetada liikmesriike Ukraina pagulaste vastuvõtmisel ja abistada Ukrainat oma kodanike eest hoolitsemisel; märgib, et see on avaldanud survet eelarvele ja et kasutatud on kõiki olemasolevaid paindlikkusmeetmeid; märgib sellega seoses, et võeti vastu mitmeaastase finantsraamistiku vahekokkuvõtte, mille kohaselt vahendite ümberkorraldamisel kaasatakse uusi vahendeid; rõhutab, kui oluline on, et komisjon esitaks selge ja realistliku tegevuskava ELi võla tagasimaksmiseks;
6. tuletab meelde, kui oluline on liidu finantsreeglite range kohaldamine kõigis programmides ja kõigi toetusesaajate suhtes, et vältida igasugust pettust, huvide konflikte, korruptsiooni, topeltrahastamist ja rahapesu; tuletab sellega seoses meelde kogu liidu pettustevastase võitluse struktuuri keskset rolli ja väljendab mõningast muret selle pärast, et mõned liikmesriigid keelduvad tegemast koostööd ühe selle elemendiga, nimelt Euroopa Prokuratuuriga;
7. tuletab meelde, kui oluline on viia läbi kriisidele reageerimiseks loodud finantsprogrammide järel- ja vahehindamisi nende asjakohasuse, sidususe ja Euroopa lisaväärtuse kohta lisaks nõuetele vastavusele ja korrektsusele, tõhususele, tulemuslikkusele, tulemustele ja pikaajalisele majanduslikule mõjule; märgib, et COVID-19-le reageerimise vahenditega seotud otsused tehti tohutu ajasurve all, kuigi selliseid vahendeid rakendatakse kuni 2026. aastani; rõhutab, et kiire reageerimine ei tohiks kahjustada nõuetekohast kontrolli kulutuste üle, ning kutsub seetõttu komisjoni üles sellistest vahenditest õppima;
8. tuletab meelde taaste- ja vastupidavusraha tähtsust COVID-19 pandeemia järgnenud majanduslangusega toimetulekul, tuletab meelde, et taaste- ja vastupidavusraha rakendamismudel seab komisjonile palju leebemaid nõudeid ning vähendab komisjoni kontrollikoormust liikmesriikide ees;
9. rõhutab huvide konflikti ohtu juhtudel, kui liidu eelarve täitmisega seotud mis tahes tasandil osalejaid võivad ohustada muud põhjused kui majanduslikud huvid, eelkõige

perekondlik, emotsionaalne, poliitiline või rahvuslik seotus; märgib, et huvide konflikte käsitlev õigusraamistik on liikmesriigiti ja piirkonniti väga killustatud, ning väljendab heameelt komisjoni suuniste üle ühtse tõlgendamise ja kohaldamise edendamisel; toetab kontrollikoja eriaruandes 6/2023 esitatud tähelepanekut, et võimalikke huvide konflikte võib eri allikatest pärit teabe võrdlemise teel aidata tuvastada andmekaeve;

10. rõhutab Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF), Euroopa Prokuratuuri, Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Ameti (Eurojust) ja Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ameti (Europol) rolli korruptsioonivastases võitluses; nõuab Euroopa Prokuratuuri ja OLAFi suutlikkuse ja nendevahelise koostöö edasist tugevdamist ning nende pädevuse paremat määratlemist; tunnustab Euroopa Prokuratuuri pingutusi liidu finantshuve kahjustavate pettuste ja muude kuritegude uurimisel ja nende eest vastutusele võtmisel ning rõhutab, kui oluline on tema täielik sõltumatus ja erapooletus oma ülesannete tulemuslikuks täitmiseks; tuletab meelde, et Euroopa Prokuratuurile ja OLAFile tuleb eraldada piisavad rahalised vahendid ja inimressursid; nõuab ühiseid korruptsioonivastaseid reegleid, mida kohaldatakse kõigi liidu asutuste töötajate suhtes, ning institutsioonidevahelise läbipaistvusregistri kohustuslikuks muutmist kõigile ELi institutsioonidele ja ametitele, et tagada, et see ei mõjuta teatavatelt ELi institutsioonidelt nõutavat sõltumatust; kordab, et pettusevastases võitluses tuleb nii liidu kui ka liikmesriikide tasandil teha tihedas koostöös Euroopa Prokuratuuri ja OLAFiga suuremaid pingutusi;
11. rõhutab õigusriigi olukorra halvenemist mõnes liikmesriigis ja õigusriigi tingimuslikkuse mehhanismi suurt tähtsust liidu eelarve kaitsmisel; kutsub komisjoni üles kasutama täiel määral ära olemasolevaid vahendeid, et tegeleda liidu väärtuste rikkumise selge ohuga, ning kasutama kiiresti tingimuslikkuse määrust, kui õigusriigi põhimõtte rikkumine võib mõjutada liidu finantshuve; toetab liidu rahaliste vahendite blokeerimist, kui tingimused ei ole täielikult täidetud, ja mitte mingit järeleandmist väljapressimisele; nõuab tungivalt, et komisjon tagaks eri fondide ja õigusaktide puhul ühtse, tervikliku ja integreeritud lähenemisviisi ning väldiks eri rahastamisvahendite puhul tehnokraatlikku ja vastuolulist lähenemisviisi;
12. võtab teadmiseks meetmed, mille komisjon võttis 2022. aastal tingimuslikkuse määruse alusel, kuid leiab, et need kehtestatakse märkimisväärse viivitusega ja pikaajaliste poliitiliste kaalutluste tulemusel; palub komisjonil viia läbi põhjalikud hindamised ja tagada piisavad kontrollimehhanismid, et tagada usaldusväärne finantsjuhtimine ja liidu eelarve kaitse praegustel ja tulevastel juhtudel, kui liidu väärtusi ja õigusriiki ei austata ja see mõjutab või ähvardab kahjustada liidu finantshuve;
13. väljendab heameelt 2023. aasta detsembris liidu muudetud finantsreeglite üle peetud läbirääkimistel saavutatud kokkuleppe üle; väljendab eelkõige heameelt täiustuste üle, mis on seotud liidu rahaliste vahendite jälgimisega digitaalsete vahendite ja koostalitlusvõime abil, mis tugevdavad liidu finantshuvide kaitset, varajase avastamise ja kõrvalejätmise süsteemi (EDES) sihtotstarbelise laiendamise üle jagatud eelarve täitmisele pärast mitmeaastast finantsraamistikku 2027, viitamise üle õigusriigi tingimuslikkuse mehhanismile ja liidu väärtustele, mis on sätestatud ELi lepingu artiklis 2 ning võimaluse üle lihtsustada toetust väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ja üksiktaotlejatele, võttes kasutusele väga madala maksumusega toetused;
14. tuletab komisjonile meelde, et kõigi seadusandlike ettepanekutega, millel on

märkimisväärne majanduslik, sotsiaalne ja keskkonnamõju, peavad kaasnema kindlad ja põhjalikud mõjuhindangud, sealhulgas hinnang sellele, milline on nende mõju liidu kodanike elukallidusele, bürokraatia tasemele toetusesaajate ja haldusasutuste jaoks ning soolise võrdõiguslikkusega seotud küsimustele, et tagada liidu eelarve õiglane jaotamine; rõhutab, et see on osa komisjoni parema õigusloome tegevuskavast; rõhutab, et komisjon peaks viima mõjuhindangud läbi täiesti neutraalsel ja erapooletul viisil; ootab lisaks, et komisjon parandaks asjaomaste valikute kulude ja tulude analüüsi, suurendades erinevate seisukohtadega sidusrühmade osalemise määra avalikes konsultatsioonides;

15. tuletab meelde, et kuluvaldkondades, mille suhtes kohaldatakse keerukamaid reegleid ja rahastamiskõlblikkuse kriteeriume, on suurem vigade oht ja need tekitavad toetusesaajatele, eriti uutele tulijatele ülemäärast halduskoormust; kordab vajadust lihtsustada liidu rahastamisprogramme võimalikult palju, saavutades tasakaalu tugevate kontrollidega; rõhutab, et liidu vahendite haldamise, aruandluse ja auditeerimise digitaliseerimine on oluline, et parandada võimalike vahendite saajate juurdepääsu õiglasel viisil ning muuta rahaliste vahendite haldamine kõigi kodanike jaoks tõhusamaks ja läbipaistvamaks;
16. on mures selle pärast, et kuna mitu liidu eri poliitikavaldkondi (nt ühtekuuluvuspoliitikat) reguleerivat õigusakti võeti vastu hilja, lükkus 2021.–2027. aasta programmitöö perioodi projektide elluviimine pikalt edasi; nõuab veel kord tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid teeksid kõik vajaliku, et jätkata poliitikameetmete kohapealse rakendamise kiirendamist parema geograafilise tasakaaluga, kuid pööraksid samal ajal endiselt suurt tähelepanu õigusnormide täitmisele, projektide kvaliteedile, tulemuste saavutamisele ning liidu finantshuvide kaitsmisele; rõhutab sellega seoses ohtu, mida täitmata kulukohustused liidu eelarves tekitavad, sest selle tagajärjel võidakse suured summad kulukohustustest vabastada, mis omakorda vähendab liidu eelarve mõju; palub, et komisjon annaks eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile teada meetmetest, mida ta kavatses selle olukorraga tegelemiseks võtta;
17. kutsub komisjoni üles tegema algatusi, nagu tehniline abi, et pidevalt suurendada vahendite kasutamise määra liikmesriikides; kutsub komisjoni üles tähelepanelikult jälgima, kuidas rakendamine liikmesriikides edeneb, eelkõige kui rahasummasid kasutatakse liiga vähe või aeglaselt, ning esitama eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile riikide kaupa koostatud analüüsi, milles tuuakse esile korduvad probleemid ja olukorra optimeerimiseks võetud meetmed;
18. rõhutab liidu ühtekuuluvuspoliitika tähtsust liidu piirkondade majandusliku ja territoriaalse lähenemise ja arengu jaoks ning Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamise toetamiseks; rõhutab ühtekuuluvusfondide koostoimet kooskõlas teiste liidu programmidega, eelkõige taaste- ja vastupidavusrahaastuga, et maksimeerida avaliku sektori kulutuste mõju ja tõhusust;

I PEATÜKK. Mitmeaastane finantsraamistik

Euroopa Kontrollikoja kinnitav avaldus ning eelarvehaldus ja finantsjuhtimine

Raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsus

19. väljendab heameelt selle üle, et kontrollikoda leiab oma aastaaruandes eelarveaasta 2022 eelarve täitmise kohta¹, et Euroopa Liidu 2022. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on usaldusväärne; märgib rahuloluga, et kontrollikoda on alates 2007. aastast igal aastal esitanud raamatupidamise aastaaruande usaldusväärssuse kohta märkusteta arvamuse;
20. märgib, et 31. detsembri 2022. aasta seisuga moodustasid kohustused kokku 577,2 miljardit eurot ning varade kogumaht oli 445,9 miljardit eurot; täheldab, et 131,3 miljardi euro suurune erinevus vastas (negatiivsele) netovarale, mis koosnes reservidest, ja sellele osale kuludest, mille liit oli kuni 31. detsembriks 2022 juba kandnud, kuid mida tuli rahastada tulevastest eelarvetest;
21. märgib, et 2022. aasta lõpus oli toetusesaajatele tasumisele kuuluvate kantud rahastamiskõlblike kulude (mille hüvitamist ei olnud veel taotletud) hinnanguline väärtus, mis on kajastatud kumuleerunud kuludena, 148,7 miljardit eurot (2021. aastal 129,9 miljardit), millest 22,6 miljardit eurot on seotud taaste- ja vastupidavusrahastu kumuleerunud kuludega;
22. märgib, et Ühendkuningriigi väljaastumisele järgnenud üleminekuperiood lõpus oli komisjoni hinnangul liidu raamatupidamises bilansipäeval Ühendkuningriigi vastu 23,9 miljardi euro suurune nõue (2021. aastal 41,8 miljardit eurot), millest hinnanguliselt 9,1 miljardit eurot pidi ära makstama aruandekuupäevale järgneva 12 kuu jooksul;
23. märgib, et kontrollikoda hindas, milline on Venemaa provotseerimata ja õigustamatu Ukraina-vastase agressioonisõja mõju liidu raamatupidamise aastaaruandele; väljendab heameelt kontrollikoja järelduse üle, et seda mõju on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes asjakohaselt arvesse võetud ja avalikustatud;
24. väljendab heameelt kontrollikoja järelduse üle, et varad, kohustused, tulud ja kulud, sealhulgas need, mis on seotud Euroopa taasterahastuga „NextGenerationEU“, on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes esitatud tõeselt;

Liidu tulude ja kulude seaduslikkus ja korrektsus

25. peab kahetsusväärseks, et kontrollikoda esitas liidu eelarve kulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta neljandat aastat järjest negatiivse arvamuse; rõhutab, kui oluline on tugevdada komisjoni ja liikmesriikide kontrollimehhanisme, mida kontrollikoda ei pea usaldusväärseteks ning mis seavad seega ohtu iga-aastase haldus- ja tulemusaruande usaldusväärssuse; väljendab heameelt kontrollikoja järelduse üle, et tulud ei sisalda

¹ ELT C, C/2023/103, 4.10.2023.

olulisi vigu ja et kontrollikoja kontrollitud haldussüsteemid olid üldiselt mõjusad;

26. märgib murega, et kontrollikoja hinnangul on 2022. aasta kulude veamäär 4,2 % (2021. aastal 3 %), mis olulisuse piirmäärast üle kahe korra suurem; märgib, et olukord on eelmise kahe aastaga võrreldes veelgi halvenenud (3,0 % 2021. aastal ja 2,7 % 2020. aastal); märgib murega, et kontrollikoda avastas suuri probleeme kulude hüvitamisel põhinevates kuludes, mis moodustavad kontrollikoja auditi andmekogumist 66 % ja mille hinnanguline veamäär on 6 %; märgib, et kontrollikoja leitud vigade mõju hinnatakse vaatlusaluse aasta kohta heakskiidetud kuludele oluliseks ja puudutab peaaegu kõiki kulusid;
27. märgib, et komisjoni enda hinnangul on maksete vearisk 2022. aastal 1,9 % (sarnaselt 2020. ja 2021. aastaga), mis jääb allapoole olulisuse piirmäära; märgib, et komisjoni hinnang veariski kohta programmi lõpetamisel on pärast järelkontrollide ja korrektsioonide kohaldamist 0,9 %; võtab teadmiseks erinevuse kontrollikoja üldise veamäära ja komisjoni veariski vahel maksete tegemisel, mida täheldatakse liidu 2022. aasta eelarve kogukulude puhul, kuigi mitte kõigis kuluvaldkondades, ning märgib, et see on eriti silmapaistev rubriigis 1 ja 2, nagu ka varem; ning märgib, et komisjoni hinnangud maksete veariski kohta on järjepidevalt kontrollikoja statistilistest hinnangutest madalamad või allpool; väljendab heameelt kontrollikoja hinnangu üle, mille kohaselt veamäär on olemasolevate riskide oluline näitaja; nõuab, et leitaks ühine arusaam, et vältida sellist erinevust kontrollikoja üldise veamäära ja komisjoni veariski vahel maksete tegemisel;
28. märgib, et on mures kontrollikoja tähelepaneku pärast, et komisjoni riskihinnangus on riski suurust tõenäoliselt mitmes valdkonnas alahinnatud; on mures ka korduvate puuduste pärast, mille kontrollikoda tuvastas rubriigis 2 seoses liikmesriikide järelkontrollidega, see aga piirab nende töö usaldusväärsust;
29. rõhutab, et kontrollikoja kinnitavas avalduses esitatud üldine hinnanguline veamäär liidu eelarves on hinnanguline rahasumma, mida ei oleks tohtinud välja maksta, kuna seda ei kasutatud kooskõlas kohaldatavate õigusnormidega, ning see ei osuta pettusele või korruptsioonile; peab kahetsusväärseks, et üldine hinnanguline veamäär liidu eelarves võib jätta kodanikele igal aastal negatiivse mulje;
30. tuletab meelde, et kontrollikoja auditi lähenemisviisi ja metoodika põhinevad rahvusvahelistel auditistandarditel, mis nõuavad tehingute juhusliku ja esindusliku valimi kontrollimist, mille tulemuseks on hinnanguline veamäär; tuletab meelde, et kontrollikoda eristab väikese riskiga kulusid, st toetusõigustel põhinevaid makseid lihtsustatud reeglite alusel, ja suure riskiga kulusid, st hüvitamisel põhinevaid makseid, mille suhtes kohaldatakse keerukaid reegleid; märgib, et 2022. aasta kuludeks valis kontrollikoda suure riskiga kulutuste hulgast 66 % oma auditi andmekogumist (2021. aastal 63,2 %), mis vastas 110,1 miljardile eurole, ja madala riskiga kuludest 34 %, mis vastas 56,7 miljardile eurole; märgib, et kontrollikoja 2022. aasta hinnanguline veamäär (4,2 %) tuleneb peamiselt rubriikidest „Ühtekuuluvus, vastupanuvõime ja väärtused“ (2,5 % üldisest veamäärast), „Loodusvarad ja keskkond“ (0,8 %), „Naabrus ja maailm“ (0,4 %) ning „Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond“ (0,3 %), millest enamikku pidas kontrollikoda suure riskiga kuluvaldkondadeks; märgib, et komisjon liigitab oma iga-aastases haldus- ja tulemusaruandes kulud suurema, keskmise ja väiksema riskiga segmentideks; märgib, et

kontrollikoda kasutab riskikategooriaid suures osas valimi suuruse kindlaksmääramiseks, et see toetaks lõppkokkuvõttes tema arvamust kulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta, samas kui komisjon kasutab riskikategooriaid selleks, et teha kindlaks valdkonnad, kus vigade parandamiseks on vaja täiendavat juhtimisalast tähelepanu; rõhutab, et erinevate riskikategooriate kasutamine kontrollikoja ja komisjoni poolt takistab eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutaval institutsioonil teha näpuvigade ja oluliste haldusvigade võrdlevat analüüsi;

31. tuletab meelde, et kontrollikoja audit keskendub vaadeldavale aastale; on siiski seisukohal, et kontrollikoda võtab oma aastaaruandes arvesse mitme aasta tulemusi ja pöörab oma eriaruannetes rohkem tähelepanu konkreetsetele teemadele; märgib, et erinevalt sellest meetodist võtab komisjon arvesse mitut aastat hõlmavate liidu programmide ja fondide kogu elutsükli ning korrektsioone ja sissenõudmisi pärast vaatlusaluse aasta lõppu; on siiski arvamusel, et need erinevad lähenemisviisid ei selgita täielikult veamäära hindamise suurt erinevust;
32. tuletab meelde, et liidu rahastamisprogrammid on oma ülesehituselt mitmeaastased ning seepärast hõlmavad nendega seotud kontrollisüsteemid ja juhtimistsüklid samuti mitut aastat; tuletab meelde, et komisjoni hinnangus veariski kohta programmi lõpetamisel on mitmeaastane perspektiiv, milles võetakse arvesse mitme aasta korrektsioone ja sissenõudmisi; märgib, et komisjoni lähenemisviis põhineb kontrollistrateegiates kindlaksmääratud testidel, mille peamine eesmärk on kontrollida vastavust liidu õigusnormidele, et teha kindlaks, kas vahendid tuleb toetusesaajatelt tagasi nõuda; märgib, et selle lähenemisviisi raames kindlaks määratud maksete vearisk sarnaneb suuremas osas kontrollikoja hinnangulise veamääraga ning komisjon peab seda parimaks hinnanguks, mis väljendab riskipositsiooni liidu eelarve suhtes;
33. on seisukohal, et mõlemal lähenemisviisil on erinevad eesmärgid ning neil on oma eelised, puudused, tugevad ja nõrgad küljed ning neid tuleks kasutada üksteise täiendamiseks, mõistes samal ajal erinevusi ja eripärasid, nagu vigade erinevad mõisted ja iga institutsiooni kasutatav riskide kategoriseerimine; on seisukohal, et kontrollikoja veamäär on liidu eelarve täitmise seaduslikkuse ja korrektsuse oluline näitaja; on mures suure erinevuse pärast kontrollikoja ja komisjoni esitatud määrades, mis puudutavad komisjoni poolel tuvastatud puudusi; väljendab sellega seoses heameelt kontrollikoja leidude, tähelepanekute ja soovitude üle, mis on väga kasulik panus eelarve haldamise ja täitmise edasiseks parandamiseks eri eelarve täitmise viiside kasutamisel ja kõigi asjaomaste sidusrühmade poolt; taunib asjaolu, et üksnes riski analüüsimisel jäetakse tähelepanuta rakendatud projektide tegelik tulemuslikkus, kvaliteet, kestlikkus ja Euroopa lisaväärtus; kutsub komisjoni üles tegema kontrollikojaga koostööd, et suurendada ühtlustamist ja tagada võrreldavamad näitajad;
34. märgib, et mitmes küsimuses on kontrollikoja ja komisjoni leiud ühtlustatud, eelkõige seoses õigusnormide rikkumise peamiste allikatega ühtekuuluvuse rubriigis ning suurema riskiga turumeetmetele ja maaelu arengule loodusvarade ja keskkonna rubriigis; märgib, et komisjon ei pea ühtekuuluvuse puhul mõningaid kontrollikoja poolt tuvastatud ja kvantifitseeritud rahastamiskõlblikkuse vigu tingimata rahastamiskõlbmatuks; märgib, et komisjon ei näe õiguslikku alust liigitada viga õigusnormide rikkumiseks, mis tuleb parandada kooskõlas määruse (EL) nr 1060/2021

(„ühissätete määrus“)² artikli 2 punktis 36 sätestatud määratlusega, ning seega ei saa komisjon jätkata finantskorrektsioonimenetlusi ning sellised vead ei kajastu komisjoni hinnangulises maksete veariskis;

35. väljendab heameelt selle üle, et komisjon parandas oma aruandlust ennetus- ja korrektsioonimeetmete kohta, et kaitsta liidu eelarvet ebaseaduslike ja õigusnormide vastaselt tehtud kulutuste eest; täheldab, et komisjon selgitas, et iga-aastases haldus- ja tulemusaruandes finantskorrektsioonide ja sissenõudmistena esitatud kogusumma (4,95 miljardit eurot) sisaldab komisjoni ja liikmesriikide võetud ennetus- ja parandusmeetmeid; täheldab, et komisjon teatas 734 miljoni euro suurusest netokorrektsioonist ja 195 miljoni euro ulatuses tagasinõutud maksetest lõppsaajatelt;
36. märgib, et kontrollikoda ei uuri oma volituste täitmisel pettusi, vaid võtab arvesse pettuseohtu; märgib, et kontrollikoda edastab oma pädevusse kuuluvate kuritegude kahtlused Euroopa Prokuratuurile ning auditite käigus tuvastatud pettuse-, korruptsiooni- või muu liidu finantshuve kahjustava ebaseadusliku tegevuse kahtlused OLAFi; märgib, et 2022. aastal teatas kontrollikoda OLAFi 14 pettusekahtluse juhtumist, millest kuuest teatas samal ajal ka Euroopa Prokuratuurile, mille tulemusena on seni toimunud kuus OLAFi uurimist ja kolm Euroopa Prokuratuuri uurimist;

Eelarve haldamine ja finantsjuhtimine

37. rõhutab, et 2022. aastal kasutati ära 98,5 % olemasolevatest kulukohustuste assigneeringutest (182,2 miljardist eurost 179,4 miljardit eurot); täheldab, et kasutada olevad assigneeringud ületasid mitmeaastase finantsraamistiku ülemmäära 179,9 miljardit eurot erivahendite kasutamise tõttu, mis oli põhjendatud ettenägematute sündmustega ja mille käigus kasutati ära kogu mitmeaastase finantsraamistiku raames kättesaadav paindlikkus; märgib, et maksete assigneeringutest kasutati ära 98,1 % (170,6 miljardist eurost 167,3 miljardit eurot); tunnustab komisjoni ja eelarvepädevaid institutsioone otsustava ja paindliku eelarvelise reageerimise eest 2022. aasta probleemidele;
38. märgib murega, et täitmata kulukohustuste kogusumma, mis kujutab endast tulevast võlga, kui kulukohustusi ei vabastata, jõudis 2022. aastal kõigi aegade kõrgeimale tasemele, 450 miljardi euron, mis on tingitud nii taasterahastuga „NextGenerationEU“ seotud suurematest kulukohustustest (koos kõigi 2022. aastal vastu võetud riiklike taaste- ja vastupidavuskavadega) kui ka programmitöö perioodi 2021–2027 rakendamise aeglase algusega; märgib, et komisjon eeldab, et see summa suureneb 2023. aastal veelgi 460 miljardi euron, ning eeldab vähenemist 2024. aastast 2027. aastani, kui nii taasterahastu „NextGenerationEU“ kui ka programmitöö perioodi 2021–2027 jaoks kulukohustustega seotud summad peaksid saama makstud; märgib, et ligikaudu 90 miljardi euro ulatuses laene jääb kasutamata, ning tuletab meelde, et komisjon ja liikmesriigid on praegu oma riiklike taaste- ja vastupidavuskavasid heaks kiitva rakendusotsusega kehtestatud maksegraafikust maha jäänud; märgib, et mitmeaastase finantsraamistiku kulukohustused suurenevad praegu ja lähiaastatel jätkuvalt, kuna programmitöö periood algab aeglaselt, kusjuures maksed järgnevad

² ELT L 231, 30.6.2021, lk 159.

veelgi hiljem;

39. rõhutab, et ajavahemik, mille jooksul tuleb 2021.–2027. aasta finantsraamistiku kohaselt jagatud eelarve täitmise korras hallatavad rahasummad ära kasutada, on lühem kui eelmiste mitmeaastaste finantsraamistike puhul, sest perioodi viimase aasta puhul on tegemist n+2 reegluga; on teadlik mitmeaastase finantsraamistiku ja taasterahastu „NextGenerationEU“ kombineeritud vahendite haldamise ja kontrollimisega seotud probleemidest, mis tulenevad nende mahust ning erinevatest haldus-, programmitöö-, rakendus- ja kontrollimehhanismidest; märgib murega, et vahendite kasutamise määr on liikmesriigiti väga erinev; peab kahetsusväärseks, et komisjon ei ole koostöös liikmesriikidega teinud piisavalt algatusi programmide kasutussuutlikkuse suurendamiseks ning seega täitmata kulukohustuste järsuks ja kestvaks vähendamiseks; nõuab, et komisjon võtaks kõik vajalikud meetmed ja pakuks liikmesriikidele haldustuge, mida on vaja eelkõige nende vastuvõtusuutlikkuse parandamiseks;
40. rõhutab, et komisjoni prognoosid täitmata kulukohustuste vähendamiseks põhinevad eeldustel, et liikmesriigid teevad tulemuslikult suuremaid pingutusi, et kiirendada 2021.–2027. aasta eelarve jagatud täitmise alla kuuluvate vahendite kasutamist, ning et maksete ülemmäära automaatsetest tehnilistest kohandustest piisab maksevajaduste katmiseks; on mures, et neid kahte eeldust ei pruugita täita, mis tekitab liidu eelarvele väga ohtliku olukorra;
41. võtab teadmiseks kontrollikoja hoiatuse, et ühissätete määruse kohaste 2021.–2027. aasta jagatud eelarve täitmise alla kuuluvate fondide puhul on kulukohustustest vabastamise risk märkimisväärselt suurenenud mitme teguri tõttu, nimelt aeglane algus valdkondlike määruste hilise vastuvõtmise pärast, ülejäänud Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide ning taasterahastu „NextGenerationEU“ rahastamise prioriseerimine, asjaolu, et nende fondide maksetähtaeg on eelmise mitmeaastase finantsraamistiku perioodiga võrreldes ühe aasta võrra lühem ning kattumine taasterahastu „NextGenerationEU“ maksetega kuni 2026. aastani; rõhutab seetõttu kontrollikoja 2021. aasta soovitusi komisjonile tagada, et liikmesriikide ametiasutustele pakutakse täiendavat nõustamistuge, et kõik nende vahendite haldamise ja kontrollimise eest vastutavad asutused saaksid tagada usaldusväärse finantsjuhtimise;
42. väljendab heameelt valitsusväliste organisatsioonide olulise rolli üle kodanikuühiskonna esindamisel ning aluslepingutes ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas (edaspidi „harta“) sätestatud väärtuste edendamisel ja kaitsmisel liidu eelarvest rahastatavate programmide ja projektide rakendamisel, järgides täielikult liidu finantsreegleid ja liidu finantshuvide kaitset; kutsub üles tagama, et kõik liidu rahalistest vahenditest toetuse saajad, sealhulgas valitsusvälised organisatsioonid, kes on liidu rahalisi vahendeid väärkasutanud või omastanud või osalenud tegevuses, mis on vastuolus liidu väärtustega, sealhulgas terrorismi õhutamise, vaenukõne, vägivalla, poliitilise ja usulise äärmusluse toetamine või ülistamine, on kantud varajase avastamise ja kõrvalejätamise süsteemi (EDES) ning nende juurdepääs liidu institutsioonidele ja rahastamisprogrammidele on blokeeritud; on seisukohal, et pettusi, huvide konflikte, topeltrahastamist, korrupsiooni ja rahapesu või omastamist tuleb ennetada ja käsitleda kõigis olukordades ja kõigi toetusesaajate puhul, olenemata nende laadist ja õiguslikust seisundist (nagu on märgitud Euroopa Parlamendi 17. jaanuari 2024. aasta resolutsioonis liidu eelarvest rahastatavate valitsusväliste organisatsioonide läbipaistvuse ja vastutuse kohta); kutsub komisjoni üles selle resolutsiooni soovitusi

rakendama;

43. võtab murega teadmiseks, et liidu võlg suurenes 236,7 miljardilt eurolt 2021. aastal 344,3 miljardi euroni 2022. aastal; märgib, et kogu võlast tekitab liidu eelarvele intressiriski ainult taasterahastu „NextGenerationEU“ tagastamatu toetuse osa (185,6 miljardit eurot ehk 53,9 %); märgib, et turu intressimäärade kasvu tõttu suurenesid taasterahastu „NextGenerationEU“ uue rahastamise kulud 0,14 %-lt 2021. aasta teisel poolel 1,24 %-le 2022. aasta esimesel poolel ja need kasvasid 2022. aasta teisel poolel veel, jõudes 2,60 %-ni, mille tagajärjel tehti 2022. aastal taasterahastule „NextGenerationEU“ intressimakseid 0,5 miljardi euro ulatuses, ning 2023. aastaks prognoositi märkimisväärset suurenemist; on mures intressimäärade järsu tõusu pärast alates 2020. aastast, mille tulemuseks on suurem finantskoormus aastaeelarvele; tuletab meelde, et taasterahastu „NextGenerationEU“ laenude tagasimaksed peaksid algama 2028. aastal ja need tuleb lõpule viia 2058. aastaks, mis nõuab piisavaid rahalisi vahendeid; märgib, et liidu eelarve maksimaalne kasutamine 2022. aastal, kasutades kogu olemasolevat paindlikkust, ei võimalda võlgu tagasi maksta, välja arvatud juhul, kui muudes liidu kuluvaldkondades tehakse kärpeid; kutsub liikmesriike üles töötama välja ja leppima kokku tagasimaksekava uutest omavahenditest, kahjustamata seejuures uut mitmeaastast finantsraamistikku;
44. märgib, et alates 2022. aasta detsembrist on komisjonil uus võlahaldusstrateegia, nimelt hajutatud rahastamise strateegia, mis koosneb riigi emitentide kasutatavatest meetoditest ja rahastamisvahenditest; tuletab meelde kontrollikoja eriaruannet nr 16/2023 taasterahastu „NextGenerationEU“ võlahalduse kohta, milles jõuti järeldusele, et komisjon lõi kiiresti oma võlahaldussüsteemi, mis võimaldab laenutehinguid õigeaegselt alustada ning mis vastas kõigile võlaportfelli ja riskijuhtimisega seotud regulatiivsetele nõuetele;
45. toetab kontrollikoja soovitusi, et komisjon peaks tegutsema ennetavamalt, et tagada riskipositsioonide maandamiseks kättesaadavate vahendite piisav suutlikkus;
46. märgib, et liidu eelarve koguriskipositsioon laenude tagatiste ja tingimuslike kohustuste tõttu suurenes 248,3 miljardi euroni, millest 57,8 miljardit eurot täiendava kaitsemeetme jaoks loodi ühise eraldisfondi kaudu; märgib, et kõrgemate intressimäärade tõttu on tulevikus vaja ka kõrgemat eraldiste määra;
47. märgib, et 2022. aastal muutis komisjon oma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes tingimuslike kohustuste avalikustamist, muutes aastate võrdluse äärmiselt keeruliseks ja pikaks; kutsub komisjoni üles andma oma aastaaruande kohta selgemalt aru, et hõlbustada järelduste tegemist ja analüüsimist, pidades silmas ka eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetlust;
48. märgib, et liidu eelarve riskipositsioon Ukraina suhtes suurenes 2022. aastal koos asjaomaste eraldistega 15,6 miljardi euroni; märgib murega, et 2022. aasta lõpus kokku lepitud ja kogu 2023. aasta jooksul välja makstud makromajandusliku finantsabi+ raames Ukrainale antava 18,0 miljardi euro suuruse toetuse puhul ei olnud ühises eraldisfondis vaja eraldisi kohustuste täitmata jätmise riskide katmiseks, mis kujutab endast tõsist ohtu liidu eelarvele, nagu on väljendatud arvamuses 07/2022; juhib tähelepanu sellele, et makromajandusliku finantsabiga+ seotud võimalikud kahjud tuleb katta tulevastest ELi eelarvetest või mitmeaastase finantsraamistiku ülemmäära ja

omavahendite ülemmäära vahelisest eelarvelisest varust; kutsub komisjoni üles võtma lisameetmeid, et kaitsta liidu eelarvet makromajandusliku finantsabiga seotud tulevaste kahjude eest;

49. märgib, et 2022. aastal suurenes tarbijahindade inflatsioon märkimisväärselt, mõjutades liidu eelarvet mitmel viisil, vähendades liidu eelarve suhtelist suurust ja vähendades liidu vahendite tõhusust eesmärkide saavutamiseks samas ulatuses kui algselt kavandatud; on seisukohal, et kõrge inflatsioon mõjutab eri allikatest saadava tulu osakaalu, vähendades netoosa kogurahvatulul põhinevatest omavahenditest; toetab kindlalt kontrollikoja soovitusi komisjonile hinnata inflatsiooni suurenemise mõju liidu eelarvele, et kohaldada ennetavalt leevendusmeetmeid;
50. väljendab heameelt komisjoni välja töötatud ja hallatavate veebipõhiste läbipaistvusplatvormide üle, mis annavad andmeid liidu rahastamisprogrammide rakendamise kohta ning võimaldavad otsida vahendite saajate kaudu liidu rahalisi vahendeid ja projekte, nagu finantsläbipaistvuse süsteem, mis annab teavet liidu rahastamise kohta eelarve otsese ja kaudse täitmise raames, taaste- ja vastupidavusraha tulumustabel, ühtekuuluvuspoliitika avatud andmeplatvorm ja Kohesio platvorm;
51. võtab teadmiseks komisjoni metoodika kulude sooliste aspektide jälgimiseks alates 2023. aastast; tuletab meelde, et hinnanguliselt oli ainult 2 %-l liidu eelarvest peamine eesmärk parandada soolist võrdõiguslikkust; kutsub komisjoni üles seda tulemust parandama, süvalaiendades soolist võrdõiguslikkust alates programmi kavandamise algusest; kordab, et vaja on täiendavaid üksikasju, et täielikult mõista, milline potentsiaal on soolise võrdõiguslikkuse edendamiseks enamikul kulutustel (73 %), mida praegu hinnatakse hindega 0*; märgib murega, et kontrollikoja avaldatud eriaruandes nr 10/2021 kinnitati, et liidu eelarvetsükli ei võeta soolist võrdõiguslikkust veel piisavalt arvesse, kuna põhielemendid, nagu sooline analüüs, sooga seotud eesmärgid, näitajad ja aruandluskohustus, on suures osas puudu;
52. kordab oma nõudmist luua soolise võrdõiguslikkuse jaoks eraldi eelarverida, eelkõige Daphne programmi raames, pidades silmas liidu ees seisvat soolise vägivalla kriisi; rõhutab, kui oluline on tugevdada sihtotstarbelist Daphne algatust, suurendades selle vahendeid, eelkõige meetmeid, mille eesmärk on võidelda naiste ja tütarlaste vastu suunatud soolise vägivalla kõigi vormide vastu kõigil tasanditel ning perevägivalla vastu kooskõlas määruse (EL) 2021/692 artikli 7 lõikega 6, ning ohvreid nõuetekohaselt toetada; rõhutab lisaks, kui oluline on kasutada Euroopa struktuuri- ja investeerimisfonde, nagu Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+), et edendada soolist võrdõiguslikkust, naiste tööhõivet, mõjuvõimu suurendamist, ettevõtlust, juhtivaid ja juhirolle ning pikaajalise hoolduse asutusi; märgib, et FEMM-komisjoni tellitud uuring³ näitab, et paketi „Eesmärk 55“ subsiidiumite ja toetuste kavandamisel ning rohepöördega seotud muudes poliitikavaldkondades, programmides ja rahastamises eelistatakse mehi sageli naistele ja tõrjutud rühmadele;

Soovitused

³ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/736899/IPOL_STU\(2022\)736899_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/736899/IPOL_STU(2022)736899_EN.pdf)

53. toetab kindlalt kontrollikoja aastaaruandes eelarveaasta 2022 eelarve täitmise kohta (edaspidi „2022. aasta aruanne“)⁴ ja sellega seotud eriaruannetes esitatud soovitusi; kutsub komisjoni üles neid viivitamata rakendama ja teavitama eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavat institutsiooni rakendamise edenemisest;
54. palub kontrollikojal:
- i) eristada vigade liike ja muuta läbipaistvamaks tõsisest väärkasutusest, pettusest või muust kuritegelikust tegevusest ning haldusjärelvalvest või reeglite ebaõigest kohaldamisest tingitud vigade määr;
 - ii) hinnata põhjalikumalt ka rakendatud projektide kvaliteeti, Euroopa lisaväärtust, kestlikkust, tulemuslikkust ja teostatavust;
55. palub komisjonil eelkõige:
- i) teha koostööd kontrollikojaga, et suurendada õigusnormide rikkumisega tegelemise kahe lähenemisviisi mõistmist, lähendamist ja võrreldavust;
 - ii) teha järeelhindamise selle eelarveaasta lõpetamise riskihinnangu usaldusväärse kohta, mille jooksul programmid suleti, ning esitada selle hindamise tulemused eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile;
 - iii) jätkata reeglite ja menetluste lihtsustamist, seadmata ohtu kontrollide kvaliteeti; ning jätkata auditimenetluste digitaliseerimist;
 - iv) suurendada pingutusi, et parandada vahendite kasutamise läbipaistvust, sealhulgas seoses teabega lõplike toetusesaajate kohta;
 - v) jätkata liikmesriikide ametiasutuste haldussuutlikkuse toetamist; teha kindlaks viisid, kuidas aidata liikmesriikidel kiirendada liidu vahendite kasutamist ja vähendada täitmata kulukohustuste taset, eelkõige ühissätete määruse alla kuuluvates ja koostöös liikmesriikidega hallatavates fondides;
 - vi) esitada aruande tingimuslike kohustuste ja liidu eelarve iga-aastase riskipositsiooni kohta, mis tuleneb eelarvelistest tagatistest ja kolmandatele riikidele antavast finantsabist, avalikustades oma hinnangu iga-aastase riskipositsiooni kohta;
 - vii) näha ette piisavad meetmed, et kaitsta liidu eelarvet tuvastatud erinevate riskide eest, eelkõige täitmata kulukohustuste, suureneva võla, eelarve suurema riskipositsiooni, sealhulgas Ukraina suhtes, kasvava inflatsiooni eest jne;
 - viii) jätkata võimaliku korruptsiooni- ja pettuseohu jälgimist kõigis fondides, kasutades Euroopa Prokuratuuri ja OLAFi uurimistest saadud tagasisidet; ning julgustada Archane'i ja EDESi andmebaaside süsteemide süstemaatilist kasutamist;
 - ix) tagada liidu eelarve kaitse, kasutades aruandluseks, seireks ja auditeerimiseks

⁴ ELT, C/2023/103, 4.10.2023.

üldiselt ja süstemaatiliselt digitaalseid ja automatiseeritud süsteeme ning luues finantsmääruse lõpetatud läbivaatamise kontekstis kiiresti kohustusliku integreeritud ja koostalitlusvõimelise süsteemi, mis põhineb olemasolevatel vahenditel ja andmebaasidel, kuid ei piirdu nendega;

- x) muuta ja täiustada taaste ja vastupidavuse tulemustabelit ning komisjoni vastavat taaste- ja vastupidavusrahastu veebisaiti, et tagada, et näitajate rakendamist, tulemuslikkust ja täitmist ajakohastatakse korrapäraselt ning et need on täpsed, selgelt struktureeritud ja läbipaistvad;
- xi) tagada auditite tulemuste läbipaistvus;
- xii) tagada, et kõik liikmesriigid kasutaksid tegelike tulusaajate ja lõplike vahendite saajate kohta aru andmiseks süsteeme ja keskregistreid;
- xiii) hinnata mitme aasta kõrge inflatsiooni mõju ELi eelarvele ja teha kindlaks viisid sellest tulenevate peamiste riskide maandamiseks;

Liidu eelarve tulemuslikkus

- 56. võtab teadmiseks, et kontrollikoja töö liidu eelarve tulemuslikkuse valdkonnas lisati uuesti kontrollikoja aastaaruandesse; peab kahetsusväärseks, et sellega seotud peatüki sisu on palju vähem põhjalik kui eelmise aasta tulemusaruanne; peab eriti kahetsusväärseks, et seos kestliku arengu eesmärkidega on praeguses ülesehituses muutunud palju vähem ilmseks; märgib, et kontrollikoja töö tulemuslikkuse valdkonnas, nagu see sisaldub tema 2022. aasta aruandes, seisneb peamiselt eriaruannete järelduste kokkuvõtte tegemises;
- 57. täheldab, et kontrollikoda on võtnud järeelmeetmeid seoses oma 2019. aastal esitatud 213 soovitusetaitmise, millest 179 esitati komisjonile; märgib, et 179 soovitusel neli ei olnud järeelmeetmete läbivaatamise ajaks veel täidetud ning et ülejäänud 175 soovitusel on komisjon täitnud täielikult 101 (58 %), suuremas osas 26 (15 %), osaliselt 24 (13 %) ja jätnud täitmata 17 soovitust (10 %) ning kontrollikoda ei suutnud järeldusi teha seitsmel juhul (4 %), kus auditeeritav ei olnud nendega nõus või täitmist oli veel vara hinnata;
- 58. on arvamusel, et eriaruannete ülevaade, mis hõlmab kontrollikoja aastaaruande 3. peatüki suurimat osa, annab hea ülevaate kontrollikoja esitatud aruannetest, mis on seotud 2022. aasta strateegiliste valdkondadega; on seisukohal, et liidu eelarve tulemuslikkuse põhjalik analüüs võiks anda audiitori soovitusel järeelmeetmetele lisaväärtust; võtab teadmiseks iga-aastase haldus- ja tulemusaruande avaldamise ajastuse küsimuse;
- 59. märgib, et komisjon avaldab programmi tulemusaruanded, mis annavad ülevaate liidu 2021.–2027. aasta eelarve programmide tulemustest, ning horisontaalsed prioriteedid, mis on osa, kus käsitletakse seda, kuidas komisjon jälgib keskkonnahoidlikule eelarvestamisele, soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamisele, digitaalsele jälgimisele ja kestliku arengu eesmärkidele tehtud kulutusi ja annab nende kohta aru;
- 60. võtab teadmiseks kontrollikoja 6. märtsi 2023. aasta komisjoni 2022. aasta iga-aastase

haldus- ja tulemusaruande ülevaate, milles käsitletakse liidu eelarvet, ja järelduse, et 2022. aasta haldus- ja tulemusaruande I köites järgiti komisjoni haldusnõukogu strateegilisi suuniseid, kui see tutvustas 2022. aasta eelarve haldamisega seotud fakte ja saavutusi, ning märgib, et tulemusandmete kvaliteeti on võimalik parandada; võtab teadmiseks komisjoni vastused kirjalikele küsimustele siseauditi talituse auditi kohta tulemusi puudutavate andmete usaldusväärsuse osas ning antud kindluse osas, et tuvastatud probleemiga tegeletakse;

61. väljendab heameelt selle üle, et komisjon on lisanud oma iga-aastasessse haldus- ja tulemusaruandesse teabe rohelise eelarvestamise, digitaalse jälgimise ja soolise võrdõiguslikkuse mõõtme kohta liidu eelarves; märgib, et nende programmide arv, mille panus soolisesse võrdõiguslikkusse ei ole teada, vähenes 72 %-ni; toetab komisjoni seisukohta, et seda arvu tuleb veelgi vähendada;
62. tuletab meelde kontrollikoja eriaruandes nr 9/2022 „ELi 2014.–2020. aasta eelarve kliimakulutused“ esitatud leide; võtab lisaks teadmiseks kontrollikoja eriaruande nr 26/2023 taaste- ja vastupidavusrahastu tulemuslikkuse seireraamistiku kohta; järeldeb, et kontrollikoda tuvastas mõlemas eriaruandes probleeme meetodiga, mille abil komisjon esitab nii mitmeaastase finantsraamistiku kui ka taaste- ja vastupidavusrahastuga seotud tulemusteavet; märgib eelkõige, et tulemuslikkuse seire meetodika puuduste avalikustamine näitab nõrku kohti, eelkõige seetõttu, et eelarvestatud summad on segamini saavutatud tulemuste ja elluviidud projektide tegeliku arvuga ning eelarvestatud summad on segamini tegelikult makstud summadega; on seisukohal, et komisjoni esitatud tulemusandmed ei tohiks sisaldada eelarvestatud summasid, vaid ainult elluviidud meetmete arvnäitajaid; on mures selle pärast, et kontrollikoda leidis, et 2021.–2027. aasta kliimakulutuste aruandluses ei ole erilist paranemist oodata; peab kahetsusväärseks, et komisjon ei ole oma uues meetodikas veel midagi ette võtnud, et esitatud arvandmetes esinevad puudused kõrvaldada;

Tulud

63. märgib, et liidu eelarve tulud koosnevad omavahenditest, sihtotstarbelisest välistulust ja muudest tuludest; märgib, et 2022. aastal moodustasid kogurahvatulul põhinevad omavahendid 103,9 miljardit eurot (42,3 %), sihtotstarbeline välistulu 62,2 miljardit eurot (25,4 %), traditsioonilised omavahendid 25,9 miljardit eurot (10,6 %), liidu lepingute ja programmidega seotud osamaksed ja tagasimaksed moodustasid 20,9 miljardit eurot (8,5 %), käibemaksupõhised omavahendid 19,7 miljardit eurot (8,0 %), ringlusse võtmata plastpakendijäätmetel põhinevad omavahendid 6,3 miljardit eurot (2,6 %) ning muud tulud moodustasid 6,4 miljardit eurot (2,6 %);
64. võtab teadmiseks kontrollikoja eriaruande nr 25/2022 ELi eelarve rahastamiseks kasutatava kogurahvatulu andmete kontrollimise kohta; tuletab meelde, et liikmesriikide esitatud kogurahvatulu andmed on liikmesriikide osamaksete arvutamise aluseks, ning peab seetõttu oluliseks, et komisjon parandaks kontrollitsükli tõhusust, järgides kontrollikoja soovitusi; väljendab heameelt kontrollikoja järelduste üle, et Euroopa Liidu Statistikaameti (Eurostat) teostatud kogurahvatulu andmete kontrollimise protsess oli tulemuslik; väljendab heameelt selle üle, et Eurostat on koostanud tegevuskava soovitude täitmiseks, et rakendada neid pärast 2020.–2024. aasta tsüklit;

65. märgib, et liidu eelarves tuleb reageerida mitmetele probleemidele täiendavate rahastamisprogrammidega, näiteks taasterahastuga „NextGenerationEU“; märgib, et 2022. aastal jäi traditsioonilistest omavahenditest saadav tulu suhteliselt stabiilseks, samas kui laenutehingute eelarvelised tagatised moodustasid olulise osa tuludest; tuletab sellega seoses meelde Euroopa Parlamendi 10. mai 2023. aasta resolutsiooni omavahendite kohta: uus algus ELi rahandusele, uus algus Euroopale;
66. väljendab heameelt kontrollikoja 2022. aasta aruandes esitatud järelduse üle, et tulutehingute veamäär ei olnud oluline ja et tulude haldamise süsteemid on üldiselt mõjusad; on mures kontrollikoja tuvastatud puuduste pärast teatavate liikmesriikide traditsiooniliste omavahendite arvestuses ja haldamises ning liidu meetmete pärast, mis on võetud tollimaksusummade alalaekumise vähendamiseks ja traditsiooniliste omavahendite täielikkuse tagamiseks; väljendab heameelt komisjoni ja liikmesriikide sellekohaste meetmete üle;
67. võtab liidu finantshuvide kaitse aastaaruande põhjal teadmiseks, et 2022. aastal traditsiooniliste omavahenditega seotud pettuste arv (454) vähenes 6,8 % ja muude õigusnormide rikkumiste arv (4207) kasvas 9,4 % võrreldes viie aasta keskmisega 2018.–2022. aastal; märgib, et enamik 2022. aastal teatatud pettusejuhtumeid on seotud kaupade ebaõige väärtuse ja ebaõige klassifitseerimise või valesti kirjeldamisega, samas kui salakaubavedu on endiselt üks peamisi toimimisviise; märgib, et enamik pettusejuhtumeid avastavad riiklikud pettusevastased teenistused ja tollivormistuse kontrollid; märgib, et praegu on sissenõudmismäär 48 %, kuigi võib eeldada, et see tulevikus protsessi kestuse tõttu suureneb;
68. võtab teadmiseks 2022. aasta haldus- ja tulemusaruande 9. lisas esitatud sissenõudmisest loobumise ja kindlaksmääratud saadaolevate summade kokkuvõtte; märgib, et tühistatud sissenõudmiste üldväärtus oli 40,4 miljonit eurot, mis on 28 % rohkem kui 2021. aastal (31,4 miljonit eurot), ning on seisukohal, et see tähendab liidu eelarve tulude vähenemist;
69. kutsub komisjoni üles analüüsima põhjalikult kõiki tagasinõutud summasid, millest Euroopa Prokuratuur on teatanud, ja teavitama eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavat institutsiooni tulemustest; tuletab meelde, et Euroopa Prokuratuuri teadete põhjal ELi eelarvele tekitatud kahju järeelmeetmete võtmisel ja sissenõudmisel on peamine roll komisjonil; peab kahetsusväärseks, et Euroopa Prokuratuur ei ole siiani teadlik komisjoni poolt selleks loodud mehhanismidest; märgib, et Euroopa Prokuratuuri teadete küsimus tõstatati institutsioonidevahelisel arvamuste vahetusel määruse (EL, Euratom) 2020/2223⁵ üle; väljendab heameelt Euroopa Prokuratuuri töökorra ja töörühma loomise üle, mille eesmärk on tagada, et Euroopa Prokuratuuri teated võimaldavad komisjonil suurendada sissenõudmist ELi eelarvesse;
70. väljendab heameelt muutuste üle, mis on viinud nii kvantifitseeritud kui ka kvantifitseerimata reservatsiooni tühistamiseni Hiinast imporditud tekstiiltoodete ja

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. detsembri 2020. aasta määrus (EL, Euratom) 2020/2223, millega muudetakse määrust (EL, Euratom) nr 883/2013 seoses Euroopa Prokuratuuriga tehtava koostöö ja Euroopa Pettustevastase Ameti juurdluste tulemuslikkusega (ELT L 437, 28.12.2020, lk 49).

jalatsite valdkonnas; märgib rahuloluga, et Ühendkuningriik on nüüd maksnud tasumisele kuuluva kogusumma (lõppmakse summas 1,57 miljardit eurot 2023. aasta jaanuaris), sealhulgas intressi (1,4 miljardit eurot 2023. aasta veebruaris); märgib, et 27 liikmesriiki olid teinud 2023. aasta lõpuks märkimisväärseid esialgseid makseid oma eeldatavate maksmisele kuuluvate summade eest liidu eelarvesse ning et kooskõlas Euroopa Liidu Kohtu otsusega kohtuasjas C-213/19 kohaldab komisjon nende liikmesriikide puhul sama kvantifitseerimismeetodit kui Ühendkuningriigi puhul, mille tulemuseks on ümberarvutatud summad, mis võimaldab komisjonil protsessi täielikult lõpule viia;

Soovitused

71. palub komisjonil:

- i) võtta üle Euroopa Parlamendi soovitused, mis on esitatud omavahendeid käsitlevates resolutsioonides, et tagada piisavad vahendid taasterahastu „NextGenerationEU“ raames tehtud investeeringute tagasimaksmiseks;
- ii) kasutada kõiki kättesaadavaid vahendeid, et ergutada koostööd pettusevastaste talituste ja tolliasutuste vahel, et avastada, tõkestada ja kõrvaldada liidu tulusid mõjutavaid pettusi;
- iii) teavitada eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavat institutsiooni kogutud omavahendite läbivaatamise tulemustest;
- iv) uurida hoolikalt liikmesriikide sissenõudmismäärade erinevusi, et teha kindlaks võimalikud konkreetset puudused;
- v) esitada eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile üksikasjalikud selgitused põhjuste kohta, miks komisjon täitis vaid osaliselt 13 % kontrollikoja 2019. aasta soovitustest ega ole veel 10 % tema soovitustest ellu viinud;

Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond

72. märgib, et mitmeaastase finantsraamistiku rubriigi 1 „Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond“ programmide eelarve oli 25,2 miljardit eurot (12,9 % liidu eelarvest), mis jagunes järgmiselt: 15,8 miljardit eurot (62,8 %) teadusuuringutele, 3,5 miljardit eurot (14,0 %) transpordile, energeetikale ja digitaalvaldkonnale, 2,7 miljardit eurot (10,6 %) programmile „InvestEU“, 2 miljardit eurot (8,0 %) kosmosetööstusele ja 1,2 miljardit eurot (4,6 %) muudele valdkondadele; märgib, et 31. detsembri 2022. aasta seisuga olid lõplikud vastuvõetud kulukohustuste assigneeringud 21 845,08 miljonit eurot ja neist täideti 99,99 % (21 842,58 miljonit eurot); märgib ühtlasi, et lõplikud vastuvõetud eelarve maksete assigneeringud olid 20 605,64 miljonit eurot ja neist täideti 99,35 % (20 4710,31 miljonit eurot);

Innovatsioon ja teadusuuringud

73. rõhutab liidu teadusuuringute ja innovatsiooni rahastamisprogrammide tähtsust liidu teadusliku, ühiskondliku ja tehnoloogilise/majandusliku arengu jaoks, ebavõrdsuse vähendamiseks, taastumiseks, rohe- ja digipöördeks, ning vajadust vähendada liidu energiasõltuvust Venemaast; tuletab meelde, et programm „Euroopa horisont“ on Euroopa kõige olulisem teadusuuringute ja innovatsiooni programm, mille kogueelarve

on 95,5 miljardit eurot, sealhulgas 5,4 miljardit eurot taasterahastust „NextGenerationEU“; märgib, et taaste- ja vastupidavusrahastust on eraldatud ligikaudu 48 miljardit eurot investeringuteks teadusuuringutesse ja innovatsiooni;

74. võtab teadmiseks programmi „Euroopa horisont“ õigusliku aluse hilise vastuvõtmise 2021. aastal ja väljendab heameelt selle üle, et komisjonil õnnestus 2021. ja 2022. aastal täita eelarve peaaegu 100 %; märgib, et 2022. aasta lõpuks allkirjastati 5509 toetuslepingut; märgib, et hoolimata asjaolust, et taotluste keskmine edukuse määr on tõusnud 11,9 %-lt programmi „Euroopa horisont“ puhul 15,9 %-le, ei suudeta kümnest kvaliteetsest projektist seitset ikka veel rahastada ja nende ettepanekute rahastamiseks oleks olnud vaja lisaks 34,3 miljardit eurot;
75. märgib, et kontrollikoda vaatas läbi 127 tehingut, mis hõlmavad mitmeaastase finantsraamistiku selle rubriigi kõiki kulutusi, eelkõige programmi „Horisont 2020“, Euroopa ühendamise rahastut, rahastamisvahendeid ja kosmoseprogrammi, sealhulgas teadusuuringute ja innovatsiooni peadirektoraadi ning kaitsetööstuse ja kosmose peadirektoraadi iga-aastastes tegevusaruannetes sisalduva korrektsust käsitleva teabe;
76. märgib, et kontrollikoja hinnangul oli rubriigi „Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond“ kulutuste veamäär 2022. aastal märkimisväärne – 2,7 %; märgib rahuloluga, et see on märgatav vähenemine võrreldes 4,4 %-ga 2021. aastal; võtab teadmiseks kontrollikoja tähelepaneku, et kõige rohkem on vigadest mõjutatud teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonna kulutused (eelkõige personalikulud); tunneb muret selle pärast, et komisjon arvutas selle rubriigi veamääraks 1,5 %, mis on kontrollikoja hinnangu vahemiku alumises pooles; tunneb muret selle pärast, et kontrollikoja tähelepanek, mille kohaselt komisjon alahindab veamäära, on püsinud mitu aastat ning komisjoni järelauditites tuvastati konkreetne puudus;
77. märgib, et rahastamiskõlbmatute kuludega seotud kvantifitseeritavad vead moodustavad kontrollikoja 2022. aasta 2,7 % suurusest hinnangulisest veamäärast 98 %; märgib murega, et programmi „Horisont 2020“ raames personalikulude deklareerimise eeskirjad on endiselt keerulised ja nende arvutamine on endiselt oluline vigade allikas (67 % 2022. aasta hinnangulisest veamäärast); märgib, et komisjon on välja töötanud personalikulude arvutamise vahendi (Personnel Costs Wizard) ja edendab selle kasutamist, et aidata toetusesaajatel oma personalikulusid korrektselt deklareerida;
78. märgib, et programm „Horisont 2020“ moodustab jätkuvalt suure enamuse kontrollikoja valimis olevatest projektidest, kusjuures 2022. aasta valimisse kuulub vaid üks programmi „Horisont Euroopa“ projekt; rõhutab, et kontrollikoja hinnangul on programmi „Horisont 2020“ teatavad lihtsustused, eelkõige kaudsete kulude jaoks ühtse määra kehtestamine, vähendanud toetusesaajatel lasuvat halduskoormust, ja võivad vähendada veariski;
79. võtab teadmiseks teadusuuringute ja innovatsiooni peadirektoraadi peadirektori poolt eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleval kuulamisel tehtud märkused selle kohta, et komisjon kavatses suurendada programmi „Euroopa horisont“ vahendite väljamakseid kindlasummaliste maksete kaudu 2 %-lt 2022. aastal 50 %-le 2027. aastal; võtab sellega seoses teadmiseks kontrollikoja spetsiaalse ülevaate komisjoni menetlustest ja suunistest teadusuuringute valdkonna kindlasummaliste toetuste kohta; võtab teadmiseks komisjoni avalduse, et säästlikkuse, tõhususe ja tulemuslikkusega

seotud kontrolli tase on kindlasummaliste ettepanekute hindamisel kõrgem; rõhutab vajadust kontrollida projektide tegelikku rakendamist kindlasummaliste maksete abil;

80. rõhutab erasektori olulist rolli liidu innovatsioonilõhe kõrvaldamisel ning liidu konkurentsivõime ja majanduskasvu parandamisel; usub eelkõige, et hädavajalik on jätkuvalt edendada ja hõlbustada nii palju kui võimalik väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) osalemist liidu teadusuuringute ja innovatsiooni rahastamisprogrammides; võtab teadmiseks kontrollikoja järelduse, et VKEd ja uued tulijad teevad rohkem vigu kui teised toetusesaajad, sest neil puuduvad kogemused ja vahendid rahaliste vahendite haldamiseks, ning väljendab heameelt komisjoni pingutuste üle neid konkreetselt toetada, näiteks teabekampaaniate, riiklike kontaktpunktide süsteemi ja teadusuuringute päringute talituse spetsiaalse kasutajatoe kaudu; on seisukohal, et reeglite ja menetluste lihtsustamine on VKEde osaluse suurendamiseks kõige olulisem tegur;
81. rõhutab, kui oluline on, et valikumenetluse ja hankemenetluste suhtes kohaldataks kõigis rakendusametites läbipaistvaid ja selgeid reegleid; peab kahetsusväärseks, et teadlaste kaebused, eelkõige Euroopa Teadusuuringute Rakendusameti läbipaistvuse puudumise kohta, on kasvanud; tuletab meelde, et liidu 2021.–2027. aasta pikaajalise eelarve raames haldab Euroopa Teadusuuringute Rakendusamet mitut liidu programmi ja tugiteenust; nõuab, et komisjon hindaks kõiki menetlusi ja viiks läbi järelhindamise kõigi nende rakendusametite lisaväärtuse kohta vastavalt nõukogu 19. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ) nr 58/2003 (millega kehtestatakse nende täitevasutuste põhikiri, kellele usaldatakse teatavad ühenduse programmide juhtimisega seotud ülesanded) (EÜT L 011, 16.1.2003, lk 0001–0008) artikli 3 lõikele 1;
82. märgib, et 2022. aastal ajakohastati ühise pettustevastase strateegia 2023. aasta ajakohastamisele eelnenud töö käigus teadusuuringute ja innovatsiooniga seotud pettuste riskihindamist; võtab teadmiseks programmi „Euroopa horisont“ pettustevastaste eelkontrollide suuniste koostamise ja vastuvõtmise 2022. aastal, mis on osa programmi „Euroopa horisont“ eelkontrollistrateegiast; märgib, et teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonna peamine pettustevastase võitluse foorum on teadusvaldkonnas toimuva pettuse ja õigusnormide rikkumise uurimise komitee (FAIR-komitee), mis kohtus 2022. aastal kaks korda; märgib, et teadusuuringute ja innovatsiooni peadirektoraat ajakohastas 2022. aastal ka oma pettustevastase võitluse strateegiat; on seisukohal, et täisleppimatuse poliitika pettuste suhtes on vajalik ka teadusuuringute valdkonnas; on seisukohal, et käimasolevaid lihtsustamispuudlusi silmas pidades on oluline tagada, et kõik Euroopa toetused ja subsiidiumid aitaksid kaasa kavandatud eesmärkidele, ning töötada välja tõhusad vahendid kindlasummaliste maksete kontekstis pettuste ja pettusemustrite kindlakstegemiseks; märgib, et üks oluline element pettuse eesmärgil väärkasutamise vältimiseks on suunata vastavad juhtumid varajase avastamise ja kõrvalejätmise süsteemi toimkonnale;
83. tuletab meelde, et talentide arendamine, ligimeelitamine ja hoidmine on üks viiest 5. juulil 2022. aastal vastu võetud Euroopa uue innovatsioonikava juhtalgatusest; võtab teadmiseks volinik Ivanova poolt eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleval kuulamisel tehtud avaldused komisjoni pingutuste kohta suurendada kaasatust programmides „Horisont 2020“ ja „Euroopa horisont“; võtab teadmiseks voliniku tõdemuse, et naiste ja noorte osaluse suurendamiseks liidu teadusuuringute ja innovatsiooni programmides on vaja teha lisapingutusi; võtab sellega seoses teadmiseks

pingutused, mida komisjon on teinud, et rakendada programmis „Euroopa horisont“ soolise võrdõiguslikkuse kavasid käsitlevaid sätteid, ning teadusuuringute ja innovatsiooni peadirektoraadi ja hariduse, noorte, spordi ja kultuuri peadirektoraadi ühised pingutused, et meelitada andekaid naisi valima STEM-valdkonda; väljendab heameelt selle üle, et lisaks muudele liidu algatustele, mille eesmärk on toetada ja võimestada naisi tehnoloogia ja innovatsiooni valdkonnas, algatas komisjon 2022. aastal algatuse „Women TechEU“ teise taotlusvooru, mille eelarvet suurendati 10 miljoni euro võrra ja mis pälvis erakordselt suure huvi – esitati 467 taotlust 35 liikmesriigist ja programmiga „Euroopa horisont“ assotsieerunud riigist;

84. väljendab heameelt Euroopa Teadusnõukogu (ERC) rolli üle Euroopa tippteadlaste toetamisel, mida rõhutavad arvukad auhinnad, sealhulgas 14 Nobeli preemiat, 6 Fieldsi medalit ja 11 Wolfi auhinda; väljendab heameelt ERC projektide abil loodud 2300 patenditaotluse ja 400 jagufirma üle;
85. rõhutab ERC sõltumatust ja autonoomiat oma rolli täitmisel liidus tiptasemel teadusuuringute toetamisel; tuletab meelde, et ERC vajab Euroopa Teadusnõukogu Rakendusameti (ERCEA) töötajate, ERC teadusliku nõukogu ja hindamiskomisjonide eest vastutavate ekspertide jaoks ainulaadset ülesehitust ning et see ülesehitus on tema tööks hädavajalik; on hämmastunud komisjoni kavast kolida mitmed rakendusametid ja ERCEA uutesse hoonetesse ilma nõuetekohase konsulteerimise ja nendepoolse nõusolekuta, jättes samas tähelepanuta nende kontoripinnaga seotud tegelikud vajadused ja seades sellega ohtu talitluspidevuse; rõhutab, et nendest kavadest ei teavitatud piisavalt isegi mõnda komisjoni talitust; rõhutab, et ERCEA-l on õigus sõlmida rendilepinguid iseseisvalt ja ilma komisjoni heakskiiduta oma eripärase ärimudeli säilitamiseks; rõhutab, et komisjon peab aegsasti kavandama ja tegema ERCEAga koostööd, et leida sobivad kontoriruumid, mis vastavad tema nõudmistele ega sea ohtu tema tegevust;
86. võtab teadmiseks teadusuuringute ja innovatsiooni arendamise erinevused liidus ning väljendab heameelt mitmesuguste meetmete üle, mida komisjon on võtnud liikmesriikide, eriti vähem tulemuslike teadus- ja innovatsiooniriikide teadusuuringutesse ja innovatsiooni tehtavate investeeringute suurendamiseks, sealhulgas ligikaudu 48 miljardi euro eraldamine taaste- ja vastupidavusrahastust, millele lisandub 43 miljardit eurot ühtekuuluvuspoliitikast ja 3 miljardit eurot programmi „Euroopa horisont“ komponendist „Osalemise laiendamine ja tiptaseme levik“; märgib, et vaatamata komisjoni pingutustele suurendada teadlastele eraldatavaid rahalisi vahendeid osalemist laiendavates riikides, ei ole mitmes nn järele jõudvas riigis veel edusamme tehtud;
87. märgib, et pärast seda, kui Venemaa oli alustanud agressioonisõda Ukraina vastu, peatas komisjon Venemaa avalik-õiguslike üksuste osalemise käimasolevates programmi „Horisont 2020“ projektides ja tulevastes programmi „Euroopa horisont“ projektides; märgib, et programmi „Euroopa horisont“ 2021.–2022. aasta peamise tööprogrammi viimane muudatus, mis võeti vastu 10. mail 2022, hõlmas meetmeid varem Ukrainas tegutsenud teadlaste toetamiseks; märgib, et komisjon toetas Ukraina riiklikku teadusfondi rahaliselt 1,5 miljoni euroga programmi „Euroopa horisont“ büroo loomiseks Ukrainas (Kiievis), mis edendab rahastamisvõimalusi ja pakub tuge ettepanekute koostamisel ja partnerite leidmisel Euroopas;

88. võtab teadmiseks, et 2022. aastal jõudis Euroopa ühendamise rahastu täielikku rakendusetappi, ja peab seda saavutuseks; peab kahetsusväärseks, et võrreldes 2021. aastaga on Euroopa ühendamise rahastu transpordiprogrammi 2022. aasta rahastamisvahendi raames projektikonkursside rahastamine vähenenud selliste projektide osas, mis on suunatud uuele, ajakohastatud ja täiustatud Euroopa transporditaristule; võtab teadmiseks, et Euroopa ühendamise rahastu 2022. aasta transpordiprogrammi projektikonkurssidel, mis algasid 2022. aasta kolmandas kvartalis, oli võimalus lisarahastuseks täiendava kuue miljardi euro ulatuses liidu kaasrahastamise kaudu; rõhutab, et piisavalt suur Euroopa ühendamise rahastu transpordiprogrammi eelarverida on väga oluline selleks, et tagada üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T võrk) rakendamine, sealhulgas laienemine idapiirkonnas, et tagada ühendus idapartneritega, nagu Ukraina, Euroopa transpordi rohestamine, sõjaväelise liikuvuse suurendamine ja enneolematult kõrgete inflatsioonimäärade tasakaalustamine;
89. peab kiiduväärseks EUROCONTROLi vastutusel Ukraina ja Moldova jaoks loodud Euroopa lennuliikluse korraldamise vabatahtliku solidaarsusfondi algatust, mille eesmärk on hüvitada personali-/koolituskulusid ning mis tahes muid kulusid, mille eesmärk on tagada lennuliikluse taastumisel tegevusvalmidus; tunneb lisaks heameelt EUROCONTROLi solidaarsusmehhanismi üle, mille eesmärk on aidata kõige suurema surve all olevaid riike, kes kannatavad lennuliikluse järsu vähenemise tagajärgede all; juhib tähelepanu sellele, et EUROCONTROLi liikmesriigid otsustasid luua kaks erifondi: ühe annetusena Ukrainale ja Moldovale 46,5 miljoni euro ulatuses ning teise 46,1 miljoni euro suuruse laenuna Eestile, Lätile, Leedule ja Poolale;

Energeetika

90. märgib liidu energiapoliitika raamistiku keerukust ja rõhutab, et parema ühenduse tagamine on liidu energiaturu keskmes; väljendab heameelt uue üleeuroopalise energiataristu määruse (EL) 2022/869 (üleeuroopalisi energiavõrkusid (TEN-E) käsitlev määrus)⁶ vastuvõtmise üle; on seisukohal, et liit on TEN-E, Euroopa ühendamise rahastu ning taaste- ja vastupidavusrahastu ja kava „REPowerEU“ kaudu teinud energiataristusse investeerimiseks kättesaadavaks tugeva õigusraamistiku, et tegeleda CO₂ heite vähendamise ja fossiilkütuste impordist sõltuvuse vähendamise probleemidega; võtab teadmiseks pingutused, mida on tehtud esmatähtsa elektritaristu ehitamise koordineerimiseks liikmesriikides, liidu energiasüsteemi digitaliseerimiseks ja võrguinvesteeringute stimuleerimiseks sobiva regulatiivse keskkonnaga, eelkõige Euroopa ühendamise rahastu energeetikaprogrammi kaudu;
91. märgib, et Euroopa ühendamise rahastu energeetikaprogrammidest 1 ja 2 (2014–2022) eraldati kokku 6,24 miljardit eurot energiaprojektidele (5,74 miljardit eurot töödeks, 0,5 miljardit eurot uuringuteks) ja 118 ühishuviprojektile, ning 2022. aasta lõpuks oli lõpule viidud 123 Euroopa ühendamise rahastu energeetikaprogrammist 1 toetust saanud meetet;

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2022. aasta määrus (EL) 2022/869 üleeuroopalise energiataristu suuniste kohta ja millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 715/2009, (EL) 2019/942 ja (EL) 2019/943 ning direktiive 2009/73/EÜ ja (EL) 2019/944 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 347/2013 (ELT L 152, 3.6.2022, lk 45–102).

92. märgib, et Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu ja energia relvana kasutamine pööras energiaturud 2022. aastal pea peale ning põhjustas liidu energiasüsteemis hinnavolatiilsust ja energiavarustuse ebakindlust; tõstab esile komisjoni kõnealusele kriisile reageerimist, töötades välja kava „REPowerEU“, mille eesmärk on vähendada sõltuvust Venemaa fossiilkütustest ja lõpetada enne 2030. aastat järk-järgult Venemaalt energia importimine; märgib, et kavaga „REPowerEU“ võetakse kasutusele ligikaudu 300 miljardit eurot, millest ligikaudu 72 miljardit eurot antakse toetustena ja 225 miljardit eurot laenudena; märgib, et kava „REPowerEU“ on lisaks andnud nii liikmesriikidele kui ka komisjonile õigusliku aluse riiklike taaste- ja vastupidavuskavade muutmiseks ning selle kontrollimiseks, kas vahe-eesmärgid ja sihid on hästi seatud, et neid vajaduse korral selgitada;

Soovitused

93. palub komisjonil:

- i) lisada 2025. aasta eelarveprojekti programmide „Horisont 2020“ ja „Euroopa horisont“ jaoks vajalikud lisavahendid, et parandada praegust olukorda, kus kümnest kvaliteetsest projektist seitset ei ole ikka veel võimalik rahastada;
- ii) jätkata lihtsustatud reeglite ja menetluste, digitaliseerimismeetmete ja lihtsustatud kuluvõimaluste kohaldamist, pöörates erilist tähelepanu õigusnormide rikkumise ja pettuse riskile ning kontrollimise kuludele;
- iii) jätkata reeglite ja menetluste lihtsustamist kooskõlas uue finantsmäärusega, et toetada koolituste ja praktilise teabe andmist liikmesriikide taotlejatele, eelkõige VKEdele, võrsefirmadele, idufirmadele, piirkondlikele valitsusvälistele organisatsioonidele ja kohalikele tegevusrühmadele;
- iv) jätkata töövahendi „Personnel Costs Wizard“ kasutamise edendamist toetusesaajate, eelkõige uute tulijate ja VKEde hulgas, et vähendada personalikuludega seotud veamäära;
- v) jätkata pingutusi kaasavama liidu teadusprogrammi saavutamiseks, pakkudes toetust, seades selged eesmärgid ja korraldades spetsiaalseid uurimisprogramme alaesindatud sihtrühmadele, nagu naised ja noored, ning püüdes saavutada ka tasakaalustatud geograafilist jaotust kogu liidus;
- vi) julgustada ja toetada liikmesriike, eelkõige nn järele jõudvaid riike, et kasutada täiel määral ära olemasolevate liidu fondide, sealhulgas taaste- ja vastupidavusrahastu ning Ühtekuuluvusfondi koostoimet ning suurendada teadus- ja innovatsioonitegevust nendes riikides, ning
- vii) jätkata rahastamist, et luua integreeritud, uuenduslik ja vastupanuvõimeline energialiit, mis edendab turvalist, kestlikku, konkurentsivõimelist ja taskukohast energiat kõigi, eelkõige VKEde ning kaitsetute ja energiaostuvõimetute tarbijate jaoks, kiirendades samal ajal Euroopa üleminekut puhtale ja õiglasele energiale, et sellest saaks 2050. aastaks esimene kliimaneutraalne maailmajagu;
- viii) suurendada VKEde rahvusvahelistumise toetamise alast teadlikkust, sidusust ja kestlikkust;
- ix) kontrollida projektide tegelikku rakendamist kindlasummaliste maksete abil;

- x) anda eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile aru järgmisest:
- a. kui palju pettusekahtluse juhtumeid on komisjoni pädevad talitused varajase avastamise ja kõrvalejätmise süsteemi toimkonnale suunanud, millistel kõrvalejätmise põhjustel ja kui paljude selliste juhtumite tulemusel on toimkonna poolt tehtud 1) varajase avastamise otsus, 2) menetlusest kõrvalejätmise otsus;
 - b. kui kauaks on üksused liidu rahaliste vahendite saamise taotlemisest kõrvale jäetud;
 - c. kas mõni kõrvalejäetud üksus on saanud liidu rahalisi vahendeid pärast menetlusest kõrvalejätmise otsuse lõppu;

Ühtekuuluvus, vastupanuvõime ja väärtused

94. märgib, et mitmeaastase finantsraamistiku rubriigi 2 „Ühtekuuluvus, vastupanuvõime ja väärtused“ programmide eelarve oli 79,1 miljardit eurot (40,4 % liidu eelarvest), mis jagunes järgmiselt: 53,6 % Euroopa Regionaalarengu Fondile (ERF) ja muudele piirkondlikele meetmetele, 23,6 % Euroopa Sotsiaalfondile (ESF), 12,6 % Ühtekuuluvusfondile, 4,4 % programmile „Erasmus+“, 2,3 % Euroopa ühendamise rahastu transpordiprogrammidele, 0,6 % Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidele ja 2,9 % muudele valdkondadele; märgib, et 31. detsembri 2022. aasta seisuga olid lõplikud vastuvõetud eelarve kulukohustuste assigneeringud 67 805,19 miljonit eurot ja neist täideti 98,29 % (66 644,24 miljonit eurot); märgib ühtlasi, et lõplikud vastuvõetud eelarve maksete assigneeringud olid 63 104,31 miljonit eurot ja neist täideti 99,86 % (63 054,76 miljonit eurot);
95. märgib, et 2022. aastal jätkus ühtekuuluvuspoliitika rakendamine programmitöö perioodil 2014–2020 ning ajavahemiku 2021–2027 jaoks viis komisjon lõpule läbirääkimised kõigi programmide üle ja tegi ainult ettemakseid, mis ulatusid 6,5 miljardi euroni;
96. tuletab meelde, et alamrubriigi „Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus“ (alamrubriik 2a) raames tehtavad kulutused keskenduvad arenguerinevuste vähendamisele liidu eri liikmesriikide ja piirkondade vahel; rõhutab liidu ühtekuuluvuspoliitika tähtsust Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamise toetamises ja selle peamiste eesmärkide saavutamises ning liikmesriikide ja piirkondade abistamises uute võimaluste ärakasutamisel ning selliste küsimuste lahendamises nagu globaliseerumine, töötus, vaesus ja sotsiaalne tõrjutus, tööstuse muutused, digitaliseerimine ning inimeste oskuste täiendamine ja ümberõpe ning elukestev õpe;
97. tuletab meelde kontrollikoja eriaruannet nr 27/2021 „ELi toetus turismile: vajadus uue strateegilise suunitluse ja parema rahastamisviisi järele“; tuletab meelde kontrollikoja poolt komisjonile esitatud soovitusi koostada koostöös liikmesriikidega liidu turismi ökosüsteemi jaoks uus konsolideeritud strateegia, et töötada välja tõhus turismi tegevuskava aastani 2030 ja kohaldada ERFist rahastatavate turisminvesteeringute puhul valikumenetlusi, mis toetaksid seda uut strateegilist suunitlust; rõhutab komisjoni kohustust toetada liikmesriike turismiga seotud investeeringute edendamisel kooskõlas strateegilise tegevuskavaga;

98. võtab teadmiseks, et programmitöö perioodil 2014–2020 jõudis ühtekuuluvuspoliitika vahendite kasutusmäär 2022. aasta lõpus 79,2 %-ni (2023. aasta lõpus 86 %, sealhulgas hiljuti lisatud ühtekuuluvust ja Euroopa territooriume toetav taasteabi (REACT-EU) aastatel 2021–2022), mille tase on samal ajahetkel sarnane perioodiga 2007–2013; tunneb muret selle pärast, et selline kasutusmäär saavutati üksnes ajutise liidupoolse 100 %-lise kaasrahastamise määraga, millega loobuti projektide liikmesriigipoolse kaasrahastamise nõudest, mis on pikka aega olnud liidu rahaliste vahenditega seotud põhimõte; märgib, et 2014.–2020. aasta programmid hõlmasid üle miljoni projekti ja seni on nendega toetatud 2,4 miljonit ettevõtet, loodud 370 000 uut töökohta, suurendatud enam kui 540 000 kodumajapidamise energiatõhusust, loodud 6000 megavatti uusi taastuvaid energiaallikaid ning 6,3 miljonit kodumajapidamist on saanud lairibaühenduse; märgib, et 2022. aastal paranes vahendite kasutamine suures osas CRII, CRII+, CARE ja FAST-CARE abil kriisile reageerimise eesmärgil, vähendades projekte, millega toetatakse struktuurse ühtekuuluvuse eesmärke, milleks on lähenemise ja ühtekuuluvuse loomine liidus;
99. väljendab heameelt ühtekuuluvusfondide kasutamisel kättesaadava finantspaindlikkuse üle ja rõhutab, et tänu sellele paindlikkusele oli ühtekuuluvuspoliitikal eesliiniroll COVID-19 kriisi, sõjaga seotud hädaolukordade ja energiakriisiga tegelemisel; tuletab siiski meelde, et selle poliitika eesmärk on tagada meetmete pikaajaline kavandamine, mis peaksid tugevdama majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust Euroopa piirkondade vahel; on veendunud, et 2027. aasta järgne ühtekuuluvuspoliitika peab tagama vahendite kasutamisel vajaliku paindlikkuse, et võimaldada liikmesriikidel ning piirkondlikel ja kohalikel omavalitsustel suunata ressursse asjakohasel ja usaldusväärsel viisil, mis on alati kooskõlas ühtekuuluvuspoliitika pikaajaliste eesmärkidega;
100. märgib lisaks, et 2022. aastal võeti algatuste „Ühtekuuluvusmeetmed pagulaste toetamiseks Euroopas“ (CARE) ja „Paindlik abi territooriumidele“ (FAST-CARE) raames kasutusele üle 1,3 miljardi euro, et aidata liikmesriikidel ja piirkondadel toetada miljoneid liidu territooriumil peavarju otsivaid Ukraina pagulasi, sealhulgas peamised sotsiaalse integratsiooni programmid, tervishoid, toit või oluline abi ning suunamine tööturule; väljendab heameelt selle üle, et kavandatavate meetmete suhtes kehtivad samad kohustused seoses asjakohaste juhtimis- ja kontrollisüsteemide ning usaldusväärse finantsjuhtimisega, mida kohaldatakse ühtekuuluvuspoliitika vahendite suhtes;
101. võtab teadmiseks, et kontrollikoda analüüsis 260 tehingust koosnenud valimit, mis hõlmas kõiki mitmeaastase finantsraamistiku rubriigi 2 kulutusi; märgib murega, et kontrollikoja hinnangul suurenes üldine veamäär rubriigis „Ühtekuuluvus, vastupanuvõime ja väärtused“ 2022. aastal 6,4 %-ni, mis ületab märkimisväärselt olulisuse künnist, võttes juba arvesse liikmesriikide kohaldatud korrektsioone, mille koguväärtus oli 2022. aastal 618 miljonit eurot; juhib tähelepanu kontrollikoja hinnangu kohase üldise veamäära märkimisväärsel suurenemisele 2022. aastal võrreldes eelmiste aastatega (3,6 % 2021. aastal, 3,5 % 2020. aastal), samas kui komisjoni hinnangul on 2022. aasta maksete vearisk vahemikus 1,9–2,7 %, mis on eelmiste aastatega sarnane (1,9–2,5 % 2021. aastal, 2,1–2,6 % 2020. aastal); juhib tähelepanu kontrollikoja aruandele, mille kohaselt oli märkimisväärne osa vigadest (3 % 6,4 %-st) seotud CRII ja CRII+ kuludega;

102. tunneb muret kontrollikoja tähelepaneku pärast, et 2014.–2020. aasta programmide rahastamiskõlblikkuse perioodi lõpu (31. detsember 2023) lähenedes suurenes surve vahendite ärakasutamisele ning et korraldus- ja auditeerimisasutuste tehtavate kontrollide tulemuslikkus võis COVID-19 perioodil väheneda, mis võib suurendada avastamata vigade ja õigusnormide rikkumise riski; võtab teadmiseks, et komisjon tunnistab, et eriline olukord ja COVID-19 ajal antud paindlikkus võisid õigusnormide rikkumise riskile kaasa aidata, kuna kulude kontrollimiseks oli vaja leida alternatiivseid (kaug-)viise; rõhutab siiski, et komisjoni hinnangul on tuvastatud riskid ja õigusnormide rikkumised pigem seotud COVID-19 perioodil rakendatud meetmete liigiga või riigihanke-eeskirjades kehtestatud paindlikkuse rakendamise või mõistmisega;
103. võtab teadmiseks kontrollikoja selgitused, et tema veamäär viitab deklareeritud kulude osakaalule, mille puhul ta leiab, et määruses (EL, Euratom) 2018/1046⁷ (edaspidi „finantsmäärus“), ühissätete määruses ja direktiivis (EL) 2017/1371 liidu finantshuvide kaitse kohta⁸ (edaspidi „finantshuvide kaitse direktiiv“) sätestatud maksetingimused ei ole täielikult täidetud, mis avaldab otseselt ja mõõdetavat finantsmõju sel ajal liidu eelarvest heaks kiidetud maksesummale; võtab teadmiseks kontrollikoja selgituse, et veamäär ei tohiks tõlgendada samaväärsena finantskorrektsioonide võimaliku summaga, mida komisjon võib kohaldatavate eeskirjade kohaselt kehtestada; on seisukohal, et kõrge veamäär osutab ressursside raiskamisele, eelkõige ühtekuuluvuspoliitikas, kus paljud korraldusasutused seisavad silmitsi taaste- ja vastupidavusraha paralleelse rakendamisega;
104. märgib, et iga-aastastes tegevusaruannetes esitab komisjon iga programmi kohta ja vahendite kohta üldiselt maksete veamäärad, mis viitavad õigusnormide rikkumisele, mis toob kaasa finantskorrektsioone; märgib, et finantskorrektsioonide kohaldamiseks peab komisjon järelutama, et on toimunud eeskirjade eiramise ühissätete määruse artikli 2 punkti 36 tähenduses, samas kui kõik formaalsed rikkumised ja vead, mille kontrollikoda on oma hinnangulises veamääras kvantifitseeritavate vigadena lisanud, ei too kaasa rahastamiskõlbmatuid kulusid, sest need ei kvalifitseeru ühissätete määruse artikli 2 punktis 36 määratletud eeskirjade eiramiseks; märgib, et on kasulik, et eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutaval institutsioonil oleks tuvastatud vigade juhtimise perspektiiv;
105. märgib murega, et kontrollikoda tuvastas teatavat liiki vigade arvu suurenemise, nagu rahastamiskõlbmatud kulud ja projektid ning siseturu reeglite rikkumine, sealhulgas riigihanke- ja riigiabi reeglite rikkumine, ning rõhutab, et seda liiki vead võivad olla seotud halva juhtimisega; märgib, et 3 % kontrollikoja hinnangulisest 6,4 % veamäärast rubriigis 2 on seotud 100 % kaasrahastatud prioriteetidega koroonaviirusele reageerimise investeerimisalgatuse (CRII+) raames, mis võimaldas teha paindlikumaid kulusi; kordab, et suurem paindlikkus ei tohiks kunagi tuua kaasa kvaliteedi ja

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29–41).

kontrolli kahjustamist; palub komisjonil praegune olukord läbi vaadata, et tulevikus sarnaseid olukordi vältida; märgib, et komisjon ei ole leidnud auditi tõendusmaterjali programmi veamäärade suhtes kasutusele võetud uut liiki meetmete ja paindlikkusmeetmete märkimisväärse üldmõju kohta, ning võtab teadmiseks asjaolu, et komisjon võttis meetmeid sellise riski vältimiseks;

106. märgib, et kontrollikoda tegi kindlaks projektidega seotud juhtumid, mille puhul kiideti heaks rahastamiskõlbmatud kulud, ning nende osakaalu üldises hinnangulises veamääras; rõhutab süsteemsete algpõhjuste kõrvaldamise tähtsust ja vajadust, et auditeerimisasutused hindaksid tõhusalt rahastamiskõlblikkuse kriteeriume;
107. märgib, et komisjon on seisukohal, et enda kinnitused on kasulik vahend kindluse andmiseks, kui alternatiivsete tõendavate tõendite leidmine oleks toetusesaajate jaoks keeruline või halduslikult liiga kulukas; toetab kontrollikoja soovitusi parandada auditeerimisasutuste poolset kontrolli vahendite saajate enda kinnituste üle, et tagada nende kehtivus ja usaldusvärsus;
108. võtab teadmiseks, et komisjon rakendas ERFi ja Ühtekuuluvusfondi puhul programmitöö perioodil finantskorrektsioone ja tühistamisi summas 11 miljardit eurot, sealhulgas 2,4 miljardit eurot eelarveaastal 2021–2022; märgib, et need finantskorrektsioonid ei ole seni põhjustanud liikmesriikidele rahaliste vahendite kaotust, kuna komisjon ei ole ajavahemikus 2014–2020 veel ühtegi netofinantskorrektsiooni rakendanud; märgib lisaks, et komisjon jätkab koostöös liikmesriikidega oma sihipärase riigihangete ja riigiabi tegevuskava rakendamist; tunnustab, et komisjoni otsustatud finantskorrektsioonide tegemise eest vastutavad eelkõige liikmesriikide ametiasutused, kuid on veendunud, et tuleb teha lisakontrolle, et kinnitada, et kõik korrektsioonid on nõuetekohaselt ellu viidud;
109. võtab teadmiseks kontrollikoja märkuse, et programmitöö perioodide kattumine koos täiendavate rahastamisvahendite kättesaadavusega taasterahastu „NextGenerationEU“ (REACT-EU ning taaste- ja vastupidavusrahastu) raames, mille kestus on piiratud, võis avaldada survet liikmesriikide haldussuutlikkusele programmitöö perioodil ja nende 2021.–2027. aasta ühtekuuluvusprogrammide rakendamise alguses; märgib, et 2022. aastal pidid riiklikud ja piirkondlikud asutused suunama tähelepanu 2014.–2020. aasta ühtekuuluvuspoliitika programmide ümberplaneerimisele, sealhulgas algatuste CRII(+), REACT-EU, FAST-CARE (paindlik abi territooriumidele) ja SAFE (taskukohase energia toetamine) meetmete kasutuselevõtule, samuti taaste- ja vastupidavusrahastu raames riiklike kavade rakendamisele, et käsitleda erinevaid kriisi-, taaste- ja päästemeetmeid; märgib, et regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraat (DG REGIO) toetab riiklikke ja piirkondlikke asutusi, et tagada 2014.–2020. aasta programmide täielik rakendamine;
110. märgib, et ühtekuuluvuspoliitika vahendite ja muude liidu rahastamisvahendite vahelist seost iseloomustab vastastikune täiendavus; tuletab meelde, et kuigi ühtekuuluvuspoliitika vahendid ning taaste- ja vastupidavusrahastu on üldeesmärkide, ajakava, eelarve täitmise viisi ja rahastamise poolest erinevad, näitavad praegused kogemused, et mitmes taaste- ja vastupidavuskavas on ette nähtud investeeringud, mis oleksid olnud rahastamiskõlblikud ühtekuuluvuspoliitika raames; toonitab, et ühtekuuluvuspoliitika vahendite ning taaste- ja vastupidavusrahastu vastastikune täiendavus on võimalik ja oodatud, tingimusel et taaste- ja vastupidavusrahastu loob

tõelist lisaväärtust ja samu kulusid ei kaeta kaks korda; rõhutab, et kattumise oht suureneb taaste- ja vastupidavusrahastu kestuse lõpus, ning juhib tähelepanu sellele, et komisjon teeks kõik endast oleneva nende riskide maandamiseks;

111. nõuab tungivalt, et komisjon jälgiks olukorda, eelkõige juhul, kui taaste- ja vastupidavusrahastu riiklikud koordineerivad asutused on samad, mis ühtekuuluvuspoliitika vahendite puhul, ning nõuab piisava täiendava haldussuutlikkuse ja inimressursside eraldamist liidu rahastamise eri suundadele; juhib siiski tähelepanu võimalikele ohtudele, et selline paralleelsus võib põhjustada tuvastamata jäävaid topeltrahastamise juhtumeid; kutsub komisjoni üles tegema kahest erinevast rahastamismudelitest saadud kogemustest järeldusi;
112. väljendab heameelt selle üle, et praegu ei ole kontrollikoda ega komisjon tuvastanud ühtegi juhtumit, kus ühtekuuluvusprojekti kohustuslik riiklik kaasrahastamine oleks taaste- ja vastupidavusrahastu 2022. aasta väljamaksete raames makstud välja taaste- ja vastupidavusrahastu vahenditest; nõuab tungivalt, et komisjon jätkaks olukorra jälgimist ja väldiks sellise rahastamise toimumist;
113. tunneb muret kontrollikoja pidevate kommentaaride pärast auditi- ja korraldusasutuste töömeetodites tuvastatud puuduste kohta, eelkõige puuduste pärast auditeerimisasutuste tehtavates järelkontrollides ja korraldusasutuste kontrollides, mis ei suuda alati tõhusalt ära hoida ega avastada toetusesaajate deklareeritud kuludega seotud õigusnormide rikkumisi, ning komisjoni liigse tuginemise pärast programme haldavate asutuste töö kvaliteedile, mis on seotud komisjoni dokumendipõhise ülevaatusolemuslike piirangutega;
114. võtab teadmiseks komisjoni vastuse, et tema hindamine, mis põhineb üksikprogramme ja kinnituspakette hõlmaval dokumendipõhisel ja kohapealsel auditeerimisel, võimaldab koostada põhjendatud ja õiglase veamäära hinnangu igal aastal iga programmi kohta eraldi ja kumulatiivselt ühtekuuluvuspoliitika vahendite kohta; nõustub kontrollikojaga, et komisjoni dokumendipõhisel ülevaatusel on auditeerimisasutuste poolt kindlaks tehtud kogu allesjäänud veamäära kinnitamisel olemuslikud piirangud; märgib, et need puudused võivad mõjutada ka komisjoni hinnangulist veariski kontode sulgemisel, kuna komisjon ei pruugi teha kõigil juhtudel vajalikke korrektsioone, et viia allesjäänud veamäär allapoole olulisuse künnist;
115. rõhutab murega kontrollikoja järeldust, et selliste kinnituspakettide osakaal, mille allesjäänud veamäär oli üle 2 %, jõudis 2022. aastal kontrollikoja valimis kulude tipptasemeni 61 % (võrreldes 39 %-ga eelmisel aastal), mis annab tunnistust püsivatest puudustest auditeerimisasutuse töös; rõhutab, et kontrollikoja viimase kuue aasta audititulemustest nähtub, et praegu tehtavate kontrollitoimingutega ei ole veel võimalik ühtekuuluvuse valdkonna veariski piisavalt hästi leevendada ning et korraldusasutused ei hoia alati tõhusalt ära ega avasta toetusesaajate deklareeritud kuludega seotud õigusnormide rikkumisi; märgib murega, et kontrollikoja leitud vead kujutavad endast olulisi puudusi auditeerimisasutuste töös kulude ja projektide rahastamiskõlblikkuse ning sisetureeglite järgimise kontrollimisel; märgib, et auditeeritud kinnituspakettides osa kontrollikoja poolt üle 2 % peale ümber arvatud allesjäänud veamääradest on tingitud eespool nimetatud erinevustest;
116. tunneb muret kontrollikoja poolt riiklikes auditites täheldatud püsivate puuduste pärast,

mis võivad olla tingitud ebapiisavast ulatusest, auditite ebaselgest dokumenteerimisest ja riiklike auditeerimisasutuste tehtud pistelisest filtreerimisest, samuti ressursidega seotud probleemidest, nagu ebapiisav rahastamine ja kvalifitseeritud ekspertide nappus; rõhutab oma muret selle pärast, et kontrollikoda täheldas puudusi suures hulgas auditites, näiteks toetusesaajate esitatud teabe ebapiisav kontrollimine projektide rahastamiskõlblikkuse, siseturu reeglite järgimise ning pettuse ja huvide konflikti ohu seisukohast; märgib, et teisest küljest peab komisjon enamiku auditeerimisasutuste tööd usaldusväärseks ja et 116 auditeerimisasutusest ainult kümme vajavad tõsiseid parandusi; tuletab meelde soovitusi, mille Euroopa Parlament esitas oma 21. novembri 2023. aasta resolutsioonis riikide ametiasutuste auditite ja kontrollide usaldusväärse suurendamise võimaluste kohta jagatud eelarve täitmise korral;

117. võtab teadmiseks komisjoni võetud kohustuse jätkata tihedat koostööd auditeerimisasutustega, et suurendada nende suutlikkust ennetada ja parandada vigu, oma audititööd paremini dokumenteerida ja seeläbi kinnituse andmise protsessile kaasa aidata;
118. võtab teadmiseks kontrollikoja leiu, et kulude lihtsustamiseks kasutasid ühtekuuluvuspoliitika vahendite saajad lihtsustatud kuluvõimalusi 77 tehingu puhul ehk 30 % tema valimist, kohaldades kas kindlaid määrasid, ühikuhindade standardiseeritud astmikku või nende kombinatsiooni; rõhutab, et lihtsustatud kuluvõimalused on üks olulisemaid meetmeid, et vähendada toetusesaajate halduskulusid ja -koormust ning seega hõlbustada väikeste toetusesaajate juurdepääsu rahastamisele ja keskenduda rohkem eesmärkide saavutamisele, vähendades samal ajal veamäära; rõhutab, et kontrollikoda on seisukohal, et lihtsustatud kuluvõimalusi ei rakendata alati asjakohaselt, ja jagab kontrollikoja auditi järeldust, et lihtsustatud kuluvõimalused ei tohiks tuua liikmesriigile ülemäärast rahalist kasu; on seisukohal, et teisest küljest peaksid lihtsustatud kuluvõimalused tegelikkuses kaasa tooma bürokraatliku koormuse tegeliku vähenemise, mitte põhjaliku eel- ja järelkontrolli; märgib, et lihtsustatud kuluvõimaluste hinnangutes sisalduvate hindade väikesed erinevused võrreldes järelkontrollide käigus tuvastatud hindadega peaksid olema vastuvõetavad;
119. märgib, et 2021.–2027. aasta programmide puhul on komisjon julgustanud programme haldavaid asutusi kasutama ühissätete määrusega ette nähtud lihtsustamismeetmeid, eelkõige lihtsustatud kuluvõimalusi ja kuludega sidumata rahastamist rahastamiskõlblikkuse probleemide lahendamiseks, juhtimiskontrollide lihtsustamiseks ja toetusesaajate koormuse kontrollimiseks; märgib, et selle pingutuse tulemusena on näiteks ERFi ja Ühtekuuluvusfondi puhul seni programmi tasandil 11 liikmesriigis vastu võetud 120 lihtsustatud kuluvõimaluste kava ja Interregi programmide jaoks (5,7 miljardit eurot kogupanusest) ning neljas liikmesriigis neli kuludega sidumata rahastamise kava (1,2 miljardit eurot kogupanusest); rõhutab, et kiiremas korras on vaja täiendavat lihtsustamist ja paindlikkust; kutsub komisjoni üles leidma õige tasakaalu väikeste hinnakõikumiste jaoks vajaliku paindlikkuse ning teiselt poolt sobimatute ja tahtlike kulude ja hindade ülehindamise vahel;
120. tunneb muret kontrollikoja leiu pärast, mis puudutab Euroopa Regionaalarengu Fondi programmi Slovakkias, mille eesmärk on renoveerida üldkasutatava hoone siseruum, hoolimata asjaolust, et selle programmi raames olid rahastamiskõlblikud ainult energiatõhususe meetmed; võtab teadmiseks kontrollikoja tähelepaneku, et see projekt ei oleks pidanud läbima hindamisetappi, kuna taotlemisel ei täidetud künnist, mille

kohaselt pidi vähemalt 25 % projekti kulutustest olema seotud energiatõhususega; võtab teadmiseks kontrollikoja tuvastatud sarnased juhtumid, mille puhul komisjon ei ole reageerinud;

121. tuletab meelde, et ajavahemikul 2021–2027 peavad liikmesriigid täitma ühissätete määruse teatavaid horisontaalseid või valdkondlikke eeltingimusi, mis on vahendite erieesmärkide tulemusliku ja tõhusa rakendamise eeltingimused; tuletab meelde, et kui eeltingimused ei ole komisjonile asjaomase erieesmärgi maksetaotluse esitamise ajal täidetud, ei hüvitata sellega seotud kulusid liidu eelarvest enne, kui komisjon on veendunud, et eeltingimus on täidetud;
122. tuletab meelde, et 15. detsembril 2022 võttis nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal vastu rakendusotsuse (EL) 2022/2506, mis käsitleb meetmeid liidu eelarve kaitsmiseks õigusriigi põhimõtete rikkumise eest Ungaris; rõhutab, et otsus põhines komisjoni murel Ungari riigihankesüsteemiga seotud tõsiste probleemide pärast; väljendab heameelt selle üle, et ajavahemikuks 2021–2027 peatati ajutiselt 55 % teatavate ühtekuuluvuspoliitika programmide kulukohustustest; märgib, et komisjon on jälginud Ungari poolt õigusriigi tingimuslikkuse määruse raames kavandatud parandusmeetmete rakendamist; märgib, et 2023. aasta detsembris hindas komisjon omal algatusel olukorda Ungaris uuesti ja jõudis järeldusele, et liidu eelarvega seotud risk on endiselt samal tasemel, kuna endiselt on kohustusi, mida ei ole nõuetekohaselt ega õigeaegselt täidetud;
123. märgib, et 2022. aasta detsembris jõudis komisjon järeldusele, et Ungari ei täida ühissätete määruse raames hartaga seotud horisontaalseid eeltingimusi kohtusüsteemi sõltumatuse osas ning mitme seaduse sätted kujutavad tõsist ohtu LGBTIQ+-inimeste õigustele, akadeemilisele vabadusele ja õigusele varjupaika taotleda; peab äärmiselt kahetsusväärseks komisjoni 13. detsembri 2023. aasta otsust⁹, kuna Ungari on täitnud kohtusüsteemi sõltumatusega seotud horisontaalse eeltingimuse, võimaldades seega Ungari ametiasutustel esitada kuni 10,2 miljardi euro suuruseid hüvitamisaotlusi ilma asjakohaste kontrollimehhanismide või riigihankemenetlusteta, et tagada usaldusväärne finantsjuhtimine ja liidu eelarve kaitse; on veendunud, et see otsus on õigusriigi tingimuslikkuse määruse alusel vastu võetud meetmete pikendamise poliitilises mõttes vastuolus, ning väljendab pettumust, et parlamenti ei ole selle protsessi käigus piisavalt teavitatud; kordab oma muret kohtusüsteemi sõltumatuse pärast isegi pärast hiljutisi reforme, nagu on väljendatud Euroopa Parlamendi 18. jaanuari 2024. aasta resolutsioonis olukorra kohta Ungaris ja külmutatud ELi rahaliste vahendite kohta;
124. kordab vajadust käsitleda kõiki õigusriigi tingimuslikkuse määruse, ühissätete määruse ning taaste- ja vastupidavusrahastu määruse alusel liidu rahaliste vahendite vabastamiseks vajalikke meetmeid ühtse ja tervikliku paketina; rõhutab, kui oluline on kaitsta liidu finantshuve ka eelmaksete tegemisel;
125. võtab ELi finantshuvide kaitset käsitleva 2022. aasta aruande (finantshuvide kaitse

⁹ Komisjoni 13. detsembri 2023. aasta otsus määruse (EL, Euratom) 2020/2092 artiklis 4 sätestatud tingimuste täitmise ümberhindamise kohta komisjoni algatusel pärast nõukogu 15. detsembri 2022. aasta rakendusotsust (EL) 2022/2506 Ungari kohta, C(2023) 8999.

aruanne)¹⁰ põhjal teadmiseks, et aastatel 2021–2022 vähenes ühtekuuluvuspoliitikaga seotud pettusejuhtumite arv 11,6 % (233 teatatud juhtumit 2021. aastal võrreldes 206 teatatud juhtumiga 2022. aastal), samas kui muude õigusnormide rikkumiste arv kasvas 9,3 %; märgib, et komisjon nõudis, et auditeerimisasutused pööraksid erilist tähelepanu uutele riskidele, mis on seotud fondide paljususe ja täiendava rahastamisega taasterahastu „NextGenerationEU“ raames, eelkõige topeltrahastamisele, huvide konfliktidele, pettusele või korruptsioonile; võtab teadmiseks pingutused, mida komisjon on teinud, et edendada riskihindamisvahendi ARACHNE kasutamist tõrksates liikmesriikides ja vahendit täiustada; märgib, et auditeerimisasutused käsitlesid pettuse riski perioodi 2014–2020 auditeeritud projektidest 65 % puhul, mis on edasimineku võrreldes kontrollikoja 2021. aastal leitud 38 %-ga;

126. rõhutab, et kontrollikojal, OLAFil ja Euroopa Prokuratuuril peaks olema juurdepääs komisjoni pakutavale andmekaeve ja riskihindamise ühtsele integreeritud IT-süsteemile proportsionaalsel viisil oma vastavate pädevuste piires, nagu on ette nähtud uuesti sõnastatud finantsmääruses;
127. juhib tähelepanu ühtekuuluvuspoliitika kulutuste seaduslikkuse ja korrektsuse tähtsusele ning olulisele rollile, mis on seejuures korraldus- ja auditeerimisasutustel; tuletab meelde vajadust lihtsustada ja ratsionaliseerida auditeid, keskendudes sellele, mis on vajalik pettusevastaseks võitluseks; tuletab lisaks meelde, et vastavalt 21–27 ühissätete määrusele peaksid liikmesriikide ametiasutused teatama kõigist liidu rahastatavate projektidega seotud pettusekahtlustest või tuvastatud pettustest, mille nad kindlaks teevad, ning et nad peaksid sellistest juhtumitest teatama isegi siis, kui nad avastavad need enne komisjonile kulude deklareerimist;
128. rõhutab Euroopa Pettustevastase Ameti ja Euroopa Prokuratuuri olulist rolli liidu eelarve kaitsmisel; palub kõigil liikmesriikidel liituda Euroopa Prokuratuuriga; tuletab meelde, et Euroopa prokurör märkis 25. mai 2023. aastal regionaalarengukomisjoni ees esinedes, et praegu kehtiv liidu kulutuste juhtimis- ja kontrollisüsteem ei ole mõeldud pettuste avastamiseks ning et auditid või haldusuurimised avastavad harva finantskuritegusid, millel on sageli piiriülene mõõde; rõhutab vajadust anda Euroopa Prokuratuurile tema ülesannete täitmiseks vajalikud vahendid; on arvamusel, et tugevdatud Euroopa Prokuratuur võimaldaks seadusandjal ühtekuuluvuse õigusraamistikku veelgi lihtsustada, et parandada rahaliste vahendite rakendamist;
129. nõuab, et OLAF viiks läbi põhjaliku uurimise liidu vahendite võimaliku väärkasutamise kohta programmi „Erasmus+“ ja Euroopa solidaarsuskorpuse kaudu valeprojekte esitavate ühenduste võrgustike poolt, et kontrollida mõne riikliku asutuse hiljutisi selleteemalisi aruandeid, hinnata selliste pettusejuhtumite ulatust ja tähtsust ning analüüsida seda, kuidas liikmesriikide pädevad asutused neid käsitlevad;

Soovitused

130. palub komisjonil:

- i) alustada ennetavalt konstruktiivset dialoogi kontrollikojaga, et leida lahendus üha

¹⁰ COM(2023) 464 final

suurenevale arvule olukordadele, kus komisjoni ametlik vastus kontrollikoja järeldustele on „nõustuda erimeelsusega“ ja jätkata koostööd kontrollikojaga, et ühtlustada oma hinnanguliste veamäärade tulemusi ja õigusaktide tõlgendamist;

- ii) viia kontrollikoja järeldused liikmesriikide deklaratsioonide kohta vastavusse teabega, mis pärineb komisjoni poolt korraldusasutuste kohta arvatud veariskist maksete tegemisel ja veariskist programmi lõpetamisel, et teha kindlaks vigadega seotud kitsaskohad, millega tuleb kiiremas korras tegeleda;
- iii) jätkata tihedat koostööd auditeerimisasutustega, et suurendada nende suutlikkust ennetada ja parandada korduvaid vigu, oma audititööd paremini dokumenteerida ja seeläbi kinnituse andmise protsessile kaasa aidata;
- iv) parandada ja tugevdada liikmesriikide juhtimis- ja kontrollisüsteemi, tagamaks, et liikmesriigid deklareerivad komisjonile üksnes rahastamiskõlblikud kulud;
- v) tagada, et auditeerimisasutustel on olemas asjakohased meetodid ettevõtja enda kinnituste kontrollimiseks, tehes kindlaks head tavad ja andes liikmesriikidele suuniseid;
- vi) teha lõpetamisauditite osana konkreetseid sihipäraseid kontrole tagamaks, et liikmesriigid on kohaldanud avastatud vigade suhtes vajalikke finantskorrektsioone;
- vii) pöörata oma auditites erilist tähelepanu CRII/CRII+ muudatustega kehtestatud paindlikkusega seotud riskidele; alustada nende programmide raames tehtud kulutuste viivitamatut läbivaatamist, et teha kindlaks ja kõrvaldada süsteemsed probleemid, mis on viinud veamäära järsu suurenemiseni;
- viii) jätkata liikmesriikide toetamist ja koostada samal ajal tegevuskava selle kohta, kuidas kõige paremini vältida liigset halduskoormust mitmeaastase finantsraamistiku lõpus, mis lisandub taaste- ja vastupidavusrahastu kavandatud rahastamiskõlblikkuse perioodile, võttes arvesse programmitöö perioodi 2014–2020 lõpuleviimist ja praeguse perioodi rakendamist, eelkõige toetades haldussuutlikkuse suurendamist;
- ix) jätkata koostöös liikmesriikidega riigihangete tegevuskava neljanda läbivaatamise rakendamist, et aidata programmi haldavatel asutustel ja avaliku sektori hankijatel parandada oma tavasid riigihangete valdkonnas, sealhulgas seda, kuidas vältida kõige levinumaid vigu riigihangetes, mis on seotud Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide haldamisega, ning sihipäraseid koolitusi liikmesriikide ametnikele;
- x) täita oma lubaduse esitada nii eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile kui ka üldsusele loetelu liidu vahendite suurimatest lõplikest toetusesaajatest, kui sellise loetelu kohaselt on lõplik toetusesaaja füüsiline isik või üksus, kes saab liidu rahalisi vahendeid vahendite saajate ahela viimase lülina;
- xi) edendada veelgi ühtekuuluvusprogrammide rakendamise lihtsustamist; julgustab lisaks komisjoni rakendama avalike hangete digitaliseerimise vahendeid, mis

põhinevad e-riigihangete mudelil, ja aitama liikmesriike selles üleminekus;

- xii) töötada koos kõigi sidusrühmadega lihtsustatud kuluvõimaluste edukaks kasutuselevõtuks metoodilise ja kindlust andva teabe ühtlustamise nimel, et toetusesaajate jaoks oleks piisavalt prognoositav, kuidas neid võimalusi eeldatavasti rakendatakse; ning tagada, et auditid ei tooks kaasa rakendamise bürokraatlikumaks muutumist ega toetusesaajatele tarbetut auditikoormust; tagada, et lihtsustatud kuluvõimalusi ei rakendata viisil, mis võimaldaks liikmesriikidel saada ülemäärast rahalist kasu, tagades samal ajal asjakohase paindlikkuse kulude ja hindade prognoosimisel;
- xiii) teha liikmesriikide auditeerimisasutustega koostööd, tagamaks, et piisavad riiklikud kontrollid ja auditid vähendaksid topeltrahastamise, eelkõige taaste- ja vastupidavusrahastu vahenditega seotud konkreetset riski; nõuab, et komisjon teeks temaatilisi või vastavusauditid, mis on mõeldud suure riskiga valdkondadele ja liikmesriikidele, ning
- xiv) luua terviklik mehhanism ühtekuuluvusvahendite kasutamiseks erakorraliste või ettenägematute asjaolude korral, kasutades suunavaid sätteid selle ulatuse, rahastamise kättesaadavuse, juhtimise, auditi ja kontrolli ning kohaldamise kohta; rõhutab, et selline kasutamine erandlikel asjaoludel peaks piirduma konkreetsete ja täpselt määratletud olukordadega, mis on ajaliselt ja ulatuselt piiratud ning riskide maandamiseks suurema kontrolli tasemega;
- xv) kutsub komisjoni üles uuesti hindama oma otsust vabastada Ungarile ühtekuuluvusfondi vahendid 10,2 miljardi euro ulatuses ja hoiduma vahendite väljamaksmisest seni, kuni asjaomased õigusaktid on rakendatud ja vastuvõetud meetmed on osutunud praktikas tõhusaks;
- xvi) muuta IT-vahendite, nagu varajase avastamise ja kõrvalejätmise süsteemi ja ARACHNE kasutamine kõigi liidu rahasummade (sealhulgas jagatud eelarve täitmise korras eraldatud rahasummade) puhul kohustuslikuks ja tavapäraseks ning tagada uue tehnoloogia parem kasutamine, et suurendada kontrolli ja kaitsta liidu eelarvet kelmuste ja pettuse ja vahendite väärkasutamise eest finantsmääruse otsustatud muutmise kontekstis;
- xvii) anda kontrollikojale, OLAFile ja Euroopa Prokuratuurile juurdepääs komisjoni pakutavale andmekaeve ja riskihindamise ühtsele integreeritud IT-süsteemile vastavalt uuesti sõnastatud finantsmääruses kokku lepitud tingimustele;
- xviii) anda aru programmiperioodi alguses tehtud varajaste ennetavate süsteemiauditite (EPSA) kohta, mille eesmärk on kinnitada liikmesriikide kontrollisüsteemide, sealhulgas reeglite rikkumise vältimiseks kehtestatud süsteemi mõjusust;
- xix) anda eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile aru selle kohta, kuidas on ühtekuuluvuspoliitikas paindlikkusmeetmete kasutamine, mis on parandanud vahendite kasutamist, mõjutanud lähenemise ja ühtekuuluvusega seotud struktuurseid ühtekuuluvuseesmärke;

Kultuur ja haridus

131. väljendab heameelt komisjoni ning Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusameti (EACEA) pingutuste üle kohandada programm „Erasmus+“, Euroopa solidaarsuskorpus ja programm „Loov Euroopa“ uute oludega, näiteks vaadata läbi konkreetsete toetuste toetusmäärad ja neid suurendada, et säilitada nende kaasav olemus, pikendada taotluste esitamise tähtaegu ja projektide kestust ning keskenduda omal algatusel tegevusele, mis on seotud Ukrainaga, ja ootab, et tehtaks rohkem pingutusi, et veelgi tugevdada kaasamismeetmeid ja toetada haavatavate rühmade kaasamise hõlbustamist;
132. tunneb heameelt selle üle, et komisjon ja EACEA suutsid 2022. aastal saavutada programmi „Erasmus+“ eelarve peaaegu täieliku täitmise ja Euroopa solidaarsuskorpuse eelarve täieliku täitmise, mistõttu oli maksevajaduste katmiseks vajalik isegi muude programmide vahendite ümberpaigutamine; võtab teadmiseks probleemid programmi „Loov Euroopa“ maksete tegemisel 2022. aastal, täpsemalt asjaolu, et ligikaudu 50 miljoni euro väljamaksmine lükati operatiivprobleemide ja toetuse andmise protsesside viivituste tõttu edasi 2023. aastasse; tunnustab hariduse, noorte, spordi ja kultuuri peadirektoraadi (DG EAC) ning EACEA jõupingutusi nende viivituste mõju leevendamiseks ja tavapärase rütmi taastamiseks 2023. aastal;
133. kinnitab veel kord vajadust suurendada veelgi ELi noorte-, kultuuri- ja haridusprogrammide eelarvevahendeid, eelkõige selleks, et suurendada vähemate võimalustega noorte, loovisikute ja spetsialistideni jõudmist ja kaasatust ning toetada kodanikuharidust; nõuab sellega seoses, et komisjon jätkaks tihedat koostööd liikmesriikidega;
134. väljendab heameelt asjaolu üle, et kuna parlamendi nõudmisel suurendati Euroopa noorteaasta 2022 vahendeid 3 miljoni euro võrra, õnnestus Euroopa aasta raames tugevdada hulgaliselt tegevusi, näiteks solidaarsusprojekte, vabatahtlikku ja võrgustikutegevust; rõhutab, et Euroopa aasta edukaid tulemusi tuleks nüüd kestlikult rakendada, et tagada selle parandi püsimine;
135. võtab teadmiseks programmi „Loov Euroopa“ eelarve võimalikult kiire rakendamise ka 2022. aastal, millega leevendati COVID-19 pandeemia jätkuvat mõju kultuuri- ja loomesektorile; märgib, et tänu sellele eeljaotusele õnnestus 2022. aastal toetada rohkem Euroopa kultuurikoostöö projekte kui kunagi varem; on siiski mures selle pärast, et eelarvevahendite koondamine 2021. ja 2022. aastale võib tingida rahaliste vahendite nappuse alates 2023. aastast, ning taunib asjaolu, et programm tervikuna on saavutatavate eesmärkidega võrreldes endiselt alarahastatud, eriti arvestades selles osalejate rohkust;
136. võtab murega teadmiseks, et ka 2022. aastal oli endiselt probleeme e-toetuse tehniliste vahenditega, mis on mõeldud EACEA hallatavatel projektikonkurssidel valitud toetusesaajatele; nõuab tungivalt, et komisjon ja EACEA need IT-probleemid lõplikult lahendaksid, et ennetada takistusi eesmärkide saavutamisel, vähendada vigade ohtu ja lihtsustada menetlusi; on veendunud, et tõhusam ja kättesaadavam IT-taristu hõlbustaks ka väikeste toetusesaajate juurdepääsu programmi ressurssidele;
137. võtab teadmiseks positiivsed muutused EACEA personalis, kuna 2022. aasta lõpuks suurenes töötajate arv märkimisväärselt;

Loodusvarad

138. märgib, et mitmeaastase finantsraamistiku rubriigi 3 „Loodusvarad“ programmide eelarve oli 58,3 miljardit eurot (29,7 % liidu eelarvest), mis jagunes järgmiselt: 65,9 % otsetoetusteks Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi (EAGF) raames, 26,2 % Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondile (EARDF), 4,7 % EAGFi raames turuga seotud kuludeks, 1,8 % merendusele ja kalandusele, 0,9 % keskkonnale ja kliimale (LIFE) ning 0,5 % muudele valdkondadele; märgib, et 31. detsembri 2022. aasta seisuga olid mitmeaastase finantsraamistiku rubriigi 3 „Loodusvarad ja keskkond“ lõplikud vastuvõetud eelarve kulukohustuste assigneeringud 56 681,11 miljonit eurot ja neist täideti 98,92 % (56 069,86 miljonit eurot); märgib ühtlasi, et lõplikud vastuvõetud eelarve maksete assigneeringud olid 55 826,77 miljonit eurot ja neist täideti 98,89 % (55 205,48 miljonit eurot);
139. märgib, et 2022. aasta oli üleminekuperioodi teine ja viimane aasta, mille jooksul liikmesriigid võisid kasutada ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) 2021.–2027. aasta eelarvelisi vahendeid ning taasterahastu „NextGenerationEU“ vahenditest Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondile (EAFRD) eraldatud täiendavat 8 miljardit eurot sihtotstarbelist välistulu enne uue ÜPP jõustumist 1. jaanuaril 2023, kusjuures liikmesriigid võivad teha seotud makseid põllumajandustootjatele ja teistele ÜPP toetusesaajatele kuni 31. detsembrini 2025;
140. märgib, et 2022. aastal oli otsetoetuskavade alusel toetuse saajaid rohkem kui 5,9 miljonit, maaelu arengu meetmetest toetuse saajaid ligikaudu 3,5 miljonit ja turumeetmetest toetuse saajaid ligikaudu 0,11 miljonit; rõhutab, et hoolimata 2022. aasta probleemidest on liidu põllumajandustootjate ja toidusüsteemi vastupanuvõime jätkuvalt taganud toiduga kindlustatuse liidus ja mujal;
141. märgib, et Venemaa provotseerimata agressioonisõda Ukraina vastu tõi muu hulgas kaasa kriisireservi aktiveerimise 500 miljoni euro suuruse toetuspaketi kujul, millest 350 miljonit eurot tehti mõjutatud tootjatele kättesaadavaks reservist ja veel 150 miljonit eurot EAGFist; väljendab heameelt kõrge kasutusmäära (üle 492 miljoni euro) ja kiire rakendamise üle; märgib, et liikmesriikidele võimaldati paindlikkus otsustada sektorite üle, mida nad pidasid turuhäiretest kõige enam mõjutatuks, samuti abikavade liikide üle, mille alusel määrati kindlaks kohaldatav kontrollisüsteem;
142. võtab teadmiseks, et kontrollikoda analüüsis 218 tehingust koosnenud valimit, mis hõlmas kõiki mitmeaastase finantsraamistiku selle rubriigi kulutusi; märgib, et ühtlasi analüüsis kontrollikoda põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraadi ning kliimameetmete peadirektoraadi iga-aastastes tegevusaruannetes kulutuste korrektsuse kohta esitatud teavet ning 17 liikmesriigi ja Ühendkuningriigi valitud süsteeme; märgib, et kontrollikoja hinnangul on rubriigi „Loodusvarad“ veamäär 2,2 % (2021. aastal 1,8 %) ja enamik leitud vigadest mõjutas maaelu arenguga seotud tehinguid; märgib, et põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraadi hinnangul on maksete vearisk 1,76 %;
143. märgib, et kontrollikoda leidis 21 kvantifitseeritavat viga maaelu arengu valdkonnas, seitse otsetoetuste, kaks turumeetmete ja kaks ÜPPga mitteseotud kulude puhul; tunneb kindlustunnet asjaolu üle, et komisjon märkis, et kaheksa kvantifitseeritava vea finantsmõju on alla 100 euro (pindala enamdeklareerimine) ja enamiku puhul on valesti kulutatud summa väiksem kui 1 000 eurot;

144. märgib, et enamik kontrollikoja leitud vigadest olid seotud ebatäpse teabe esitamisega pindala või loomade (42 %) ning toetuskõlbmatute toetusesaajate, tegevuste, projektide ja kulude kohta; märgib murega, et sarnaselt 2021. aastale leidis kontrollikoda mitmel juhul, et liikmesriikide ametiasutustel ja komisjonil oli piisavalt teavet vigade ärahoidmiseks või avastamiseks ja parandamiseks enne kulude heakskiitmist, ning kui liikmesriikide ametiasutused ja komisjon oleksid kogu nende käsutuses olnud teavet nõuetekohaselt kasutanud, oleks selle peatüki hinnanguline veamäär olnud 1,3 protsendipunkti väiksem;
145. tuletab meelde, et ÜPP kulutustega seotud pettuste vastu võitlemise eest vastutavad nii komisjon kui ka liikmesriigid; juhib tähelepanu, et pettusevastased meetmed peaksid jääma liidu ja liikmesriikide jaoks oluliseks prioriteediks, kuna pettused takistavad poliitiliste eesmärkide saavutamist liidu vahenditega;
146. võtab teadmiseks komisjoni avalduse, et ÜPP 2023.–2027. aasta rakendamismudeli eesmärk on lihtsustada reegleid ja rõhutada uue tehnoloogia, näiteks pindala seiresüsteemi kasutamist, mis aitab vigu vähendada; märgib, et koos põllumajandustootjate tehtud vigadega on põldude identifitseerimise süsteem (LPIS) georuumilise toetuse taotluse alus, ning tuletab meelde pindalatoetuse jälgimise tehnoloogiate märkimisväärset potentsiaalset kasu põllumajandustootjatele, haldusasutustele ja keskkonnale;
147. võtab teadmiseks kontrollikoja aastaaruandes esitatud näite põllumajandusliku tegevuse ebaõigest deklareerimisest, mida on mitmes meediakanalis tsiteeritud nn sidrunipuude juhtumina, kus põllumajandustootja deklareeris, et ta kasvatab püsigultuure, kuid tegelikult ei haritud maatükki mitu aastat; märgib, et selle vea finantsmõju oli komisjoni andmetel 8 349,06 eurot koos vastutavate riiklike ametiasutuste võetud parandusmeetmetega, sealhulgas nõutud summa sissenõudmisega; tunnustab kontrollikoja ja komisjoni põhjalikku audititööd ning asjaomase makseasutuse kiireid järelemeetmeid; rõhutab siiski, et seda juhtumit ei tohiks käsitada haruldase ja üksiku kokkusattumusena, vaid pigem süstemaatilise viisina, mis võimaldab pettuse teel liidu rahalisi vahendeid saada, ning seega ei tohiks seda alahinnata;
148. märgib, et lihtsustatud kuluvõimalusi kohaldatakse kogu ÜPP, sealhulgas maaelu arengu puhul, kus rahastamiskõlblikkuse tingimused on keerukamad ja vearisk suurem, ning et endiselt on võimalik lihtsustada meetmeid, mis ei põhine pindala või loomade deklareerimisel, mille puhul liikmesriigid saavad otsustada, kas hüvitada tegelikud kulud või teha makseid vastavalt eelnevalt kindlaks määratud väljunditele; märgib, et komisjoni andmetel kasutatakse peaaegu 92 % maaelu arengu programmide puhul lihtsustatud kuluvõimalusi; kutsub komisjoni üles avalikustama lihtsustatud kuluvõimaluste raames välja makstud summa;
149. tuletab meelde, et ÜPP kindluse tagamise mudel hõlmab makseasutuste tehtavaid esmatasandi kontrole, sõltumatute sertifitseerimisasutuste (kes esitavad igal aastal arvamusi makseasutuste kulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta) audititegevust ning komisjoni tööd raamatupidamisarvestuse kontrollimisel ja heakskiitmisel; väljendab heameelt selle üle, et vaatamata mõningatele vastuoludele, mis tulenesid kontrolli- ja makseandmete kogumi ajakohastamise ajastuse erinevusest, leidis kontrollikoda, et valitud makseasutuste süsteemid arvutasid toetusmakseid usaldusväärselt, mis annab tunnistust liikmesriikide kontrollistatistika ja komisjonile esitatud makseandmete

üldisest kvaliteedist ja sidususest;

150. väljendab heameelt selle üle, et liikmesriikide huvi andmekaeve integreeritud IT-vahendi ARACHNE vastu ja selle kasutamine on suurenenud, kusjuures 13 liikmesriiki kasutas seda vahendit vähemalt mõne meetme puhul ja viis liikmesriiki osales ARACHNE-teemalisel üldisel sissejuhataval seminaril; peab kahetsusväärseks asjaolu, et andmekaeve integreeritud IT-vahendi ARACHNE kasutamine ei ole liikmesriikidele kohustuslik; võtab teadmiseks liikmesriikide teatatud takistused ja komisjoni jätkuvad pingutused ARACHNE täiustamiseks; peab kahetsusväärseks ARACHNE valikulist vastuvõtmist liikmesriikides;
151. märgib, et 2022. aastal teatas komisjon, et Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi (EMKVF) kulukohustuste täitmise määr oli 99,69 %, mis on märkimisväärselt parem kui EMKVFi 2021. aasta kulukohustuste täitmise määr 15,98 %; märgib siiski, et 94,76 % 2022. aasta kulukohustuste assigneeringute 1 135,74 miljoni euro suurusest summast ja 97,06 % 2021. aasta 148,12 miljoni euro suurusest summast jäi vastava aasta lõpuks maksmata; märgib lisaks, et EMKVFi heakskiidetud maksete assigneeringute täitmise määr oli 2022. aastal 99,99 % ja EMKVFi puhul 2021. aastal 86,55 %;
152. võtab teadmiseks kontrollikoja eriaruande 09/2023 põllumajandustoodete tarneahelate kindlustamise kohta COVID-19 ajal ja selles esitatud järelduse, et komisjoni reaktsioon ohule, mida COVID-19 pandeemia põllumajandustoodete tarneahelatele kujutas, oli enamikus aspektides asjakohane, kuid mitte piisavalt sihipärane; tuletab meelde, et otsetoetusi 712 miljoni euro suuruses summas anti kiiresti, tehes seda EAFRD-i veel kasutamata vahendite ümberjaotamise teel, mille tulemusena võtsid selle meetme enamasti kasutusele liikmesriigid, kelle EAFRD vahenditest oli 2019. aasta lõpus märkimisväärne osa veel kasutamata; tuletab ka meelde, et 14 liikmesriigist viis tegi liidu rahastuse kättesaadavaks kõigile kahju kannatanud põllumajandustootjatele, ülejäänud üheksa aga suunasid abi valitud sektoritele ja toetasid saajaid olenemata sellest, kas nad olid kahju kandnud või mitte;
153. märgib, et peamiste programmide kliimaalase panuse esialgsed hinnangud (mis põhinevad kulukohustuste assigneeringutel) näitavad, et kliimameetmete oli liidu 2022. aasta eelarvest ette nähtud 34,8 %, kooskõlas institutsioonidevahelise kokkuleppe kavadega, mille kohaselt kasutatakse 2021.–2027. aasta mitmeaastasest finantsraamistikust sel eesmärgil vähemalt 30 %;
154. võtab teadmiseks muudatused, mis tehti komisjoni kliimaseire metoodikas 2022. aastal vastusena kontrollikoja eriaruandes nr 09/2022¹¹ esitatud tähelepaneku peale väljendatud murele, mille kohaselt ei olnud teatatud kulutused kliimameetmete puhul alati asjakohased, et selleks otstarbeks kulutatud summa oli vähemalt 72 miljardi euro võrra ülehinnatud, mis tähendab, et ainult ligikaudu 13 % 2014.–2020. aasta eelarvest kulutati kliimaga seotud eesmärkidel; on seisukohal, et see asjaolu on hoiatus; nõuab tungivalt, et komisjon eristaks jälgimismetoodikas kliimamuutuste leevendamist ja nendega kohanemist, jaotades seire- ja aruandluskategooria kliimamuutustega

¹¹ „ELi 2014.–2020. aasta eelarve kliimakulutused olid deklareeritust väiksemad“, 30. mai 2022.

kohanemiseks ja kliimamuutuste leevendamiseks;

155. rõhutab, kui oluline on kliima- ja elurikkuse tagamise kulutuste korrektne kontroll liidu eelarves, ning peab komisjoni vastutavaks kindla ja usaldusväärse meetodika rakendamise eest kooskõlas mitmeaastase finantsraamistiku kokkuleppes ja 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe punktis 16d võetud kohustustega; kutsub komisjoni üles vältima kliima- ja elurikkuse eesmärkidesse tehtavate kulutuste eksitavat ühtlustamist, selgete eesmärkide puudumist ning kliimale ja elurikkusele avalduva võimaliku negatiivse või ebaselge mõju ainult osalist hõlmamist; tunnistab, et tegemist on sekkumisega, millega rahastatakse mõlemat eesmärki, kuid rõhutab vajadust vältida topeltarvestust;
156. kutsub komisjoni üles esitama Euroopa Parlamendile igal aastal aruande, milles selgitatakse iga eelarvepunkti kohta üksikasjalikult, kuidas on see aidanud kliimaküsimusi peavoolustada ja elurikkuse eesmärke täita, et hõlbustada nende jälgimist; kutsub lisaks komisjoni üles teada andma, kas on mõni eelarvepunkt, mis ei vasta olulise kahju ärahoidmise põhimõtte kriteeriumile, nagu on osutatud taksonoomiamääruses;
157. märgib, et ELi tervisealasteks hädaolukordadeks valmisoleku ja neile reageerimise asutus (HERA), mis loodi komisjoni sisetalitusena 1. oktoobril 2021, suurendas oma tegevust kogu 2022. aasta jooksul ning selle ülesanne on toetada komisjoni prioriteete rahvatervise, valmisoleku ja kriisihjamise valdkonnas tervishoiu-, teadus- ja innovatsiooni- ning tööstussektoris; märgib murega ülesannete kattumist ja pingutuste dubleerimist HERA ning tervise ja toiduohutuse peadirektoraadi ning Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse volituste vahel; kutsub komisjoni üles tagama HERA kui komisjoni lahutamatu osa lisaväärtus ning hoidma ära töö ja ressurside dubleerimine;
158. peab kahetsusväärseks, et komisjoni otsus HERA rahastamise kohta sõltus suurel määral programmist „EL tervise heaks“ ning sellega vähendati selle eelarvet rohkem kui poole võrra, eraldades programmiga „EL tervise heaks“ aastatel 2021–2027 HERA-le 2,795 miljardit eurot; märgib murega, et selline vähendamine mõjutas programmi „EL tervise heaks“ suutlikkust rahastada jõuliselt muid meetmeid, nagu on ette nähtud määrusega (EL) 2021/522, seades sealhulgas ohtu Euroopa vähktõvevastase võitluse kava meetmed ja vajaliku toetuse tervishoiu Euroopa andmeruumi loomiseks; taunib asjaolu, et HERA-le nii suurte summade eraldamisega rikkus komisjon programmi „EL tervise heaks“ määruses sätestatud rahastamise miinimum- ja maksimummäärade kokkulepitud ülemmäärasid;

Soovitused

159. palub komisjonil:

- i) pöörata ÜPP 2014–2020 järelhindamises kindlapiirilist tähelepanu üleminekuperioodile 2021–2022 ja määruse (EL) 2020/2220¹² üleminekusätetes

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. detsembri 2020. aasta määrus (EL) 2020/2220, millega kehtestatakse teatavad üleminekusätted Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) ja Euroopa Põllumajanduse

- ii) sisalduvatele lisanõuetele;
- ii) hoida eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavat institutsiooni kursis lihtsustatud kuluvõimaluste kasutamisega praeguse ja uue ÜPP puhul ning hinnata nende kasutamist koos liikmesriikide ametiasutuste ja (võimalike) toetusesaajatega, et mõista nende võimaluste suhteliselt aeglast kasutuselevõttu;
- iii) jätkata ARACHNE kasutamise edendamist, et suurendada süsteemi kasutatavate liikmesriikide arvu ja suurendada kasutamise ulatust, et hõlmata finantsmääruse lõpliku läbivaatamise raames kõik programmid;
- iv) kaaluda hoolikalt ARACHNE riskinäitajaid, et vähendada valenäitajate arvu ja muuta ülejäänud näitajad tõhusamaks liidu finantshuvide kaitse seisukohast suure riskiga olukordade tuvastamisel, ning
- v) edendada, pakkuda stiimuleid ja toetada liikmesriikide makseasutusi selliste IT-vahendite kasutamisel nagu Copernicuse satelliidipildid ja muud kuvamistehnoloogiad põllumajanduse seire valdkonnas;
- vi) kasutada paremini ära ja innustada kasutama tehisintellekti ja uute tehnoloogiate, näiteks liidule kuuluvate Copernicuse Sentineli satelliitide kaudu kogutud andmeid, et jälgida ja kontrollida, kas ühise põllumajanduspoliitika rahasummasid kasutatakse korrektselt;

Ränne ja piirihaldus ning julgeolek ja kaitse

160. märgib, et mitmeaastase finantsraamistiku rubriigi 4 „Ränne ja piirihaldus“ programmide eelarve oli 3,4 miljardit eurot (1,7 % liidu eelarvest), mis jagunes järgmiselt: 43,9 % Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondile, 23,1 % Integreeritud Piirihalduse Fondile ja 33 % kolmele järgmisele detsentraliseeritud asutusele: Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet (Frontex), Euroopa Liidu Varjupaigaamet (EUAA) ning Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Amet (eu-LISA); märgib, et 31. detsembri 2022. aasta seisuga oli lõplike vastuvõetud eelarve kulukohustuste assigneeringute summa 3 410,39 miljonit eurot ja neist täideti 99,54 % (3 394,69 miljonit eurot); märgib ühtlasi, et lõplikud vastuvõetud eelarve maksete assigneeringud olid 3 372,54 miljonit eurot ja neist täideti 97,61 % (3 292,03 miljonit eurot);
161. märgib, et mitmeaastase finantsraamistiku rubriigi 5 „Julgeolek ja kaitse“ programmide eelarve oli 1,2 miljardit eurot, mis jagunes järgmiselt: 45,6 % Euroopa Kaitsefondile, 17 % Sisejulgeolekufondile, 19,2 % detsentraliseeritud asutustele, s.o Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskusele (EMCDDA), Europolile ja Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Ametile (CEPOL), 6,8 % tuumaohutusele ja dekomisjoneerimisele ning 11,4 % muudele valdkondadele; märgib, et 31. detsembri 2022. aasta seisuga olid lõplikud vastuvõetud kulukohustuste assigneeringud

Tagatisfondi (EAGF) toetuse kohta 2021. ja 2022. aastal ning muudetakse määrusi (EL) nr 1305/2013, (EL) nr 1306/2013 ning (EL) nr 1307/2013 seoses 2021. ja 2022. aastal eraldatavate vahendite ja nende määruste kohaldamisega ning määrust (EL) nr 1308/2013 seoses 2021. ja 2022. aastal eraldatavate vahendite ja sellise toetuse jaotamisega (ELT L 437, 28.12.2020, lk 1).

1 813,03 miljonit eurot ja neist täideti 99,8 % (1 809,43 miljonit eurot); märgib ühtlasi, et lõplikud vastuvõetud maksete assigneeringud olid 1 158,67 miljonit eurot ja neist täideti 97,54 % (1 130,20 miljonit eurot);

162. märgib, et suur osa mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide 4 ja 5 kulutustest 2022. aastal oli seotud selliste projektide lõpuleviimisega, mis kuulusid 2014.–2020. aasta finantsraamistiku alla; märgib, et Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi ning Sisejulgeolekufondi 2014.–2020. aasta riiklikest programmidest olid suurde summad (2022. aasta lõpu seisuga Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondist 26 % ja Sisejulgeolekufondist 33 %) välja maksmata, kuigi 2014.–2020. aasta rahalised vahendid tuleb ära kasutada 2024. aasta juuniks;
163. märgib, et kontrollikoda kontrollis 23 tehingust koosnevat valimit, kuid kuna see ei olnud mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide 4 ja 5 kulutuste suhtes piisavalt esinduslik, ei saanud ta veamäära kohta hinnangut anda; märgib, et kontrollikoja audititulemused näitavad, et kulutuste puhul esineb probleeme rahastamiskõlblikkuse ja hangetega ning tegemist on suure riskiga valdkonnaga (23 auditeeritud tehingust 11 ehk 48 % olid vigadest mõjutatud) ning palub seetõttu kontrollikojal esitada selge hinnangu selle peatüki veamäära kohta; märgib, et kontrollikoda kvantifitseeris üheksa viga, mis mõjutasid liidu eelarvest eraldatavaid summasid, ning et kontrollikoda tuvastas ka neli õigus- ja finantssätete rikkumise juhtumit, mis liidu eelarvet ei mõjutanud; märgib, et komisjoni järelduse kohaselt on rände ja piirihalduse ning julgeoleku ja kaitse valdkonna kulude katmiseks tehtud maksetega seotud vearisk väiksem kui 2 %;
164. väljendab heameelt edusammude üle, mille kontrollikoda tegi kindlaks kuue liikmesriigi auditeerimisasutuse poolt 2021.–2027. aasta Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, piirihalduse ja viisapoliitika rahastu ning Sisejulgeolekufondi raamatupidamise aastaaruande koostamisel tehtud töö kontrollimisel; võtab teadmiseks kontrollikoja tähelepaneku selle kohta, et kuigi auditistrateegia on kinnituspaketi esitamise eeltingimus, ei olnud kontrollikoja külastuste ajal (2022. aasta septembrist 2023. aasta veebruarini) kuues liikmesriigis auditistrateegiat veel vastu võetud; märgib, et kontrollikoja külastuse ajal olid IT-süsteemid kuue liikmesriigi korraldusasutuste auditeerimiseks vajaliku teabe ja dokumentatsiooni säilitamiseks kas välja töötamisel või veel välja töötamata;
165. märgib, et 2022. aasta veebruaris ajakohastati komisjoni kaitsetööstuse ja kosmose peadirektoraadi pettusevastast strateegiat ning selle rakendamist jälgitakse ja selle kohta antakse juhtkonnale igal aastal aru; väljendab heameelt selle üle, et kaitsetööstuse ja kosmose peadirektoraadi kohta antud soovitusel on ellu viidud 100 % ning ei komisjoni ega tema partnerite tasandil ei ole teatatud ühestki pettusejuhtumist; märgib, et rände ja siseasjade peadirektoraadi pettusevastase võitluse strateegia viimane ajakohastamine toimus 2021. aasta oktoobris ja praegu viiakse strateegiat ellu; väljendab heameelt selle üle, et 2022. aasta lõpuks oli 72 % OLAFi eelnenud aasta finantssoovitustest täielikult täidetud ja 28 % oli rakendamisel;

Ränne ja piirihaldus

166. märgib, et 2022. aastal olid mitmeaastase finantsraamistiku rubriigi 4 rahasummad Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja mõjuga toimetulekuks väga vajalikud; võtab teadmiseks, et 2014.–2020. aasta rahasummade kasutamiseks anti suurem paindlikkus,

et suurendada liikmesriikide võimalusi kasutada neid summasid uute vajaduste täitmiseks, ning et temaatiliste rahastute kaudu anti 400 miljonit eurot hädaabi; märgib, et liikmesriikide programmide vastuvõtmise aastateks 2021–2027 võimaldas neil saada programmitöö perioodi uutest summadest rohkem kui 10 miljardit eurot;

167. märgib, et Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja algusest saadik on liitu sisenenud Ukrainast ja Moldovast üle 16 miljoni inimese ning üle nelja miljoni sõja eest põgenenud inimese on saanud liidus kaitse; märgib, et komisjon andis 15 miljoni euro suuruse eelarvega projekti raames, mille eesmärk olid aidata viia Ukrainast põgenenud vähekaitstud isikuid Moldovast välja, Rahvusvahelisele Migratsiooniorganisatsioonile selle protsessi toetamiseks rahalist toetust; märgib ühtlasi, et 30. novembril 2022 teatas komisjon, et on otsustanud anda 5,5 miljoni euro ulatuses rahalist toetust projektile, mida viib ellu Rahvusvaheline Punase Risti ja Punase Poolkuu Seltside Föderatsioon (IFRC), et toetada vastuvõtjaid ja kõiki neid, kes on seotud ümberasustatud inimestele eramajutuse pakkumisega, luues tulevaste vajaduste jaoks head tavad; võtab teadmiseks, et 2022. aastal võttis komisjon seoses Ukraina rahastamisega vastu otsused, millega lubatakse kasutada kuludega sidumata rahalisi vahendeid summas 248 miljonit eurot (2022. aasta mai) ja 137 miljonit eurot (2022. aasta augustis) ning millega eraldatakse väiksemate toetuste, turvaliste kodude ja psühhosotsiaalse toetuse jaoks 15 miljonit eurot;
168. märgib, et rände ja siseasjade peadirektoraat eraldas julgeolekuga seotud teabe vahetamiseks 27 miljonit eurot ning kuritegevuse, sealhulgas terrorismi vastu võitlemiseks ja selle ennetamiseks 25,5 miljonit eurot; märgib peale selle, et 2022. aasta juulis eraldas komisjon Sisejulgeolekufondi kaudu liikmesriikidele 15,7 miljonit eurot, et täiendavalt toetada pikaajalisi projekte ja tegevusi kuritegevusega seotud ohte käsitleva valdkondadevahelise Euroopa platvormi (EMPACT) raames, mis on liikmesriikide juhitud julgeolekuvahend organiseeritud ja raskest rahvusvahelisest kuritegevusest tulenevate ohtude tuvastamiseks, prioriseerimiseks ja nendega tegelemiseks;

Julgeolek ja kaitse

169. väljendab heameelt selle üle, et VKEde osalemist Euroopa Kaitsefondis (eelkõige VKEde piiriülest osalemist tööstuskonsortsiumides) hõlbustatakse sihtotstarbeliste Euroopa Kaitsefondi projektikonkursside, rahaliste lisatasude, spetsiaalsete hindamiskriteeriumide ja lihtsustatud kuluvõimaluste kasutamise halduskoormuse vähendamiseks; märgib, et Euroopa Kaitsefondi 2022. aasta projektikonkurssidel olid 38,2 % osalevatest üksustest VKEd ja 20 % (166 miljonit eurot) nende projektikonkursside kaudu kättesaadavatest rahalistest vahenditest eraldatakse VKEdele;
170. tuletab meelde, et Euroopa Kaitsefondi eelkäija oli liidu kaitsealaste teadusuuringute ettevalmistav meede (PADR), mille eelarve oli 90 miljonit eurot ja millest rahastati 2017.–2019. aastal projektikonkursside alusel valitud 18 teadusprojekti; märgib murega, et kontrollikoda märgib oma eriaruandes nr 10/2023 „Liidu kaitsealaste teadusuuringute ettevalmistav meede“, et liidul puudub endiselt Euroopa Kaitsefondi projektide pikaajaline strateegia, eelkõige mõju, täiendava teadus- ja arendustegevuse, tootmise, hangete ja muude aspektide osas; väljendab heameelt selle üle, et komisjon on kõigi kontrollikoja soovustega nõustunud;

171. võtab teadmiseks kontrollikoja eriaruandes 10/2023 esitatud tähelepanekud selle kohta, et komisjoni inimressurss on piiratud ja sellega kaasneb Euroopa Kaitsefondi jaoks oht; märgib, et julgeolekuküsimuste tõttu on kaitseprojektide haldamiseks vaja rohkem töötajaid kui muude projektide puhul; märgib, et üha suurem arv hinnatavaid ettepanekuid ja hallatavaid projekte avaldab inimressurssidele suurt survet ning tekitab kvalifitseeritud ja vajalike kogemustega töötajate töölevõtmisel probleeme;

Soovitused

172. palub komisjonil:

- i) töötada välja Euroopa Kaitsefondi pikaajalise strateegia, tuginedes PADRiga saadud kogemustele ja kontrollikoja soovitustele;
- ii) tagada piisava eelarve ja kvalifitseeritud inimressursid, et tõhustada kaitsekoostööd ja -investeeringuid ning rakendada Euroopa Kaitsefondi, ning
- iii) keskendada oma kontrollid kuludele, mida kontrollikoja hinnangul mõjutasid 2022. aastal tugevasti rahastamiskõlblikkuse ja hangetega seotud probleemid, ning palub kontrollikojal laiendada auditeeritud tehingute valimit, et oleks võimalik esitada hinnanguline veamäär;
- iv) jälgida seni täitmata OLAFi finantssoovituste elluviimist;

Naabus ja maailm

173. märgib, et mitmeaastase finantsraamistiku rubriigi 6 „Naabus ja maailm“ programmide eelarve oli 14,5 miljardit eurot (7,4 % liidu eelarvest), mis jagunes järgmiselt: 64,8 % naabuspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendile „Gloaalne Euroopa“, 16,8 % humanitaarabile, 14,4 % ühinemiseelse abi instrumendile (IPA III) ning 4 % muudele meetmetele ja programmidele; märgib, et 31. detsembri 2022. aasta seisuga olid lõplikud vastuvõetud kulukohustuste assigneeringud 17 670,49 miljonit eurot ja neist täideti 99,79 % (17 632,52 miljonit eurot); märgib ühtlasi, et lõplikud vastuvõetud maksete assigneeringud olid 13 156,10 miljonit eurot ja neist täideti 99,19 % (13 049,50 miljonit eurot);

174. märgib, et kontrollikoda kontrollis 72 tehingust koosnevat valimit, kuid kuna see ei olnud mitmeaastase finantsraamistiku selle rubriigi kulutuste suhtes piisavalt esinduslik, ei saanud ta veamäära kohta hinnangut anda; arvestades, et kontrollikoja audititulemused näitavad, et tegemist on suure riskiga valdkonnaga (72 auditeeritud tehingust 34 ehk 47 % olid vigadest mõjutatud), palub kontrollikojal esitada selge hinnangu selle peatüki veamäära kohta; märgib, et kontrollikoda leidis 25 viga, mille oli finantsmõju liidu eelarvele ja mis olid seotud rahastamiskõlbmatute kulude, tõendavate dokumentide puudumise, riigihangete ja kandmata kuludega, valdkondadega, mis võivad osutada riikide ametiasutuste kontrollimehhanismi ebausaldusväärsele toimimisele või isegi halduslikule või poliitilisele soovimatusele liidu finantseeskirju nõuetekohaselt täita;

175. tuletab meelde, et naabuspoliitika ja laienemisläbirääkimiste peadirektoraat esitab oma iga-aastastes tegevusaruannetes kontode sulgemisega seotud veariski, tuginedes välistöövõtja tehtud analüüsile, mille tulemust nimetatakse allesjäänud veamääraks ja

mille eesmärk on hinnata sisekontrollisüsteemis avastamata jäänud vigade määra ja teha järeldus, kas see on tõhus või mitte; võtab teadmiseks, et 2022. aasta allesjäänud veamäära uuringu kohaselt oli 2022. aastal allesjäänud veamäär 1 % ja jäi seega allapoole olulisuse künnist (2 %);

176. märgib, et kontrollikoda tuvastas allesjäänud veamäära kindlaksmääramiseks kasutatava meetodikaga seotud piiravad asjaolud, mis võivad aidata kaasa selle alahindamisele, eelkõige selle, et töövõtja võib mõnel juhul täielikult tugineda varasema kontrollitöö tulemustele, ning asjaolu, et naabruspoliitika ja laienemisläbirääkimiste peadirektoraadi üldise allesjäänud veamäära arvutamisel ei võeta otsese eelarve täitmise raames antavate toetuste puhul arvesse hinnangulist allesjäänud veamäära; märgib, et komisjon kinnitab, et tema puhul need asjaolud ei kehti, sest i) tuginemine varasemale kontrollitegevusele sõltub rangetest tingimustest ja ii) üldine veamäär hõlmab otsese eelarve täitmise raames antavaid toetusi;
177. väljendab heameelt selle üle, et komisjon on hakanud järgima kontrollikoja soovitusi, mille kohaselt tuleb naabruspoliitika ja laienemisläbirääkimiste peadirektoraadi iga-aastastes tegevusaruannetes hakata allesjäänud veamääraga seotud piiravaid asjaolusid alates 2021. aastast avalikustama, et tugevdada kontrolle korduvate vigade tuvastamise ja ennetamise kaudu, ning naabruspoliitika ja laienemisläbirääkimiste peadirektoraat peab kehtestama allesjäänud veamäära analüüsi tegevale töövõtjale kohustuse teatada komisjonile igast liidu eelarvega seotud pettusekahtlusest, mille ta allesjäänud veamäära analüüsi tegemisel avastab;
178. märgib murega, et naabruspoliitika ja laienemisläbirääkimiste peadirektoraadi ning rahvusvahelise partnerluse peadirektoraadi iga-aastastes tegevusaruannetes anti teada probleemidest uue operatiivinfosüsteemi OPSYS rakendamisel, mis oli kohati ebastabiilne, ei vastanud ootustele ja nõudis digiteenuste peadirektoraadi klienditoomeeskondade sagedast sekkumist, mistõttu leiti naabruspoliitika ja laienemisläbirääkimiste peadirektoraadi riskihindamisel, et see on kriitiline risk;
179. märgib, et kontrollikoda hindas ka liidu delegatsioonide töötajate teadlikkuse suurendamist pettuste ennetamise, eetika ja usaldusvärsuse küsimustes; märgib murega, et mõned kontrollikoja küsitletud töötajad ei olnud viimase viie aasta jooksul pettuste ennetamise teemalist koolitust saanud; märgib, et naabruspoliitika ja laienemisläbirääkimiste peadirektoraat on teinud oma töötajatele pettusega seotud küsimuste lahendamiseks kättesaadavaks mitmeid vahendeid ja ressursse, nagu koolitus, pettustevastane võrgustik koos kontaktpunktide ja suunistega; võtab teadmiseks positiivsed tulemused, mille on andnud naabruspoliitika ja laienemisläbirääkimiste peadirektoraadi korraldatud uuringud, mille eesmärk on jälgida oma töötajate pettuseteadlikkust, ning et tehti kindlaks mõned parandamist vajavad valdkonnad ja praegu viiakse tegevuskava ellu;
180. tunnustab valitsusväliste organisatsioonide tähtsust selle tagamisel, et liit kui maailma suurim arenguabi andja aitaks jätkuvalt kaasa stabiilsuse ja rahu edendamisele, vaesusest ülesaamisele ja ülemaailmse arengu edendamisele; kiidab eriti valitsusväliste organisatsioonide tegevust konfliktipiirkondades selle tagamisel, et humanitaarabi jõuaks kiiresti ja tulemuslikult tsiviilelanikkonnani; võtab teadmiseks kontrolli- ja audiiti-, läbipaistvus- ja aruandlusnõuded, mida kohaldatakse kõigi liidu rahaliste vahendite ja eri sidusrühmade suhtes, kuid on seisukohal, et alati on arenguruumi,

eelkõige digitaliseerimise maksimaalse ärakasutamise kaudu;

181. rõhutab kohalike valitsusväliste organisatsioonide ja partnerite rolli teenuste osutamisel ja kohalike kogukondade toetamisel; rõhutab, kui oluline on suurendada nende suutlikkust hallata ja rakendada liidu rahastatavaid meetmeid, ning kutsub komisjoni üles hõlbustama selle eesmärgi saavutamiseks asjakohast koolitust; on mures väikeste kohalike organisatsioonide jätkuvate raskuste pärast liidu rahalistele vahenditele juurdepääsul; ergutab komisjoni parandama neid rahastamismenetlusi ja seadma süstemaatiliselt esikohale kohalikud organisatsioonid, et tagada parem suutlikkuse suurendamine kohapeal; rõhutab kohaliku isevastutuse tõhusust projektide rakendamisel seoses prioriteetide seadmise, vahendite eraldamise ja kohaliku oskusteabe arendamisega;
182. rõhutab asjaolu, et liidu arengukoostöö õiguspärasus ja tulemuslikkus sõltub meetmete nõuetekohasest rakendamisest ja nende nõuetekohasest rahastamisest; tunnustab komisjoni tööd kontrollide kohaldamisel, et tagada tehingute seaduslikkus ja tegevuste elluviimine kooskõlas seadusandja seatud prioriteetidega; kutsub komisjoni üles kontrolli veelgi parandama, et vähendada tehinguvigade arvu, järgima kontrollikoja soovitusi, mida ei ole ellu viidud, kahekordistama pingutusi rahastamiskõlblike projektide leidmiseks ning tagama praeguse kulude ülemmäära raames piisava maksete summa; väljendab heameelt, et kontrollikoja aruandes liidu 2022. aasta eelarve kohta leiti, et Euroopa elanikkonnakaitse ja humanitaarabioperatsioonide peadirektoraat on täitnud kontrollikoja soovitusi ning kehtestanud menetluse, millega tagatakse, et partnerorganisatsioonid võtavad jagatud kulude jaotamisel aluseks tegelikult kantud kulud;
183. kutsub komisjoni üles andma sõnaselgelt teada neile kandidaatriikidele, kus õigusriigi normidest taganetakse, sealhulgas piiratakse väljendusvabadust, ajakirjandusvabadust, naiste ja vähemuste õigusi ning ahistatakse valitsusväliseid organisatsioone ja inimõiguste kaitsjaid, et see seab ohtu või lükkab edasi nende ühinemise liiduga; kutsub komisjoni üles uurima ühinevates riikides õigusriigi olukorra parandamiseks eraldatud rahaliste vahendite kasutamise tõhusust ning andma sellest aru väliskomisjonile ja eelarvekontrollikomisjonile;
184. väljendab heameelt selle üle, et komisjon on riskide maandamiseks ja ebastabiilsetes või konfliktipiirkondades kulutatavate liidu rahasummade nõuetekohase kasutamise tagamiseks rakendanud mitmeid mehhanisme; märgib, et komisjon hindab korrapäraselt partnerriikides valitsevat korrupsiooniriski ja kasutab selle riski leevendamiseks mitmesuguseid vahendeid, kohaldades samal ajal tingimusi ja tulemusnäitajaid, et edendada eelarvetoetuse kaudu eelarve läbipaistvust ja aruandekohustuse täitmist; väljendab heameelt selle üle, et Maailmapanga andmetel on liidu eelarvetoetust saavad riigid korrupsiooni ohjeldamist aja jooksul parandanud;
185. märgib murega, et kontrollikoda leidis oma eriaruandes 14/2023 „Naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Gloaalne Euroopa“ programmitöö“, et kuigi komisjon ja Euroopa välisteenistus koondasid rahasummad ühte rahastamisvahendisse, s.o naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Gloaalne Euroopa“ alla, mis hõlmab rahastamisperioodil 2021–2027 välistegevusele eraldatud liidu rahalistest vahenditest rohkem kui 70 %, kasutasid nad naaberriikidele ja muudele riikidele rahasummade eraldamisel kaht eri meetodikat, ning

et mitmeaastaste sihtprogrammidega ei olnud tagatud, et sekkumiseks valitud sektorid oleksid need, kus liidu rahasummad võiksid suurt mõju avaldada;

186. rõhutab, kui oluline on saavutada kõik naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Gloaalne Euroopa“ kulutuste ja programmiga seotud eesmärgid, ning nõuab põhjaliku teabe esitamist saavutatud edusammude kohta; peab kahetsusväärseks märkimisväärseid puudujääke instrumendi 30 % kliimaeesmärgi saavutamisel, mitmeaastase finantsraamistiku kohase 10 % elurikkuse eesmärgi saavutamisel 2026. ja 2027. aastal ning selle tagamisel, et liidu ülemaailmsed finantskohustused ÜRO raames täidetakse, eelkõige seoses kahju ja kahjustuste fondi osamaksuga; toonitab, et kliimamuutused avaldavad üha suuremat survet toiduainete tootmisele ja kättesaadavusele, eriti haavatavates piirkondades, mõjutades toiduga kindlustatust ja toitumist; tuletab meelde, et elurikkusel on keskne tähtsus kliimamuutuste vastu võitlemisel ja selle vähenemine kahandab edu ligikaudu 80 % hinnatud kestliku arengu eesmärkide puhul; kutsub komisjoni üles koostama üksikasjaliku kava selle kohta, kuidas ta kavatseb täita mitmeaastase finantsraamistiku lõpuks kulu- ja sooküsimuste alased eesmärgid;
187. nõuab tungivalt, et komisjon suurendaks siseasjade fondide puhul kolmandates riikides ning naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi vahendite puhul kavandamise ja rakendamise läbipaistvust ja aruandekohustust, näiteks sellistes riikides nagu Tuneesia ja Liibüa; kutsub komisjoni üles koostama avalikult kättesaadava ülevaate kõigist rändega seotud kulutustest kolmandates riikides, ning nõuab tungivalt, et eelnevalt hinnataks kolmandates riikides rändega seotud kulutuste mõju inimõigustele, ning et komisjon jagaks neid hinnanguid Euroopa Parlamendiga, kui see on eeskirjade kohaselt nõutav;
188. toonitab, et kuna Hamas pani 7. oktoobril 2023 Iisraeli vastu toime kohutavad terrorirünnakud, teatas komisjon 9. oktoobril 2023, et on otsustanud Palestiinale antava liidu abi läbi vaadata; märgib, et 21. novembril 2023 lõpule viidud läbivaatamine näitas, et komisjon kohaldab piisavat eel- ja järelkontrolli ning olemas on kaitsemeetmete süsteem, mis toimib hästi, ning et seni ei ole leitud tõendeid selle kohta, et raha oleks kasutatud selleks mitte ette nähtud otstarbel; rõhutab, et Euroopa vahendid peavad minema ainult toetusesaajatele, kes jagavad õigusriigi, demokraatia ja inimõigustega seotud liidu väärtusi; tuletab sellega seoses meelde Euroopa Parlamendi 17. jaanuaril 2024 vastu võetud raportit 2023/2122 INI ELi eelarvest rahastatavate valitsusväliste organisatsioonide läbipaistvuse ja vastutuse kohta, milles nõuti komisjoni kontrollimehhanismide tugevdamist ja ühtlustatud järelevalvesüsteemi väljatöötamist eesmärgiga jälgida liidu rahalisi vahendite liikumist kuni lõplike toetusesaajateni;
189. rõhutab, et liidu eelarvest tuleb ka edaspidi toetada rahu ja stabiilsuse tagamist Lähis-Ida piirkonnas, võidelda vaenu ja fundamentalismi vastu ning edendada inimõigusi; ootab komisjoni tehtava liidu vahendite kasutamise läbivaatamise tulemusi; rõhutab stabiilsuse ja kestliku arengu omavahelist seost, eelkõige ebastabiilsetes riikides ja piirkondades;
190. rõhutab, et liidu abiga ei tohiks mingil juhul otseselt ega kaudselt rahastada terrorismi, seega ei tohiks sellest toetada ühtegi Hamasiga seotud üksust ega muid terroriorganisatsioone; rõhutab, et liit peaks aitama Palestiina tsiviilelanikkonda ja edendada piirkonnas rahu; palub komisjonil hoida parlamenti kursis muutuste ja

pingutustega, mida on tehtud Palestiina tsiviilelanike ja pagulaste otseseks toetamiseks ning selle takistamiseks, et terroristid suunaksid rahalisi vahendeid kõrvale;

191. tunneb muret Iisraeli tõsiste süüdistuste pärast, et Palestiina pagulaste abiorganisatsiooni (UNRWA) 12 töötajat võisid osaleda 2023. aasta oktoobris toimunud põlastusväärse terrorirünnakus; märgib, et amet lõpetas viivitamata nende lepingud, ja väljendab heameelt ÜRO uurimise algatamise üle; märgib, et need väited puudutavad 12 UNRWA 13 000 kohalikust töötajast ainuüksi Gazas, kes ise on jätkuva humanitaartragöödia ohvrid, täites samal ajal olulist rolli toidu, vee ja ravimite jaotamisel; märgib, et UNRWA on välja töötanud konkreetse raamistiku, et tagada oma operatsioonide neutraalsus ja sõltumatus kooskõlas ÜRO standarditega, mis hõlmab kontrolli- ja hoolsuskohustuse meetmeid, ning jagab igal aastal kõigi oma töötajate nimekirja vastuvõtivate riikidega, sealhulgas Iisraeliga; nõuab ÜRO uurimise järelduste täielikku läbipaistvust;
192. väljendab sügavat muret mõne riigi hiljutise teate pärast UNRWA rahastamise peatamise kohta kuni uurimistulemuste selgumiseni; nõuab suuremat ja püsivat rahastamist, et tunnustada ameti olulist rolli humanitaarabi andmisel Gazas ning tagada elutähtsate teenuste katkematu osutamine haavatavale elanikkonnale Lähis-Idas; tuletab meelde Palestiina pagulastele Lähis-Idas antava humanitaarabi olulist rolli;
193. rõhutab hariduse tähtsust ja kriitilist vajadust mõista hukka kõik mõlema poole vaenukõne ja vägivaldse tegutsemise ilmingud ja need kaotada; rõhutab, et rahastamist ei tohiks peatada meelevaldselt ega ilma läbipaistvate ja sõltumatute tõenditeta väärkasutuse kohta; tunnustab UNRWAt asendamatu humanitaarlaste püüdluste eest Gazas ja keskse tähtsuse eest kvaliteetse hariduse andmisel, pöörates erilist tähelepanu inimõiguste kultuuri edendamisele isegi keerulistel aegadel;
194. tuletab meelde, et komisjoni poolt Georg Eckerti Instituudilt Palestiina õpikute kohta tellitud uuringu tulemustest nähtub keeruline olukord, sest õpikutes i) järgitakse UNESCO standardeid ja rahvusvahelises haridusarutelus esile tõstetud kriteeriumeid, sealhulgas pööratakse suurt tähelepanu inimõigustele, aga ii) Iisraeli ja Palestiina konfliktiga seoses antakse edasi vastupanu narratiivi ja iii) väljendatakse antagonismi Iisraeli suhtes; märgib, et liit ei rahasta Palestiina õpikuid ja nende eest ei vastuta ka UNRWA, kelle ülesanne on pakkuda kvaliteetset haridust, pannes rõhku inimõiguste kultuuri edendamisele, isegi keerulistel aegadel; rõhutab, et haridus ja õpilaste juurdepääs rahumeelsetele ja erapooletutele õpikutele on väga oluline; toonitab Euroopa Parlamendi seisukohta, et õpikute koostamisel liidu rahaliste vahenditega tuleb seada tingimuseks nende täielik vastavus UNESCO rahu ja sallivuse standarditele, nagu parlament juba otsustas oma 2023. aasta soovitusel suhete kohta Palestiina omavalitsusega ning nagu parlament on korduvalt nõudnud oma viimastes resolutsioonides kahe riigi koosseisestamisel põhineva lahenduse väljavaadete kohta;
195. tuletab meelde liidu strateegiat tagada lastele kvaliteetne haridus kogu maailmas ja seda edendada, eriti kui selleks antakse konkreetset liidu rahalist toetust; mõistab hukka problemaatilise ja vaenuliku sisu, millega soodustatakse vägivalda, levitatakse antisemitismi ja õhutatakse vihkamist Palestiina kooliõpikutes, mille on koostanud liidu rahastatud ametnikud, samuti UNRWA töötajate välja töötatud ja koolides õpetamiseks kasutatavates täiendavates õppematerjalides; kinnitab seoses Hamasi põlastuslike terrorirünnakutega 7. oktoobril 2023, et vihkamisele suunatud haridusel on otsesed ja

dramaatilised tagajärjed iisraellaste julgeolekule ning noorte palestiinlaste parema tuleviku väljavaadetele; nõuab seetõttu, et komisjon kontrolliks tähelepanelikult, et rahalisi vahendeid ei eraldataks ning need ei oleks otseselt või kaudselt seotud selliste õppematerjalide kasutamisega, ning et Palestiina omavalitsus muudaks kiiresti kogu õppekava, nagu on korduvalt nõutud liidu 2016., 2018., 2019., 2020. ja 2021. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmise otsustes; rõhutab, et liit annab Palestiina omavalitsusele hariduse valdkonnas rahalist toetust tingimusel, et järgitakse Palestiina riiklikku õppekava ja kasutatakse õpikuid ning õppematerjale, mis ei sisalda antisemiitlikku sisu ega vägivalla õhutamist ning tagavad kvaliteetse hariduse; kutsub sellega seoses komisjoni ja liikmesriike üles pakkuma eksperditeadmisi, jagama teadmisi, suuniseid ja tehnilist tuge, et anda Palestiina õpetajatele, koolitajatele ja ekspertidele võimalus anda täielikult UNESCO standarditele vastavat haridust;

196. rõhutab, et vastavalt naabruspoliitika ja laienemise voliniku vastustele 2021. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise raportile on palestiinlastele eraldatud arengueelarve naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Globaalne Euroopa“ alusel aastatel 2021–2023 681 miljonit eurot, mis on mõeldud Palestiina omavalitsusele, UNRWA-le ning Jordani Läänekalda ja Gaza arenguprojektide jaoks; märgib, et umbes kolmandik rahalistest vahenditest läks projektidele Gazas ja kaks kolmandikku projektidele Jordani Läänekaldal; toonitab, et liit eraldas UNRWA-le 271 miljonit eurot sotsiaalteenuste osutamiseks Palestiina pagulastele ning lisaks aitas liit tasuta Palestiina omavalitsuse korduvaid kulusid, peamiselt riigiteenistujate palkasid ja pensione, raha ülekandmise programmi kaudu makstavaid sotsiaaltoetusi ja osa PEGASE mehhanismi kaudu Ida-Jeruusalemma haiglatesse suunamise kuludest;
197. rõhutab, et kontrollikoja 2022. aasta aruandes tuuakse näide rahastamiskõlbatutest kuludest, mis esitati ühe Palestiina projekti kohta, mis käsitleb loodusvarade säästvat kasutamist, et toetada Palestiina üleminekut keskkonnahoidlikule majandusele koos stiimulikomponendiga, mille eesmärk oli toetada VKEsid, andes neile tagastamatut toetust keskkonnahoidlikeks projektideks energiatõhususe, taastuvenergia ja saaste vähendamise valdkonnas; rõhutab, et 190 500 eurot kiideti heaks ja maksti välja ühele arenguagentuurile, kelle ülesanne oli jälgida, kuidas lõplik vahendite saaja projekti ellu viib, kuid projekt jäi ellu viimata¹³;
198. on mures liidu rahastatud projektide hävitamise ja konfiskeerimise pärast Jordani Läänekaldal ning märgib, et 2022. aastal lammutas või konfiskeeris Iisrael 101 liidu või liikmesriikide rahastatud konstruktsiooni väärtusega 337 019 eurot, mis on suuruselt kolmas rahaline kahju alates 2016. aastast; tuletab meelde, et liidu institutsioonide, asjaomaste liikmesriikide ja muude rahastajate esindajad on mitmel korral taotlenud liidu rahastatud lammutatud, likvideeritud või konfiskeeritud varade tagastamist või hüvitamist; tuletab meelde, et nõukogu väljendas oma seisukohas kavatsust tagada, et kõigis Iisraeli ja liidu vahelistes kokkulepetes oleks ühemõtteliselt ja sõnaselgelt sätestatud, et Iisraeli poolt 1967. aastast okupeeritud territooriumide suhtes neid ei kohaldata, ning jätkata asundustes valmistatud toodete suhtes kohaldatava liidu õiguse

¹³ /https://www.eca.europa.eu/ECAPublications/AR-2022/AR-2022_ET.pdf

ja kahepoolsete kokkulepete rakendamist;

199. märgib, et 2022. aastal maksis naabruspoliitika ja laienemisläbirääkimiste peadirektoraat Ukrainale kahepoolse abina 910,8 miljonit eurot, millest 698 miljonit eurot maksti eelarvetoetuse kaudu; märgib, et käimasolevate projektide raames muudeti peaaegu 200 miljoni euro sihtotstarvet, et jõuda abisaajateni, kuni humanitaarabi andvad partnerid said hakata oma abiprogramme ellu viima; märgib, et kuna Ukraina projektide piisavat järelevalvet on keeruline teha, esitati naabruspoliitika ja laienemisläbirääkimiste peadirektoraadi 2022. aasta tegevusaruandes reservatsioon, ning et on võetud parandusmeetmeid, näiteks jälgitakse projektide rakendamisel tehtud edusamme dokumentide kontrolli, kauglahenduste ja teenuseosutaja kasutamise kaudu;
200. võtab teadmiseks Lääne-Balkani riikide majanduskasvu reformikava, mille kohta komisjon tegi ettepaneku, et veelgi toetada lähenemispüüdlusi piirkonnas; rõhutab vajadust suurema selguse järele seoses piirkonnale suunatud eri rahastamisvahendite kasutamisega, eelkõige IPA III, majandus- ja investeerimiskava ning majanduskasvu reformikava raames; nõuab tungivalt, et komisjon tagaks piirkondlikule tasandile otsesema juurdepääsu liidu rahalistele vahenditele;
201. väljendab heameelt selle üle, et Ukraina rahastu sisaldab sätteid mõjusa kontrolli tagamiseks; tuletab meelde, et Euroopa Parlament kutsus 7. aprillil 2022 üles konfiskeerima Venemaa füüsilistele isikutele ja üksustele kuuluvaid varasid, mis on arestitud liidu piiravate meetmete tulemusena, et rahastada Ukraina ülesehitamist;
202. väljendab heameelt strateegia „Global Gateway“ üle, mis on liidu kooskõlastatud vastus ülemaailmsetele probleemidele ja milles on ühendatud avaliku ja erasektori investeeringud; märgib, et 2022. aasta oli strateegia „Global Gateway“ rakendamise esimene täisaasta; rõhutab, et strateegia „Global Gateway“ rakendamine eeldab suuremat läbipaistvust, vastutust ja korrapäraseid hindamisi ning Euroopa Parlamendi suuremat kaasatust seoses tema kui demokraatliku kontrolli teostaja rolliga;
203. väljendab heameelt selle üle, et OLAF allkirjastas 11. veebruaril 2021 halduskoostöö kokkuleppe Ukraina peaprokuratuuriga ja 2023. aasta märtsis halduskoostöö kokkuleppe Ukraina riikliku audititeenistusega; märgib, et Ukraina peaks peagi liituma ELi pettustevastase võitluse programmiga, ning väljendab heameelt selle üle, et OLAF toetab Ukraina ametiasutusi nende riiklikes pettusevastastes jõupingutustes ja strateegiates; väljendab heameelt selle üle, et Euroopa Prokuratuur allkirjastas 2023. aasta juulis Ukraina riikliku korruptsioonivastase võitluse bürooga töökorra, mille eesmärk on hõlbustada koostööd korruptsioonijuhtumite uurimisel, ning 2022. aasta märtsis töökorra Ukraina peaprokuratuuriga, et kaitsta tõhusa uurimise ja süüdistuste esitamise kaudu liidu ja Ukraina finantshuve;

Soovitused

204. palub komisjonil:
 - i) parandada rakendussüsteemi OPSYS puhul uue tarkvara kvaliteeti, stabiliseerida rakendust ja parandada erinevate OPSYSi moodulite vahelisi liideseid ning eraldada selle küpsuse/töökindluse suurendamiseks vajalikud vahendid;
 - ii) tagada ka edaspidi, et kõigis liidu rahasummasid hõlmavates lepingutes järgitakse

täielikult kohaldatavaid liidu väärtusi ja liidu õigusakte, tagades ka aruandekohustuse täitmise, läbipaistvuse ja liidu vahendite kaitse; tagada, et ranged järelevalve- ning eel- ja järelkontrolli mehhanismid näeksid ette selle, et kõik liidu rahastatavates meetmetes osalevad isikud järgiksid üksnes liidu eesmärke ja viiksid ellu tegevusi, mis on liidu rahastamiseks heaks kiidetud, ning taotleksid vajaduse korral lammutatud, likvideeritud või konfiskeeritud liidu rahastatud varade tagastamist või kompenseerimist;

- iii) tihendada suhtlust rahvusvaheliste organisatsioonidega, et anda kontrollikoja täieliku, piiramatu ja õigeaegse juurdepääsu dokumentidele, mis on vajalikud tema ülesannete täitmiseks vastavalt ELi toimimise lepingule, ning mitte ainult kirjutuskaitstud kujul;
- iv) kehtestada ebastabiilsetes ja konfliktipiirkondades piisavad eel- ja järelkontrollimeetmed, et tagada liidu rahasummade kasutamise nõuetekohane kontroll ja võimalused liidu rahaliste vahendite tagasi nõudmiseks;
- v) tagada kõigi Ukraina rahastust ja tulevasest Lääne-Balkani tagatisrahastust eraldatavate vahendite nõuetekohane, õigeaegne ja põhjalik auditeerimine, sealhulgas Euroopa Prokuratuuri ja Euroopa Kontrollikoja kaasamisega;

Euroopa avalik haldus

Inimressursid

- 205. märgib, et mitmeaastase finantsraamistiku rubriigi 7 „Euroopa avalik haldus“ programmide eelarve oli 11,6 miljardit eurot (5,9 % liidu eelarvest), mis hõlmab liidu institutsioonide ja asutuste kulutusi inimressurssidele ja pensionidele (ligikaudu 70 % kogukuludest), hoonetele, seadmetele, energiale, teabevahetusele ja infotehnoloogiale; märgib, et 58,6 % (6,7 miljardit eurot) kogusummast kulutab komisjon; märgib, et 31. detsembri 2022. aasta seisuga olid Euroopa Komisjoni lõplikud vastu võetud kulukohustuste assigneeringud 6 298,13 miljonit eurot (neist täideti 99,84 %, st 6 288,14 miljonit eurot) ning et lõplikud vastuvõetud maksete assigneeringud olid 6 298,22 miljonit eurot (neist täideti 94,66 %, st 5 961,72 miljonit eurot);
- 206. märgib, et kontrollikoda kontrollis 60 tehingust koosnevat valimit, mis hõlmas kõiki mitmeaastase finantsraamistiku rubriigi 7 kulutusi ning kõiki liidu institutsioone ja asutusi; märgib, et ühtlasi analüüsis kontrollikoda kõigi institutsioonide ja asutuste (teiste seas ka eelkõige halduskulude haldamise eest vastutavate komisjoni peadirektoraatide ja organite) iga-aastastes tegevusaruannetes kulutuste korrektsuse kohta esitatud teavet, mis on lisatud ka komisjoni iga-aastasessse haldus- ja tulemusaruandesse; märgib rahuloluga, et kontrollikoja hinnangul ei olnud mitmeaastase finantsraamistiku rubriigi 7 veamäär oluline, ning märgib, et komisjonile uusi soovitusi ei esitatud;
- 207. märgib, et komisjon võttis 2022. aasta aprillis vastu uue personalistrateegia, mille eesmärk oli tegeleda COVID-19 kriisi järel tekkinud vajadustega ning milles keskendutakse sellele, et komisjonist saaks atraktiivne töökoht, töötajate valimine ja töölevõtmine oleks kiirem ja paindlikum ning kõigi töötajate teenistuskäik oleks paindlik ja tasuv; märgib, et dokument sisaldab plaanitud muudatusi ja parandusi, mis tuleks järk-järgult ellu viia, ning et osa selle sisust tuleb kõigepealt töötajate

esindajatega peetavas sotsiaaldialoogis läbi rääkida;

208. märgib, et komisjon on üha enam võtnud alalistele ametikohtadele tööle lepingulisi töötajaid või ajutisi teenistujaid, et täita kiiresti muutuvatest prioriteetidest tulenevaid uusi ülesandeid, et reageerida eri- või kiireloomulistele olukordadele ning isegi selleks, et kompenseerida geograafiliselt tasakaalustamata viisil töölevõtmist; tuletab meelde oma muret selle pärast, et institutsioonides läheb teadmisi kaduma ning see mõjub halvasti asjaomaste töötajate väljavaadetele ja töökohakindlusele; rõhutab, et lepinguliste töötajate või ajutiste teenistujate töölevõtmine ei ole kestlik lahendus sellele, et liidu konkurssidel kandideerijad on üha vähem ja nad ei jaotu geograafiliselt tasakaalustatult ning – mis kõige olulisem – liidu kui tööandja atraktiivsus väheneb, mis on ammu teada ja keeruline probleem;
209. märgib rahuloluga, et naiste osakaal juhtivatel ametikohtadel on alates parlamendikoosseisu ametiaja algusest märkimisväärselt suurenenud, mis väljendub selles, et 2023. aasta juulis oli naiste osakaal juhtivatel ametikohtadel kõrgema juhtkonna tasandil 45,2 % (alates ametiaja algusest peaaegu 9 protsendipunkti suurem) ja keskastme juhtide hulgas 47,5 % (6 protsendipunkti suurem);
210. tunnistab, et töölevõtmise tagamiseks võimalikult laialt geograafiliselt alalt tuleb alaesindatuse põhjustega hakata tegelema juba töölevõtmisprotsessi alguses; väljendab heameelt selle üle, et geograafilise tasakaalu parandamiseks komisjoni töötajate eri kategooriate vahel kohtus personalihalduse ja julgeoleku peadirektoraat kõigi liikmesriikide esindajatega, et arutada nende esindatust, ja vormistas lõplikult kõik ühised tegevuskavad, võttes arvesse iga liikmesriigi eripära, et alaesindatuse võimalike põhjustega ühiselt tegeleda;
211. võtab teadmiseks Luksemburgis töötamise atraktiivsuse suurendamise tegevuskava vastuvõtmise ja rakendamise; võtab teadmiseks komisjoni kaalutlused Luksemburgi paranduskoefitsiendi kehtestamise vastu praeguses etapis, mis sisalduvad aruandes, milles hinnatakse liidu ametnike töötasude ja pensionide ostujõu muutumist (COM(2022) 180 final); tuletab meelde oma korduvaid üleskutseid komisjonile leida võimalused Luksemburgi lähetatud töötajate ostujõu erinevuste (mis on peamiselt tingitud elukallidusest) järjest teravneva probleemi lahendamiseks;
212. tuletab meelde kontrollikoja auditit Euroopa Personalivaliku Ameti (EPSO) tegevuse kohta ning tähelepanekuid selle tulemuslikkuse ja tõhususe kohta¹⁴; märgib, et aastatel 2022–2023 võttis EPSO kasutusele kaugjälgimisega katsete tegemise, ning taunib asjaolu, et see süsteem vaadatakse nüüd üle, sest paljudel kandidaatidel on olnud arvukalt tehnilisi probleeme; peab kahetsusväärseks kandidaatidele põhjustatud ebamugavusi, väliskonkursside peatamisega kaasnenud otseseid eelarvekulusid ning komisjoni värbamistalituste lisapingutusi sobiva asendaja leidmiseks;
213. tuletab meelde kontrollikoja eriaruandes 13/2019 esitatud järeldust, et ELi institutsioonide ja organite töötajate ja liikmete ebaeetiline käitumine on vastuvõetamatu ning isegi kui see on vaid väidetav, tekitab see avalikkuses suurt huvi

¹⁴ Euroopa Kontrollikoja eriaruanne 23/2020 „Euroopa Personalivaliku Amet: aeg on kohandada valikumenetlus muutuvatele värbamisvajadustele“.

ning vähendab usaldust ELi vastu; peab kahetsusväärseks, et 2022. aastal teatas ajakirjandus kahest võimalikust huvide konfliktist juhtumist, mis puudutasid liikuvuse ja transpordi peadirektoraadi kõrgete ametnike lähetusi ning naabruspoliitika ja laienemisläbirääkimiste peadirektoraadi isevastutust; võtab teadmiseks, et komisjon rakendab eetikajuhtimise küsimustes tõhusat sisekontrollisüsteemi vastavalt kontrollikoja 2019. aasta aruandele ja Euroopa Ombudsmani otsusele pöördumise efekti uurimise kohta; juhib tähelepanu sellele, et ebaetilisel käitumisel on asjaomasele institutsioonile ka eelarvekulu, ning kordab oma seisukohta ja ootusi liidu eetikaorgani suhtes;

Hooned ja haldus

214. märgib, et komisjoni uus keskne finantsüsteem SUMMA pidi tööle rakendatama 2023. aasta lõpuks ja oldi graafikus eesmärgiga võtta süsteem 2024. aasta alguses kasutusse; peab kahetsusväärseks, et uue raamatupidamissüsteemi rakendamise tähtaega pikendati ühe aasta võrra, sest rakendusprogrammide (jagatud eelarve täitmine, e-toetused, e-hanked, töötajatele tehtavad maksed) üheaegne ühendamine SUMMAGA on osutunud oodatust keerukamaks; rõhutab murega, et programmile SUMMA kulus alates selle loomisest 2018. aasta alguses kuni 2022. aasta lõpuni ligikaudu 95 miljonit eurot ning et selle ajakava pikendamise tõttu on 2024. aastal vaja lisavahendeid, mille suurus on hinnanguliselt ligikaudu 7 miljonit eurot;
215. võtab teadmiseks komisjoni 5. aprilli 2022. aasta teatise komisjoni keskkonnasäästlikumaks muutmise kohta, milles seatakse eesmärgiks saavutada 2030. aastaks kliimanetraalsus ja mis sisaldab tegevuskava selle kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks; märgib, et komisjon kavatses need eesmärgid saavutada energiatõhusamate ja keskkonnanahoidlikumate hoonete soetamisega, üleminekuga dünaamilistele koostööplatvormidele ja vähendades kontorite arvu, ning kordab oma hoiatust, et kõigis tulevastes sellealastes otsustes tuleks arvesse võtta töötajate heaolu ja rahulolu;
216. võtab teadmiseks meediakajastused Belgia valitsuse ja komisjoni vaheliste läbirääkimiste kohta kinnisvaratehingu üle, mille väärtus on ligi 1 miljard eurot, ning komisjoni kavatsuse üürida kontoriruumid Brüsseli põhjaosas ja asjaomaste töötajate vastumeelsuse; rõhutab, et komisjoni kinnisvarapoliitikas toimuv ei tohiks komisjoni töötajate töötingimusi halvendada;
217. tunneb muret selle pärast, et komisjon on keeldunud esitamast andmeid ühe ravimifirmaga peetud arutelude kohta, ning peab kahetsusväärseks, et komisjoni presidendi ja ravimifirmade vahel COVID-19 vaktsiinide ostmise kohta vahetatud tekstisõnumid ei ole läbipaistvad; võtab teadmiseks Euroopa Ombudsmani otsuse seotud juhtumi 1316/2021/MIG kohta, milles leitakse, et tekstisõnumite dokumentide registrisse kandmata jätmise kujutab endast haldusomavoli, ning on mures, et komisjon ei ole järginud soovitusi teha asjaomaste tekstisõnumite uus otsing; märgib, et komisjon ei ole seni teinud Euroopa Parlamendi liikmetele kättesaadavaks allkirjastatud lepingute redigeerimata versioone; tuleb meelde Euroopa Parlamendi 13. juuli 2023. aasta resolutsiooni üldsuse juurdepääsu kohta dokumentidele – 2019.–2021. aasta aruanne;

Euroopa koolid

218. märgib rahuloluga, et aastaaruande kohaselt, mille kontrollikoda koostas Euroopa

koolide 2022. aasta raamatupidamise aastaaruande kohta, ta Euroopa koolide 2022. aasta lõplikus konsolideeritud raamatupidamisaruandes olulisi vigu ei leidnud; väljendab heameelt selle üle, et kontrollikoda tõi esile, et lõpliku individuaalse ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kvaliteet on võrreldes eelmiste aastatega veel rohkem paranenud;

219. märgib murega, et nii kontrollikoda kui ka välisaudiitor leidsid ebaolulisi vigu, mis olid peamiselt seotud töösuhtejärgsete hüvitiste eraldiste arvutamisega, ning et välisaudiitori auditiarvamused ei olnud peasekretäri kantselei (edaspidi „keskkantselei“) sõlmitud raamlepinguga kooskõlas;
220. märgib, et kuigi kontrollikoda kiitis keskkantseleid töölevõtmis- ja hankemenetluste parandamise eest, leidis ta seitsmest kontrollitud koolist kahe (Frankfurt ja Luxembourg I) puhul nendes menetlustes puudusi; märgib murega, et kontrollikoda täheldas taas puudusi nii keskkantselei kui ka nende kahe kooli maksemenetlustes, mida kontrolliti;
221. tuletab meelde, et oma 12. septembri 2023. aasta resolutsioonis Euroopa koolide süsteemi olukorra, probleemide ja väljavaadete kohta¹⁵ rõhutas parlament, et Euroopa koolide süsteemis on praegusel õpetajate värbamise süsteemil tõsiseid puudujääke, mille tulemuseks on mittevastavus kohalike vajaduste ja liikmesriikide lähetatud tegelike töötajate vahel, probleemid iga-aastaste värbamiskavadega, raskused kvalifitseeritud õpetajate ja töötajate leidmisel, kohalikult tööle võetud õpetajate ja muude haridustöötajate ebakindlad töötingimused ning probleemid järjepideva professionaalse arenguga;

Soovitused

222. kutsub komisjoni üles:

- i) võtma uue personalistrateegia rakendamisel võrdsel alusel arvesse kontoriruumide mõistlikku kasutamist ning töötajate tervist ja heaolu, eelkõige seoses puuetega inimestega, ning kaasama töötingimuste muutmisse töötajate esindajaid;
- ii) olema laiemas töötajate arvu, töökoormuse ja töötajate heaolu kontekstis valvas läbipõlemisjuhtumite ennetamisel, tuvastamisel ja korrektsel haldamisel;
- iii) tugevdama meetmeid, millega toetatakse juhtival ametikohal töötavaid naisi, et nii komisjonis kui ka liidu ametites oleks keskastme ja kõrgema juhtkonna ametikohtadele kandideerivate hea kvalifikatsiooniga naiste arv suurem;
- iv) jätkama tööd, et parandada kõigil tasanditel oma töötajate seas geograafilist tasakaalu, täites samal ajal personalieeskirjades kandidaatide pädevuse ja teenete kohta sätestatud nõudeid;
- v) tegelema viivitamata ja tõhusalt Luksemburgis töötavate ja seal elavate töötajate probleemidega;
- vi) tegema EPSO IT-suutlikkuse ja ressursside suurendamiseks vajalikke investeeringuid, et olla tõhusam ja tulemuslikum ning eelkõige tagada tulevastes

¹⁵ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2023)0306.

- vii) valikuprotsessides katsete tegemiseks optimaalsed tingimused; ning tagama, et SUMMA kasutuselevõtuks valmistumisel rakendataks paremat ja rangemat riskijuhtimismeetodit, ning vältima oluliste ajutiste häirete ohtu, kuni uus raamatupidamissüsteem on täielikult toimiv;
- viii) järgima ombudsmani soovitus juhtumi 1316/2021/MIG kohta ning tagama, et tema sisesuunised dokumentide registreerimise kohta on kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1049/2001¹⁶;

223. kutsub komisjoni ühtlasi üles jätkuvalt toetama Euroopa koole, et

- i) viia kontrollikoja aruandes Euroopa koolide 2022. aasta raamatupidamisaruande kohta esitatud soovitused viivitamata ellu ja hoida eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavat institutsiooni edusammudega kursis;
- ii) kiiresti lahendada pideva õpetajate nappuse probleem ning tagada kõigile stabiilne ja õiglane töösuhe, säilitades töötajaid ja vähendades voolavust, vältides niimoodi ka ajude äravoolu; ning
- iii) analüüsida sõltumatu esimehe juhtimisel põhjalikult juhtimis- ja haldamisstruktuure kogu Euroopa koolide süsteemis ning kaasata komisjoni hariduse, noorte, spordi ja kultuuri peadirektoraati;

II PEATÜKK. Taaste- ja vastupidavusrahastu

Üldised märkused

224. tuletab meelde, et COVID-19 pandeemia puhkemine 2020. aastal muutis järsult liidu majanduslikke ja sotsiaalseid väljavaateid ning viis ühiste pingutusteni käivitada Euroopa taastepakett, mis koosneb 2021.–2027. aasta finantsraamistikust ja taasterahastust „NextGenerationEU“, mille nurgakivi on taaste- ja vastupidavusrahastu; tuletab meelde, et taaste- ja vastupidavusrahastu eesmärk on anda liikmesriikidele rahalist toetust, et leevendada COVID-19 pandeemia ränka majanduslikku ja sotsiaalset mõju ning muuta Euroopa riikide majandus ja ühiskond kestlikumaks, vastupidavamaks ja kaasavamaks, samuti suurendada riikide valmisolekut rohe- ja digipöörde probleemide lahendamiseks ja võimaluste kasutamiseks; tuletab meelde, et taaste- ja vastupidavusrahastu on uuenduslik ja ajutine tulemuslikkusel põhinev vahend, mis tähendab, et maksed on seotud vahe-eesmärkide ja sihtide rahuldava täitmisega, mille puhul võetakse arvesse edusamme, mida on tehtud nõukogu rakendusotsuses sisalduvates riiklikes taaste- ja vastupidavuskavades ette nähtud reformides ja investeeringutes;
225. märgib, et 2022. aasta lõpuks võeti vastu kõik 27 taaste- ja vastupidavuskava, mille kohaselt eraldatakse 2026. aastaks toetustena 335,1 miljardit eurot ja laenudena 165,3 miljardit eurot, mis makstakse välja 2557 meetme (millest ligikaudu kolmandik on seotud reformide ja kaks kolmandikku investeeringutega) ning nendega seotud 6237

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele, (EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43–48).

vahe-eesmärgi ja sihi täitmise korral; märgib, et 2022. aastal maksis komisjon koos eelmaksetega välja kokku 74,4 miljardit eurot (47,2 miljardit eurot toetustena ja 27,2 miljardit eurot laenudena);

226. märgib, et 2022. aasta mais käivitati kava „REPowerEU“, mille eesmärk on aidata liidul vähendada sõltuvust Venemaa fossiilkütustest energia säästmise, puhta energia tootmise ja energiavarustuse mitmekesistamise kaudu, mis on kooskõlas rohepöördega; märgib, et määrusesse (EL) 2021/241 (edaspidi „taaste- ja vastupidavusrahastu määrus“)¹⁷ kava „REPowerEU“ käsitleva määrusega (EL) 2023/435¹⁸ tehtud muudatustega lisati taaste- ja vastupidavusrahastule täiendavaid rahalisi vahendeid ja prioriteete; märgib, et kõik 27 liikmesriiki on esitanud muudetud taaste- ja vastupidavuskavad, et lisada REPowerEU peatükid, taotleda täiendavat laenutoetust, teha pärast maksimaalse rahalise toetuse ajakohastamist kohandusi või teha objektiivsete asjaolude tõttu muudatusi, nagu taaste- ja vastupidavusrahastu määrus võimaldab; märgib, et taaste- ja vastupidavuskavade läbivaatamisel kohaldatakse samu hindamiskriteeriume nagu algsete kavade suhtes, kuid lisanduvad REPowerEU peatükkide suhtes kohaldatavad erinõuded;
227. tuletab meelde, et taasterahastu „NextGenerationEU“ raames on komisjonil võimalik liidu võlakirjade emiteerimise kaudu koguda 2021. aasta keskpaigast 2026. aastani kuni 806,9 miljardit eurot; märgib, et 2022. aasta juunis kuulutas komisjon välja rahastamiskava ajavahemikuks juunist kuni 2022. aasta detsembrini ja kogus taasterahastu „NextGenerationEU“ pikaajaliseks rahastamiseks veel 50 miljardit eurot, mida täiendasid lühiajalised ELi riigivõlakirjade emissioonid, mille tulemusel on taasterahastu „NextGenerationEU“ lunastamata võlakirjade kogusumma 171 miljardit eurot, millest 36,5 miljardit eurot saadi rohevõlakirjade emiteerimisest; märgib, et see võlg koosneb laenusummadest, mille tähtaeg varieerub ühest aastast rohkem kui 25 aastani; märgib, et taasterahastu „NextGenerationEU“ võla tagasimaksmine algab alles pärast 2028. aastat;
228. võtab teadmiseks komisjoni püüdlused taaste- ja vastupidavusrahastule finantsturgudel rahalisi vahendeid hankida; märgib, et 2020. aastal nähti mitmeaastases finantsraamistikus 2021–2027 ette 14,9 miljardit eurot, et katta taasterahastu „NextGenerationEU“ tagastamatu toetuse intressimaksud; on mures kõrgemate intressimäärade mõju pärast liidu eelarve ostujõule, sest kümneaastaste ELi võlakirjade intressimäärad tõusid 2021. aasta 0,09 %-lt 2023. aastal 3,2 %-le; märgib, et AAA reitinguga komisjoni laenukasutuse kulud on suuremad kui mõnel madalama reitinguga liikmesriigil; märgib, et laenusummad tuleb tagasi maksta ja laenuvõtmistegevust on vaja mitte ainult uute vahendite hankimiseks, vaid ka olemasoleva võla asendamiseks; on mures intressimäärade tõusu pärast, eelkõige 2022. aastal, ning sellest tulenevate võlgade ja ebakindla laenude tagasimaksmise suutlikkuse pärast, võttes arvesse suurt rahasummat, mille ulatuses võtab komisjon laenu taaste- ja vastupidavusrahastu rahastamiseks; märgib siiski, et võlg on praegu 90 miljardit eurot vähem kui algselt

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17–75).

¹⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. veebruari 2023. aasta määrus (EL) 2023/435, millega muudetakse määrust (EL) 2021/241 riiklike taaste- ja vastupidavuskavade REPowerEU peatükkide osas ning määrusi (EL) nr 1303/2013, (EL) 2021/1060 ja (EL) 2021/1755 ning direktiivi 2003/87/EÜ (ELT L 63, 28.2.2023, lk 1–27).

prognoositud; võtab teadmiseks komisjoni pikaajalise võla tagasimaksmise kava ning kutsub komisjoni üles seda korrapäraselt ajakohastama ja teavitama eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavat institutsiooni kõigist uutest riskidest, mis võivad selle rakendamist mõjutada; võtab teadmiseks komisjoni avalduse, et liit kavatseb oma kohustused võlakirjaomanike vastu igal juhul täita, ning komisjoni ettepaneku mitmeaastase finantsraamistiku tehniliseks muutmiseks, et taasterahastu laenukasutuse kulude käsitlemist eelarves optimeerida; märgib, et teave ELi võla ja kavandatud tagasimaksete kohta on osa taasterahastu dialoogi raames toimuvast korrapärasest aruandlusest; nõuab, et komisjon annaks Euroopa Parlamendile jätkuvalt rohkem teavet selle kohta, kuidas tagasimaksed tehakse ja millistel institutsioonidel vahendeid laenatakse; rõhutab, et see võlg koormab ELi eelarvet;

229. väljendab heameelt komisjoni hinnangu üle, et taasterahastu „NextGenerationEU“ rohevõlakirjadest rahastatavate mõõdetavate vahe-eesmärkide ja sihtide täielik rakendamine kuni 2026. aasta lõpuni, mis vastab 57 %-le taasterahastu „NextGenerationEU“ rohevõlakirjade rahastamiskõlblikest kuludest, võib vähendada kasvuhoonegaaside heidet 44 miljoni tonni CO₂ võrra aastas, mis vastab 1,2 %-le liidu kasvuhoonegaaside koguheitest 2022. aastal, ning nõuab selle nõuetekohast rakendamist; rõhutab lisaks, kui oluline on, et taaste- ja vastupidavuskavade raames tehtavad reformid ja investeeringud vastaksid määruses sätestatud kliimaeesmärkidele ja järgiksid põhimõtet „ei kahjusta oluliselt“;

Kontrollikoja tähelepanekud

230. märgib, et kontrollikoda esitas taaste- ja vastupidavusrahadu kulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta märkustega arvamuse; tunneb muret selle pärast, et kontrollikoda jõudis järeldusele, et 2022. aastal tehtud 13-st taaste- ja vastupidavusrahadu maksest mõjutasid 11 makset kvantitatiivsed leiud ja et neist maksetest kuus olid olulisel määral vigadest mõjutatud; märgib, et kontrollikoja hinnangul on 2022. aasta raamatupidamise aastaaruandes heaks kiidetud taaste- ja vastupidavusrahadu kulud kõigis olulistest aspektides, välja arvatud kõnealused küsimused, seaduslikud ja korrektsed; märgib, et taaste- ja vastupidavusrahadu kulumudeli olemus tugineb komisjoni hinnangutele ja seega ei esita kontrollikoda veamäära, vaid tema hinnangul jääb tema leidude minimaalne finantsmõju olulisuse piirmäärast allapoole, kuid selle lähedale;
231. märgib, et kontrollikoda auditeeris 2022. aasta toetustega seotud maksetaotlustes sisaldunud 274 vahe-eesmärgist 244 ja kõiki 37 sihti; peab kahetsusväärseks, et kontrollikoda on seisukohal, et neist 15 (alla 5 % koguarvust) mõjutasid korrektsusega seotud probleemid; märgib, et kontrollikoda on seisukohal, et kaheksa maksega seotud kaheksa vahe-eesmärgi ja sihi puhul ei olnud nõuded rahuldavalt täidetud ja et komisjon oli teinud vastavad maksed; märgib, et kontrollikoja järeldused põhinevad ulatuslikul audititööl, ja et komisjon vaidlustab kontrollikoja tõlgenduse nõukogu kehtestatud õiguslike nõuete kohta, või kvalitatiivsetel otsustel, mis erinevad komisjoni omadest; märgib, et kõiki taaste- ja vastupidavusrahadu makseid tuleb hinnata komisjoni poolt teada antud ja kohaldatava raamistiku alusel ning komisjon peab võtma iga makse puhul arvesse ka majandus- ja rahanduskomitee arvamust ning komiteemenetluse raames liikmesriikide ekspertide tehtavat kontrolli;
232. märgib, et kontrollikoda on tuvastanud kaks enne rahastamiskõlblikkuse perioodi alustatud projekti jätkamise juhtumit ja eesmärgid, mis asendasid korduvaid riiklikke

- eelarvekulused; on mures selliste olukordade pärast, kuigi see jäeldus ei ole kooskõlas kontrollikoja enda seisukohaga, et korduvad meetmed viitavad kululiikidele, nagu valitsusasutuste personali- ja tegevuskulud; tuletab meelde, et taaste- ja vastupidavusrahastut ei tohi kasutada korduvate eelarvekulude rahastamiseks, ning nõuab asjakohaste meetmete võtmist, sealhulgas osaliste tagasimaksete tegemist, kui komisjon on sellised juhtumid tuvastanud;
233. tuletab meelde kontrollikoja eriaruandes nr 21/2022 ja 2021. aasta aruandes esitatud tähelepanekut, et vahe-eesmärgid ja sihid ei ole sageli selged ja need ei ole hästi määratletud ning et kontrollikoda teeb oma 2022. aasta aruandes sama tähelepaneku; kutsub komisjoni üles kasutama saadud kogemusi tulevaste tulemuspõhiste vahendite kavandamisel;
234. on mures eriaruandes nr 26/2023 esitatud kontrollikoja leidude pärast, et vahe-eesmärgid ja sihid on liikmesriigiti erinevad, ning on seisukohal, et see on veel üks näide sellest, kuidas komisjon ei kohtle liikmesriike võrdselt; märgib, et komisjon kinnitas erinevusi ja püüab rakendamisetapis edendada võrdset kohtlemist; on seisukohal, et liikmesriike tuleks vaikimisi kohelda võrdselt, ning peab kahetsusväärseks, et taaste- ja vastupidavuskavade üle peetavatel läbirääkimistel ei ole see nii olnud; rõhutab, et vahe-eesmärkide ja sihtide saavutamise hindamisel tuleks tagada võrdne kohtlemine;
235. märgib murega, et kontrollikoda on seisukohal, et 2022. aastal toimus topeletrahastamine, kuigi asjaomase meetmega taaste- ja vastupidavusrahastu raames kulused ei kaasne; võtab teadmiseks komisjoni tähelepaneku, et taaste- ja vastupidavusrahastu määruse kohaselt on topeletrahastamine sõnaselgelt seotud kuludega ja seega ei saa topeletrahastamist olla, kui liikmesriik ei ole oma riiklikus kavas ühtegi kuluproгноosi esitanud; märgib, et komisjon rõhutab, et rahalise kuluta reformid ei suurenda rahastamispaketti, kuid on siiski olulised kriteeriumid komisjoni positiivse hinnangu andmiseks taaste- ja vastupidavuskavadele ning nende täielikuks rakendamiseks asjaomaste maksete puhul;
236. märgib, et kontrollikoda tuvastas ka mitu juhtumit, kus vahe-eesmärgid ja sihid ei olnud sõnastatud piisavalt nõudlikult, ja probleeme, mis olid seotud liikmesriikide poolt liidu vahendite haldaja kinnitustesse kantud teabe usaldusväärsusega; märgib, et komisjon nõustub vahe-eesmäärke ja sihte läbi vaatama, tingimusel et nõukogu rakendusotsuse elementide muutmine on õiguslikult põhjendatud, nimelt et liikmesriik esitab muudetud kava ja õigusliku aluse kohaselt on muudatused õigustatud;
237. rõhutab, et 2022. aasta lõpu seisuga oli komisjon teatanud OLAFi kuuest võimalikust õigusnormide rikkumisest, mis tuvastati seoses taaste- ja vastupidavusrahastust toetatavate meetmetega järelauditite käigus või avatud allikate abil; peab tervitatavaks, et 2022. aastal levitas OLAF taaste- ja vastupidavusrahastu riskiraamistikku ning korraldas komisjoni talitustele, ametitele ja muudele välispartneritele, sealhulgas liikmesriikide ametiasutustele, üle 50 pettusealase teadlikkuse koolituse;
238. rõhutab, et liidu finantshuvide kaitse on esmatähtis ning et täpsem rakendamine ja tulemuslikkuse järelevalve aitavad pettusi varajases etapis ennetada ja vähendada; rõhutab, et eelkõige õigusriigi ja korrupsioonivastase võitluse vahe-eesmärgid ja sihid on olulised korrumppeerunud isikute, organisatsioonide, valitsuste või kuritegelike

süsteemide tegevuse takistamisel; kutsus komisjoni üles jälgima tähelepanelikult õigusriigi ja korrupsioonivastase võitluse vahe-eesmärkide ja sihtide saavutamist ning andma aru võimalikust muutmisest;

239. väljendab muret kontrollikoja leiu pärast, et taaste- ja vastupidavusrahastu kuludega seotud pettustest teatamisel puudub standardne lähenemisviis ning liikmesriikidevaheline tihe koordineerimine ja koostöö; väljendab heameelt selle üle, et komisjon on rikkumisjuhtumite haldamise süsteemi juba kohandanud, et pädevad riiklikud asutused saaksid seda taaste- ja vastupidavusrahastu puhul kasutada; julgustab komisjoni, Euroopa Prokuratuuri ja muid asjaomaseid liidu ja liikmesriikide tasandi üksusi tegema struktureeritud koostööd, et teha vastavalt oma pädevusele kindlaks liidu finantshuve kahjustavate pettuste ja kuritegude juhtumid ja võimalikud mustrid ning neist teatada, et maksumaksjate raha paremini kaitsta; palub liikmesriikidel tugevdada oma suutlikkust avastada kuritegusid selles valdkonnas;
240. väljendab heameelt pingutuste üle, mida kontrollikoda teeb seoses taaste- ja vastupidavusrahastut puudutava süstemaatilise ja põhjaliku audititööga, mille keskmes on liidu finantshuvide kaitse ja mille tulemusel on rahastu asjakohaste aspektide kohta olemas põhjalik analüüs ja rahastu rakendamise kohta väärtuslik teave; märgib rahuloluga, et komisjon on kontrollikoja soovitustega üldiselt nõus ja kohaldab neid, ning tunnistab, et paljud kontrollikoja tuvastatud probleemid on seotud taaste- ja vastupidavusrahastu õigusliku alusega; on seisukohal, et kontrollikoja soovitused, mis tulenevad tema audititööst taaste- ja vastupidavusrahastu kohta, on kaasseadusandjate jaoks liidu tulevaste tulemuspõhiste rahastamisvahendite puhul eriti tähtsad;
241. rõhutab asjaolu, et taaste- ja vastupidavusrahastu loodi liidu ühise vahendina, et leevendada COVID-19 pandeemia ränka majanduslikku ja sotsiaalset mõju ning muuta Euroopa riikide majandus ja ühiskond kestlikumaks, vastupidavamaks ja kaasavamaks, samuti suurendada riikide valmisolekut rohe- ja digipöörde probleemide lahendamiseks ja võimaluste kasutamiseks, mistõttu ei saa selle rahalisi vahendeid mõista liikmesriikide eelarvevahenditena; rõhutab kontrollikoja ja komisjoni otsustavat rolli nende ennetavates eel- ja järelkontrollides, et tagada vahendite tõhus kasutamine ning vahe-eesmärkide ja sihtide rahuldav saavutamine;

Audit ja kontroll

242. toonitab, et kontrolliraamistik on kohandatud taaste- ja vastupidavusrahastu ainulaadse olemusega ja põhineb kaht liiki kontrollidel, s.o i) komisjoni kontrollidel, mille eesmärk on anda kulukohustuste ja maksete seaduslikkuse ja korrektsuse kohta piisav kinnitus, tuginedes vahe-eesmärkide ja sihtide rahuldavale saavutamisele, nagu on sätestatud taaste- ja vastupidavuskavasid heakskiitvates nõukogu rakendusotsustes, ning ii) liikmesriikide kontrollidel, mille eesmärk on tagada liidu finantshuvide piisav kaitse, nagu on sätestatud taaste- ja vastupidavusrahastu määruse artiklis 22;
243. märgib, et komisjon tutvustas kontrollikoja soovitustele ja saadud kogemustele tuginedes oma metoodikat i) vahe-eesmärkide ja sihtide rahuldava täitmise hindamiseks, ii) vahe-eesmärgi või sihi täitmata jätmise korral peatatavate summade arvutamiseks ning iii) tegelemiseks võimalike olukordadega, kus liikmesriik on muutnud meetmeid, mis on seotud vahe-eesmärkide ja sihtidega, mille täitmise hindas komisjon algselt rahuldavaks;

244. märgib, et vahe-eesmärkide ja sihtide hindamise raamistikus puuduvad selgitused, sealhulgas põhjused, miks rakenduskokkuleppes esitatud kontrollimehhanismi ei tohiks hindamisel arvesse võtta; märgib, et asjaomaste vahe-eesmärkide ja sihtide „rahuldav täitmine“ on määratletud mõistetega, mis ei ole selgelt määratletud ja mis sisaldavad kaalutusõigusel põhinevaid elemente, nagu „nõudest minimaalne kõrvalekaldumine“ või „proportsionaalsed viivitused“, ning et osalise makse kindlaksmääramise metoodika ei selgita koefitsientidena valitud väärtusi; palub anda lisaselgitusi;
245. väljendab muret selle pärast, et komisjon sõltub liikmesriikide esitatud teabest, ning soovib aktiivsemat teabevahetust, et teha ennetavalt kindlaks vahe-eesmärkide ja sihtide võimalik muutmine; väljendab heameelt selle üle, et komisjon nõustub soovituselga vaadata oma järelauditimenetlused läbi, et kontrollida, kas pärast makse tegemist võib olla vahe-eesmärkide ja sihtidega seotud meetmeid muudetud, kuid peab kahetsusväärseks, et komisjon ei näe ette järelevalvet pärast 2026. aastat võimaliku muutmise üle; on eriti mures selle pärast, et määruses (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusraha¹⁹ (edaspidi „taaste- ja vastupidavusraha määrus“), ei ole ühtegi õigusset, mis käsitleks vahe-eesmärkide ja sihtide muutmist pärast taaste- ja vastupidavusraha tegevate maksete viimast tähtaega, ning et sellest tulenevalt ei taga komisjoni metoodika õiguselgust juhul, kui vahe-eesmärke ja sihte muudetakse pärast taaste- ja vastupidavusraha rakenduseperioodi, kui kõik maksed on tehtud, eriti arvestades, et mõned taaste- ja vastupidavuskavades sisalduvad olulised vahe-eesmärgid ja sihid täidetakse tõenäoliselt taaste- ja vastupidavusraha kestuse viimases osas;
246. märgib, et 12 riiklikku taaste- ja vastupidavuskava sisaldavad oma vahe-eesmärkides ja sihtides õigusriigi põhimõtet või korrupsioonivastaseid reforme; märgib hiljutist juhtumit, kus ühes liikmesriigis oli tegemist õigusriigi põhimõttega seotud kahe vahe-eesmärgi võimaliku muutmisega; rõhutab, et komisjon peab pöörama rohkem tähelepanu vahe-eesmärkide ja sihtide võimalikule muutmisele õigusriigi valdkonnas, kuna need on valitsuse meelevaldsete otsuste suhtes eriti haavatavad;
247. märgib, et komisjon kontrollis liikmesriikide kontrollisüsteemide piisavust taaste- ja vastupidavuskavadele positiivse hinnangu andmise eeltingimusena; märgib, et omakorda lisati täiendavad kontrollialased vahe-eesmärgid, mis olid eeltingimuseks esimestele maksetele 16 liikmesriigi taaste- ja vastupidavuskavades, kus need lüngad või puudujäägid nõudsid lisameetmeid, tagamaks, et liidu finantshuvide kaitsmiseks on süsteemid täielikult asjakohased; on mures kontrollikoja tähelepaneku pärast, et liikmesriikide kontrollisüsteemides esineb püsivaid puudusi, mis seavad ohtu taaste- ja vastupidavusraha rahastamise usaldusväärse finantsjuhtimise, ning nõuab tungivalt, et komisjon ja riiklikud asutused tegeleksid nendega kiiresti; väljendab heameelt selle üle, et kontrollikoda ei tõstatanud seoses nende 2022. aastal hinnatud rahuldava täitmisega ühtegi probleemi; võtab teadmiseks probleemid, mis olid seotud liikmesriikide poolt liidu vahendite haldaja kinnitustesse kantud teabe usaldusväärseusega, mis seab kahtluse alla võimaluse neile vahe-eesmärkide ja sihtide hindamisel tugineda; märgib, et komisjon tegi 2022. aastal 16 süsteemiauditit ja 2023. aastal 14 süsteemiauditit, sealhulgas selle kohta, kas nende puhul kontrollitakse

¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusraha (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17–75).

vastavust liidu ja liikmesriikide nõuetele, nii et kõigi liikmesriikide kontrollisüsteeme on 2023. aasta lõpuks auditeeritud vähemalt üks kord; mõistab, et taaste- ja vastupidavusraha määrus paneb liikmesriikidele põhivastutuse liikmesriigi ja liidu õiguse järgimise tagamise eest, kuid on mures kontrollikoja tähelepaneku pärast seoses nõuetele vastavusega esinevate kindluse ja vastutusalaste lünkadega, sest komisjon ei ole teinud taaste- ja vastupidavusraha rahastatavate investeerimisprojektide vastavusauditeid; nõuab taaste- ja vastupidavusraha määruse artikli 22 piisavat ja võrdset kohaldamist kõigi liikmesriikide suhtes ning tuletab meelde, et liikmesriigi kontrollisüsteemiga seotud vahe-eesmärkide ja sihtide mittetäitmine võib kaasa tuua kogu osamakse ja kõigi tulevaste osamaksete peatamise;

248. tuletab meelde, et nõukogu määruses (EL) 2017/1939 (edaspidi „EPPO määrus“)²⁰ on sätestatud, et Euroopa Prokuratuur on pädev menetlema kuritegusid, millega kahjustatakse liidu finantshuve, mis on sätestatud direktiivis (EL) 2017/1371²¹, tehes seda Euroopa Prokuratuuri määruses ja eelkõige selle IV peatükis sätestatud tingimustel;
249. väljendab muret juhtumite pärast, millest Euroopa Prokuratuurile teatati pärast taaste- ja vastupidavusraha rakendamise esimest aastat, nimelt 15 aktiivset juhtumit, millest teatati Euroopa Prokuratuuri 2022. aasta aruandes; kutsub komisjoni üles tegema koostööd OLAFi ja Euroopa Prokuratuuriga, et teha kindlaks taaste- ja vastupidavusraha seotud pettuse, korrupsiooni ja rahapesu mustrid, ning kutsub komisjoni üles sellistes olukordades tegutsema; kutsub komisjoni üles tegema järeldusi nende liikmesriikide kohta, kus esineb liiga palju pettusejuhtumeid;
250. märgib murega, et Euroopa Prokuratuuri vastutus taaste- ja vastupidavusraha vahenditega seotud kuritegude uurimisel seatakse kahtluse alla ühes liikmesriigis üheksal juhtumi puhul; märgib, et Euroopa Kohtult küsiti eelotsuse küsimuse kaudu arvamust ühes neist juhtumitest;

Rakendamine ja mõju

251. märgib, et 366 vahe-eesmärgi ja sihi (328 vahe-eesmärki ja 38 sihti) rahuldava täitmise tõttu tegi komisjon 2022. aastal 11 liikmesriigile 13 makset kogusummas 72,2 miljardit eurot; märgib, et teise rakendamisaruaande avaldamise kuupäeva seisuga 2023. aasta septembris oli komisjon saanud 20 liikmesriigilt 32 maksetaotlust ja välja maksnud kokku 153,4 miljardit eurot (106,3 miljardit eurot toetustena ja 47,1 miljardit eurot laenudena);
252. märgib, et komisjon on teatanud, et vahe-eesmärkide ja sihtide saavutamine kulgeb üldjoontes kavakohaselt ning pärast taaste- ja vastupidavusraha esimest tegevusaastat keskenduti rohkem vajalikele reformidele, et luua raamistik, et järgnevatel investeerimisprojektidel oleks suurem mõju; märgib, et komisjon on teada andnud viivitustest maksete soovitusliku ajakava järgimisel, mis on tingitud taaste- ja

²⁰ Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1–71).

²¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29–41).

vastupidavuskavade läbivaatamise protsessist kava „REPowerEU“ kontekstis ja liikmesriikide ees seisvatest rakendamisprobleemidest, nagu haldussuutlikkuse probleemid, investeringute kitsaskohad ja Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja tagajärjed, sealhulgas energiakriis, ootamatud hinnašokid, teatavate materjalide nappus ja kiire inflatsioon;

253. märgib, et suurte taaste- ja vastupidavusraha vahendite ning ühtekuuluvusvahendite samaaegne ülekandmine võib liikmesriike halduslikult üle koormata, mis lükkab rakendamist edasi ja võib ohustada läbipaistvust; märgib taaste- ja vastupidavusraha ning Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide vahelise topeltrahastamise ohtu ning julgustab komisjoni aktiivselt kontrollima, sealhulgas asjakohaseid andmebaase, ja teavitama liikmesriike nende haldussuutlikkusest, et topeltrahastamist vältida;
254. märgib, et mitu liikmesriiki on teinud ettepaneku kasutada taaste- ja vastupidavusraha vahendeid EIP ja teiste riiklike investeerimispankade rakendatavate rahastamisvahendite kaudu, et teatavatel tingimustel stimuleerida erainvesteeringuid; on mures nende vahendite võimaliku kasutamise pärast eesmärgiga pikendada taaste- ja vastupidavusraha vahendite kasutamist ka pärast 2026. aastat; tuletab meelde, et taaste- ja vastupidavusraha on kriisivahend ja et rahastamist tuleks rakendada selle kestuse jooksul;
255. märgib, et komisjon toetab kõiki liikmesriike nende kavade rakendamise ja läbivaatamise kiirendamisel, sealhulgas tehnilise toe instrumendi kaudu; rõhutab, kui oluline on komisjoni ennetav roll liikmesriikide toetamisel, et parimal viisil vältida viivitusi ja alarakendamise probleemi ning tagada, et liikmesriigid kaitsevad liidu finantshuve ja et ELi maksumaksjate raha kulutatakse nõuetekohaselt; juhib tähelepanu sellele, et eelkõige tuleks piisavalt vahendeid eraldada tõsiste rikkumiste ja topeltrahastamise vastu võitlemisele ning see peaks saama piisavalt tähelepanu; märgib, et eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutava institutsiooni tähelepanu on juhitud murele liikmesriikide haldussuutlikkuse pärast rahaliste vahendite kasutamisel ja kvaliteetsete projektide rakendamisel, eelkõige taaste- ja vastupidavusraha perioodi lõpus;
256. on mures selle pärast, et komisjoni taaste- ja vastupidavusraha tulemustabeli kohaselt ei olnud kolm liikmesriiki komisjonile 2023. aasta detsembri lõpuks ühtegi maksetaotlust veel esitanud; nõuab taaste- ja vastupidavuskavade kiiret rakendamist, sealhulgas komisjoni hinnangut takistuste ja tulemuste kohta; tunneb muret selle pärast, et kui seda kiiresti ei leevendata, võib alakasutamine põhjustada maksekriisi;
257. heidab ette, et vastupidiselt rahastu peamistele eesmärkidele ei ole „vastupidavuse“ määratlus tulevasteks kriisiolukordadeks valmisoleku parandamiseks piisav; märgib, et vahe-eesmärkide ja sihtide rõhutamisel pannakse vastupidavusele või lisaväärtusele vastupidavusse panustamisel väga vähe rõhku; nõuab tungivalt, et komisjon looks taaste- ja vastupidavusraha tulemustabeli jaoks näitaja „panus vastupidavusse“ ja esitaks tabelis vastupidavuse valdkonna mõju; nõuab lisaks tungivalt, et komisjon kaaluks muudetud riiklikesse taaste- ja vastupidavuskavadesse lisatavate uute vahe-eesmärkide ja sihtide kaalumisel panust vastupidavusse; julgustab kontrollikoda tulevases uuringus lähemalt uurima vastupidavuse mõju taaste- ja vastupidavusraha kõigis sammastes;

258. rõhutab, et muudetud riiklike taastekavade läbivaatamisel peaks komisjon siiski hoolikalt kohaldama taaste- ja vastupidavusrahastu määruse V lisas kirjeldatud rahastu raames rakendatavaid hindamissuuniseid, mille kohaselt peab komisjon riiklike taaste- ja vastupidavuskavasid hindama ja andma neile reitingud kriteeriumide alusel, mis käsitlevad asjakohasust, tulemuslikkust, tõhusust ja sidusust (artikli 19 lõige 3) ning hõlmatust kuue sambaga, nimelt a) rohepööre, b) digipööre, c) arukas, kestlik ja kaasav majanduskasv, d) sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus, e) tervishoid ning majanduslik, sotsiaalne ja institutsiooniline vastupidavus, f) järgmise põlvkonna poliitika (artikkel 3); kinnitab, et see on oluline protsess, et vältida muudetud riiklike taastekavasid, mis on algsetest kavadest palju nõrgemad või mis ei vasta enam kriteeriumidele;
259. märgib, et taaste- ja vastupidavusrahastu peaks looma koostoimet ning rakendatavad meetmed peaksid viima lisaväärtusega struktuurireformideni; tunneb muret selle pärast, et mõned riigid on vanad riiklikud reformid riiklikesse taaste- ja vastupidavuskavadesse ümber paigutanud;
260. rõhutab, et kõigis liikmesriikides tuleks rakendada paremat kaashaldamist, et tagada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, kodanikuühiskonna organisatsioonide, sotsiaalpartnerite, akadeemiliste ringkondade ja muude sidusrühmade piisav kaasamine riiklike taaste- ja vastupidavuskavade koostamisse ja rakendamisse; nõuab nende kaasamist riiklike taaste- ja vastupidavuskavade rakendamisse riigisisese õigusraamistiku alusel võimalikult suures ulatuses, tuginedes selgetele, õiglastele, läbipaistvatele ja poliitikaga mitte seotud põhimõtetele;
261. kutsub komisjoni üles tagama, et liikmesriigid kohaldaksid korruptsiooni ning pettuse, sealhulgas omastamise suhtes eranditult nulltolerantsi;
262. väljendab heameelt selle üle, et taaste- ja vastupidavusrahastu aitas väga palju kaasa, et vältida COVID-19 pandeemia tõttu tõsise majandussurutise ja sotsiaalse kriisi tekkimist, ning selle üle, et see võimaldas kogu liidus enneolematut reformide ja investeeringute lainet, millel on sisemajanduse koguproduktile (SKP) suur pikaajaline mõju; juhib tähelepanu sellele, et taaste- ja vastupidavusrahastu Euroopa lisaväärtust on ammu tõestanud see, et selle uuenduslik ja paindlik olemus võimaldab liikmesriikidel saavutada liidu ühiseid poliitikaeesmärke; märgib, et samal ajal võimaldab taaste- ja vastupidavusrahastu liikmesriikidel tegeleda taaste- ja vastupidavuskavade väljatöötamise kaudu riigipõhiste probleemidega, samal ajal kui ühtset hindamisraamistikku kohaldatakse võrdselt kõigi liikmesriikide ja maksetaotluste suhtes;
263. väljendab heameelt selle üle, et liikmesriikide kavandatud reformid ja investeeringud rohe- ja digipöörde toetamiseks on ületanud taaste- ja vastupidavusrahastu määruses sätestatud eesmärgi, sest hinnangulised kliimakulud moodustavad ligikaudu 40 % ja digikulutused 26 %, kuid eesmärgid olid vastavalt 37 % ja 20 %, st madalamad;
264. võtab teadmiseks taaste- ja vastupidavusrahastu kuue samba ja eelkõige riigipõhiste soovituste rakendamise osas tehtud edusammud, kusjuures 2019.–2020. aasta riigipõhistest soovitustest on tehtud vähemalt mõningaid edusamme 68 % puhul ja suuri edusamme 12 % puhul, mis näitab taaste- ja vastupidavusrahastu pakutavaid stiimuleid; märgib, et 2022. aasta riigipõhiste soovituste rakendamisel on samuti tehtud

märkimisväärseid edusamme, sest vähemalt mõningaid edusamme on 2022. aasta juulis liikmesriikidele esitatud soovitustest tehtud peaaegu 52 % puhul;

265. tuletab meelde, et COVID-19 pandeemia tõi esile struktuursed puudused tervishoiusüsteemides kogu liidus, nagu vastupidavuse ja kriisidele reageerimise suutlikkuse puudumine; rõhutab, et tervishoid on poliitikavaldkond, mis kuulub ühte taaste- ja vastupidavusrahastu kuuest sambast, mis võimaldavad reforme ja investeeringuid, et tugevdada nende suutlikkust, kvaliteeti ja vastupidavust; märgib, et 531 vahe-eesmärki ja sihti ja 223 meedet ning 48 % hinnangulisest panusest sellesse sambasse on seotud tervishoiuga, kuid peab kahetsusväärseks, et mõnel riiklikul taaste- ja vastupidavuskaval on tervisega seotud vahe-eesmärgid või sihid, mis ei aita kaasa riigi tervishoiusüsteemi tugevdamisele; märgib, et tänu taaste- ja vastupidavusrahastule saab uusi või ajakohastatud tervishoiuasutusi või nende teenuseid kasutada hinnanguliselt 45 miljonit inimest; nõuab tungival, et komisjon tugevdaks riiklike taaste- ja vastupidavuskavade läbivaatamisel võimaluse korral tervishoiusektori valmisoleku ja vastupidavusega seotud vahe-eesmärke ja sihte ning annaks eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile aru;
266. võtab eriaruande nr 26/2023 põhjal teadmiseks, et kuigi taaste- ja vastupidavusrahastu tulemuslikkuse hindamise mudeli väljatöötamiseks oli vähe aega, suutsid komisjon ja liikmesriigid luua järelevalvesüsteemi, sealhulgas IT-süsteemi, mis võimaldab rakendamisel tehtud edusamme mõõta; väljendab heameelt komisjoni võetud kohustuse üle tegeleda tuvastatud probleemidega ja rakendada nendega seotud soovitusi;
267. rõhutab, et üksnes taaste- ja vastupidavusrahastu vahenditest rahastatavate projektide lõpuleviimine ei taga positiivset majanduslikku ja sotsiaalset mõju ega kvaliteeti ja kestlikkust; võtab teadmiseks kontrollikoja tähelepanekud, milles tõstetakse esile mõningaid puudusi, mis on seotud tulemuspõhise raamistiku kasutamisega, eelkõige püüdes kvantifitseerida tulemusi, kuna vahe-eesmärkide ja sihtidega mõõdetakse pigem väljundeid; nõuab tungival, et komisjon kasutaks saadud kogemusi ja kontrollikoja tähelepanekuid ning tagaks, et tulevaste tulemuspõhiste vahendite ülesehitusega mõõdetaks ka tulemusi, mitte ainult väljundeid;
268. väljendab heameelt 2022. aasta detsembriks tehtud märkimisväärsete edusammude üle, mis väljendub ühistes näitajates ja kõigis poliitikasammastes, näiteks hoiti aastas kokku 22 miljonit megavatt-tundi (MWh) energiat, rahalise või mitterahalise toetuse abil aidati 1,43 miljonit ettevõtet, koolitati 4 miljonit inimest ja toetati 4 115 196 noort vanuses 15–29 aastat;
269. tuletab meelde, et 15. detsembril 2022 võttis nõukogu komisjoni positiivse hinnangu põhjal vastu rakendusotsuse Ungari taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta; tuletab meelde, et riiklikule taaste- ja vastupidavuskavale lisati 27 üliolulist vahe-eesmärki koos parandus-, auditi- ja kontrollimeetmetega; märgib, et 7. detsembril 2023 võttis nõukogu vastu rakendusotsuse, millega kiideti heaks Ungari muudetud taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatükk, mis võimaldab Ungaril saada REPowerEU vahenditest eelmakseid 0,9 miljardit eurot; peab kahetsusväärseks, et nimetatud eelmaksete suhtes ei kohaldata käimasolevat õigusriigi tingimuslikkuse mehhanismi kohast menetlust;
270. märgib, et taaste- ja vastupidavusrahastu tulemustabel annab reaajas teavet

liikmesriikide väljamaksete ja tehtud edusammude kohta, samuti lisaandmeid, näitajaid ja temaatilist analüüsi, ning väljendab heameelt kogu liitu hõlmava interaktiivse kaardi kasutuselevõtmise üle, mis näitab taaste- ja vastupidavusrahastu projekte geograafilise asukoha järgi ja annab teavet hetkeolukorra kohta; tunneb siiski muret selle pärast, et kontrollikoda jõudis järeldusele, et esitatud tulemuslikkus ei ole hinnanguliste arvude sisaldumise osas läbipaistev ja et koondteave ei ole võrreldav ning et teave kuue samba edusammude kohta on eksitav, st kui meetme esmane ja teisene poliitikavaldkond kuuluvad samasse sambasse, arvestatakse meetme panust sellesse sambasse kaks korda; rõhutab, et piiranguid puudutav läbipaistvus on äärmiselt oluline, kuna see mõjutab kogu esitatud teabe (tajutavat) usaldusväärsust; kutsub komisjoni üles tuvastatud puudused viivitamata kõrvaldama ja teavitama ennetavalt taaste- ja vastupidavusrahastu tulemustabelis esitatud andmete piiratusest;

271. märgib, et paljud puhtalt riiklikud projektid on loetletud piiriüleste projektidena niipea, kui need hõlmavad energiasäästu või energiat vähendavaid tegureid; heidab ette avaldatud piiriüleste projektide arvu ülehindamist ja peab seda eksitavaks;
272. märgib, et kontrollikoda leidis, et seoses ühiste näitajate aruandlusega ei kontrollinud riiklikud auditeerimisasutused kvaliteeti ega aluseks olevaid meetodeid üheski auditeeritud liikmesriigis; on hämmastunud, kui kontrollikoda leidis kohapealse kontrolli käigus, et liikmesriigis ei olnud mitmeaastase finantsraamistiku rubriigi 3 kulude puhul osutatud puude istutamine aset leidnud; märgib, et komisjon ei nõua esitatud andmete kohta tõendusmaterjali ega selgitusi, välja arvatud juhul, kui esitataks hinnangud; märgib, et kontrollikoda järeldab, et see ohustab andmete usaldusväärsust ja liikmesriikidevahelist võrreldavust; järeldab, et auditi puudumisel võib andmete usaldusväärsus mõjutada ühiste näitajate kohta esitatud tulemusteavet suuremal määral kui vahe-eesmärkidel ja sihtidel põhinevat teavet; peab seda murettekitavaks, arvestades kontrollikoja poolt vahe-eesmärkides ja sihtides tuvastatud probleeme, ning kutsub komisjoni üles parandama oma kindlust ühiste näitajate aruandluse kohta; võtab teadmiseks auditeerimisasutuste erinevad tavad seoses eesmärkide ja reformide täitmise kontrollimise ajastamisega; on veendunud, et sellised kontrollid peaksid olema paremini ühtlustatud ja hõlmama vahe-eesmärke ja sihte käsitlevate andmete usaldusväärsuse ja täpsuse kohustuslikku kontrolli enne nende vahe-eesmärkide ja sihtide lisamist maksetaotlusesse; juhib tähelepanu ohtudele, mis kaasnevad lähenemisviisiga, mille puhul kasutatakse peamiselt järelkontrolle, ning kutsub liikmesriike üles selliseid tavasid vältima;

Läbipaistvus

273. märgib, et ombudsman tunnistab, et ennetava läbipaistvuse osas on tehtud edusamme, eelkõige taaste- ja vastupidavusrahastu tulemustabeli ning 100 suurima vahendite saaja avaldamise kaudu; võtab aga teadmiseks ombudsmani osutatud, parandamist vajavad aspektid ja toetab tema soovitusi tagada taaste- ja vastupidavusrahastuga seoses suurem läbipaistvus ja vastutus;
274. märgib, et vastavalt parlamendi selgesõnalisele nõudmisele nõutakse muudetud taaste- ja vastupidavusrahastu määruses, et liikmesriigid avaldaksid teabe 100 lõpliku vahendite saaja kohta, kes on saanud taaste- ja vastupidavusrahastust suurimad rahasummad; peab kahetsusväärseks, et liikmesriigid avaldasid lootelud hilinemisega, ja märgib, et kõik liikmesriigid on taaste- ja vastupidavusrahastu tulemustabelis nõutud

loetelu 2023. aasta detsembriks avaldanud; märgib, et maksete suurus erineb väga palju nii liikmesriigiti kui ka iga riigi sees, mis on seletatav taaste- ja vastupidavuskavade heterogeensusega; väljendab muret selle pärast, kuidas komisjon tõlgendab taaste- ja vastupidavusrahastu raames lõpliku vahendite saaja mõistet, kuna sageli on lõplikud vahendite saajad loetletud ainult ministeeriumi tasandil, ning et kirjeldused on äärmiselt ebamäärased, kusjuures mitmeid näiteid on peaaegu kõigis liikmesriikide esitatud loeteludes; kordab oma nõudmist, et 100 suurima lõpliku vahendite saaja loetelu sisaldaks tegelikku füüsilist isikut või üksust, kes on rahaülekannete ahela viimane lüli; on mures, et vastasel juhul oleks problemaatiline mõõta taaste- ja vastupidavusrahastu vahendite mõju ja tagada nende nähtavus kodanikele;

275. tuletab meelde, et läbipaistvus ja aruandekohustus liidu eelarve täitmisel on üliolulised, ning rõhutab sellega seoses, et nii komisjon kui ka liikmesriigid peavad tegema lisapingutusi; väljendab heameelt komisjoni muude algatuste üle, mille eesmärk on suurendada taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamisel läbipaistvust; märgib, et rakendamist reguleerivad põhidokumendid, nagu taaste- ja vastupidavuskavad, rakendamiskokkulepped, hindamismetoodika ning dokumendid, mis toetavad või sisaldavad liikmesriikide rakendamisega seotud peamisi otsuseid, on avalikult kättesaadavad ja kergesti juurdepääsetavad;
276. on mures kontrollikoja aruannete pärast, mis käsitlevad raskusi taaste- ja vastupidavusrahastu andmetele juurdepääsul oma ülesannete täitmiseks; nõuab tungivalt, et komisjon tagaks kontrollikojale täieliku juurdepääsu liikmesriikide ja liidu asjakohastele andmebaasidele; nõuab tungivalt, et komisjon tagaks andmebaasi FENIX andmete õigeaegse ajakohastamise auditi ja kontrolli eesmärgil; rõhutab, et andmed peaksid olema täpsed ja edastatud standardvormis;
277. soovib tulemuspõhiste vahendite rakendamisel tulevikus selgelt määratleda ja õigeaegselt siduda vahe-eesmärgid ja sihid, et vältida lünki vastutuses, ning et väljundeid ja tulemusi oleks võimalik mõõta; soovib, et tulemuspõhised vahendid looksid algusest peale selge ja täpse kontrollimehhanismi; märgib, et see on läbipaistvuse ja liidu maksumaksja ees vastutuse seisukohast ülioluline;
278. on mures läbipaistvuse ja üldsuse ees vastutuse pärast; nõuab tungivalt, et komisjon teavitaks liikmesriike projektide asjakohasest märgistamisest, sealhulgas viitest sellele, et projekt sai taaste- ja vastupidavusrahastu vahendeid; peab kontrollikoja 2022. aasta aruande põhjal kahetsusväärseks, et isegi komisjoni tasandil puudub selge järelevalve selle üle, milliseid konkreetseid taaste- ja vastupidavusrahastu vahendeid toetatakse; rõhutab, et Euroopa maksumaksjal on õigus näha, milliseid projekte ELi vahenditest toetatakse, kus projektid toimuvad ja milline on nende lisaväärtus; kutsub komisjoni üles suurendama nähtavust ja nõudma projektide selget märgistamist kas füüsilistele hoonetele või renoveerimistöodele paigaldatavate tahvlite, veebisaitidel olevate teavituste, konverentsidel või koolitustel esitatavate teadete või trükitud dokumentide märgistamise kujul;

Soovitused

279. toetab kontrollikoja aastaaruandes ja sellega seotud eriaruannetes esitatud soovitusi ning väljendab heameelt selle üle, et komisjon on neist enamikuga nõus; kutsub komisjoni üles neid rakendama ja teavitama eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavat

institutsiooni rakendamise edenemisest;

280. palub komisjonil ühtlasi:

- i) parandada järeelseiret vahe-eesmärkide ja sihtide jätkuva rahuldava täitmise üle, sealhulgas õigusriigi valdkonnas, ning kohaldada rangelt taaste- ja vastupidavusraha sätteid ning vastuvõetud suuniseid, et käsitleda konkreetseid muutmise juhtumeid, kus kasutatakse selgeid finantsmeetmeid, sealhulgas maksete peatamine ja vahendite tagasinõudmine, kui toimub vahe-eesmärkide ja sihtide muutmine kooskõlas taaste- ja vastupidavusraha määru ja meetodikaga;
- ii) teha tihedat koostööd eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutava institutsiooniga, et kaardistada erinevad võimalused ja asjakohane õiguslik alus, et käsitleda vahe-eesmärkide muutmist pärast taaste- ja vastupidavusraha rakendusperioodi lõppu;
- iii) jätkata meetmete ning nendega seotud vahe-eesmärkide ja sihtide selguse parandamist ning tagada, et need järgivad täielikult määru horisontaalseid põhimõtteid, kui liikmesriik esitab läbivaadatud riikliku kava;
- iv) lisada rakenduskokkuleppesse vahe-eesmärkide ja sihtide kohta selged kontrollimehhanismid, et nende täitmist oleks võimalik üheselt hinnata ja paremini kirjeldada nende eesmärki tulevastes tulemuspõhistes vahendites, ning võtta vahe-eesmärkide ja sihtide rahuldava täitmise analüüsimisel arvesse kontrollimehhanismi, et aidata kaasa mõõtmiste täpsusele;
- v) jätkata liikmesriikide süsteemiauditite läbiviimist, et kontrollida nende asjakohasust ning saada piisav kinnitus liidu ja riigisiseste normide kohta, eelkõige riigihangete järgimise kohta, ning teha tihedat koostööd kontrollikojaga, et leida viise vastutusalase lüngaga seotud probleemide kõrvaldamiseks;
- vi) uurida mitte ainult ülesehituse asjakohasust, vaid ka liikmesriikide tulevaste tulemuspõhiste vahendite auditi- ja kontrollisüsteemide tegelikku toimimist;
- vii) aidata liikmesriikidel rakendada taaste- ja vastupidavusraha projekte ettenähtud ajakava kohaselt ja muuta piiriüleste projektide liigitamise meetodikat, nii et kaalutakse ainult tegelikku geograafilist piiriülest komponenti;
- viii) toetada täiendavalt liikmesriike nende haldussuutlikkuse suurendamisel, et tulla toime vahendite samaaegse rakendamisega, ning aidata neil vähendada tarbetut halduskoormust, eelkõige VKEde jaoks, lihtsustada pakkumismenetlusi ja pakkuda sihipärasemat teavet;
- ix) pöörata erilist tähelepanu ja jätkata pidevat dialoogi liikmesriikidega, et reformid ja investeringud vastaksid taaste- ja vastupidavusraha määru kliimaeesmärkidele ning järgiksid täielikult põhimõtet „ei kahjusta oluliselt“;
- x) tegeleda teatatud viivitustega varajases etapis, andes liikmesriikidele muu hulgas tehnilist abi;

- xi) jätkata kontrollikojaga koostööd, et lähendada vahe-eesmärkide ja sihtide tõlgendamist nii palju kui võimalik;
- xii) parandada taaste- ja vastupidavusrahastu tulemustabeli läbipaistvust ja esitusviisi, kõrvaldades mis tahes võimaluse näitajaid valesti tõlgendada, ja mõõta täpsemalt panust vastupidavusse osana taaste- ja vastupidavusrahastu järelhindamisest;
- xiii) kohaldada järjepidevalt ja täpselt taaste- ja vastupidavusrahastu määruse lõplike vahendite saajatega seotud sätteid ning teavitada liikmesriike lõpliku toetusesaaja mõiste õigest kohaldamisest;
- xiv) anda kontrollikojale, OLAFile ja Euroopa Prokuratuurile oma pädevuse piires juurdepääs taaste- ja vastupidavusrahastuga seotud andmetele, sealhulgas FENIXile;
- xv) suhelda aktiivselt liikmesriikidega seoses Euroopa Prokuratuuri pädevusega taaste- ja vastupidavusrahastu vahenditega seotud kriminaalasjades, kuna korruptsioon või pettus taaste- ja vastupidavusrahastu vahendite abil on Euroopa Liidu finantshuvide vastane kuritegu;
- xvi) suhelda aktiivsemalt liikmesriikidega pettuste ennetamise teemal ja julgustada neid ühtlustama pettustest teatamist digitaalsel standardsel viisil ja kasutama rikkumisjuhtumite haldamise süsteemi;
- xvii) anda OLAFile koondtasandil aru pettuse-, korruptsiooni- ja huvide konflikti kahtluste kohta, mis on avastatud tema enda auditite käigus ja liikmesriikide poolt vastavalt vahendite haldaja kinnitustele, ning hinnata saadud teavet, et anda vajaduse korral liikmesriikidele suuniseid;
- xviii) käsitleda ühtekuuluvusfondi ning taaste- ja vastupidavusrahastu vahendite koostoitmet ja eelkõige neid nõudeid, mis võivad hõlbustada ühe fondi kasutamist teise asemel, ning teha koostööd ja suunata liikmesriike valima vahendeid vastavalt sellele, mis on kõnealuse projekti jaoks kõige sobivam ja tõhusam; julgustada komisjoni andmebaase aktiivselt ristkontrollima, et vältida topeltrahastamist;
- xix) julgustada liikmesriike panema rohkem rõhku kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vajaduste kaasamisele, paludes liikmesriikidel teha aktiivsemat koostööd kaashaldamise lähenemisviisis;
- xx) pidada silmas vastupidavuse ja taastumise eesmärki, eelkõige seoses sektoritega, mis on kriisi korral kriitilise tähtsusega, nagu tervishoid ja kaubad;
- xxi) kasutada soovitusi, mille kontrollikoda on taaste- ja vastupidavusrahastuga seotud töö käigus andnud, ning liidu tulevaste tulemuspõhiste vahendite kavandamisel ja rakendamisel saadud kogemusi, kui see on asjakohane;
- xxii) tagada vahe-eesmärkide ja sihtide hindamisel võrreldav ja proportsionaalne täpsuse tase ning tagada jätkuvalt liikmesriikide võrdne kohtlemine vahe-eesmärkide ja sihtide rahuldava täitmise hindamisel;

xxiii) olla ennetavam dokumentide ja statistika avaldamisel selle kohta, kuidas nad käsitlevad dokumentidele juurdepääsu taotlusi, kuna selline teave aitaks hinnata institutsioonide ennetavat lähenemisviisi dokumentidele juurdepääsule; nõuda, et dokumendile juurdepääsu taotlust tuleb käsitleda viivitamata.

**LISA: ÜKSUSED VÕI ISIKUD,
KELLELT RAPORTÖÖR SAI SISENDMATERJALI**

Vastavalt kodukorra I lisa artiklile 8 kinnitab raportöör, et ta sai raporti koostamisel enne selle komisjonis vastuvõtmist sisendmaterjali järgmistelt üksustelt või isikutelt:

Üksus ja/või isik
DG BUDG - Director-General
ECA - President, rapporteur member of the 2022 annual report, rapporteur members of the selected chapters
DG REGIO - Commissioner
ECA - President and rapporteur member of the 2022 annual report
DG BUDG - Deputy Director-General
DG RTD - Commissioner
ECA - Rapporteur member of the Cohesion chapter
DG INTPA - Commissioner
UNRWA - Representative office for Europe

Eespool esitatud loetelu koostamise eest vastutab ainuisikuliselt raportöör.

VÄLISKOMISJONI ARVAMUS

eelarvekontrollikomisjonile

ELi 2022. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta – Euroopa Komisjon (2023/2129(DEC))

Arvamuse koostaja: Katalin Cseh

ETTEPANEKUD

Väliskomisjon palub vastutaval eelarvekontrollikomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. juhib tähelepanu asjaolule, et kõnealusel auditaastal alustas Venemaa täiemahulist agressioonisõda Ukraina vastu ning selle ülemaailmne mõju on märkimisväärselt suurendanud survet paljudele ELi partneritele ja vajadust investeerida kestlikku arengusse ja humanitaarabisse; väljendab rahulolu selle üle, et naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Gloaalne Euroopa“ paindlikkus võimaldas liidul erakorraliste asjaoludega kiiresti kohaneda; nõuab siiski tungival, et komisjon ja Euroopa välisteenistus võtaksid lisameetmeid tagamaks, et rahastamisvahendi reservi kasutatakse tulevikus rohkem selleks, milleks see algselt kavandati, kuna sellise varases etapis toimunud liigse kasutamise tulemusel on vahendid väga kiiresti vähenenud ja neid on kasutatud eesmärgil, mis ei vasta rahastamisvahendi põhieesmärgile, milleks on reageerida uutele probleemidele ja prioriteetidele; tuletab meelde Euroopa Parlamendi püsivat seisukohta, et uusi prioriteete tuleks rahastada lisavahenditest;
2. kordab pühendumist naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Gloaalne Euroopa“ eesmärkidele, nimelt vaesuse kaotamisele, kliimamuutuste vastu võitlemisele, toiduga kindlustamatuse probleemiga tegelemisele ja kestliku inimarengu edendamisele; tuletab meelde, et EL ja liikmesriigid on võtnud kohustuse suurendada 2030. aastaks ametlikku arenguabi 0,7 %-ni kogurahvatulust, eraldades instrumendist vähemalt 20 % sotsiaalse kaasatuse ja inimarengu valdkonnale, sealhulgas ebavõrdsuse, soolise võrdõiguslikkuse, hariduse ja naiste mõjuvõimu suurendamise meetmetele;
3. tuletab meelde, et ühinemiseelse abi instrumendi (IPA III) ning naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Gloaalne Euroopa“ alusaktis on sätestatud, et abi saavates riikides tuleb austada õigusriigi põhimõtet, ELi põhiväärtusi ja inimõigusi; kutsub komisjoni üles tegema antavas abis muudatusi, kui see on demokraatia, õigusriigi, inimõiguste või põhivabaduste ohtu sattumise tõttu vajalik;
4. rõhutab, et Euroopa Kestliku Arengu Fond+-st (EFSD+) tuleb toetada investeringuid kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks; rõhutab inimeste julgeolekut käsitleva tervikliku lähenemisviisi olulisust; nõuab seetõttu ELi soolise võrdõiguslikkuse

- kolmanda tegevuskava täielikku rakendamist ning välistegevuses ELi üleilmse tervishoiustrateegia ja noorte tegevuskava kasutuselevõtmist; rõhutab, et EL peab suurendama pingutusi inimõiguste edendamisel ja kaitsmisel, ning väljendab heameelt ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskava vahehindamise üle; toetab kindlalt nõukogu 4. mai 2023. aasta järeldusi korruptsiooni kui arengut takistava teguri kohta;
5. kutsub komisjoni üles andma sõnaselgelt teada neile kandidaatriikidele, kus õigusriigi normidest taganetakse, sealhulgas piiratakse väljendusvabadust, ajakirjandusvabadust, naiste ja vähemuste õigusi ning ahistatakse valitsusväliseid organisatsioone ja inimõiguste kaitsjaid, et see seab ohtu või lükkab edasi nende ühinemise ELiga; kutsub komisjoni üles uurima ühinevates riikides õigusriigi olukorra parandamiseks eraldatud rahaliste vahendite kasutamise tõhusust ning andma sellest aru väliskomisjonile ja eelarvekontrollikomisjonile;
 6. võtab teadmiseks Euroopa Kontrollikoja eriaruande programmitöö kohta, milles järeldati, et see on kavandatud laiaulatuslikult ning käsitleb paljusid partnerriikide vajadusi ja ELi prioriteete; rõhutab puudusi, mis tuvastati partnerriikidele rahaliste vahendite eraldamise meetodikas ja järelevalveraamistiku loomisel; soovib seetõttu komisjonil ja Euroopa välisteenistusel parandada rahaliste vahendite eraldamise meetodikat ja ELi toetuse mõju hindamist, keskenduda programmitöö protsessi ulatusele ning lihtsustada ja kasutada järjepidevalt mitmeaastaste sihtprogrammide näitajaid; teeb ettepaneku vaadata rahastamisvahendi vahehindamise raames läbi liigendus, et suurendada läbipaistvuse, prognoositavuse, aruandekohustuse ja kontrolli tagamiseks üksikasjalikkust ning tõhustada eelarvepädevate institutsioonide võimekust teha poliitilisi prioriteete kajastavaid valikuid; peab kahetsusväärseks, et komisjon ja Euroopa välisteenistus kasutavad rahastamisvahendi raames naaberriikidele ja muudele riikidele rahaliste vahendite eraldamiseks kahte eri meetodit, ning palub, et need oleksid kontrollijälje hõlbustamiseks standardiseeritud, võrreldavad ja läbipaistvad;
 7. rõhutab, kui oluline on saavutada kõik naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Gloaalne Euroopa“ kulutuste ja programmiga seotud eesmärgid, ning nõuab põhjaliku teabe esitamist saavutatud edusammude kohta; peab kahetsusväärseks märkimisväärseid puudujääke instrumendi 30 % kliimaeesmärgi saavutamisel, mitmeaastase finantsraamistiku kohase 10 % elurikkuse eesmärgi saavutamisel 2026. ja 2027. aastal ning selle tagamisel, et ELi ülemaailmsed finantskohustused ÜRO raames täidetakse, eelkõige seoses kahju ja kahjustuste fondi osamaksuga; toonitab, et kliimamuutused avaldavad üha suuremat survet toiduainete tootmisele ja kättesaadavusele, eriti haavatavates piirkondades, mõjutades toiduga kindlustatust ja toitumist; tuleb meelde, et elurikkusel on keskne tähtsus kliimamuutuste vastu võitlemisel ja selle vähenemine kahandab edu ligikaudu 80 % hinnatud kestliku arengu eesmärkide puhul; kutsub komisjoni üles koostama üksikasjaliku kava selle kohta, kuidas ta kavatseb täita mitmeaastase finantsraamistiku lõpuks kulu- ja sooküsimuste alased eesmärgid;
 8. kordab üleskutset komisjonile rakendada Euroopa Kontrollikoja eriaruandes nr 01/2022 esitatud soovitusi, et tagada Lääne-Balkanil õigusriigi toetamiseks antava ELi finantsabi tulemuslikkus, eelkõige töötades välja suunised ühinemiseelse abi instrumendi (IPA III) toetuste ümbersuunamise ja tingimuslikkuse sätete kohaldamiseks;
 9. julgustab võtma vastusena Venemaa sõjalisele agressioonile Ukraina vastu veelgi enam

kasutusele Euroopa rahutagamisrahastu, mis edastab selge sõnumi paradigma muutuse kohta ELi välis- ja julgeolekupoliitikas; võtab teadmiseks Euroopa Kontrollikoja eriaruande, milles soovitatakse praegused ELi kaitseplaneerimise ja -koostöö vahendid järjestada, et hinnata, kuidas ELi kaitsevaldkonna rahastamise planeerimist edasi arendada;

10. väljendab heameelt komisjoni 2022. aastal vastu võetud desinformatsiooni käsitleva muudetud tegevusjuhendi üle; nõuab, et loodud rakkerühm, mis kohtub korrapäraselt, jälgiks ja kohandaks kohustusi, pidades silmas tehnoloogia, ühiskonna, turu ja õigusloome arengut; rõhutab, et EL peab suurendama oma tegevuse nähtavust, teavitades nii oma kodanikke kui ka teisi oma välistegevusest paremini ja strateegilisemalt;
11. peab kiiduväärseks asjaolu, et komisjon võttis vastu 25 miljoni euro suuruse abiprogrammi „EU4Belarus: ühiskonna vastupanuvõime ja inimkapitali arengu toetamine“, mis tugevdab veelgi Valgevene inimeste vastupanuvõimet ja suutlikkust edendada Valgevenes poliitilise kriisi ajal demokraatlikke muutusi;
12. rõhutab, et liidu eelarvest tuleb ka edaspidi toetada rahu ja stabiilsuse tagamist Lähis-Ida piirkonnas, võidelda vaenu ja fundamentalismi vastu ning edendada inimõigusi; ootab komisjoni tehtava liidu vahendite kasutamise läbivaatamise tulemusi; rõhutab stabiilsuse ja kestliku arengu omavahelist seotust, eelkõige ebastabiilsetes riikides ja piirkondades;
13. võtab teadmiseks Palestiinale antavate liidu vahendite kohta avaldatud komisjoni sisearuande, milles järeldati, et komisjoni kontrollid ja kehtivad kaitsemeetmed toimivad hästi, ega leitud tõendeid selle kohta, et raha oleks ümber suunatud ja antud muul kui ette nähtud eesmärgil; kutsub komisjoni üles maksma Palestiinale, eelkõige Palestiina kodanikuühiskonnale, kellel on keskne roll inimõiguste ja ilmalike väärtuste edendamisel ning radikaliseerumise vastases võitluses, ELi rahalised vahendid nõuetekohaselt välja;
14. rõhutab, et ELi eelarvet tuleks hallata kooskõlas aluslepingute ja liidu õigustikuga, sealhulgas sätetega, mis on seotud põhiõiguste järgimise, läbipaistvuse ja aruandekohustusega Euroopa Parlamendi ja ELi kodanike ees; peab sellega seoses kahetsusväärseks komisjoni töömeetodeid rände välismõõdet käsitlevate eelarveridade haldamisel, eelkõige seda, et enne kolmandates riikides ellu viidavaid rändeprojekte ei hinnata mõju põhiõigustele, et eelarvete ja projektide kohta puuduvad avalikult kättesaadavad ülevaated ning et komisjon keeldub süstemaatiliselt esitamast Euroopa Parlamendile rändega seotud kulutuste ülevaateid riikide kaupa ja rände välismõõdme operatiivse koordineerimise mehhanismiga seotud dokumente, olenemata mitmest ametlikust taotlusest ja kohustustest, mis tulenevad Euroopa Parlamendi ja komisjoni suhete raamkokkuleppest; nõuab tungivalt, et komisjon parandaks neid tavasid oluliselt ja kohe, eelkõige viiks enne projekte läbi inimõigustele avalduva mõju eelhindamise, koostaks kõigist kolmandates riikides ellu viidavatest rändega seotud projektidest avalikult kättesaadava ülevaate ja annaks Euroopa Parlamendile süstemaatiliselt samal tasemel teavet nagu nõukogule;
15. rõhutab hariduse tähtsust ja kriitilist vajadust mõista hukka kõik mõlema poole vaenukõne ja vägivaldse tegutsemise ilmingud ja need kaotada; rõhutab, et rahastamist

ei tohiks peatada meelevaldselt ega ilma läbipaistvate ja sõltumatute tõenditeta väärkasutuse kohta; tunnustab ÜRO Palestiina Põgenike Abi- ja Tööorganisatsiooni Lähis-Idas (UNRWA) selle asendamatu humanitaarlaste püüdluste eest Gazas ja keskse tähtsuse eest kvaliteetse hariduse andmisel, pöörates erilist tähelepanu inimõiguste kultuuri edendamisele isegi keerulistel aegadel;

16. nõuab tungivalt, et komisjon tõhustaks rahastamisel IPA III raames õigusriigi tingimuslikkusele põhinevat lähenemisviisi, et instrument täidaks oma eesmärgi ja aitaks valmistada ühinevaid riike tulemuslikult ette ELi liikmesriigiks saamise tingimuste täitmiseks, ning peab sellega seoses eriti oluliseks õigusriigi ja demokraatiaga seotud tingimuste rõhutamist;
17. rõhutab, kui oluline on strateegia „Global Gateway“, mis võib märkimisväärselt kaasa aidata ühenduvuse ning keskkonnahoidliku ja digitaalse koostöö algatustele, ning et see peab olema sihipärane ja selgelt struktureeritud, et avaldada partnerriikides ümberkujundavat mõju, edendades samal ajal universaalseid põhiväärtusi ja kasutades vahendeid parimal võimalikul viisil; toetab kindlalt ELi eelarve ja erasektori kaasamise võimendamist, et aidata kaasa kestliku arengu tegevuskava 2030 elluviimisele; kutsub komisjoni üles kehtestama strateegia rakendamiseks selge ja läbipaistva aruandlusmehhanismi ning selgelt esile tooma, miks kasutatakse strateegia „Global Gateway“ raames ellu viidavate projektide jaoks arengurahastust ning kuidas saavad strateegiast võrdselt kasu nii abi saavate riikide avalik kui ka erasektor;
18. tunnustab, et kodanikuühiskonna organisatsioonid täidavad paljusid ülesandeid; tuletab meelde ELi võetud kohustust toetada kodanikuühiskonna organisatsioone kõikides välistegevuse vahendites ja programmides ning kõigis koostöövaldkondades, sealhulgas rahastamise paindliku ja individuaalse lähenemisviisi abil, et jõuda igat tüüpi kodanikuühiskonna organisatsioonideni; kutsub komisjoni üles kaasama kodanikuühiskonna organisatsioone süstemaatilisemalt strateegia „Global Gateway“ ja Euroopa tiimi algatustesse;
19. peab kahetsusväärseks, et ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) eelarvet ÜJKP tsiviilmissioonide jaoks on mitmeaastases finantsraamistikus 2021–2027 võrreldes mitmeaastase finantsraamistikuga 2014–2020 suurendatud vaid vähesel määral (algusest alates ligikaudu 350 miljonit eurot aastas), samal ajal kui missioonide arv ja ülesanded on suurenenud, julgeolekukeskkond on muutunud keerulisemaks, operatsioonide kulud on suurenenud, inflatsioon on tõusnud ja lepinguliste töötajate arv on kasvanud, piirates võimalust laiendada praeguste missioonide volitusi või luua uusi missioone kiireloomulistele julgeolekuvajadustele reageerimiseks; nõuab ÜVJP eelarve assigneeringute märkimisväärset suurendamist ja ÜJKP tsiviilmissioonidele eraldatud rahaliste vahendite tõhusa kasutamise tagamist, mille puhul jälgitakse, et missioonid reageeriks kriisiolukordadele ja ettenägematutele sündmustele tulemuslikult, ning tehakse aktiivselt kindlaks, millistel juhtudel võiks lisaprojekte ja -programme rahastada ELi eelarve muudest asjakohastest vahenditest, tagades usaldusväärse finantsjuhtimise ja olemasolevate vahendite hoolika tähtsuse järjekorda seadmise;
20. nõuab ka ÜVJP eelarve struktuuri muutmist ja iga ÜJKP tsiviilmissiooni kohta eelarverea loomist, et võimaldada paremat kontrolli ja suuremat läbipaistvust.

**LISA: ÜKSUSED VÕI ISIKUD,
KELLELT ARVAMUSE KOOSTAJA SAI SISENDMATERJALI**

Arvamuse koostaja kinnitab oma ainuvastutusel, et ei saanud mingit sisendmaterjali üksuselt või isikult, kes tuleks kodukorra I lisa artikli 8 kohaselt käesolevas lisas ära märkida.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	23.1.2024
Lõpphääletuse tulemus	+: 48 -: 2 0: 9
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Alexander Alexandrov Yordanov, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Krzysztof Brejza, Reinhard Bütikofer, Włodzimierz Cimoszewicz, Anna Fotyga, Michael Gahler, Giorgos Georgiou, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Ilhan Kyuchyuk, Jean-Lin Lacapelle, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Thierry Mariani, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Alessandra Moretti, Javier Nart, Matjaž Nemeč, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Mounir Satouri, Jordi Solé, Tineke Strik, Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Isabel Wiseler-Lima, Tomáš Zdechovský, Bernhard Zimniok, Željana Zovko
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Attila Ara-Kovács, Adam Bielan, Özlem Demirel, Christophe Grudler, Arba Kokalari, Georgios Kyrtos, Katrin Langensiepen, Karsten Lucke, Erik Marquardt, Juozas Olekas, Bert-Jan Ruissen, Christian Sagartz, Mick Wallace
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Theresa Bielowski

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

48	+
ECR	Adam Bielan
NI	Márton Gyöngyösi
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Krzysztof Brejza, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Arba Kokalari, Andrius Kubilius, Miriam Lexmann, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Christian Sagartz, Isabel Wiseler-Lima, Tomáš Zdechovský, Željana Zovko
Renew	Petras Auštrevičius, Klemen Grošelj, Christophe Grudler, Bernard Guetta, Georgios Kyrtosos, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Javier Nart
S&D	Attila Ara-Kovács, Maria Arena, Theresa Bielowski, Włodzimierz Cimoszewicz, Raphaël Glucksmann, Dietmar Köster, Karsten Lucke, Alessandra Moretti, Matjaž Nemec, Juozas Olekas, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor
Verts/ALE	Reinhard Bütikofer, Katrin Langensiepen, Erik Marquardt, Mounir Satouri, Jordi Solé, Tineke Strik, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz

2	-
ID	Bernhard Zimniok
NI	Kostas Papadakis

9	0
ECR	Anna Fotyga, Bert-Jan Ruissen, Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch
ID	Jean-Lin Lacapelle, Thierry Mariani
The Left	Özlem Demirel, Giorgos Georgiou, Mick Wallace

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu

ARENGUKOMISJONI ARVAMUS

eelarvekontrollikomisjonile

Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta, III jagu –
Komisjon
(2023/2129(DEC))

Arvamuse koostaja: Antoni Comín i Oliveres

ETTEPANEKUD

Arengukomisjon palub vastutaval eelarvekontrollikomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. on mures kriiside arvu suurenemise pärast kogu maailmas, humanitaarabi rahastamise kõigi aegade suurima puudujäägi pärast ning suureneva ebavõrdsuse pärast riikide vahel ja sees, mida süvendas Venemaa põhjendamatu ja provotseerimata agressioon Ukrainas, mis süvendas ülemaailmset toidukriisi, vallandas kogu maailmas energia-, elukalliduse- ja võlakriisi ning tekitas majandusliku ebakindluse; on samuti mures Hiina kasvava poliitilise ja majandusliku mõju pärast Aafrikas ning Venemaa sekkumise pärast sellel mandril; on mures selle pärast, et naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Gloaalne Euroopa“ on viimase piirini ära kasutatud ega ole olemasolevate vajaduste rahuldamiseks piisav; kutsub liikmesriike üles tagama, et asjaomane reserv võetakse kasutusele üksnes kavandatud kohaldamisala piires;
2. väljendab heameelt strateegia „Global Gateway“ üle, mis on ELi kooskõlastatud vastus ülemaailmsetele probleemidele; märgib, et 2022. aasta oli strateegia „Global Gateway“ rakendamise esimene täisaasta; rõhutab, et avaliku ja erasektori investeeringuid koondavad meetmed peavad keskenduma valdkondadele, kus need võivad anda kohalikule majandusele lisaväärtust, ning olema kooskõlas partnerriikide arengueesmärkide ja riiklike strateegiatega, samuti kestliku arengu tegevuskavaga aastani 2030, kestliku arengu eesmärkidega ja Pariisi kokkuleppega; nõuab strateegia „Global Gateway“ rakendamise suuremat läbipaistvust, aruandekohustust ja korrapäraselt hindamist ning Euroopa Parlamendi kaasamist lisaks lihtsale vaatejarollile strateegilistesse valikutesse, mis hõlmavad liidu vahendeid, seoses Euroopa Parlamendi kontrollirolliga naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Gloaalne Euroopa“ üle, mis on strateegia „Global Gateway“ peamine rahastamisallikas; kutsub komisjoni üles tagama, et strateegia „Global Gateway“ alla kuuluvad projektid aitaksid kaasa naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Gloaalne Euroopa“ määruuses sätestatud arengueesmärkide saavutamisele; rõhutab, et strateegia „Global Gateway“ peaks olema kooskõlas mitte ainult ELi prioriteetidega, vaid ka partnerriikide vajadustega ja aitama kaasa kestliku arengu eesmärkide saavutamisele;

3. rõhutab vajadust kiirendada edusamme naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Gloaalne Euroopa“ inimarengu, soolise võrdõiguslikkuse, elurikkuse ja kliimaeesmärkide alaste kulueesmärkide saavutamisel; on eelkõige mures komisjoni suutlikkuse pärast tagada instrumendi kliimaeesmärgi (30 %) ja elurikkuse eesmärgi (10 %) saavutamine 2026. ja 2027. aastal; tuletab meelde, et elurikkuse ja ökosüsteemiteenuste vähenemine õõnestab edusamme ligikaudu 80 % puhul kestliku arengu eesmärkidest ning et kliimamuutused avaldavad üha enam survet toidutootmisele ja toidu kättesaadavusele, eriti haavatavates piirkondades, õõnestades toitumist ja toiduga kindlustatust; nõuab konkreetseid meetmeid, milles kirjeldatakse, kuidas kliima- ja elurikkuse eesmärgid kavandatakse täita; tuletab meelde võetud kohustust tagada tugev sooline perspektiiv ja süvalaiendamine ELi soolise võrdõiguslikkuse kolmanda tegevuskava rakendamisel;
4. tuletab meelde komisjoni võetud kohustust pühendada vähemalt 10 % ELi arengumeetmetest kvaliteetsele haridusele juurdepääsu toetamisele; väljendab heameelt seni tehtud edusammude üle ja kutsub komisjoni üles jätkama selle kohustuse täitmist; kutsub komisjoni lisaks üles kaasama kohalikke osalejaid, kellel on asjakohased kogemused kvaliteetse hariduse pakkumisel, ELi hariduse rahastamise rakendamisse arengumaades;
5. on mures naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Gloaalne Euroopa“ reservi ammendumise pärast; nõuab, et komisjon teavitaks Euroopa Parlamenti alati enne reservi kasutuselevõtmist, austades Euroopa Parlamendi kontrolliõigust, ning et komisjon võtaks täielikult arvesse Euroopa Parlamendi tähelepanekuid kavandatud olemuse, eesmärkide ja rahaliste vahendite kohta; rõhutab, et Euroopa Parlament kui kaasseadusandja vastutab naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Gloaalne Euroopa“ demokraatliku järelevalve ja kontrolli eest kaasotsustamismenetluse raames; nõuab tungival, et komisjon säilitaks oma tulevastes meetmetes reservi vahendite esialgse eesmärgi, milleks on reageerida ettenägematutele kriisidele; märgib, et 2022. aastal võeti naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Gloaalne Euroopa“ reservist Ukrainale antava kahepoolse abi osana kasutusele 501 miljonit eurot; väljendab sellega seoses heameelt ettepaneku üle luua uus instrument – Ukraina rahastu –, et anda Ukrainale ajavahemikul 2024–2027 prognoositavat rahalist toetust;
6. rõhutab kohalike valitsusväliste organisatsioonide ja partnerite rolli teenuste osutamisel ja kohalike kogukondade toetamisel; rõhutab, kui oluline on suurendada nende suutlikkust hallata ja rakendada ELi rahastatavaid meetmeid, ning kutsub komisjoni üles hõlbustama selle eesmärgi saavutamiseks asjakohast koolitust; on mures väikeste kohalike organisatsioonide jätkuvate raskuste pärast liidu rahalistele vahenditele juurdepääsul; ergutab komisjoni parandama neid rahastamismenetlusi ja seadma süstemaatiliselt esikohale kohalikud organisatsioonid, et tagada parem suutlikkuse suurendamine kohapeal; rõhutab kohaliku isevastutuse tõhusust projektide rakendamisel seoses prioriteetide seadmise, vahendite eraldamise ja kohaliku oskusteabe arendamisega;
7. rõhutab ametliku arenguabi olulist rolli; märgib, et Euroopa Liit ja selle 27 liikmesriiki koos on endiselt maailma suurimad välisabi andjad, kelle panus kogu OECD ametliku arenguabi rahastajate poolt arengumaadele antavasse ametlikku arenguabisse moodustas 2021. aastal ligikaudu 43 %; tuletab meelde naabruspiirkonna, arengu- ja

rahvusvahelise koostöö instrumendi „Gloaalne Euroopa“ määruses sätestatud kohustust, et 93 % instrumendi vahenditest peab vastama ametliku arenguabi kriteeriumidele; rõhutab, et segarahastamine ning avaliku ja erasektori partnerlused üksi ei suuda tagada üldist juurdepääsu avaliku sektori investeeringutele ega neid asendada sellistes valdkondades nagu haridus, sotsiaalkaitse või tervishoid, mis pakuvad olulisi pikaajalisi väljavaateid vaesuse kaotamiseks, ning pooldab seetõttu ettevaatlikku lähenemisviisi nende kasutamisel;

8. nõuab eelhindamisi, et teha kindlaks ELi programmide võimalik mõju ja riskid seoses inimõigustega, eelkõige projektide puhul, mis käsitlevad turismi ja elurikkuse kaitset, samuti pagulastele ja diasporaale suunatud programmide puhul;
9. palub komisjonil tagada, et ELi rahastamisprogrammid ei oleks seotud riikidevaheliste repressioonidega, mis mõjutavad pagulasi, varjupaigataotlejaid ja ELis naturalisatsiooni korras kodakondsuse saanud kodanikke;
10. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles peatama või muutma ELi rahastamisprogramme, mis aitavad (kaudselt) kaasa inimõiguste rikkumisele, pidades eelkõige silmas põlisrahvaste ja kohalike kogukondade õigusi, sealhulgas nende õigust enesemääramisele, maale, vabale kogunemisele ning eelnevale vabatahtlikule ja teadvale nõusolekule;
11. rõhutab asjaolu, et ELi arengukoostöö õiguspärasus ja tulemuslikkus sõltub tegevuste korrektsest elluviimisest ja nende nõuetekohasest rahastamisest; tunnustab komisjoni tööd kontrollide kohaldamisel, et tagada tehingute seaduslikkus ja tegevuste elluviimine kooskõlas seadusandja seatud prioriteetidega; kutsub komisjoni üles kontrolli veelgi parandama, et vähendada tehinguvigade arvu, järgima kontrollikoja soovitusi, mida ei ole ellu viidud, kahekordistama jõupingutusi rahastamiskõlblike projektide leidmiseks ning tagama praeguse kulude ülemmäära raames piisava maksete summa; väljendab heameelt, et kontrollikoja aruandes ELi 2022. aasta eelarve kohta leiti, et Euroopa elanikkonnakaitse ja humanitaarabioperatsioonide peadirektoraat on täitnud kontrollikoja soovitusi ning kehtestanud menetluse, millega tagatakse, et partnerorganisatsioonid võtavad jagatud kulude jaotamisel aluseks tegelikult kantud kulud;
12. väljendab heameelt Euroopa Kontrollikoja eriaruande 14/2023 „Naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Gloaalne Euroopa“ programmitöö – Laiaulatuslikud programmid, mille rahaliste vahendite eraldamise ja mõju seire meetodites esineb puudusi“ üle; ootab, et komisjon järgiks kontrollikoja soovitusi, eelkõige seoses prognoositavama ja läbipaistvama programmitöö ning selgema metoodikaga ELi toetuse mõju hindamiseks, ning kordab sellega seoses soovitusi, mille ta esitas oma 12. detsembri 2023. aasta resolutsioonis naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Gloaalne Euroopa“ rakendamise kohta; innustab kontrollikoda koostama arengukoostöö kulutusi käsitlevaid eriaruandeid ning käsitlema arengukoostöö aspekte korrapäraselt horisontaalseid küsimusi käsitlevates eriaruannetes kooskõlas ELi toimimise lepingu artiklis 208 sätestatud poliitikavaldkondade arengusidususe põhimõttega.

**LISA: ÜKSUSED VÕI ISIKUD,
KELLELT ARVAMUSE KOOSTAJA SAI SISENDMATERJALI**

Arvamuse koostaja kinnitab oma ainuvastutusel, et ei saanud mingit sisendmaterjali üksuselt või isikult, kes tuleks kodukorra I lisa artikli 8 kohaselt käesolevas lisas ära märkida.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	24.1.2024
Lõpphääletuse tulemus	+: 18 -: 2 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Alessandra Basso, Hildegard Bentele, Stéphane Bijoux, Dominique Bilde, Mercedes Bresso, Catherine Chabaud, Christophe Clergeau, Antoni Comín i Oliveres, Mónica Silvana González, Pierrette Herzberger-Fofana, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Beata Kempa, Karsten Lucke, Erik Marquardt, Janina Ochojska, Eleni Stavrou, Miguel Urbán Crespo, Bernhard Zimniok
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Carlos Zorrinho
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Riho Terras

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

18	+
ECR	Beata Kempa
NI	Antoni Comín i Oliveres
PPE	Hildegard Bentele, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Janina Ochojska, Eleni Stavrou, Riho Terras
Renew	Stéphane Bijoux, Catherine Chabaud
S&D	Mercedes Bresso, Christophe Clergeau, Mónica Silvana González, Karsten Lucke, Carlos Zorrinho
The Left	Miguel Urbán Crespo
Verts/ALE	Pierrette Herzberger-Fofana, Erik Marquardt

2	-
ID	Dominique Bilde, Bernhard Zimniok

1	0
ID	Alessandra Basso

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu

TÖÖHÕIVE- JA SOTSIAALKOMISJONI ARVAMUS

eelarvekontrollikomisjonile

Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta – Komisjon (2023/2129(DEC))

Arvamuse koostaja: Romana Tomc

ETTEPANEKUD

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon palub vastutaval eelarvekontrollikomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja aastaaruannet eelarveaasta 2022 ELi eelarve täitmise kohta,
 - võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja aastaaruannet ELi asutuste eelarveaasta 2022 kohta,
 - võttes arvesse Euroopa Komisjoni koostatud ELi 2022. aasta eelarve haldus- ja tulemusaruannet,
1. on mures asjaolu pärast, et 2022. aasta lõpuks oli täitmata kulukohustuste kogusumma enneolematult suur – üle 450 miljardi euro; võtab siiski teadmiseks, et suurenemine tuleneb peamiselt fondide suuremast kulukohustustega sidumisest taasterahastu „NextGenerationEU“ (NGEU) rakendamise teisel aastal ja 2021.–2027. aasta jagatud eelarve täitmise algusest, ning et komisjoni sõnul peaksid täitmata kulukohustused 2023. aastal veel suurenema ligikaudu 460 miljardi euroni, misjärel peaks aastatel 2024–2027 toimuma langus 314 miljardi euroni;
 2. väljendab rahulolu selle üle, et suurim osa liidu 2022. aasta eelarvekulutustest tehti rubriigis 2 „Ühtekuuluvus, vastupidavus ja väärtused“ (79,1 miljardit eurot ehk 40,4 %); rõhutab, et ESF+ eesmärk on toetada liikmesriike ja piirkondi, et saavutada kõrge tööhõive tase, õiglase sotsiaalkaitse ning oskustega ja vastupanuvõimeline tööjõud, kes on valmis tulevaseks töömaailmaks; rõhutab lisaks, kui oluline on ESF+ rahastatud meetmete rakendamisse tihedalt kaasata piirkondlikud osalejad;
 3. tuletab meelde, et läbipaistvus ja aruandekohustus on ELi eelarve täitmisel keskse tähtsusega; rõhutab sellega seoses, et nii komisjon kui ka liikmesriigid peavad tegema veelgi enam selleks, et tagada ELi maksumaksjate raha kasutamise suurem läbipaistvus; rõhutab, et ELi rahaliste vahendite lõppsaajate avaldamine peaks olema horisontaalne säte kõigi ELi rahastamisliikide puhul; peab kahetsusväärseks seda, kuidas komisjon tõlgendab „lõppsaajaid“ taaste- ja vastupidavusrahastu puhul;

4. tuletab meelde, et alamrubriigi „Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus“ (alamrubriik 2a) raames tehtavad kulutused keskenduvad arenguerinevuste vähendamisele ELi eri liikmesriikide ja piirkondade vahel; rõhutab liidu ühtekuuluvuspoliitika tähtsust Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamise toetamises ja selle peamiste eesmärkide saavutamises ning liikmesriikide ja piirkondade abistamises uute võimaluste ärakasutamisel ning selliste küsimuste lahendamises nagu globaliseerumine, töötus, vaesus ja sotsiaalne tõrjutus, tööstuse muutused, digitaliseerimine ning inimeste oskuste täiendamine ja ümberõpe ning elukestev õpe;
5. on väga mures selle pärast, et Euroopa Kontrollikoja hinnangul on üldine veamäär 4,2 %, mis on kõrgem kui 3,0 % 2021. aastal ning tundub üle 2 % suuruse olulisuse lävi; on eriti mures selle pärast, et veamäär tuleneb peamiselt rubriigist „Ühtekuuluvus, vastupidavus ja väärtused“, millel oli selles määras suurim osa (2,5 %); tunnistab, et enamikku selle valdkonna kulutustest peetakse suure riskiga kuludeks, mis põhinevad peamiselt kulude hüvitamisel ja mille suhtes kohaldatakse sageli keerulisi reegleid; märgib, et kõige sagedasemad vead ühtekuuluvuse rubriigi raames olid toetuskõlbmatud projektid ja siseturu reeglite rikkumised, eelkõige mittevastavus riigihanke- ja riigiabi reeglitele; nõuab, et võetaks kiireloomulisi meetmeid, mille abil veamäär edaspidi ja eelkõige uuel rahastamisperioodil vähendada, ning kutsub komisjoni üles aitama ametitel parandada oma sisemenetlusi, et tagada vastavus kohaldatavatele riigihanke- ja riigiabi reeglitele;
6. märgib, et ELi eelarve ostujõu vähenemine mõjutab kulusid erineval määral, kuna osa ELi eelarvest on püsikulud ja need on tavaliselt seotud inflatsiooniga, mistõttu suurenevad need eelarvepunktid rohkem, kui mitmeaastase finantsraamistiku alguses eeldati; tunnistab, et selle peamiseks näiteks on inflatsioonist mõjutatud halduskulud; märgib, et komisjon pidi juba 2022. aastal inflatsiooni ja energiahindade tõusu tõttu eraldama rubriigile 7 („Euroopa avalik haldus“) täiendavalt 0,2 miljardit eurot;
7. rõhutab, et komisjon peaks hindama mitmeid aastaid kestva kõrge inflatsiooni mõju ELi eelarvele ja tegema kindlaks viisid sellest tulenevate peamiste riskide maandamiseks; on seisukohal, et komisjon peaks sellega seoses kaitsma ELi eelarve suutlikkust täita oma juriidilisi ja lepingulisi kohustusi, nagu suurenevad rahastamiskulud;
8. rõhutab, et komisjon peaks täitmata kulukohustuste taset oluliselt vähendama; märgib, et kuna tulevastest ELi eelarvetest väljamakseid ootavate täitmata kulukohustuste arv on suur, peaks komisjon tegema kindlaks viisid, kuidas aidata liikmesriikidel kiirendada ELi vahendite, eelkõige ühissätete määruse kohaste jagatud eelarve täitmise vormis hallatavate fondide kasutamist, järgides samal ajal usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtet;
9. palub komisjonil võtta kõigi kontrollikoja leitud vigade suhtes järelmeetmeid ja astuda vajalikke samme ning rakendada vajaduse korral täiendavaid finantskorrektsioone;
10. kutsub komisjoni üles edendama häid töötingimusi ja töötajate hoidmise poliitikat, et tagada stabiilne ja vastupidav tööjõud;
11. võtab teadmiseks komisjoni võetud kohustuse jätkata tihedat koostööd auditeerimisasutustega, et suurendada nende suutlikkust ennetada ja parandada vigu, oma audititööd paremini dokumenteerida ja seeläbi kinnituse andmise protsessile kaasa aidata;

12. palub, et komisjon täidaks kõik siiani täitmata kontrollikoja arvukad soovitused võimalikult kiiresti.

**LISA: ÜKSUSED VÕI ISIKUD,
KELLELT ARVAMUSE KOOSTAJA SAI SISENDMATERJALI**

Arvamuse koostaja kinnitab oma ainuvastutusel, et ei saanud mingit sisendmaterjali üksuselt või isikult, kes tuleks kodukorra I lisa artikli 8 kohaselt käesolevas lisas ära märkida.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	11.1.2024
Lõpphääletuse tulemus	+: 35 -: 1 0: 3
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	João Albuquerque, Atidzhe Alieva-Veli, Dominique Bilde, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Jordi Cañas, David Casa, Leila Chaibi, Ilan De Basso, Jarosław Duda, Estrella Durá Ferrandis, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Cindy Franssen, Helmut Geuking, Elisabetta Gualmini, Agnes Jongerius, Radan Kanev, Adam Kósa, Katrin Langensiepen, Elena Lizzi, Sara Matthieu, Jozef Mihál, Max Orville, Dennis Radtke, Antonio Maria Rinaldi, Mounir Satouri, Monica Semedo, Eugen Tomac, Romana Tomc, Nikolaj Villumsen, Maria Walsh
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Catherine Amalric, Romeo Franz, Lina Gálvez Muñoz, José Gusmão
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Chiara Gemma, Maria Noichl, Carina Ohlsson, Vera Tax

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

35	+
NI	Ádám Kósa
PPE	David Casa, Jarosław Duda, Cindy Franssen, Helmut Geuking, Radan Kanev, Dennis Radtke, Eugen Tomac, Romana Tomc, Maria Walsh
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Catherine Amalric, Jordi Cañas, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Jozef Mihál, Max Orville, Monica Semedo
S&D	João Albuquerque, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Ilan De Basso, Estrella Durá Ferrandis, Lina Gálvez Muñoz, Elisabetta Gualmini, Agnes Jongerius, Maria Noichl, Carina Ohlsson, Vera Tax
The Left	Leila Chaibi, José Gusmão, Nikolaj Villumsen
Verts/ALE	Romeo Franz, Katrin Langensiepen, Sara Matthieu, Mounir Satouri

1	-
ID	Dominique Bilde

3	0
ECR	Chiara Gemma
ID	Elena Lizzi, Antonio Maria Rinaldi

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu

KESKKONNA-, RAHVATERVISE JA TOIDUOHUTUSE KOMISJONI ARVAMUS

keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonile

Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta, III jagu –
Komisjon ja rakendusametid
(2023/2129(DEC))

Arvamuse koostaja: Pascal Canfin

ETTEPANEKUD

Keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon palub vastutaval eelarvekontrollikomisjonil lisada oma otsuse ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. on rahul sellega, kuidas komisjon on 2022. aasta eelarves keskkonna, kliimameetmete, rahvatervise ja toiduohutuse rubriike üldiselt täitnud;
2. on rahul tööga, mida on teinud viis detsentraliseeritud ametit, mis kuuluvad komisjoni haldusalasse ning täidavad tehnilisi, teaduslikke või haldusülesandeid, mis aitavad liidu institutsioonidel kujundada ja ellu viia keskkonna, kliimameetmete, rahvatervise ja toiduohutuse valdkonna poliitikat; on samuti rahul sellega, kuidas on täidetud nende ametite eelarvet; rõhutab, et praeguste ja tulevaste probleemide ulatust arvestades tuleb keskkonna, kliimameetmete, rahvatervise ja toiduohutuse valdkonnas töötavatele ametitele ja komisjoni peadirektoraatidele tagada asjakohane rahastamine ja personal;
3. rõhutab, et komisjon vastutab selle tagamise eest, et kõik ELi liikmesriigid kohaldaksid korrektselt ELi õigust, ning kutsub seetõttu komisjoni üles tagama, et keskkonna peadirektoraadis ja muudes keskkonnaga seotud talitustes, nagu tervise ja toiduohutuse peadirektoraat ja kliimameetmete peadirektoraat, ning komisjoni õigustalituse keskkonnameeskonnas oleks piisavalt töötajaid, et tagada täielikult keskkonnaalaste õigusaktide täitmine;

Keskkond ja kliimameetmed

4. märgib, et 2022. aastal ulatus keskkonna peadirektoraadi eelarve kulukohustuste assigneeringutena 567 miljoni euroni ja maksete assigneeringutena 470 miljoni euroni ning et peadirektoraadis oli 511 töötajat; juhib tähelepanu asjaolule, et keskkonna peadirektoraadi poolt otse hallatavate assigneeringute täitmise määr oli aasta lõpu seisuga üle 99 %;
5. märgib asjaolu, et keskkonna peadirektoraadi tehtud selliste maksete osakaal, mis ületasid õigusaktides sätestatud tähtaegu, suurenes 2022. aastal (3,93 %, samas kui 2021. aastal oli see 1,51 %);

6. märgib, et 2022. aastal haldas kliimameetmete peadirektoraat liidu eelarve jaotises „Kliimameetmed“ 33,80 miljonit eurot, samas kui innovatsioonifondi jaoks oli kättesaadav 2 897,4 miljonit eurot; täheldab samuti, et aasta lõpus oli peadirektoraadis 310 töötajat; on seisukohal, et see arv peaks kasvama, pidades silmas ülesannete kasvavat mahtu, mis on muu hulgas seotud liidu liikumisega kliimanetraalsuse saavutamise suunas 2050. aastaks;
7. märgib, et peamiste programmide kliimaalase panuse esialgsed hinnangud (mis põhinevad kulukohustuste assigneeringutel) näitavad, et kliimameetmetele oli ELi 2022. aasta eelarvest ette nähtud 34,8 %, kooskõlas institutsioonidevahelise kokkuleppe kavadega, mille kohaselt kasutatakse 2021.–2027. aasta mitmeaastasest finantsraamistikust sel eesmärgil vähemalt 30 %;
8. võtab teadmiseks muudatused, mis tehti komisjoni kliimaseire metoodikas 2022. aastal vastusena kontrollikoja eriaruandes nr 09/2022¹ esitatud tähelepaneku pärast väljendatud murele, mille kohaselt teatatud kulutused ei olnud kliimameetmete puhul alati asjakohased, et selleks otstarbeks kulutatud summa oli vähemalt 72 miljardi euro võrra ülehinnatud, mis tähendab, et ainult ligikaudu 13 % 2014.–2020. aasta eelarvest kulutati kliimaga seotud eesmärkidel; on seisukohal, et see asjaolu on hoiatus; nõuab tungivalt, et komisjon eristaks jälgimismetoodikas kliimamuutuste leevendamist ja nendega kohanemist, jaotades seire- ja aruandluskategooria kliimamuutustega kohanemiseks ja kliimamuutuste leevendamiseks;
9. rõhutab, kui oluline on kliima- ja elurikkuse tagamise kulutuste korrektne kontroll ELi eelarves, ning peab komisjoni vastutavaks kindla ja usaldusväärse metoodika rakendamise eest kooskõlas mitmeaastase finantsraamistiku kokkuleppes ja 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe punktis 16d võetud kohustustega; kutsub komisjoni üles vältima kliima- ja elurikkuse eesmärkidesse tehtavate kulutuste eksitavat ühtlustamist, selgete eesmärkide puudumist ning kliimale ja elurikkusele avalduva võimaliku negatiivse või ebaselge mõju ainult osalist hõlmamist; tunnistab, et tegemist on sekkumistega, millest saavad kasu mõlemad, kuid rõhutab vajadust vältida topeltarvestust;
10. kutsub komisjoni üles esitama Euroopa Parlamendile igal aastal aruande, milles selgitatakse iga eelarvepunkti kohta üksikasjalikult, kuidas on see aidanud kliimaküsimusi peavoolustada ja elurikkuse eesmärke täita, et hõlbustada nende jälgimist; kutsub lisaks komisjoni üles teada andma, kas on mõni eelarvepunkt, mis ei vasta olulise kahju ärahoidmise põhimõtte kriteeriumile, nagu on osutatud taksonoomiamääruses;
11. peab kahetsusväärseks kontrollikoja eriaruandes 16/2021² esitatud järeldust, et ELi põllumajanduse rahastamine kliimameetmete võtmiseks ei ole aidanud kasvuhoonegaaside heidet vähendada; jagab kontrollikoja seisukohta, et uues ühises põllumajanduspoliitikas tuleks rohkem keskenduda põllumajanduse tekitatud heite vähendamisele ning see peaks olema põllumajanduse poolt kliimamuutuste leevendamisse antud panuse suhtes vastutustundlikum ja läbipaistvam;

¹ „ELi 2014.–2020. aasta eelarve kliimakulutused olid deklareeritust väiksemad“, 30. mai 2022.

12. kordab oma suurt muret selle pärast, et kliimameetmete peadirektoraadi 2022. aasta tegevusaruandes korratakse ELi heitkogustega kauplemise süsteemi liidu registrisüsteemi hooldamisel ja käitamisel tuvastatud oluliste turvariskidega seotud reservatsioon, millest on teatatud iga-aastastes tegevusaruannetes alates 2010. aastast;

Rahvatervis, toiduohutus, loomatervis ja loomade heaolu ning taimetervis

13. rõhutab rolli, mida tervise ja toiduohutuse peadirektoraat jätkas kõigis liikmesriikides COVID-19 pandeemia koordineeritud reageerimise tagamisel ka 2022. aastal, tunnustab Euroopa tervisealiidu loomiseks, HERA täielikuks toimimiseks, Euroopa vähktõvevastase võitluse kava ja Euroopa ravimistrateegia meetmete ning strateegia „Talustaldrikule“ rakendamiseks tehtavat tööd;
14. märgib, et 2022. aastal haldas tervise ja toiduohutuse peadirektoraat oma poliitikavaldkonnades 644,20 miljoni euro suurust eelarvet (võrreldes 1 162,42 miljoni euroga 2021. aastal – vähenemine oli tingitud peamiselt sellest, et liidus vähenesid erakorralisele toetusele tehtavad kulutused), ja tal oli 791 töötajat; märgib, et kulukohustuste täitmise määr oli 92,43 % ja maksete oma 90,90 %;
15. võtab teadmiseks, et tervise ja toiduohutuse peadirektoraadi 2022. aasta keskmine allesjäänud veamäär oli 0,7 %, mis jääb allapoole olulisuse piirmäära (2 %);

Tervisealasteks hädaolukordadeks valmisoleku ja neile reageerimise asutus (HERA)

16. märgib, et HERA, mis loodi komisjoni sisetalitusega 1. oktoobril 2021, suurendas oma tegevust kogu 2022. aasta jooksul ning et selle ülesanne on toetada komisjoni prioriteete rahvatervise, valmisoleku ja kriisiohjamise valdkonnas tervishoiu-, teadus- ja innovatsiooni- ning tööstussektoris; märgib murega ülesannete kattumist ja pingutuste dubleerimist HERA ning tervise ja toiduohutuse peadirektoraadi ning Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse volituste vahel; kutsub komisjoni üles tagama HERA kui komisjoni lahutamatu osa lisaväärtust ning vältima töö ja ressursside dubleerimist;
17. märgib, et 2022. aastal oli HERA maksete summa 438 miljonit eurot ja ta suurendas oma töötajate arvu 30-lt 80-le; märgib, et HERA finantsjuhtimine on täielikult delegeeritud teistele üksustele; märgib, et a) rahvusvahelise partnerluse peadirektoraat maksis HERA nimel edasidelegerimise kaudu erakorralise toetuse rahastamisvahendist 430 miljonit eurot ning b) 100 % programmi HERA „EL tervise heaks“ 2022. aasta eelarvest täitis Tervise ja Digitaalvaldkonna Rakendusamet (HaDEA) kogusummas 275 miljonit eurot kulukohustuste assigneeringutena; c) HERA delegeeris liidu elanikkonnakaitse mehhanismi raames 580,5 miljoni euro ulatuses kulukohustuste assigneeringuid humanitaarabi ja kodanikukaitse peadirektoraadile meditsiiniliste vastumeetmete varude arendamiseks, et reageerida ulatuslikele keemiliste, bioloogiliste, radioloogiliste ja tuumaalastele hädaolukordadele; d) teadusuuringute ja innovatsiooni peadirektoraat eraldas programmi „Euroopa horisont 2022“ raames HERA-le ligikaudu 125 miljoni euro väärtuses projekte, mis aitavad kaasa HERA eesmärkide saavutamisele; märgib, et HERA on usaldanud partnerpeadirektoraatidele sisekontrolliprotsesside rakendamise, et tagada nende vastutusalasse kuuluvate tehingute seaduslikkuse ja korrektsusega seotud riskide piisav juhtimine, võttes arvesse programmide mitmeaastast iseloomu ja asjaomaste maksete laadi. märgib, et partnerpeadirektoraadid vastutavad delegeeritud assigneeringute eest ja annavad nende

kohta aru oma iga-aastases tegevusaruandes;

18. peab kahetsusväärseks, et komisjoni otsus HERA rahastamise kohta sõltus suurel määral programmist „EL tervise heaks“ ning sellega vähendati selle eelarvet rohkem kui poole võrra, eraldades seoses programmiga „EL tervise heaks“ aastatel 2021–2027 HERA-le 2,795 miljardit eurot; märgib murega, et selline vähendamine mõjutas programmi „EL tervise heaks“ suutlikkust rahastada jõuliselt muid meetmeid, nagu on ette nähtud määrusega (EL) 2021/522, seades sealhulgas ohtu Euroopa vähktõvevastase võitluse kava meetmed ja vajaliku toetuse tervishoiu Euroopa andmeruumi loomiseks; taunib asjaolu, et HERA-le nii suurte summade eraldamisega rikkus komisjon programmi „EL tervise heaks“ määruses sätestatud rahastamise miinimum- ja maksimummäärade kokkulepitud ülemmäärasid;
19. võtab sügava murega teadmiseks komisjoni ametnike ja selle sektori tiheda koostöö HERA tegevuse raames; nõuab, et kehtestataks ranged läbipaistvus- ja huvide konflikti reeglid, et tagada üldsuse usaldus HERA vastu ja kaubanduslik sõltumatus; on mures asjaolu pärast, et 2022. aasta lõpuks ei töötanud HERA välja ega rakendanud erandite ja mittevastavuste teatamise korda ega pettusevastast strateegiat;
20. rõhutab, et komisjoni COVID-19 pandeemiat käsitlevas saadud kogemuste aruandes ei uuritud vaktsiinihankeprotsessi tulemuslikkust, vaid ainult selle üldisi tulemusi. nõuab tungivalt, et komisjon tagaks kogu tervishoiuvaldkonna praegustes ja edaspidistes ühishangetes ja nendega seotud ostulepingutes suure läbipaistvuse; nõuab kindlalt, et asjaomased peadirektoraadid kehtestaksid olukordade jaoks, kus kasutatakse täielikult või osaliselt ELi eelarve vahendeid, tugeva ja läbipaistva ELi riigihangete raamistiku, mis võimaldaks parlamendil toimuvat igakülgset jälgida, eriti suure tervisekriisiga seotud kuluvaldkondade puhul; kooskõlas määruses 1049/2001 sätestatud ülekaaluka avaliku huviga ja vajadusega tagada üldsuse usaldus; kutsub komisjoni üles tegema täielikult kättesaadavaks kõik sõlmitud COVID-19 vaktsiini ja ravi (eel)ostulepingud;
21. on kättesaadavate andmete ja eelarve täitmise aruande põhjal arvamisel, et komisjonile võib 2022. aasta eelarve täitmisel, hoolimata eespool kirjeldatud teatavatest puudustest keskkonna- ja kliimapoliitika ning rahvatervise ja toiduohutuse valdkonna kulude osas, heakskiidu anda, tingimusel et on piisavalt tagatud, et kirjeldatud lüngad järgmisel perioodil kõrvaldatakse;
22. tuletab meelde komisjoni võetud kohustust vaadata 2025. aastaks põhjalikult läbi HERA tegevuse rakendamine ning kaaluda selle struktuuri ja juhtimise muutmist, sealhulgas selleks, et muuta see tõeliseks ja iseseisva eelarvega asutuseks;

**LISA: ÜKSUSED VÕI ISIKUD,
KELLELT ARVAMUSE KOOSTAJA SAI SISENDMATERJALI**

Esimees arvamuse koostaja ülesannetes kinnitab oma ainuvastutusel, et ei saanud mingit sisendmaterjali üksuselt või isikult, kes tuleks kodukorra I lisa artikli 8 kohaselt käesolevas lisas ära märkida.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	24.1.2024
Lõpphääletuse tulemus	+: 67 -: 12 0: 6
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Catherine Amalric, Maria Arena, Hildegard Bentele, Michael Bloss, Delara Burkhardt, Pascal Canfin, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Maria Angela Danzi, Esther de Lange, Christian Doleschal, Bas Eickhout, Hélène Fritzon, Malte Gallée, Anja Hazekamp, Martin Hojsík, Jan Huitema, Karin Karlsbro, Petros Kokkalis, Peter Liese, Javi López, César Luena, Marian-Jean Marinescu, Lydie Massard, Liudas Mažylis, Marina Measure, Silvia Modig, Dolors Montserrat, Alessandra Moretti, Ville Niinistö, Ljudmila Novak, Nikos Papandreou, Francesca Peppucci, Stanislav Polčák, Jessica Polfjärd, Erik Poulsen, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Günther Sidl, Maria Spyraiki, Edina Tóth, Achille Variati, Petar Vitanov, Mick Wallace, Emma Wiesner, Michal Wiezik
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Christophe Clergeau, Margarita de la Pisa Carrión, Martin Häusling, Ska Keller, Sara Matthieu, Manuela Ripa
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Mazaly Aguilar, Katarina Barley, Sergio Berlato, Daniel Buda, Asger Christensen, Nathalie Colin-Oesterlé, Ana Collado Jiménez, Marie Dauchy, Matthias Ecke, Pietro Focchi, Gianna Gancia, Paola Ghidoni, Catherine Griset, Teuvo Hakkarainen, Peter Jahr, Billy Kelleher, Danilo Oscar Lancini, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Thierry Mariani, Nora Mebarek, Dace Melbārde, Nicola Procaccini, Maria Veronica Rossi, Silvia Sardone, Ivan Vilibor Sinčić, Sara Skytvedal, Michaela Šojdrová, Idoia Villanueva Ruiz, Alexandr Vondra, Veronika Vrecionová, Thomas Waitz, Jörgen Warborn, Stefania Zambelli

NIMELINE LÖPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

67	+
NI	Maria Angela Danzi, Edina Tóth
PPE	Hildegard Bentele, Daniel Buda, Ana Collado Jiménez, Christian Doleschal, Peter Jahr, Esther de Lange, Peter Liese, Elżbieta Katarzyna Lukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Liudas Mažylis, Dace Melbārde, Dolors Montserrat, Ljudmila Novak, Francesca Peppucci, Stanislav Polčák, Jessica Polfjärd, Sara Skytvedal, Michaela Šojdrová, Maria Spyraki, Jörgen Warborn, Stefania Zambelli
Renew	Catherine Amalric, Pascal Canfin, Asger Christensen, Martin Hojsík, Jan Huitema, Karin Karlsbro, Billy Kelleher, Erik Poulsen, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Emma Wiesner, Michal Wiezik
S&D	Maria Arena, Katarina Barley, Delara Burkhardt, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Christophe Clergeau, Matthias Ecke, Heléne Fritzon, Javi López, César Luena, Nora Mebarek, Alessandra Moretti, Nikos Papandreou, Günther Sidl, Achille Variati, Petar Vitanov
The Left	Anja Hazekamp, Petros Kokkalis, Marina Mesure, Silvia Modig, Idoia Villanueva Ruiz, Mick Wallace
Verts/ALE	Michael Bloss, Bas Eickhout, Malte Gallée, Martin Häusling, Ska Keller, Lydie Massard, Sara Matthieu, Ville Niinistö, Manuela Ripa, Thomas Waitz

12	-
ECR	Mazaly Aguilar, Sergio Berlato, Pietro Focchi, Teuvo Hakkarainen, Margarita de la Pisa Carrión, Nicola Procaccini, Alexandr Vondra, Veronika Vrecionová
ID	Marie Dauchy, Catherine Griset, Thierry Mariani
NI	Ivan Vilibor Sinčić

6	0
ID	Gianna Gancia, Paola Ghidoni, Danilo Oscar Lancini, Maria Veronica Rossi, Silvia Sardone
PPE	Nathalie Colin-Oesterlé

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu

TRANSPORDI- JA TURISMIKOMISJONI ARVAMUS

transpordi- ja turismikomisjonile

Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta, III jagu –
Komisjon ja rakendusametid
(2023/2129(DEC))

Arvamuse koostaja: Petar Vitanov

ETTEPANEKUD

Transpordi- ja turismikomisjon palub vastutaval eelarvekontrollikomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. tunneb heameelt selle üle, et Euroopa Kontrollikoda (edaspidi „kontrollikoda“) jõudis järeldusele, et ELi 2022. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne annab ELi finantsolukorrast kõikides olulistes aspektides tõepärase pildi; peab kahetsusväärseks, et eelarvekulude veamäär tõusis 3 %-lt 4,2 %-le; märgib, et see veamäär tuleneb peamiselt rubriigist „Ühtekuuluvus, vastupanuvõime ja väärtused“; juhib tähelepanu sellele, et kontrollikoja hinnangul on vead nii olulised kui ka läbiva iseloomuga ning nende kõrgemad määrad on seotud keerukamate normidega;
2. märgib, et 2022. aasta eelarve täitmist mõjutas endiselt osaliselt mitmeaastase finantsraamistiku määruse hiline vastuvõtmine, kõrge inflatsioon ja NGEU suuremad intressimaksud, mis olid seotud üldiselt kõrgemate intressimääradega, mis olid tingitud hüppeliselt kasvanud inflatsioonist; juhib lisaks tähelepanu sellele, et seda mõjutas suuresti ka Venemaa ebaseaduslik ja põhjendamatu agressioonisõda Ukraina vastu ning vajadus anda mitmetahulist humanitaar- ja rahalist abi;
3. märgib, et kulukohustuste assigneeringute lõplik eelarve oli 182,2 miljardit eurot – mis ületab mitmeaastase finantsraamistiku 179,8 miljardi euro suurust ülemmäära –, mille võimaldamiseks kasutati erivahendeid, nagu paindlikkusinstrument, Brexitiga kohanemise reserv, Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond ning solidaarsus- ja hädaabireserv, summade puhul, mis ületavad seitsmeaastase finantsraamistiku ülemmäärasid (kuni 21,1 miljardit eurot 2018. aasta hindades seitsmeaastase mitmeaastase finantsraamistiku puhul);
4. rõhutab, et taaste- ja vastupidavusrahastu mõned vahe-eesmärgid ja sihid ei olnud piisavalt selged või ei hõlmanud kõiki meetme rakendamise olulisi etappe; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles parandama taaste- ja vastupidavusrahastu vahendite kasutamist ning riiklike kavade rakendamist ja kontrolli, et tagada nende vahendite parim kasutamine ja lisandväärtus, eelkõige transpordi- ja turismisektoris;

5. kutsub komisjoni üles tagama, et liikmesriikide ametiasutustele pakutaks täiendavat nõustamistalast tuge, et navigeerida samaaegsete rahastamisvõimaluste vahel, mis on seotud mitme rahastamisvahendi vahendite samaaegse kasutamisega, pidades eelkõige silmas mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 pooleliolevate Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide programmide lõpuleviimist, võttes arvesse asjaolu, et ühissätete määruse alusel on alanud ka 2021.–2027. aasta jagatud eelarve täitmise vormis hallatavate fondide rakendamine, kuigi viivitusega; peab kahetsusväärseks, et 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku jagatud eelarve täitmise vormis hallatavaid fonde käsitlevate õigusaktide hiline vastuvõtmine ja mitme vahendi samaaegne rakendamine tekitab haldusressurssidele survet, mis põhjustas viivitusi liikmesriikidega sõlmitud kõigi partnerluslepingute ja enamiku programmide heakskiitmisel; märgib, et samal ajal on enamik liikmesriike jõudnud NGEU rahastuse rakendusetappi; rõhutab, et lisaks sellele peavad nad rakendama meetmeid, mis on kehtestatud seoses Venemaa agressioonisõjaga Ukraina vastu (näiteks CARE ja FAST-CARE), mistõttu jääb liikmesriikidel vahendeid vähemaks;
6. võtab teadmiseks, et 2022. aastal jõudis Euroopa ühendamise rahastu täielikku rakendusetappi, ja peab seda saavutuseks; peab kahetsusväärseks, et võrreldes 2021. aastaga on Euroopa ühendamise rahastu transpordiprogrammi 2022. aasta rahastamisvahendi raames projektikonkursside rahastamine vähenenud selliste projektide osas, mis on suunatud uuele, ajakohastatud ja täiustatud Euroopa transporditaristule; võtab teadmiseks, et Euroopa ühendamise rahastu 2022. aasta transpordiprogrammi projektikonkurssidel, mis algasid 2022. aasta kolmandas kvartalis, oli võimalus lisarahastuseks täiendava kuue miljardi euro ulatuses ELi kaasrahastamise kaudu; rõhutab, et piisavalt suur Euroopa ühendamise rahastu transpordiprogrammi eelarverida on väga oluline selleks, et tagada üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T võrk) rakendamine, sealhulgas laienemine idapiirkonnas, et tagada ühendus idapartneritega, nagu Ukraina, Euroopa transpordi rohestamine, sõjaväelise liikuvuse suurendamine ja enneolematult kõrgete inflatsioonimäärade tasakaalustamine;
7. märgib, et 2022. aasta oli 2021.–2027. aasta mitmeaastases finantsraamistikus transpordialaseid teadusuuringuid ja innovatsiooni toetava raamprogrammi „Euroopa horisont“ teine aasta; tunneb heameelt selle üle, et jaanuaris, aprillis ja septembris viidi edukalt lõpule kolm suurt transpordialast projektikonkurssi (vastavalt 122 miljoni euro, 253 miljoni euro ja 91 miljoni euro ulatuses), mis tõid kaasa uued transpordialased teadus- ja innovatsiooniprojektid maantee-, lennundus- ja veetranspordi ning taristu, mitmeliigilise transpordivõrgu / liikluse korraldamise, logistika ja uute liikuvusteenuste valdkonnas;
8. rõhutab, et ühendatus on ühtekuuluvuse ja veelgi enam ühtse turu äärealadel asuvate liikmesriikide jaoks väga oluline; on seetõttu veendunud, et ELi jaoks on äärmiselt oluline omada juhtrolli üleilmsete võrdsete võimaluste edendamisel lennundus- ja merendussektoris;
9. kordab, et liikuvus on Euroopa kodanike õigus; rõhutab seetõttu, et on äärmiselt oluline, et liikuvus ja transport oleksid kõigi jaoks kättesaadavad, omavahel ühendatud, tõhusad ja taskukohased ning et kogu ELi ühine transpordipoliitika oleks kujundatud kooskõlas selle olulise põhimõttega; on seisukohal, et kedagi ei tohi kõrvale jätta, et maa- ja

äärepoolsed piirkonnad peavad olema paremini ühendatud ning et transport ja liikuvus peavad olema kättesaadavad piiratud liikumisvõimega isikutele ja puuetega inimestele;

10. märgib, et 2022. aasta oli uue linnalise liikumiskeskonna raamistiku rakendamise algusaasta ning et see raamistik loodi tõhusa ja keskkonnahoidliku liikuvuse paketi lahutamatu osana selleks, et parandada linnalist liikumiskeskonda; juhib tähelepanu sellele, et liikuvuse ja transpordi peadirektoraat on võtnud ennetavaid meetmeid, sealhulgas loonud komisjoni linnalise liikumiskeskonna reformitud eksperdirühma, ning valmistanud ette komisjoni soovitusel säästva linnalise liikumiskeskonna kavandamise riiklike toetusprogrammide kohta; tunneb heameelt asjaolu üle, et 2022. aasta jooksul viidi ellu mitu hoolikalt korraldatud teabeüritust, mille selge eesmärk oli suurendada teadlikkust linnalise liikumiskeskonna algatustest ja nende mõistmist; märgib siiski murega, et selles raamistikus ei tunnistata, et kõigil transpordiliikidel on täita oma roll ning et igal kodanikul on õigus valida transpordiliik vastavalt oma eelistustele ja vajadustele;
11. toetab Euroopa Kliima, Taristu ja Keskkonna Rakendusameti (CINEA) tööd oma delegeeritud programmide tulemuslikul juhtimisel ning liikuvuse ja transpordi peadirektoraadi toetamisel, et see saavutaks oma strateegilised eesmärgid vastavalt kestliku ja aruka liikuvuse strateegiale;
12. tunneb heameelt komisjoni valmisoleku üle uurida uute transpordiliikide (näiteks Hyperloop) eeliseid ja võimalusi;
13. peab kiiduväärseks liikuvuse ja transpordi peadirektoraadi seadusandlikku tööd, et aidata kaasa selliste liidu kliimaeesmärkide saavutamisele nagu algatus „FuelEU Maritime“, alternatiivkütuste taristu määrus või algatus „ReFuelEU Aviation“; peab siiski kahetsusväärseks, et keskkonnahoidliku transpordi paketi ettepanekud, mis käsitlevad näiteks massi ja mõõtmeid või kombineeritud vedu, viibivad;
14. nõuab ettevalmistuste tegemist selleks, et vaadata läbi reguleeriv raamistik, a) mis käsitleb raudteetransporti, et kõrvaldada praegused regulatiivsed tõkked, et raudteetranspordist saaks konkurentsivõimeline alternatiiv, pöörates erilist tähelepanu läbilaskevõime haldamist reguleerivatele sätetele, mis on vajalikud selleks, et need vastaksid paremini kaubaveoteenuste vajadustele ning reguleerida seni riigipõhiseid tehnilisi ja tegevusnõudeid, ning b) mis puudutab nii kombineeritud vedu (laiendades selle kohaldamisala ühendveole) kui ka ainult maanteel toimuvat transporti; märgib, et sellise läbivaatamise eesmärk peaks olema vähendada liikmesriikides rakendamisel esinevaid erinevusi, lisada teabevoogude digiteerimist käsitlevad sätted ja tugevdada ühendveo stiimuleid;
15. nõuab piiriüleseid ja mitut riiki hõlmavaid projekte ning taristuprojektide digitaliseerimise ja regulatiivse protsessi lihtsustamist, kiirendamist ja ühtlustamist, eelkõige piiriüleste ühenduste ja kitsaskohtade puhul;
16. juhib tähelepanu sellele, et avaliku sektori jätkuvad ja suuremad investeeringud suuremahulise taristu, eriti TEN-T võrgu tagamise, on keskse tähtsusega, et tagada omavaheline ühendamine, edendada majanduskasvu ja saada täit kasu ühtse turu võimalustest; rõhutab, kui oluline on kujundada TEN-T põhivõrk lõplikult välja 2030. aastaks; kutsub komisjoni üles esitama liikmesriikidele selged suunised turu-

uuringute tegemise ja terminalide arengukavade väljatöötamise kohta, eelkõige seoses piiriüleste aspektide ja põhivõrgukoridoridega; rõhutab, kui oluline on seada rakendamise tähtaeg kuni 12 kuud pärast uue TEN-T määruse jõustumist;

17. toonitab, et TEN-T võrgu rahastamise läbivaatamine peab hästi kajastama ühenduste laiendamist idanaabrusesse ja rohkem sellele keskendumata; nõuab sellega seoses kindlalt, et Bulgaaria ja Rumeenia Schengeni alaga ühinemise heakskiitmist ei lükataks rohkem edasi, et tagada sujuv transpordiühendus idaga;
18. tunneb heameelt ELi liikmesriikide poolt 30. detsembril 2023. aastal saavutatud kokkuleppe üle kaotada ELi-sisesed õhu- ja merepiirikontrollid Bulgaaria ja Rumeeniaga; nõuab tungivalt, et komisjon analüüsiks kõiki võimalikke valikuvõimalusi, et kaitsta Rumeenia ja Bulgaaria kodanike õigust vabale liikumisele, tagades sujuva maanteetranspordi ja liikuvuse Rumeenia ja Bulgaaria ning ülejäänud liidu vahel, et tagada ühtse turu toimimine kõigi jaoks; rõhutab, et Rumeenia ja Bulgaaria ühinemine Schengeni alaga on väga oluline, kuna laiendatud Schengeni ala ilma piirikontrollita sisepiiridel muudab ELi tugevamaks; rõhutab, et maanteetranspordi osas Rumeenia ja Bulgaaria Schengeni alaga ühinemise edasilükkamine võib nendes riikides viia Euroopavastase meeoluni ning omakorda vähendada usaldust ELi projekti ja selle institutsioonide vastu; rõhutab, et praegune olukord on vastuolus Euroopa ühe peamise põhimõttega, st vaba liikumise põhimõttega; nõuab sellega seoses tungivalt, et komisjon analüüsiks kõikvõimalikke menetlusi, et kaitsta Rumeenia ja Bulgaaria kodanike vaba liikumise õigust;
19. märgib, et kõiki Rumeenia ja Bulgaaria kodanikke diskrimineeritakse, kuna nad seisavad Schengeni riikidest pärit kodanikega võrreldes silmitsi viivituste, ülemäärase bürokraatliku koormuse ja lisakuludega, kui nad reisivad välismaal turismi, töötamise, õppimise või ettevõtluse eesmärgil; rõhutab, et isikusamasuse tuvastamised suurendavad kaupadega seotud kaubanduskulusid ligikaudu 0,4–0,9 % kaubanduse väärtusest igal Schengeni piiril, samas kui teenuskaubanduse puhul on kulud veelgi suuremad; rõhutab, et kogu Schengeni ala kaubanduskulud on 6,5–13 miljardit eurot aastas;
20. tunneb heameelt kontrollikoja eriaruande nr 13/2022 „Vaba liikumine ELis COVID-19 pandeemia ajal. Sisepiiridel tehtava kontrolli piiratud järelevalve ja liikmesriikide kooskõlastamata meetmed“¹ üle; nõuab tungivalt, et nii komisjon kui ka liikmesriigid rakendaksid hoolikalt selles esitatud soovitusi, sealhulgas soovitusi rakendada rangemat kontrolli piirikontrolli üle, kehtestada ühtlustatud menetlused piiranguid käsitlevate andmete kogumiseks ja anda rohkem toimivaid suuniseid rakendamise kohta; tuletab lisaks meelde Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse (ECDC) rolli oma suuniste rakendamise järelevalve tõhustamisel;
21. tunneb heameelt selle üle, et komisjon võttis kooskõlas oma solidaarsuskoridoridega 2022. aasta juunis vastu muudetud ettepaneku TEN-T määruse läbivaatamise kohta, mille eesmärk on tugevdada ühendusi Ukraina ja Moldova Vabariigiga, pikendades nelja Euroopa transpordikoridori nendesse naaberriikidesse; tunneb heameelt selle üle, et 11. novembril 2022. aastal avaldasid komisjon, Tšehhi, Poola, Rumeenia, Slovakkia,

¹ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR22_13/SR_free-movement-phase-I_ET.pdf

Moldova Vabariik, Ukraina, Euroopa Investeerimispank, Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupank ning Maailmapanga Grupp ühisdeklaratsiooni, milles teatati, et solidaarsuskoridoride jaoks eraldatakse üks miljard eurot, et suurendada nende transpordikoridoride läbilaskevõimet; peab kiiduväärseks 2022. aasta Euroopa ühendamise rahastu transpordiprogrammi raames käivitatud sihtotstarbelisi projektikonkurse, et toetada projekte, mille eesmärk on parandada transporditaristut ELi ning Ukraina ja Moldova vahelistes solidaarsuskoridorides ja piiriületuspunktides, rõhutades, et Ukraina jätkuv abistamine ja toetamine on äärmiselt oluline; tunneb sellega seoses heameelt asjaolu üle, et Euroopa ühendamise rahastu transpordiprogrammi raames allkirjastati kolm toetuslepingut, mille väärtus on peaaegu 45 miljonit eurot ning mille eesmärk on parandada transpordiühendust Moldova ja Rumeenia vahel TEN-T võrgus, sest nende projektidega ajakohastatakse Ungheni, Albița Leușeni ja Reni-Giurgiulești-Galați maanteepehiste piiriületuspunktide transporditaristut; märgib, et nende investeeringutega tugevdatakse ELi ja Ukraina solidaarsuskoridore – marsruute, mida kasutatakse pärast Venemaa-poolset Ukraina Musta mere sadamate blokaadi Ukraina ja Moldova ekspordi ja impordi transportimiseks;

22. tunneb heameelt liikuvuse ja transpordi peadirektoraadi olulise panuse üle seejärel koostatud Venemaa ja Valgevene vastu suunatud sanktsioonide pakettidesse; tuletab meelde, et lennunduses hõlmasid need nii Venemaale kuuluvate, selle käitatavate või kontrollitavate õhusõidukite lende ELi õhuruumis kui ka lennunduskaupade ekspordi Venemaale või toetust selliste kaupade kasutamisele Venemaa poolt, et piirata Venemaa rahvusvahelist ühendatust ja seada takistusi Venemaa lennundustööstusele;
23. peab kiiduväärseks EUROCONTROLi vastutusel Ukraina ja Moldova jaoks loodud Euroopa lennuliikluse korraldamise vabatahtliku solidaarsusfondi algatust, mille eesmärk on hüvitada personali-/koolituskulusid ning mis tahes muid kulusid, mille eesmärk on tagada lennuliikluse taastumisel tegevusvalmidus; tunneb lisaks heameelt EUROCONTROLi solidaarsusmehhanismi üle, mille eesmärk on aidata kõige suurema surve all olevaid riike, kes kannatavad lennuliikluse järsu vähenemise tagajärgede all; juhib tähelepanu sellele, et EUROCONTROLi liikmesriigid otsustasid luua kaks erifondi: ühe annetusena Ukrainale ja Moldovale 46,5 miljoni euro ulatuses ning teise 46,1 miljoni euro suuruse laenuna Eestile, Lätile, Leedule ja Poolale;
24. peab kiiduväärseks seadusandlikke ettepanekuid, mille komisjon on esitanud transpordi valdkonnas, et aidata Ukrainat Venemaa põhjendamatu ja ebaseadusliku agressioonisõja ajal, nagu ettepanek võtta vastu määrus Ukraina juhilubade, sealhulgas elukutseliste autojuhtide juhilubade kohta;
25. tunneb heameelt selle üle, et Ukraina, Moldova ja Gruusia said 2022. aasta novembris transpordiühenduse piirkondlikus juhtimiskomitees vaatlaja staatuse;
26. tunneb heameelt komisjoni esitatud sõjaväelise liikuvuse tegevuskava 2.0 üle, mis tugineb esimese, 2018. aasta tegevuskava edule; rõhutab, et 2022. aasta tegevuskavaga laiendatakse sõjaväelise liikuvuse ulatust, käsitledes uuel julgeolekumaastikul tekkivaid ohte ja probleeme;
27. juhib tähelepanu sellele, et ELi liikmesriigid kasutavad nii tsiviilalaseks kui ka sõjaväeliseks liikumiseks ja transpordiks suures osas sama transporditaristut; rõhutab, et sõjaväelise liikuvuse keskmes on vajadus uuendada sõjaväelise liikuvuse võrgustiku

raames kahesuguse kasutusega transporditaristut (koos selle juurde kuuluvate ja logistikasõlmede kaudu ühendatud mitmeliigiliste transpordikoridoridega), et oleks võimalik tulla lühikese etteteatamisajaga toime ka võimalike raskete ja suuremahuliste sõjaväeliste vedudega; märgib seetõttu, et kahesuguse kasutusega transporditaristu tugevdamine üleeuroopalises transpordivõrgus hõlmab mitmeliigiliste transpordikoridoride ja transpordisõlmede arendamist; on seisukohal, et seetõttu on kahesuguse kasutusega transporditaristu arendamine kaasrahastuse abil, mis saadakse Euroopa ühendamise rahastu rahastamisvahendist, jätkuvalt selle tegevuskava oluline tugisammas; juhib tähelepanu sellele, et kooskõlas strateegilise kompassiga jätkab EL kahesuguse kasutusega transporditaristu tugevdamist kogu üleeuroopalises transpordivõrgus, et soodustada sõjaväelaste ning kaitsetstarbelise materjali ja varustuse kiiret ja sujuvat liikumist operatiivsiirmiseks ja -õppusteks, tehes tihedat koostööd NATO ja teiste partneritega;

28. tunneb heameelt selle üle, et komisjon kiirendas Euroopa ühendamise rahastu 2021. aasta sõjaväelise liikuvuse projektikonkursi hindamist ja tegi nii 2022. aasta sõjaväelise liikuvuse rahastamisvõimalused kättesaadavaks juba mitu kuud varem; märgib, et see tõi kaasa peaaegu ühe miljardi euro ulatuses Euroopa ühendamise rahastu vahendite kiirema eraldamise peamistele kahesuguse kasutusega taristukomponentidele, hõlmates kõiki transpordiliike ja aidates kaasa kahesuguse kasutusega taristu kasutuselevõtmisele, näiteks raudteesildade ja -tunnelite tehniliste parameetrite parandamine, lennujaamataristu ajakohastamine tsiviil-sõjalise liikluse jaoks ning sadamataristu tehniliste kirjelduste kohandamine; tunneb heameelt komisjoni võetud kohustuse üle paigutada ümber kaitsevaldkonna lühiajalisele rahastamisvahendile ette nähtud rahalised vahendid; võtab teadmiseks rahastamise Euroopa Kaitsefondist ja ettepaneku tõhustada liidu strateegilist transporditaristut, et muuta see sõjaväelise liikuvuse jaoks sobivaks; kutsub lisaks komisjoni üles tagama selge pühendumuse ning leidma ja esitama lahendusi sõjaväelise liikuvuse eelarverea piisavaks suurendamiseks lisaks paindlikkusinstrumendile, et tugevdada Euroopa julgeolekut ja lisada sõjaväelise liikuvuse taristu üleeuroopalisse transpordivõrku; juhib tähelepanu sellele, et 2023. aastal hinnatakse liikmesriikide füüsilises transporditaristus esinevate puuduste ja kitsaskohtade kindlakstegemist, mis võivad takistada relvajõudude lühikese etteteatamisajaga ja suuremahulist siirmist;
29. tunneb heameelt meetmete üle, mille komisjon võttis 2022. aasta detsembris, et kiirendada üleeuroopalises transpordivõrgus 35 sõjaväelise liikuvuse projekti rahastamist; märgib, et Euroopa ühendamise rahastu 2021. aasta sõjaväelise liikuvuse projektikonkursi kiirendatud hindamine tõi kaasa Euroopa ühendamise rahastu vahendite kiirema eraldamise peamistele kahesuguse kasutusega taristukomponentidele peaaegu ühe miljardi euro ulatuses;
30. tuletab meelde kontrollikoja eriaruannet nr 27/2021 „ELi toetus turismile: vajadus uue strateegilise suunitluse ja parema rahastamisviisi järele“; tuletab meelde kontrollikoja poolt komisjonile esitatud soovitus koostada koostöös liikmesriikidega ELi turismi ökosüsteemi jaoks uus konsolideeritud strateegia, et töötada välja tõhus turismi tegevuskava aastani 2030 ja kohaldada ERFist rahastatavate turismiinvesteeringute puhul valikumenetlusi, mis toetaksid seda uut strateegilist suunitlust; rõhutab komisjoni kohustust toetada liikmesriike turismiga seotud investeeringute edendamisel kooskõlas strateegilise tegevuskavaga;

31. nõuab näiteid turismisektorile suunatud asjakohaste investeeringute kohta, mis on seotud turismipakkumise mitmekesistamisega, turismihooaja pikendamisega ja suure lisandväärtusega turismitoodete väljatöötamisega või spetsiifilistele rühmadele, uuenduslikele teenustele ja digiüleminekule keskendumisega;
32. kordab Euroopa Parlamendi nõudmist luua turismi jaoks uus eelarverida, et toetada seda sektorit, mida COVID-19 on rängalt tabanud ja mis praegu kannatab energiakriisi ja inflatsiooni all ning seisab silmitsi suurte probleemidega, mis on seotud rohe- ja digipöörde mõjuga transpordi- ja turismisektoris; kutsub komisjoni üles töötama turismisektori jaoks välja uue strateegia ning aruka ja säästva turismi tegevuskava, mida toetatakse eelarvevahenditega, võttes arvesse ka seda, et suurem osa turismitööstusest koosneb VKEdest;
33. soovitab anda komisjonile ja selle rakendusametitele liidu 2022. aasta üldeelarve täitmisel transpordi- ja turismivaldkonnas heakskiidu.

**LISA: ÜKSUSED VÕI ISIKUD,
KELLELT ARVAMUSE KOOSTAJA SAI SISENDMATERJALI**

Arvamuse koostaja kinnitab oma ainuvastutusel, et ei saanud mingit sisendmaterjali üksuselt või isikult, kes tuleks kodukorra I lisa artikli 8 kohaselt käesolevas lisas ära märkida.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	23.1.2024
Lõpphääletuse tulemus	+: 30 -: 3 0: 2
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Magdalena Adamowicz, Andris Ameriks, Izaskun Bilbao Barandica, Ciarán Cuffe, Karima Delli, Carlo Fidanza, Mario Furore, Isabel García Muñoz, Elsi Katainen, Kateřina Konečná, Bogusław Liberadzki, Peter Lundgren, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Tilly Metz, Cláudia Monteiro de Aguiar, Caroline Nagtegaal, Philippe Olivier, Rovana Plumb, Tomasz Piotr Poręba, Bergur Løkke Rasmussen, Dominique Riquet, Thomas Rudner, Vera Tax, Achille Variati, Petar Vitanov, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Lucia Vuolo
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Markus Ferber, Vlad Gheorghe, Roman Haider, Pär Holmgren, Ljudmila Novak, Dorien Rookmaker
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Viola von Cramon-Taubadel

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

30	+
ECR	Carlo Fidanza, Tomasz Piotr Poręba, Dorien Rookmaker
PPE	Magdalena Adamowicz, Markus Ferber, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Cláudia Monteiro de Aguiar, Ljudmila Novak, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Lucia Vuolo
Renew	Izaskun Bilbao Barandica, Vlad Gheorghe, Elsi Katainen, Caroline Nagtegaal, Bergur Løkke Rasmussen, Dominique Riquet
S&D	Andris Ameriks, Isabel García Muñoz, Bogusław Liberadzki, Rovana Plumb, Thomas Rudner, Vera Tax, Achille Variati, Petar Vitanov
Verts/ALE	Ciarán Cuffe, Karima Delli, Pär Holmgren, Tilly Metz, Viola von Cramon-Taubadel

3	-
ECR	Peter Lundgren
ID	Philippe Olivier
The Left	Kateřina Konečná

2	0
ID	Roman Haider
NI	Mario Furore

Kasutatud tähised:

+ : poolt

– : vastu

0 : erapooletu

REGIONAALARENGUKOMISJONI ARVAMUS

eelarvekomisjonile

Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta, III jagu –
Komisjon ja rakendusametid
(2023/2129(DEC))

Arvamuse koostaja: Younous Omarjee

ETTEPANEKUD

Regionaalarengukomisjon palub vastutaval eelarvekontrollikomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. tuletab meelde, et ühtekuuluvuspoliitika kulutused põhinevad kulude hüvitamisel ning on seetõttu väga kompleksed ja veaaltimad kui muud kuluvaldkonnad; tunnistab, et perioodi 2014–2020 lõpetamise lähedus, paindlikkus ja CRII(+), CARE ja REACT-EU kaudu kättesaadavaks tehtud lisavahendid ning taaste- ja vastupidavusrahastu paralleelne rakendamine võisid suurendada survet korraldusasutustele ja toetusesaajatele ning seega vigade arvu;
2. rõhutab sellega seoses riske, mida selline üheaegne tegevus kujutab endast kõigile neile fondide haldamise ja kontrollimise eest vastutavatele asutustele, ning nõustub kontrollikojaga, et selles osas oleks vaja, et komisjon toetaks riiklikke ametiasutusi lisaks nõuannetega;
3. nõuab tungivaltp, et komisjon lihtsustaks haldusmenetlusi, et tagada ühtekuuluvuspoliitika vahendite vastutustundlik ja asjakohane kasutamine; rõhutab eelkõige vajadust eeskirju veelgi lihtsustada, kasutada rohkem lihtsustatud kuluvõimalusi ning parandada eel- ja järelkontrollide tõhusust;
4. võtab teadmiseks komisjoni avalduse¹, milles märgitakse, et erilist tähelepanu pööratakse õiglase ülemineku fondi rakendamisele, kuna 2026. aasta lõpuks tuleb taasterahastu „NextGenerationEU“ (NGEU) vahendid ära kulutada, kuid rõhutab, et selle rakendamise ja kasutusmäära osas on edasimineku olnud üsna ebapiisav;
5. väljendab heameelt ühtekuuluvusfondide kasutamisel kättesaadava finantspaindlikkuse üle ja rõhutab, et tänu sellele paindlikkusele oli ühtekuuluvuspoliitikal eesliiniroll COVID-19 kriisi, sõjaga seotud hädaolukordade ja energiakriisiga tegelemisel; tuletab

¹ Komisjoni vastused kontrollikoja peamistele tähelepanekutele (eelarvehaldus ja finantsjuhtimine 2022. aastal, lk 382).

siiski meelde, et selle poliitika eesmärk on tagada meetmete pikaajaline kavandamine, mis peaksid tugevdama majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust Euroopa piirkondade vahel; usub, et 2027. aasta järgne ühtekuuluvuspoliitika peab tagama vahendite kasutamisel vajaliku paindlikkuse, et võimaldada liikmesriikidel ning piirkondlikel ja kohalikel omavalitsustel suunata ressursse asjakohasel ja usaldusväärsel viisil, mis on alati kooskõlas ühtekuuluvuspoliitika pikaajaliste eesmärkidega;

6. tuletab meelde, et ilma et see piiraks vajadust toetada ametiasutusi, sh eelkõige kohalikke ja piirkondlikke ametiasutusi, ning samuti toetusesaajaid kulueeskirjade paremal täitmisel ja vigade minimeerimisel, on ühtekuuluvuspoliitika valdkonnas kõige pakilisemad lahendamist vajavad küsimused liiga keerukad eeskirjad ja menetlused, mille puhul oleks vaja paindlikumaid protsesse, ning nendega kaasnev ebaproportsionaalne halduskoormus, ja vahendite mõjus suunamine;
7. rõhutab samuti korduvaid probleeme, mis tulenevad ühtekuuluvusfondide ümbersuunamisest teistesse poliitikavaldkondadesse reeglina, mitte erandina, nagu juhtus hiljuti STEPi ettepanekuga;
8. juhib tähelepanu ühtekuuluvuspoliitika kulutuste seaduslikkuse ja korrektsuse tähtsusele ning olulisele rollile, mis on seejuures korraldus- ja auditeerimisasutustel; tuletab meelde vajadust lihtsustada ja ratsionaliseerida auditeid, keskendudes sellele, mis on vajalik pettusevastaseks võitluseks; tuletab lisaks meelde, et vastavalt 21–27 ühissätete määrusele peaksid liikmesriikide ametiasutused teatama kõigist ELi rahastatavate projektidega seotud pettusekahtlustest või tuvastatud pettustest, mille nad kindlaks teevad, ning et nad peaksid sellistest juhtumitest teatama isegi siis, kui nad avastavad need enne komisjonile kulude deklareerimist;
9. rõhutab Euroopa Pettustevastase Ameti ja Euroopa Prokuratuuri olulist rolli ELi eelarve kaitsmisel; palub liikmesriikidel liituda Euroopa Prokuratuuriga; tuletab meelde, et Euroopa prokurör märkis 25. mai 2023. aastal regionaalarengukomisjoni ees esinedes, et praegu kehtiv ELi kulutuste juhtimis- ja kontrollisüsteem ei ole mõeldud pettuste avastamiseks ning et auditid või haldusuurimised avastavad harva finantskuritegusid, millel on sageli piiriülene mõõde; rõhutab vajadust anda Euroopa Prokuratuurile tema ülesannete täitmiseks vajalikud vahendid; on arvamusel, et tugevdatud Euroopa Prokuratuur võimaldaks seadusandjal ühtekuuluvuse õigusraamistikku veelgi lihtsustada, et parandada rahaliste vahendite rakendamist;
10. väljendab heameelt selle üle, et kokku 24 liikmesriiki võtsid vastu riiklikud pettusevastased strateegiad, kuna see peaks suurendama ELi finantshuvide kaitset; nõuab, et ELi ja liikmesriikide tasandil tehtaks pettustevastases võitluses rohkem jõupingutusi;
11. väljendab muret seoses sellega, et on teatatud komisjoni plaanist maksta taaste- ja vastupidavusrahaust Ungarile vastutasuks Ukrainale antava abi heakskiitmise eest välja seni peatatud 6,3 miljardit eurot; juhib tähelepanu sellele, et peatatud rahalisi vahendeid ei tohiks Ungarile vabaks lasta enne, kui Ungari valitsuse võetud parandusmeetmed on praktikas tõhusaks osutunud;
12. märgib, et Euroopa Kontrollikoja 2022. aasta aruande kohaselt on rubriigi „Ühtekuuluvus, vastupanuvõime ja väärtused“ kulutuste hinnanguline veamäär 6,4 %, samas kui komisjoni hinnangulised veamäärad vahemikus 1,8 %–2,6 % jäävad üle

olulisuse läve, kuid on kontrollikoja hinnangust palju madalamad²; juhib tähelepanu sellele, et kuigi mõlemad institutsioonid kasutavad erinevat metoodikat, tekitab nende hinnangute üha suurenev lahknevus suurt muret, eriti ühtekuuluvuse valdkonnas;

13. võtab teadmiseks, et nii komisjon kui ka kontrollikoda leidsid, et õigusnormide rikkumise peamised allikad on rahastamiskõlbmatud kulud, riigihanked, kontrolljälg ja riigiabi; rõhutab, et korduvaid vigu, nagu rahastamiskõlbmatud kulud ja projektid, saaks paremini käsitleda, et toetada korraldusasutusi nende vigade vähendamisel, kuid seda tuleks teha viisil, mis ei raskenda rahaliste vahendite haldamist piirkondlike ja kohalike omavalitsuste ning lõplike toetusesaajate kahjuks;
14. juhib tähelepanu sellele, et lähiaastatel suureneb kulukohustuste vabastamise risk, ning nõuab tungivalt, et komisjon jätkaks koostööd liikmesriikide ja piirkondadega ja tugevdaks seda, et kiirendada ja lihtsustada programmitöö perioodi 2014–2020 täielikku, nõuetekohast ja head lõpetamist, võimaldades neil ametiasutustel teha käimasoleva programmi rakendamiseks järeldusi;
15. on mures selle pärast, et taaste- ja vastupidavusrahastu prioriseerimine liikmesriikides põhjustab viivitusi 2021.–2027. aasta ühissätete määruse kohaste vahendite kasutamisel; juhib tähelepanu puuduliku ülesehituse juhtumitele, mille kontrollikoda on taastamiskavade meetmete ja nende aluseks olevate vahe-eesmärkide või sihtide osas leidnud; toonitab, et nendes kavades peaks olema selgelt määratletud kõik vahe-eesmärgid ja sihid, ning rõhutab, et nõuetekohaselt tuleks käsitleda kõiki probleeme, mis on seotud teabe usaldusväärsusega, mille liikmesriigid lisavad oma liidu vahendite haldaja kinnitustesse;
16. kutsub liikmesriike üles kiirendama ühtekuuluvusvahendite investeerimist, et toetada töökohtade loomist, majanduskasvu, ettevõtete konkurentsivõimet ja sotsiaalselt haavatavate rühmade kaasamist, ning nõuab tungivalt, et komisjon võtaks selleks konkreetseid meetmeid, nagu ühtse kontaktpunkti loomine, mis koondab kõigi olemasolevate fondidega seotud teabe, sealhulgas ajakohastatud ja üksikasjaliku teabe toetusesaajate kohta;
17. juhib tähelepanu kontrollikoja eriaruandes 09/2022 „ELi 2014.–2020. aasta eelarve kliimakulutused“ esitatud järeldustele ja väljendab heameelt selle üle, et komisjon nõustus³ kolme soovitusena, mis käsitlevad põllumajanduse rahastamise kliimamõju, vajadust tõhustada kliimaalast aruandlust ning ELi eelarve seost kliima- ja energiaeesmärkidega;
18. rõhutab, kui tähtis on ühtekuuluvuspoliitika soolise võrdõiguslikkuse edendamisel ning peab kahetsusväärseks asjaolu, et ELi eelarvetsükkel ei ole soolise võrdõiguslikkusega piisavalt arvestatud ja komisjon ei ole veel täitnud oma kohustust seoses soolõimega ELi eelarves; väljendab siiski heameelt selle üle, et komisjon rakendas metoodikat, et jälgida kõigi ELi rahastamisprogrammide panust soolisesse võrdõiguslikkusesse mitmeaastases raamistikus 2021–2027, ning et seda metoodikat katsetati 2023. aasta

² Euroopa Kontrollikoda, Aastaruanne eelarveaasta 2022 ELi eelarve täitmise kohta.

³ Komisjoni vastused kontrollikoja peamistele tähelepanekutele (kontrollikoja tulemusauditite tulemused, lk 388).

eelarveprojektis.

**LISA: ÜKSUSED VÕI ISIKUD,
KELLELT ARVAMUSE KOOSTAJA SAI SISENDMATERJALI**

Arvamuse koostaja kinnitab oma ainuvastutusel, et ei saanud mingit sisendmaterjali üksuselt või isikult, kes tuleks kodukorra I lisa artikli 8 kohaselt käesolevas lisas ära märkida.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	23.1.2024
Lõpphääletuse tulemus	+ : 33 - : 0 0 : 3
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Pascal Arimont, Isabel Benjumea Benjumea, Stéphane Bijoux, Vlad-Marius Botoș, Corina Crețu, Rosa D'Amato, Christian Doleschal, Matthias Ecke, Mircea-Gheorghe Hava, Peter Jahr, Manolis Kefalogiannis, Elżbieta Kruk, Cristina Maestre Martín De Almagro, Nora Mebarek, Eric Minardi, Andželika Anna Możdżanowska, Niklas Nienaß, Andrey Novakov, Younous Omarjee, Witold Pahl, Alessandro Panza, Tsvetelina Penkova, Wolfram Pirchner, Caroline Roose, Marcos Ros Sempere, Monika Vana
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Franc Bogovič, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Sandro Gozi, Denis Nesci, Mauri Pekkarinen, Rovana Plumb, Bronis Ropè
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Jordi Cañas, Marie Dauchy

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

33	+
ECR	Andželika Anna Możdżanowska
ID	Marie Dauchy, Eric Minardi
PPE	Pascal Arimont, Isabel Benjumea Benjumea, Franc Bogovič, Daniel Buda, Christian Doleschal, Mircea-Gheorghe Hava, Peter Jahr, Manolis Kefalogiannis, Andrey Novakov, Witold Pahl, Wolfram Pirchner
Renew	Stéphane Bijoux, Vlad-Marius Botoș, Jordi Cañas, Sandro Gozi, Mauri Pekkarinen
S&D	Isabel Carvalhais, Corina Crețu, Matthias Ecke, Cristina Maestre Martín De Almagro, Nora Mebarek, Tsvetelina Penkova, Rovana Plumb, Marcos Ros Sempere
The Left	Younous Omarjee
Verts/ALE	Rosa D'Amato, Niklas Nienaß, Caroline Roose, Bronis Ropé, Monika Vana

0	-
---	---

3	0
ECR	Elżbieta Kruk, Denis Nesci
ID	Alessandro Panza

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu

20.11.2023

PÖLLUMAJANDUSE JA MAAELU ARENGU KOMISJONI KIRI

Monika Hohlmeier
Esimees
Eelarvekontrollikomisjon
Spinelli 14E201
Brüssel

IPOL-COM-AGRI D (2022) 39270

Teema: Arvamus 2022. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta: ELi üldeelarve – Komisjon (COM(2023)0391 – C9-0248/2023 – 2023/2129(DEC))

Austatud esimees

Põllumajanduse ja maaelu arengu komisjonile tehti kõnealuse menetluse raames ülesandeks esitada arvamus Teie komisjonile. Komisjon otsustas oma 19. juuli 2023. aasta koosolekul esitada arvamuse kirja vormis.

Põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni koordinaatorid võtsid kirja vastu 11. detsembril 2023 ja otsustasid paluda vastutaval eelarvekomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. väljendab heameelt seoses kontrollikoja järeldustega 2022. eelarveaasta kohta; tuletab meelde, et põllumajanduse ja maaelu arengu kulud moodustavad 96,8 % rubriigi „Loodusvarad ja keskkond“ kulutustest, mis moodustavad 28,75 % ELi eelarve kogukuludest;
2. täheldab tunnustavalt, et kulukohustuste assigneeringute täitmise määr suurenes võrreldes 2021. aastaga, jõudes 98,53 %-ni (2021. aastal 89,40 %) ja kulukohustustega seotud kogusumma oli 59 640,93 miljonit eurot; mõistab, et see kasv on tingitud taasterahastu „Next Generation EU“ rakendamise kõrgest määrist, vastandina väga madalale täitmismäärale 2021. aastal, mis oli peamiselt tingitud viivitustest EAFRD programmide muudatuste esitamisel; märgib, et ka maksete assigneeringute täitmise määr suurenes 98,58 %-ni (2021. aastal 97,84 %) ja makstud kogusumma oli 56 476,35 miljonit eurot;
3. mõistab asjaolu, et rubriigi „Loodusvarad“ hinnanguline veamäär on veidi üle olulisuse piirmäära, kasvades 1,8 %-lt 2021. aastal 2,2 %-le 2022. aastal, ning et enamik leitud kvantifitseeritud vigadest mõjutas maaelu arengu tehinguid (üle 65 % leitud vigadest); rõhutab, et veamäär ei olnud oluline otsetoetuste puhul (66 % mitmeaastase finantsraamistiku selle rubriigi kulutustest), kuid oli endiselt oluline muude kuluvaldkondade, sealhulgas maaelu arengu ja turumeetmete puhul;

4. märgib, et suur osa valimis leitud hinnangulisest veamäärast on seotud ebatäpse teabe esitamisega alade või loomade kohta (42 %), millele järgnesid toetuskõlbmatud toetusesaajad, tegevus, projekt või kulud (39 %) ning põllumajanduse keskkonnakohustuste täitmata jätmine (13 %);
5. toonitab asjaolu, et liikmesriikide ametiasutuste ja komisjoni parandusmeetmete abil vähendati hinnangulist veamäära 0,9 protsendipunkti võrra; peab aga kahetsusväärseks kontrollikoja järeldusi, et hinnanguline veamäär oleks olnud 1,3 protsendipunkti madalam, kui liikmesriikide ametiasutused ja komisjon oleksid kogu nende käsutuses olevat teavet nõuetekohaselt kasutanud; rõhutab, kui oluline on lihtsustada bürokraatlikke protsesse, teha kindlaks tegurid, mis põhjustavad teabe väärkasutamist liikmesriikide ametiasutuste ja komisjoni poolt, ning edendada andmete tõhusamat kasutamist veamäära minimeerimiseks;
6. toetab kontrollikoja soovitusi, et komisjon peaks jätkama põllumajandusandmete kvaliteedi ja selle jälgimist, kui täpselt hindavad liikmesriigid maatükkide identifitseerimise süsteemis toetusõiguslikku ala, arvestades, et uue ÜPP 2023–2027 tulemusnäitajate aluseks on põllumajandusmaa;
7. taunib kontrollikoja eriaruandes 06/2023 huvide konflikti kohta ELi ühtekuuluvus- ja põllumajanduskulutustes esitatud järeldusi, mis näitavad, et kuigi nii komisjon kui ka liikmesriigid on teinud jõupingutusi huvide konfliktidega tegelemiseks, on endiselt lünki, eelkõige seoses läbipaistvuse edendamise ja liikmesriikides ohuolukordade tuvastamise ja põhjaliku aruandlusega; toetab kontrollikoja soovitusi komisjonile parandada oma suutlikkust ennetada ja avastada huvide konflikte ja neist teadaandmist ning edendada läbipaistvust;
8. tuletab meelde, et ÜPP kulutustega seotud pettuste vastu võitlemise eest vastutavad nii komisjon kui ka liikmesriigid; juhib tähelepanu sellele, et pettusevastased meetmed peaksid jääma ELi ja liikmesriikide jaoks oluliseks prioriteediks, kuna pettused takistavad ELi vahenditel poliitiliste eesmärkide saavutamist.

Põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni esimehena palun eelarvekontrollikomisjonil eelnevat arvamust nõuetekohaselt arvesse võtta oma raportites eelarve täitmisele heakskiidu andmise ettepaneku kohta.

Lugupidamisega

Norbert Lins

**LISA: ÜKSUSED VÕI ISIKUD,
KELLELT ARVAMUSE KOOSTAJA SAI SISENDMATERJALI**

Arvamuse koostaja kinnitab oma ainuvastutusel, et ei saanud mingit sisendmaterjali üksuselt või isikult, kes tuleks kodukorra I lisa artikli 8 kohaselt käesolevas lisas ära märkida.

KULTUURI- JA HARIDUSKOMISJONI ARVAMUS

eelarvekontrollikomisjonile

Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta, III jagu –
Komisjon ja rakendusametid
(2023/2129(DEC))

Arvamuse koostaja: Romeo Franz

ETTEPANEKUD

Kultuuri- ja hariduskomisjon palub vastutaval eelarvekontrollikomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. väljendab heameelt komisjoni ning Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusameti (EACEA) pingutuste üle kohandada programm „Erasmus+“, Euroopa solidaarsuskorpus ja programm „Loov Euroopa“ uute oludega, näiteks vaadata läbi konkreetsete toetuste toetusmäärad ja neid suurendada, et säilitada nende kaasav olemus, pikendada taotluste esitamise tähtaegu ja projektide kestust ning keskenduda omal algatusel tegevusele, mis on seotud Ukrainaga, ja ootab, et tehtaks rohkem pingutusi, et veelgi tugevdada kaasamise meetmeid ja toetada haavatavate rühmade kaasamise hõlbustamist;
2. märgib, et vaatamata keerulisele olukorrale, mille on tekitanud pandeemia pikaajaline mõju, kasvava inflatsiooni ja energiahindade mõju toetusesaajatele ning Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu, suudeti 2022. aastal täiel määral jätkata programmi „Erasmus+“ pikaajalist ülesannet toetada riikidevahelist õpirännet, kusjuures toetatud liikuvusprojektide arv oli võrreldav pandeemiaeelsete aastatega;
3. märgib, et 2022. aastal käivitati või arendati edasi olulisi algatusi, nagu Euroopa haridusruum, segarahastamisvahend „MediaInvest“, uus liikuvuskava „Kultuur liigutab Euroopat“ (Culture Moves Europe) ja Euroopa noorteaasta 2022; peab kahetsusväärseks programmi „Kultuur liigutab Euroopat“ piiranguid, mille tõttu ei hüvitata alla 600 km pikkuseid lennureise, nii et osalejaid on sunnitud valima pikemaid ja kallimaid reisivariante; märgib, et nende maksumuse hüvitamiseks ette nähtud lisatoetuse arvelt kaotavad paljud potentsiaalsed osalejad võimaluse liikuvust kasutada;
4. tunneb heameelt selle üle, et komisjon ja EACEA suutsid 2022. aastal saavutada programmi „Erasmus+“ eelarve peaaegu täieliku täitmise ja Euroopa solidaarsuskorpuse eelarve täieliku täitmise, mistõttu oli maksevajaduste katmiseks vajalik isegi muude programmide vahendite ümberpaigutamine; võtab teadmiseks probleemid programmi „Loov Euroopa“ maksete tegemisel 2022. aastal, täpsemalt asjaolu, et ligikaudu 50 miljoni euro väljamaksmine lükati operatiivprobleemide ja toetuse andmise protsesside viivituste tõttu edasi 2023. aastas; tunnustab hariduse, noorte, spordi ja kultuuri peadirektoraadi (DG EAC) ning EACEA jõupingutusi nende viivituste mõju

leevendamiseks ja tavapärase rütmi taastamiseks 2023. aastal;

5. märgib, et hariduse, noorte, spordi ja kultuuri peadirektoraadi ning EACEA üldine vearisk maksete tegemisel oli endiselt suhteliselt väike ja nende üldine veamäär jäi 2022. aastal allapoole 2 % suurust olulisuse piirmäära;
6. kinnitab veel kord vajadust suurendada veelgi ELi noorte-, kultuuri- ja haridusprogrammide eelarvevahendeid, eelkõige selleks, et suurendada vähemate võimalustega noorte, loovisikute ja spetsialistideni jõudmist ja kaasatust ning toetada kodanikuharidust; nõuab sellega seoses, et komisjon jätkaks tihedat koostööd liikmesriikidega;
7. väljendab taas muret selle pärast, et programmi „Erasmus+“ eelarvevahendid on koondatud selle viimastele aastatele; väljendab heameelt selle üle, et 2022. aastal eraldati programmile „Erasmus+“ parlamendi nõudmise tõttu täiendavad 35 miljonit eurot, mis aitab Ukrainast põgenevaid õpilasi, üliõpilasi, õpetajaid ja kvalifitseeritud töötajaid paremini toetada;
8. märgib kahetsusega, et menetlused nende programmide raames ELi rahastamise taotlemiseks on võimalike toetusesaajate jaoks sageli liiga koormavad ja tekitavad neile takistusi; nõuab tungivalt, et komisjon lihtsustaks programmi „Erasmus+“ taotlusprotsessi ja muudaks selle taotlejate jaoks vähem aeganõudvaks, et ka väikesed ja vabatahtlike tööil põhinevad organisatsioonid saaksid edukalt rahastamist taotleda; tunnistab, et uued meetmed, eelkõige akrediteerimissüsteemi laiendamine programmi „Erasmus+“ peamistele sektoritele, on lihtsustanud juurdepääsu liikuvusmeetmete rahastamisele;
9. rõhutab, et programmi „Erasmus+“ 2021. aastal vastu võetud kaasamismeetmete raamistik näib olevat vilja kandnud: 2022. aastal oli 2021. aastaga võrreldes 23 % rohkem projekte, mille põhieesmärk või üks olulistest sihipärastest eesmärkidest oli sooline võrdõiguslikkus;
10. nõuab, et OLAF viiks läbi põhjaliku uurimise ELi vahendite võimaliku väärkasutamise kohta programmi „Erasmus+“ ja Euroopa solidaarsuskorpuse kaudu valeprojekte esitavate ühenduste võrgustike poolt, et kontrollida mõne riikliku asutuse hiljutisi selleteemalisi aruandeid, hinnata selliste pettusejuhtumite ulatust ja tähtsust ning analüüsida seda, kuidas liikmesriikide pädevad asutused neid käsitlevad;
11. kutsub komisjoni üles tegema ettepanekuid, et suurendada usaldust hiljuti loodud akrediteerimismehhanismide vastu, tagades, et taotlejad jätkavad Euroopa väärtuste täielikku austamist ka pärast akrediteerimist;
12. väljendab heameelt asjaolu üle, et kuna parlamendi nõudmisel suurendati Euroopa noorteaasta 2022 vahendeid 3 miljoni euro võrra, õnnestus Euroopa aasta raames tugevdada hulgaliselt tegevusi, näiteks solidaarsusprojekte, vabatahtlikku ja võrgustikutegevust; rõhutab, et Euroopa aasta edukaid tulemusi tuleks nüüd kestlikult rakendada, et tagada selle pärandi püsimine;
13. tuletab meelde vajadust ELi rahastatavate meetmete järele, et ületada digilõhe hariduses ja elukestvas õppes; kutsub komisjoni üles esitama hinnangu selle teema käsitamise kohta liikmesriikide taaste- ja vastupidavuskavades; palub komisjonil hinnata ja

aktiivselt toetada parlamendi soovitusi, mis käsitlevad taaste- ja vastupidavusraha kavade raames haridusele vähemalt 10 % suuruse, kultuurisektorile vähemalt 2 % suuruse ja digipöördele vähemalt 20 % suuruse eraldise tegemist; peab kahetsusväärseks, et ELi eelarvest ei toetata piisavalt tehisintellekti ja robotika eetilist kasutamist haridus- ja kultuurisektoris;

14. võtab teadmiseks programmi „Loov Euroopa“ eelarve võimalikult kiire rakendamise ka 2022. aastal, millega leevendati COVID-19 pandeemia jätkuvat mõju kultuuri- ja loomesektorile; märgib, et tänu sellele eeljaotusele õnnestus 2022. aastal toetada rohkem Euroopa kultuurikoostöö projekte kui kunagi varem; on siiski mures selle pärast, et eelarvevahendite koondamine 2021. ja 2022. aastale võib tingida rahaliste vahendite nappuse alates 2023. aastast, ning taunib asjaolu, et programm tervikuna on saavutatavate eesmärkidega võrreldes endiselt alarahastatud, eriti arvestades selles osalejate rohkust;
15. väljendab heameelt selle üle, et hiljuti võeti kasutusele nn mitmeastmeline rahastamine, et optimeerida programmi „Loov Euroopa“ ulatust, eelkõige väikeste organisatsioonide jaoks; kutsub komisjoni üles arendama selliseid kavasid edasi kõigis kõnealuse sektori jaoks olulistest programmides;
16. väljendab heameelt asjaolu üle, et peaaegu kõigi meedia tegevussuuna raames esitatud ettepanekute kohta palutakse esitada strateegia tööstuse keskkonnasäästlikumaks muutmise meetmete parandamiseks; nõuab tungivalt, et komisjon, tuginedes nendele paljutõotavatele tulemustele ja programmi „Loov Euroopa“ keskkonnasäästlikumaks muutmist käsitleva 2022. aasta uuringu soovitudele, tegutseks aktiivsemalt; kutsub komisjoni üles hindama programmide keskkonnasäästlikumaks muutmise poliitika praktilist rakendamist sellistes ELi programmides nagu „Erasmus+“ ja „Loov Euroopa“, et parandada selle tõhusust, näiteks seoses praeguse kestlike reisivõimaluste poliitikaga;
17. kordab oma üleskutset kiiresti tegeleda lahendamata küsimustega programmi „Erasmus+“ ja Euroopa solidaarsuskorpuse toetusesaajate ning neis osalejate isikuandmete kaitse valdkonnas, eelkõige seoses isikuandmete edastamisega kolmandatesse riikidesse; nõuab tungivalt, et hariduse, noorte, spordi ja kultuuri peadirektoraat võtaks kohe pärast Euroopa Andmekaitseinspektorilt loa saamist kasutusele uue nn edastamisvahendi, et tagada tulevikus selliste andmete edastamisel asjakohased kaitsemeetmed;
18. julgustab hariduse, noorte, spordi ja kultuuri peadirektoraati ning sidevõrkude, sisu ja tehnoloogia peadirektoraati pettusevastaseid strateegiaid täielikult rakendama;
19. väljendab heameelt selle üle, et hariduse, noorte, spordi ja kultuuri peadirektoraat võttis riiklike büroode jaoks kasutusele uue projektijuhtimisvahendi, mis sisaldab uut elementi ohtude ja võimalike välistamiste jaoks; julgustab hariduse, noorte, spordi ja kultuuri peadirektoraati ning sidevõrkude, sisu ja tehnoloogia peadirektoraati täielikult rakendama oma pettusevastaseid strateegiaid, sealhulgas pakkudes töötajatele, eelkõige uutele töötajatele, ja volitatud asutustele kohustuslikku pettuseteadlikkuse ja andmekaitse alast koolitust ning korraldades pettuseteadlikkuse uuringu;
20. on mures selle pärast, et EACEA korduv suur assigneeringute ülekandmise määr võib olla põhjustatud ameti struktuurilistest probleemidest eelarve täitmisel või eelarve planeerimise tsüklites, ning leiab, et EACEA peaks nende võimalike probleemidega

tegelema;

21. võtab murega teadmiseks, et ka 2022. aastal oli endiselt probleeme e-toetuse tehniliste vahenditega, mis on mõeldud EACEA hallatavatel projektikonkurssidel valitud toetusesaajatele; nõuab tungivalt, et komisjon ja EACEA need IT-probleemid lõplikult lahendaksid, et ennetada takistusi eesmärkide saavutamisel, vähendada vigade ohtu ja lihtsustada menetlusi; on veendunud, et tõhusam ja kättesaadavam IT-taristu hõlbustaks ka väikeste toetusesaajate juurdepääsu programmi ressurssidele;
22. rõhutab, et programmis „Erasmus+“, Euroopa solidaarsuskorpuses ja programmis „Loov Euroopa“ tuleks veelgi enam keskenduda kaasamisprioriteedi rakendamisele, et jõuda paremini väikeste, maapiirkondade või äärealade kogukondade kohalike omavalitsuste, VKEdede ja haavatavate rühmadega töötavate valitsusväliste organisatsioonideni;
23. julgustab EACEAd kiiresti rakendama oma siseauditi talituse soovitusi tehingute kvaliteedi parandamiseks, näiteks võtma kasutusele kontrollnimekirjad, tegema muudatusi oma raharingluse töökorras ja ühtlustama protsesse;
24. võtab teadmiseks positiivsed muutused EACEA personalis, kuna 2022. aasta lõpuks suurenes töötajate arv märkimisväärselt;
25. väljendab heameelt EACEA pingutuste üle EMASi rakendamisel ning ergutab teda neid pingutusi suurendama, rakendades kestlikkuskava ja avaldades ameti kestlikkusaruande.
26. rõhutab, et hariduse, noorte ja kultuuriga seotud meetmeid rakendavate osalejate ning eri programme rakendavate osalejate koostööd tuleb paremini koordineerida, samuti tuleb parandada nende koostööd käsitlevat teabevahetust;
27. nõuab katseprojektide ja ettevalmistavate meetmete valimise praeguse protsessi ühist hindamist, et suurendada eelhindamise tulemuslikkust, tõhusust ja õiglust, eesmärgiga kasutada täiel määral nende potentsiaali uuenduslike poliitiliste ideede edendamisel;
28. julgustab sidevõrkude, sisu ja tehnoloogia peadirektoraati jätkama meediapädevuse strateegiate, näiteks 2022. aasta Euroopa meediapädevuse nädala rakendamist, ning rõhutab vajadust jätkata desinformatsiooni vastast võitlust kõigis asjakohastes komisjoni algatustes;

**LISA: ÜKSUSED VÕI ISIKUD,
KELLELT ARVAMUSE KOOSTAJA SAI SISENDMATERJALI**

Arvamuse koostaja sai arvamuse koostamisel sisendmaterjali järgmistelt üksustelt või isikutelt:

Üksus ja/või isik
Euroopa vabatahtlike teenistuste organisatsioonide võrgustik, TR: 363064351314-63

Eespool esitatud loetelu koostamise eest vastutab ainuisikuliselt arvamuse koostaja.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	11.1.2024
Lõpphääletuse tulemus	+: 18 -: 1 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Asim Ademov, Christine Anderson, Andrea Bocskor, Tomasz Frankowski, Romeo Franz, Sylvie Guillaume, Irena Joveva, Petra Kammerevert, Niyazi Kizilyürek, Predrag Fred Matić, Peter Pollák, Marcos Ros Sempere, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Maria Walsh
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Ibán García Del Blanco, Domènec Ruiz Devesa, Viola von Cramon-Taubadel
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Clara Aguilera

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

18	+
NI	Andrea Bocskor
PPE	Asim Ademov, Tomasz Frankowski, Peter Pollák, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Maria Walsh
Renew	Irena Joveva
S&D	Clara Aguilera, Ibán García Del Blanco, Sylvie Guillaume, Petra Kammerevert, Predrag Fred Matić, Marcos Ros Sempere, Domènec Ruiz Devesa
The Left	Niyazi Kizilyürek
Verts/ALE	Romeo Franz, Viola von Cramon-Taubadel

1	-
ID	Christine Anderson

0	0

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu

24.1.2024

KODANIKUVABADUSTE, JUSTIITS- JA SISEASJADE KOMISJONI ARVAMUS

eelarvekontrollikomisjonile

Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta, III jagu –
Komisjon
(2023/2129(DEC))

Arvamuse koostaja: Tomáš Zdechovský

ETTEPANEKUD

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon palub vastutaval eelarvekontrollikomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. märgib, et kontrollikoda auditeeris kuluvaldkondi, mis hõlmasid erinevaid poliitikavaldkondi, mis on seotud rände ja piirihaldusega (rubriik 4) ning julgeoleku ja kaitsega (rubriik 5);
2. märgib, et auditeeritud kuluvaldkondades, mis on seotud rände ja piirihalduse ning julgeoleku ja kaitsega, kontrollis kontrollikoda mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide 4 ja 5 raames 23 tehingust koosnevat valimit; võtab teadmiseks kontrollikoja selgituse, et auditi ulatus ei pidanudki olema nende rubriikide puhul statistiliselt esinduslik, kuid aitas siiski nende kinnitava avalduse koostamisele kaasa; tuletab meelde Euroopa Parlamendi üleskutset viia audit läbi nii, et see võimaldaks hinnangulise veamäära arvutamist;
3. märgib murega, et kontrollikoja kontrollitud 23 tehingust 11 sisaldas kvantifitseeritavaid vigu, millel oli finantsmõju liidu eelarvest makstud summadele; rõhutab, et niisugused juhtumid võivad avaldada negatiivset mõju mainele;
4. märgib, et 2022. aastal kiirendasid liikmesriigid oma riiklike programmide rakendamist; on mures selle pärast, et oluliselt suured summad on veel välja maksmata nii Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondist (26 %) kui ka Sisejulgeolekufondist (33 %), kuigi tunnistab, et 2014.–2020. aasta vahendid tuleb ära kasutada 2024. aasta juuniks; nõuab tungivalt, et komisjon suurendaks jõupingutusi, et aidata liikmesriike nende vastavate riiklike programmide tulemuslikul rakendamisel;
5. märgib, et komisjon ei kasutanud oma täielikke õigusi aluslepingute täitmise järelevalvajana, et tagada Rumeenia ja Bulgaaria ühinemine Schengeni alaga, olenemata asjaolust, et mõlemad riigid täidavad alates 2011. aastast kõiki Schengeni ala täielikuks liikmeks saamise tingimusi;

6. peab kahetsusväärseks komisjoni tava anda Euroopa Parlamendile ELi õigusaktide rakendamise kohta sageli vaid väga piiratud hulgal teavet; kutsub komisjoni üles sellist statistikat ennetavalt avaldama, tõestamaks, et poliitikameetmed on eesmärgi saavutamiseks vajalikud ja proportsionaalsed;
7. võtab teadmiseks rände ja siseasjade peadirektoraadi kiired meetmed pärast Venemaa agressiooni, eelkõige ajutise kaitse direktiivi esmakordse aktiveerimise otsuse õigeaegse koostamise;
8. märgib, et välispiiridele saabunud dokumentideta isikute arv on eelneva aastaga võrreldes veelgi suurenenud; võtab teadmiseks ühelt poolt rände ja siseasjade peadirektoraadi meetmed, et luua partnerlusi võitluseks inimkaubanduse võrgustike vastu, et toetada liikmesriike ümberpaigutamiste ja muude üleandmismehhanismide elluviimisel, parandades varjupaiga- ja tagasisaatmismenetluste kiirust ja tõhusust, näiteks nende puhul, mis on seotud ELi viisapoliitika ja kahepoolse koostööga, ning teiselt poolt meetmed, millega edendada seaduslikult riigis elavate kolmandate riikide kodanike integreerimise poliitikat; kutsub komisjoni üles jätkama tööd tulemuslikuma tagasisaatmise strateegia väljatöötamiseks täielikus kooskõlas põhiõiguste harta ja ELi saabuvate inimeste inimõigustega; kutsub komisjoni lisaks üles jätkama rände- ja varjupaigalase väliskoostöö laiendamist, võttes nõuetekohaselt arvesse ELi toimimise lepingu artiklit 218, ning edendama Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi toel seaduslikult riigis elavate kolmandate riikide kodanike integreerimise poliitikat;
9. nõuab tungivalt, et komisjon suurendaks siseasjade fondide puhul kolmandates riikides ning naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi vahendite puhul kavandamise ja rakendamise läbipaistvust ja aruandekohustust, näiteks sellistes riikides nagu Tuneesia ja Liibüa; kutsub komisjoni üles koostama avalikult kättesaadava ülevaate kõigist rändega seotud kulutustest kolmandates riikides, ning nõuab tungivalt, et eelnevalt hinnataks kolmandates riikides rändega seotud kulutuste mõju inimõigustele, ning et komisjon jagaks neid hinnanguid Euroopa Parlamendiga, kui see on eeskirjade kohaselt nõutav;
10. võtab teadmiseks õigus- ja tarbijaküsimuste peadirektoraadi jätkuva toetuse komisjoni poliitikale õigusriigi põhimõtte järgimiseks liidus, eelkõige iga-aastase õigusemõistmise tulemustabeli ja kolmanda iga-aastase õigusriigi olukorda käsitleva aruande, mis sisaldas esimest korda soovitusi liikmesriikidele; ergutab komisjoni tähelepanelikult jälgima asjaomastele liikmesriikidele antud soovitude tulemuslikke järelmeetmeid ning võtma meetmeid juhul, kui riiklikul tasandil ei võeta olemasolevate probleemide lahendamiseks piisavaid meetmeid;
11. võtab murega teadmiseks Euroopa Ombudsmani eriaruande, milles käsitletakse aega, mis komisjonil kulub üldsuse dokumentidele juurdepääsu taotluste menetlemiseks, ja milles märgiti, et 85 % juhtudest ei käsitle komisjon kordustaotlusi ettenähtud tähtaja jooksul; kutsub komisjoni üles selle küsimusega kiiresti tegelema ja järgima määrust (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta dokumentidele, mis on läbipaistvuse ja komisjoni vastu tuntava üldsuse usalduse peamine eeltingimus; tuletab meelde, et 2022. aastal nõudis ombudsman tungivalt, et komisjon käsitleks ELi taastefonde käsitlevatele dokumentidele juurdepääsu taotlusi suurema järjepidevusega ja selgitaks

paremini oma põhjendusi, kui ta otsustab taotletud teavet mitte avaldada¹, ning et ombudsman algatas uurimise seoses komisjoni keeldumisega anda üldsusele juurdepääs dokumentidele, mis on seotud tema ettepanekuga võtta vastu määrus ühtse Euroopa terviseandmeruumi kohta²;

12. peab äärmiselt kahetsusväärseks, et komisjon ei ole võtnud täitemeetmeid ega seadusandlikke järelmeetmeid seoses parlamendi soovitusetega, sealhulgas 15. juuni 2023. aasta soovitusetega nõukogule ja komisjonile pärast liidu õiguse kohaldamisel ilmnenu väidetavate rikkumiste ja haldusomavoli uurimist seoses Pegasuse ja samaväärse salajälgimiseks mõeldud nuhkvara kasutamisega; kutsub komisjoni üles austama liidu institutsioonide vahelise lojaalse koostöö põhimõtet ning täitma raamkokkuleppes ja institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud kohustusi;
13. on sügavalt mures komisjoni kõrgete ametnike huvide konflikte puudutavate paljastuste pärast ja platvormi X kasutamise pärast laste seksuaalset kuritarvitamist käsitleva määrusega seotud reklaamikampaaniaks; kutsub komisjoni üles avaldama kõik Euroopa Parlamendi nõutud dokumendid ja muutma selle juhtumi täielikult läbipaistvaks.

¹ <https://www.ombudsman.europa.eu/et/news-document/et/163567>

² <https://www.ombudsman.europa.eu/et/case/et/62762>

**LISA: ÜKSUSED VÕI ISIKUD,
KELLELT ARVAMUSE KOOSTAJA SAI SISENDMATERJALI**

Arvamuse koostaja kinnitab oma ainuvastutusel, et ei saanud mingit sisendmaterjali üksuselt või isikult, kes tuleks kodukorra I lisa artikli 8 kohaselt käesolevas lisas ära märkida.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	23.1.2024
Lõpphääletuse tulemus	+: 42 -: 13 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Magdalena Adamowicz, Abir Al-Sahlani, Katarina Barley, Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Jorge Buxadé Villalba, Damien Carême, Patricia Chagnon, Lena Düpont, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Cornelia Ernst, Nicolaus Fest, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Andrzej Halicki, Evin Incir, Sophia in 't Veld, Patryk Jaki, Marina Kaljurand, Assita Kanko, Łukasz Kohut, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Erik Marquardt, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Diana Riba i Giner, Isabel Santos, Birgit Sippel, Vincenzo Sofo, Tineke Strik, Jana Toom, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Cyrus Engerer, José Gusmão, Beata Kempa, Leopoldo López Gil, Janina Ochojska, Anne-Sophie Pelletier, Bergur Løkke Rasmussen, Róza Thun und Hohenstein, Maria Walsh, Tomáš Zdechovský
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Andrus Ansip, Hildegard Bentele, Maria da Graça Carvalho, Marisa Matias, Caroline Nagtegaal

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

42	+
PPE	Magdalena Adamowicz, Hildegard Bentele, Maria da Graça Carvalho, Lena Düpont, Andrzej Halicki, Jeroen Lenaers, Leopoldo López Gil, Janina Ochojska, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Maria Walsh, Javier Zarzalejos, Tomáš Zdechovský
Renew	Abir Al-Sahlani, Andrus Ansip, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Sophia in 't Veld, Moritz Körner, Caroline Nagtegaal, Maite Pagazaurtundúa, Bergur Løkke Rasmussen, Róza Thun und Hohenstein, Jana Toom
S&D	Katarina Barley, Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Cyrus Engerer, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Marina Kaljurand, Łukasz Kohut, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Isabel Santos, Birgit Sippel, Elena Yoncheva
Verts/ALE	Saskia Bricmont, Damien Carême, Alice Kuhnke, Erik Marquardt, Diana Riba i Giner, Tineke Strik

13	-
ECR	Jorge Buxadé Villalba, Patryk Jaki, Assita Kanko, Beata Kempa, Vincenzo Sofo
ID	Patricia Chagnon, Nicolaus Fest, Tom Vandendriessche
NI	Milan Uhrík
The Left	Cornelia Ernst, José Gusmão, Marisa Matias, Anne-Sophie Pelletier

1	0
Verts/ALE	Patrick Breyer

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu

25.1.2024

NAISTE ÕIGUSTE JA SOOLISE VÕRDÕIGUSLIKKUSE KOMISJONI ARVAMUS

naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjonile

2022. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta: ELi üldeelarve – Euroopa Komisjon (2023/2129(DEC))

Arvamuse koostaja: Robert Biedroń

ETTEPANEKUD

Naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon palub vastutaval eelarvekontrollikomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- A. arvestades, et sooline võrdõiguslikkus on liidu alusväärtus, mis on sätestatud Euroopa Liidu lepingu artiklis 2; arvestades, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 8 pannakse liidule kohustus kaotada ebavõrdsus ning edendada soolist võrdõiguslikkust ja soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamist;
 - B. arvestades, et Euroopa Parlament on korduvalt palunud, et komisjon edendaks ja rakendaks soolise aspekti arvestamist, sooteadlikku eelarvestamist ja soolise mõju hindamist kõigis liidu poliitikavaldkondades, nagu liidu eelarve täitmine ja aruandlus;
 - C. arvestades, et paljudes liikmesriikides, kus sündimus on madal, sooviksid naised ja paarid saada lapsi, kuid tegelikkuses ei saa nad seda teha majanduslike raskuste tõttu, mitte valiku tõttu, vaid raskemate elu- ja töötingimuste tõttu, mis suurendavad naiste töötust ja raskendavad neil ja samuti vanematel kasutada vastavalt oma emaduse või isadusega seotud õigusi töökohal ning raskendavad juurdepääsu kvaliteetsetele avalikele teenustele ja lastehoiuteenustele; arvestades, et äärmiselt oluline on tagada naistele õigus töökohale, kus austatakse töötajate õigusi, ilma et see mõjutaks õigust emadusele, kuna naised on endiselt kõige kaitsetumad ja kannatavad kõige enam diskrimineerimise all; arvestades, et sellise diskrimineerimise näited on tööandjate surve naistele töövestlusel, kui neilt küsitakse laste olemasolu ja vanuse kohta, ning üha suurenev majanduslik ja tööga seotud surve naistöötajatele, et nad ei kasutaks rasedus- ja sünnituspuhkust;
 - D. arvestades, et soolist võrdõiguslikkust liidus on eriti mõjutanud Ukraina sõja tagajärjed, elukalliduse kriis, mis mõjutab ebaproportsionaalselt naisi, ning tagasilöögid seoses soolise võrdõiguslikkuse ja naiste õigustega, eelkõige seoses seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õigustega mitmes liikmesriigis; arvestades, et see süvendab veelgi ebavõrdsust ja takistab soolist võrdõiguslikkust;
1. toonitab, et soolise võrdõiguslikkuse perspektiiv peaks sisalduma ja tuleks tagada kõigis poliitikavaldkondades, etappides ja leevendusmeetmetes, pidades eelkõige silmas

jätkuvate kriiside, nagu sõjad, kliima- ja energiakriis, inflatsioon, soolisi aspekte ja tagasilööke seoses naiste õiguste, eelkõige seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õigustega liidus ja kogu maailmas; rõhutab sooteadliku eelarvestamise tähtsust kõigis majanduse taastamise ja leevendamise meetmetes, et kasutada ELi programme mitmesuguste kriiside soolise mõju leevendamiseks;

2. kordab oma muret õigusriigi, demokraatia ja inimõiguste vastu suunatud rünnete ning soolise võrdõiguslikkuse ja naiste õigustega seotud tagasilöökkide omavahelise seotuse pärast; kutsub komisjoni üles jätkuvalt pingutama õigusriigi tugevdamiseks liidus ning eelkõige tugevdama neid seadusandlikke ettepanekuid, mille eesmärk on kaitsta ELi eelarvet üldiste puuduste korral õigusriigi toimimises, inimõiguste, sealhulgas naiste õiguste ja Euroopa Liidu põhiväärtuste rikkumise korral; kutsub komisjoni üles uurima nende põhiülesannet, kellele ELi vahendeid eraldatakse, ning hoiduma rahastamast neid, kes soovivad kasutada ELi rahalisi vahendeid inimõigustest, eelkõige naiste põhiõigustest ja soolisest võrdõiguslikkusest, sealhulgas seksuaal- ja reproduktiivtervisest ning seonduvatest õigustest ning naiste kehalisest puutumusest, autonoomiast ja enesemääramise õigusest taganemise eesmärgil, ning tagama, et ELi rahalisi vahendeid ei tehta kättesaadavaks ühelegi sellisele üksusele; kutsub liikmesriike üles kaitsma seksuaal- ja reproduktiivtervist ning seonduvaid õigusi, sealhulgas juurdepääsu ohutule ja seaduslikule abordile, tagades eelkõige reproduktiivtervise programmide ja teenuste olemasolu, millega pakutakse vabatahtliku pereplaneerimise ning emade ja vastsündinute terviseiga seotud vajalikku hooldust ja ravimeid;
3. võtab teadmiseks komisjoni metoodika kulude sooliste aspektide jälgimiseks alates 2023. aastast; tuletab meelde, et hinnanguliselt oli ainult 2 %-l liidu eelarvest peamine eesmärk parandada soolist võrdõiguslikkust; kutsub komisjoni üles seda tulemust parandama, süvalaiendades soolist võrdõiguslikkust alates programmi kavandamise algusest; kordab, et vaja on täiendavaid üksikasju, et täielikult mõistaks enamiku kulutuste (73 %), mida praegu hinnatakse hindale 0*, „potentsiaali soolise võrdõiguslikkuse edendamiseks“; märgib murega, et kontrollikoja avaldatud eriaruandes nr 10/2021 kinnitati, et liidu eelarvetsükli ei võeta soolist võrdõiguslikkust veel piisavalt arvesse, kuna põhielemendid, nagu sooline analüüs, sooga seotud eesmärgid, näitajad ja aruandluskohustus, on suures osas puudu;
4. väljendab heameelt komisjoni töö üle uue liigituse vallas, et mõõta liidu kulutuste soolist mõju; kutsub komisjoni üles tagama, et see liigitus keskenduks programmide soolisele võrdõiguslikkusele avalduva mõju täpsele ja terviklikule kajastamisele; kutsub komisjoni üles jätkama oma tööd soolise võrdõiguslikkuse valdkonnas, pidades silmas parlamendi praeguse koosseisu ametiaja lõppu, ning nõuab soolise võrdõiguslikkuse voliniku nimetamist järgmiseks ametiajaks; peab kiiduväärseks, et sooline võrdõiguslikkus ja soolise aspekti arvestamine on üks 2021.–2027. aasta finantsraamistikus ning taaste- ja vastupidavusrahasutus liidu vahendite suhtes rakendatavaid horisontaalseid põhimõtteid; kutsub siiski komisjoni üles täielikult rakendama Euroopa Kontrollikoja soovitusi, sealhulgas kehtiva mitmeaastase finantsraamistiku vahekokkuvõtte puhul ning taaste- ja vastupidavusrahasutu rakendamisel; kutsub komisjoni üles tagama, et see liigitus keskenduks kõigi olemasolevate programmide ja fondide mõju täpsele ja terviklikule kajastamisele; kordab sellega seoses, et põhjalik soolise võrdõiguslikkuse jälgimise metoodika peab hõlmama aruandlust soolisele võrdõiguslikkusele avalduva negatiivse mõju kohta;

5. toonitab, et naised ja mehed peaksid taaste- ja vastupidavusrahadest võrdselt kasu saama, pidades eelkõige silmas liidu 13%-list soolist palgalõhet; tuletab meelde, et komisjon võttis liikmesriikide taaste- ja vastupidavuskavade soolise hindamise puhul kasutusele ainult eelhindamise, mis näitas, et mõnel liikmesriigil ei olnud soolisele võrdõiguslikkusele keskenduvaid meetmeid; rõhutab seetõttu andmete kogumise nõuete tähtsust, et võimaldada sooliselt eristatud andmete süstemaatilist ja terviklikku kogumist kõigi asjakohaste ELi poliitikavaldkondade kontekstis; nõuab tungivalt, et komisjon käsitleks seda prioriteedina ja kasutaks ära andmekogumisenõuete ja -näitajate parandamise võimalusi uutes õigusaktides ja läbivaatamistes, näiteks liidu üldeelarve suhtes kohaldatavate finantsreeglite uuesti sõnastamises; kutsub komisjoni üles täitma president von der Leyeni võetud positiivset kohustust edendada soolist võrdõiguslikkust kogu poliitikakujundamises ning kutsub komisjoni üles täitma oma kohustusi, mis tulenevad soolise võrdõiguslikkuse strateegiast 2020–2025, ning rõhutab samuti, et teha tuleb palju rohkem, kuna komisjoni peamistes kliima-, keskkonna- ja majandusalastes ettepanekutes puudub sooline perspektiiv; rõhutab, et viimasel aastakümnel alanud majandus- ja finantskriisis on majanduslik, sotsiaalne, tööalane ja sooline ebavõrdsus liikmesriikides ja nende vahel raskendanud naiste ja tütarlaste elu; tuletab sellega seoses meelde Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi olulist rolli teadlikkuse suurendamisel soolise ebavõrdsuse ulatuse ja põhjuste kohta ELis; nõuab seetõttu instituudi eelarve, personali ja sõltumatuse suurendamist;
6. kordab oma nõudmist luua soolise võrdõiguslikkuse jaoks eraldi eelarverida, eelkõige Daphne programmi raames, pidades silmas liidu ees seisvat soolise vägivalla kriisi; rõhutab, kui oluline on tugevdada sihtotstarbelist Daphne algatust, suurendades selle vahendeid, eelkõige meetmeid, mille eesmärk on võidelda naiste ja tütarlaste vastu suunatud soolise vägivalla kõigi vormide vastu kõigil tasanditel ning perevägivalla vastu kooskõlas määruse (EL) 2021/692 artikli 7 lõikega 6, ning ohvreid nõuetekohaselt toetada; rõhutab lisaks, kui oluline on kasutada Euroopa struktuuri- ja investeerimisfonde, nagu Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+), et edendada soolist võrdõiguslikkust, naiste tööhõivet, mõjuvõimu suurendamist, ettevõtlust, juhtivaid ja juhirolle ning pikaajalise hoolduse asutusi; märgib, et FEMM-komisjoni tellitud uuring¹ näitab, et paketi „Eesmärk 55“ subsiidiumite ja toetuste kavandamisel ning rohepöörde muudes poliitikavaldkondades, programmides ja rahastamises eelistatakse mehi sageli naistele ja tõrjutud rühmadele;
7. on praegu kättesaadavate andmete põhjal arvamusel, et ELi üldeelarve täitmisele saab anda 2022. aasta eelarve täitmise osas heakskiidu.

¹ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/736899/IPOL_STU\(2022\)736899_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/736899/IPOL_STU(2022)736899_EN.pdf)

**LISA: ÜKSUSED VÕI ISIKUD,
KELLELT ARVAMUSE KOOSTAJA SAI SISENDMATERJALI**

Esimees arvamuse koostaja ülesannetes kinnitab oma ainuvastutusel, et ei saanud mingit sisendmaterjali üksuselt või isikult, kes tuleks kodukorra I lisa artikli 8 kohaselt käesolevas lisas ära märkida.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	24.1.2024
Lõpphääletuse tulemus	+: 23 -: 4 0: 2
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Christine Anderson, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Maria da Graça Carvalho, Margarita de la Pisa Carrión, Gwendoline Delbos-Corfield, Frances Fitzgerald, Lívia Járóka, Arba Kokalari, Alice Kuhnke, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Andželika Anna Możdżanowska, Johan Nissinen, Carina Ohlsson, Sandra Pereira, Samira Rafeela, Evelyn Regner, Diana Riba i Giner, Eugenia Rodríguez Palop, María Soraya Rodríguez Ramos, Maria Veronica Rossi, Sylwia Spurek, Marco Zullo
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Laura Ballarín Cereza, Sylvie Brunet, Marina Kaljurand, Eleni Stavrou
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Milan Brglez, Rainer Wieland

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

23	+
PPE	Maria da Graça Carvalho, Frances Fitzgerald, Arba Kokalari, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Eleni Stavrou, Rainer Wieland
Renew	Sylvie Brunet, Samira Rafaela, María Soraya Rodríguez Ramos, Marco Zullo
S&D	Laura Ballarín Cereza, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Marina Kaljurand, Carina Ohlsson, Evelyn Regner
The Left	Sandra Pereira, Eugenia Rodríguez Palop
Verts/ALE	Gwendoline Delbos-Corfield, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek

4	-
ECR	Johan Nissinen, Margarita de la Pisa Carrión
ID	Christine Anderson, Maria Veronica Rossi

2	0
ECR	Andżelika Anna Mozdżanowska
NI	Livia Járóka

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu

**TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA
VASTUTAVAS KOMISJONIS**

Vastuvõtmise kuupäev	4.3.2024
Lõpphääletuse tulemus	+: 21 -: 4 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Dominique Bilde, Gilles Boyer, Olivier Chastel, Caterina Chinnici, Ilana Cicurel, Carlos Coelho, Daniel Freund, Isabel García Muñoz, Monika Hohlmeier, Joachim Kuhs, Markus Pieper, Petri Sarvamaa, François Thiollet
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Katalin Cseh, Bas Eickhout, Hannes Heide, Sabrina Pignedoli, Wolfram Pirchner
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Malin Björk, Marc Botenga, Michael Gahler, Evin Incir, César Luena, Matjaž Nemeč, Barbara Thaler

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

21	+
NI	Sabrina Pignedoli
PPE	Caterina Chinnici, Carlos Coelho, Michael Gahler, Monika Hohlmeier, Markus Pieper, Wolfram Pirchner, Petri Sarvamaa, Barbara Thaler
Renew	Gilles Boyer, Olivier Chastel, Ilana Cicurel, Katalin Cseh
S&D	Isabel García Muñoz, Hannes Heide, Evin Incir, César Luena, Matjaž Nemeč
Verts/ALE	Bas Eickhout, Daniel Freund, François Thiollet

4	-
ID	Dominique Bilde, Joachim Kuhs
The Left	Malin Björk, Marc Botenga

0	0

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu